

**Zpráva o situaci národnostních menšin
v České republice
za rok 2005**

Úřad vlády České republiky
Sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny

Praha 2006

Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2005

Vydal: Úřad vlády ČR
Sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny

ISBN 80-86734-97-8

Obsah	str.
Úvodem	3
1. Mezinárodní závazky	4
1.1. Rámcová úmluva Rady Evropy o ochraně národnostních menšin	4
1.2. Evropská charta regionálních či menšinových jazyků.....	5
2. Úkoly vyplývající z unesení vlády	7
3. Činnost orgánů veřejné správy ve vztahu k národnostním menšinám	13
3.1. Orgány Parlamentu České republiky	13
3.2. Opatření ministerstev ve vztahu k národnostním menšinám	14
3.2.1. Ministerstvo vnitra	14
3.2.2. Ministerstvo kultury	19
3.2.3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	20
3.2.4. Ministerstvo zahraničních věcí.....	22
3.2.5. Resortní grémia pro otázky národnostních menšin	23
3.3. Kancelář prezidenta republiky	24
3.4. Veřejný ochránce lidských práv	24
3.5. Rada vlády pro národnostní menšiny.....	25
3.6. Rada vlády České republiky pro záležitosti romské komunity.....	27
4. Dotační programy resortů.....	28
4.1. Ministerstvo kultury – program podpory kulturních aktivit	28
4.1.1. Kulturní aktivity v roce 2005 podle jednotlivých národnostních menšin	28
4.2. Ministerstvo kultury – program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin.....	31
4.2.1. Přehled periodik (projektů) jednotlivých národnostních menšin, podpořených v roce 2005	32
4.2.2. Shrnutí	44
4.3. Podpora multietnických kulturních akcí	45
4.4. Podpora integrace příslušníků romské komunity.....	46
4.4.1. Ministerstvo kultury	46
4.4.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	46
4.4.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí	47
4.5. Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin	49
4.6. Podpora multikulturního vzdělávání.....	50
4.7. Shrnutí.....	51
5. Činnost orgánů samosprávy	56
5.1. Zastupitelstva obcí	56
5.1.1. Shrnutí	79
5.2. Zastupitelstva statutárních měst.....	81
5.2.1. Shrnutí	94
5.3. Zastupitelstva krajů.....	97
5.3.1. Shrnutí	112
6. Národnostní menšiny ve vlastním pohledu	116
6.1. Podpořené projekty organizací národnostních menšin v roce 2005	116
6.2. Příklady spolupráce s orgány samosprávy v roce 2005	125
6.3. Příklady dobré praxe v roce 2005 v oblasti národnostně menšinového života.....	128
6.4. Problémy, jež bylo třeba v roce 2005 řešit v souvislosti s národnostně menšinovými otázkami.....	140

Přílohy

1. Ministerstvo kultury – dotační program na podporu kulturních aktivit národnostních menšin v roce 2005: přehled projektů
2. Ministerstvo kultury – přehled projektů (výběr) zaměřených na aktivity národnostních menšin v rámci grantového programu odboru umění a knihoven v roce 2005
3. Ministerstvo kultury – přehled projektů (výběr) zaměřených na aktivity národnostních menšin v rámci grantového programu odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií v roce 2005
4. Ministerstvo kultury – přehled projektů (výběr) zaměřených na aktivity národnostních menšin v rámci grantového programu v oblasti kinematografie (Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie), kultury (Státní fond kultury) a audiovize a médií, obsahující prvek podpory kulturních aktivit národnostních menšin v roce 2005
5. Ministerstvo kultury – dotační program na podporu integrace romské komunity v roce 2005: přehled projektů
6. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – dotační program na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy v roce 2005: přehled projektů
7. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – dotační program na podporu integrace romské komunity v roce 2005: přehled projektů
8. Ministerstvo práce a sociálních věcí – Podpora poskytování zvláštních sociálních služeb v sociálně vyloučených romských komunitách v roce 2005
9. Obce, statutární města a kraje – přehled poskytnutých dotací na podporu národnostních menšin v roce 2005: přehled projektů
10. Kontaktní adresy organizací příslušníků národnostních menšin v České republice podle krajů

Usnesení vlády České republiky ze dne 7. června 2006 č. 689 ke Zprávě o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2005

Úvodem

Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2005 (dále jen „Zpráva“) podává již po páté souhrnný přehled o opatřeních veřejné správy vůči příslušníkům národnostních menšin a o jejich vlastních aktivitách za období předcházejícího kalendářního roku. Jde o dokument Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“), který - na základě podkladových materiálů příslušných ministerstev, orgánů samosprávy a jiných orgánů veřejné správy a zástupců národnostních menšin, členů Rady, resp. jejich spolupracovníků - zpracoval její sekretariát.

Zpráva je strukturována podobně jako v předešlých letech, s tím rozdílem, že zvýšenou pozornost tentokrát věnuje opatřením, která souvisejí s výkonem národnostně menšinových práv na regionální a lokální úrovni. Zpráva je strukturována do čtyř tematických celků:

- a) přehled mezinárodních závazků a hodnocení vývoje v oblasti národnostně menšinové politiky státu a opatření orgánů veřejné správy,
- b) hodnocení podmínek pro rozvoj aktivit příslušníků národnostních menšin, včetně přehledu o dotační politice v rámci příslušných programů,
- c) bilance činnosti orgánů samosprávy ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin,
- d) sebereflexe zástupců národnostních menšin, hodnotící postavení a činnost vlastní menšiny.

O národnostně menšinové politice České republiky vypovídají dokumenty pravidelně uveřejňované na webové stránce Rady (http://wtd.vlada.cz/pages/rvk_rnm.htm), jež je zřízena v rámci serveru Úřadu vlády.

Činnost organizací příslušníků národnostních menšin je vázána na lokální situaci a podmínky v regionech. Proto je ve Zprávě dán větší prostor vlastnímu hodnocení spolupráce s příslušníky národnostních menšin a podpory jejich aktivit z pozice orgánů samosprávy, tj. zastupitelstev obcí, statutárních měst a krajů. Jde o nejrozsáhlejší monitoring činnosti orgánů samosprávy vůči národnostním menšinám. Přílohy ke Zprávě přinášejí přehled o dotačních programech podpory aktivit národnostních menšin. Z tohoto přehledu vyplývá jednak tematické zaměření realizovaných projektů organizací národnostních menšin, jakož i celková výše finanční podpory ze státního rozpočtu na národnostně menšinové aktivity.

1. Mezinárodní závazky

1.1. Rámcová úmluva Rady Evropy o ochraně národnostních menšin

V návaznosti na předložení Druhé periodické zprávy o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin Rady Evropy (dále jen „Rámcová úmluva“) v roce 2004 a podle kontrolních mechanismů v ní stanovených uskutečnil Poradní výbor Rady Evropy pro Rámcovou úmluvu (dále jen „Poradní výbor“) na konci téhož roku monitorovací návštěvu České republiky. Na základě poznatků pak zpracoval stanovisko ke Druhé periodické zprávě, a podle článku 23 Rezoluce Výboru ministrů Rady Evropy č. 97(10) je dne 24. března 2005 předal Výboru ministrů. Stálá mise České republiky obdržela kopii tohoto stanoviska dne 31. března 2005. Poté, v termínu od 24. března 2005 měla Česká republika - v souladu s Rámcovou úmluvou a Rezolucí ministrů - možnost využít lhůtu čtyř měsíců pro předložení vlastního komentáře ke stanovisku Poradního výboru, tj. nejpozději do 24. července 2005. Toto učinila a zpracovala komentář ke stanovisku Poradního výboru, protože dle jejího mínění předložený text stanoviska obsahoval řadu formulačních nepřesností a mylných interpretací.

Stanovisko Poradního výboru zaslal sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „sekretariát Rady“) orgánům veřejné správy a zástupcům národnostních menšin – členům Rady, kteří se k příslušným bodům vyjádřili. Jejich připomínky vzal sekretariát Rady při zpracování komentáře v úvahu. O jeho přípravě jednala Rada na své schůzi dne 4. května 2005. Návrh komentáře v podobě materiálu pro schůzi vlády rozeslal místopředseda vlády a ministr spravedlnosti a předseda Rady do meziresortního připomínkového řízení. Po jeho vypořádání byl Komentář České republiky ke druhému stanovisku Poradního výboru k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin ohledně plnění závazků z této úmluvy Českou republikou - ACFC/OPII(2005)002 předložen pro schůzi vlády dne 7. července 2005. Vláda materiál projednala a přijala usnesení č. 858, kterým schválila Komentář k hlavním poznatkům z monitorovací akce Poradního výboru. Komentář České republiky v české i anglické verzi předložil ministr zahraničních věcí generálnímu tajemníkovi Rady Evropy dne 18. července 2005. Tímto se pro Českou republiku uzavírá druhý monitorovací cyklus Rámcové úmluvy.¹⁾

Výhrady České republiky ke stanovisku Poradního výboru se týkaly především schematicky negativního hodnocení České republiky při aplikaci zákonů v praxi s ohledem na výkon práv národnostních menšin, zkreslené interpretace údajů mezi oficiálními statistickými údaji a neoficiálními odhady o počtu příslušníků národnostních menšin, zejména romské, postavení Romů v České republice (aktuální opatření v oblasti vzdělávání a podpora integračních procesů se zřetelem na zamezení sociálního vylučování Romů a připravovaných opatření vyplývajících ze šetření ve věci sterilizace romských žen bez jejich předchozího svobodného a informovaného souhlasu), dále užívání menšinových jazyků, národnostně menšinového vzdělávání a účasti národnostních menšin na řešení věcí jich se týkajících. Komentář obsahuje podrobný výklad, upřesnění interpretace Poradního výboru o plnění zásad vyplývajících

---

¹⁾ Výbor ministrů Rady Evropy přijal na 958. zasedání dne 15. března 2006 rezoluci k implementaci Úmluvy Českou republikou. Rezoluce schvaluje Druhou periodickou zprávu ČR o plnění zásad stanovených Úmluvou (http://www.coe.int/t/e/human_rights/minorities/2_framework_convention%28monitoring%29/2_monitoring_mechanism/5_Comments_by_the_States_concerned/2_Second_cycle/2nd_Com_CzechRepublic_ang.asp#TopOfPagev). Text rezoluce CMN(2006)2: http://www.coe.int/t/e/human_rights/minorities/2_framework_convention%28monitoring%29/2_monitoring_mechanism/4_opinions_of_the_advisory_committee/1_country_specific_opinions/2_Second_cycle/List_2nd_Opinions.asp#TopOfPage.

V souladu s kontrolním mechanismem Rámcové úmluvy je Česká republika povinna předložit Třetí periodickou zprávu o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou v roce 2009.

z jednotlivých ustanovení článků Rámcové úmluvy. Úplný text dokumentu je dostupný veřejnosti na webových stránkách Rady v české i anglické verzi,²⁾ s odkazem na dokument Rezoluce Výboru ministrů, uveřejněný na webových stránkách Rady Evropy.

1.2. Evropská charta regionálních či menšinových jazyků

Vláda České republiky vyslovila souhlas s podpisem Evropské Charty regionálních či menšinových jazyků (dále jen „Charta“) usnesením ze dne 16. září 2000 č. 1029. Za Českou republiku podepsal Chartu dne 9. listopadu 2000 mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Jiří Mucha, vedoucí Stálé mise České republiky při Radě Evropy. Usnesení, kterým vláda vyslovila souhlas s podpisem Charty, uložilo mj. členům vlády znovu přezkoumat soulad právních předpisů s Chartou a v případě potřeby následně přijmout příslušná opatření, aby závazky, které vyplynou po vstupu Charty v platnost pro Českou republiku, mohly být v plném rozsahu plněny. Závazky vyplývající z Charty byly v následujícím období postupně reflektovány v probíhajícím legislativním procesu. Jeho završení přinesl konec roku 2004, kdy byl přijat nový zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který nabyl účinnosti 1. ledna 2005 (dále jen „školský zákon“), a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, jehož účinnost byla stanovena od 1. ledna 2006.

Bezprostředně po schválení těchto dvou zákonů byla obnovena jednání k přípravě ratifikace Charty. Na počátku roku 2005 byla ustavena meziresortní pracovní skupina, jejímž úkolem bylo zejména zhodnotit možnosti naplnění jednotlivých článků Charty s ohledem na aktuální legislativní podmínky České republiky. Dále byl proveden rozbor právních předpisů se zřetelem na zvláštní postavení slovenského jazyka a možnosti jeho užívání v úředním styku. Současně byli zástupci národnostních menšin - členové Rady požádáni o stanovisko k možnosti přistoupení České republiky k Chartě, zejména s ohledem na míru používání menšinových jazyků v osobním i veřejném životě. V této souvislosti uskutečnil sekretariát Rady též dvě setkání se zástupci místních samospráv a Moravskoslezského kraje, na jehož území je implementace Charty pro polštinu aktuální.

Obecně zástupci všech národnostních menšin - členové Rady, jakož i představitelé menšinových organizací, jednotně prezentovali stanovisko, aby Česká republika potvrdila své mezinárodní závazky v oblasti národnostně menšinových práv ratifikací Charty. Avšak pouze zástupci polské menšiny předložili i konkrétní návrh bodů aplikovatelných pro polštinu.

Významným počinem při přípravě návrhu materiálu k ratifikaci Charty byl seminář o dosavadních poznatcích z postupu ratifikace Charty ve vybraných zemích Rady Evropy. Uskutečnil se na základě podnětu sekretariátu Charty při Radě Evropy a připravil ho sekretariát Rady ve spolupráci s odborem lidských práv Ministerstva zahraničních věcí. Seminář se konal v Hrzánském paláci v Praze dne 7. června 2005. Jeho cílem bylo prodiskutovat s experty Rady Evropy otevřené otázky, které v souvislosti s přípravou ratifikace Charty v České republice vyvstávají, a nalézt inspiraci a poučení z příkladů její implementace v zemích, které ji již ratifikovaly.

Seminář k ratifikaci Charty byl určen zejména zástupcům státní správy, jejichž resortů se problematika ratifikace Charty bezprostředně dotýká, ale také zástupcům národnostních menšin. Sekretariát Charty při Radě Evropy také zajistil účast odborníků na problematiku Charty, kterými byli: Philip Blair, ředitel odboru pro spolupráci s místní a regionální správou, Sekce právních záležitostí Rady Evropy, Elena Jurado, odborná pracovnice sekretariátu Charty v Radě Evropy, Robert Dunbar, odborník na problematiku práva na univerzitě

---

²⁾http://wtd.vlada.cz/files/rvk/mmm/zprava_mensiny04_prilohy.pdf; http://wtd.vlada.cz/files/rvk/mmm/report04_en.pdf

v Aberdeen ve Velké Británii, Judit. L. Solymosi a Antal Paulik z kanceláře pro národnostní a etnické menšiny Úřadu vlády Maďarské republiky a Heinz Tichy z Federálního ministerstva pro školství, vědu a kulturu v Rakousku. Výstupem z jednání je sborník příspěvků *K problematice ratifikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v České republice*, který v srpnu 2005 vydal Úřad vlády. Protokol ze semináře i přednesené příspěvky jsou uveřejněny na webové stránce Rady.³⁾

Návrh na ratifikaci Charty projednala Rada na schůzi dne 4. října 2005. Rada usnesením č. 44/2005 schválila předložený návrh materiálu a doporučila, aby místopředseda vlády a ministr spravedlnosti a předseda Rady po zapracování připomínek, přednesených na tomto jednání, rozeslal připravený materiál do meziresortního připomínkového řízení a po jeho vyhodnocení předložil návrh na ratifikaci Charty pro schůzi vlády. Vláda usnesením ze dne 7. prosince 2005 č. 1574, k návrhu na ratifikaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (ETS 148), otevřené k podpisu členskými státy Rady Evropy ve Štrasburku dne 5. listopadu 1992, vyslovila souhlas s ratifikací; současně pověřila předsedu vlády předložit Chartu k vyslovení souhlasu Parlamentem České republiky a doporučila prezidentu republiky Chartu po vyslovení souhlasu Parlamentem České republiky ratifikovat.⁴⁾ Předseda vlády předložil Chartu Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dne 15. prosince 2005 a Senátu Parlamentu České republiky dne 16. prosince 2005.⁵⁾

Na provádění Charty je odhadováno zvýšení finančních nároků na státní rozpočet v rámci územních rozpočtů, zejména s ohledem na plnění vybraných závazků vyplývajících např. z čl. 10 Charty, ve výši celkem do 5 000 000,- Kč. Vzhledem k tomu, že se jedná o nový výdaj státního rozpočtu na rok 2007 a roky další, který není dosud v rámci již schváleného střednědobého výhledu státního rozpočtu na léta 2007 a 2008 rozpočtově zajištěn, vláda rozhodla, že požadované finanční krytí bude každoročně zapracováno v návrhu zákona o státním rozpočtu, kapitole 304 – Úřad vlády ČR, jako dotace územním samosprávným celkům. Postup při poskytování těchto dotací stanoví připravovaná směrnice, kterou se v souladu s bodem IV/2/b) usnesení vlády ze dne 7. prosince 2005 č. 1574 stanoví pravidla při zajištění poskytování dotací samosprávným celkům na výdaje spojené s prováděním Charty.

---

³⁾ <http://wtd.vlada.cz/files/rvk/rnm/sbornik-charta.pdf>

⁴⁾ Charta je ve smyslu čl. 49 písm. e) Ústavy ČR smlouva prezidentská. Před její ratifikací prezidentem je třeba vyslovení souhlasu obou komor Parlamentu ČR dle čl. 39 odst. 1 a 2 Ústavy ČR.

⁵⁾ Chartu jako sněmovní tisk 1220 projednala Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR v prvním čtení dne 9. února 2006. Jako senátní tisk 194 Chartu projednal Senát Parlamentu ČR na schůzi dne 16. března 2006 a vyslovil souhlas s ratifikací i s navrženým prohlášením. Projednávání Charty v Parlamentu ČR ukončila Poslanecká sněmovna na 55. schůzi dne 19. dubna 2006 - ve druhém čtení vyslovila souhlas s ratifikací i s navrženým prohlášením.

2. Úkoly vyplývající z unesení vlády

- Novela zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)

Zástupci polské národnostní menšiny předložili v roce 2004 i 2005 podnět na změnu zákona o obcích, konkrétně § 29 odst. 2, který stanoví podmínku předložení petice nejméně 40% zletilých obyvatel obce hlásících se k této národnostní menšině pro uplatnění práva užívání názvu obce, jejích částí, ulic a jiných veřejných míst a označení budov státních orgánů a územních samosprávných celků též v jazyce národnostní menšiny. Zástupci polské menšiny poukazovali na problémy s prováděním petice v obci, mj. že s organizováním petice se nutně spojuje určitá přesvědčovací kampaň, která narušuje občanské soužití v národnostně smíšené obci. Upozornili také na rozpor petičního aktu, protože orgán obce, jemuž je petice předkládána, nemá možnost ověřit si, zda podepsaní občané skutečně přísluší k dané menšině, resp. zda při sčítání lidu uvedli jinou než českou národnost. Vyslovili také obavy z dalších negativních souvislostí, například na možnost zneužití petice jako seznamu nepohodlných příslušníků národnostní menšiny v obci, potenciálně k jejich skryté diskriminaci. Proto požadovali, aby pro zavedení dvojjazyčných názvů byla dostačující podmínka 10% obyvatel obce, kteří se přihlásili k národnostní menšině při sčítání lidu.

Otázka nevhodnosti provádění petice byla diskutována rovněž na jednání Rady. Proto vláda usnesením ze dne 15. června 2005 č. 742 uložila v bodu III/2 ministru vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti a předsedou Rady zpracovat a vládě předložit do 31. prosince 2005 změnu ustanovení § 29 odst. 2 zákona o obcích, tak, že zruší podmínku podání petice nejméně 40% zletilých občanů obce hlásících se k národnostní menšině. Návrh novely zpracoval odbor dozoru a kontroly veřejné správy - oddělení legislativně právní Ministerstva vnitra ve spolupráci se sekretariátem Rady. Zpracovaný návrh novely zrušil podmínku petice, s tím, že o užívání dvojjazyčných názvů požádají zástupci příslušné národnostní menšiny v obci prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny, jak stanoví § 117 odst. 3 příslušného zákona. Návrh změny byl zapracován do připravené rozsáhlejší novely vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů.⁶⁾

- Rekonstrukce ZŠ Henryka Sienkiewicze s polským vyučovacím jazykem v Jablunkově

V rámci zajištění fungování školy s polským vyučovacím jazykem v Jablunkově usnesení vlády ze dne 30. června 2004 č. 663 uložilo v bodu III/2 místopředsedovi vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje zpracovat ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem financí a ministryní školství mládeže a tělovýchovy do návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2005, rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, položku na rekonstrukci základní školy Henryka Sienkiewicze s polským vyučovacím jazykem v Jablunkově, a to ve výši 65 000 000,- Kč. K této finanční částce jako investiční dotaci určené městu Jablunkov se město zavázalo zajistit plné dofinancování rekonstrukce školních budov. Položka byla zahrnuta mezi ukazatele státního rozpočtu v roce 2005 (zákon č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2005) a město Jablunkov

---

⁶⁾ Vládní návrh zákona jako sněmovní tisk č. 987 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR dne 27. ledna 2006. Senát Parlamentu ČR projednal návrh zákona (senátní tisk č. 281) dne 21. března 2006 a vrátil ho Poslanecké sněmovně s pozměňovacími návrhy. Ta návrh zákona schválila dne 25. dubna 2006. Prezident republiky zákon pak podepsal dne 11. května 2006

realizovalo stavbu *Rekonstrukce ZŠ Henryka Sienkiewicze, Jablunkov – II. etapa* (ev. číslo: 298 210 7000, ÚZ: 98662) v celkovém souhrnu investičních nákladů ve výši 81 091 000,- Kč. Termínový ukazatel dokončení stavby byl splněn nabytím právní moci kolaudačního rozhodnutí dne 27. prosince 2005. Závěrečné vyhodnocení akce předložilo město Jablunkov Ministerstvu financí ČR – odboru územních rozpočtů dne 15. února 2006.⁷⁾

- Podpora rekonstrukce ZŠ s polským vyučovacím jazykem ve Vendryni

Zastupitelstvo Vendryně (obec v severovýchodní části Moravskoslezského kraje), podalo dne 9. května 2005 na Ministerstvo financí žádost o dotaci na akci *Školní hřiště, oprava nádvoří a ústředního topení Základní školy s polským vyučovacím jazykem ve Vendryni* (program 298 210 - podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství). K žádosti byla připojena projektová a předprojektová dokumentace akce, stavební povolení Městského úřadu Třinec a podrobný popis generální opravy, včetně doporučení Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Starosta obce Vendryně se současně obrátil na Radu o podporu. V rámci zajištění polského národnostně menšinového školství usnesení vlády ze dne 15. června 2005 č. 742 uložilo v bodu III/1 místopředsedovi vlády a ministru spravedlnosti zpracovat ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem financí a ministryní školství, mládeže a tělovýchovy do návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2006, rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, položku na rekonstrukci objektu základní školy s polským vyučovacím jazykem ve Vendryni, a to ve výši 5 000 000,- Kč.

Obec Vendryně je národnostně smíšená (v současné době má 3 919 obyvatel, z toho 35% se hlásí k polské národnosti). V obci působí dvě základní školy - jedna s českým a jedna s polským vyučovacím jazykem. Budova dnešní základní školy s polským vyučovacím jazykem byla postavena v roce 1905 a její provoz v současnosti zabezpečuje vedení školy za ztížených podmínek. Podporu materiálně technické základny této školní budovy považují zástupci polské národnostní menšiny za prioritu polského národnostně menšinového školství. Žádost obce plně podpořila Rada na schůzi dne 4. května 2005. Vzhledem k tomu, že resort školství, mládeže a tělovýchovy nemá k dispozici investiční prostředky pro daný účel, byl proto schválen návrh, aby příslušná částka byla zapracována do návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2006, rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa. Návrh Rady je obsažen ve schváleném zákonu o státním rozpočtu na rok 2006. Je tím také finančně zajištěno provedení rekonstrukčních prací areálu školy v roce 2006.

- Muzeum romské kultury v Brně

O postupu zajištění podmínek pro činnost Muzea romské kultury v Brně (dále jen „Muzeum“) přináší podrobný přehled Zprávy od roku 2001. Podporu řešení nevyhovující situace tohoto muzea vyslovila opakovaně též vláda. Peripetie institucionální transformace ze spolkového muzea se v závěru roku 2004 uzavřely přistoupením k dohodě *Muzea romské kultury v Brně o.p.s. a Společnosti odborníků a přátel Muzea romské kultury* a Ministerstva kultury ČR. Dohoda stanovila, že muzeum bude nadále působit jako státní příspěvková organizace, zřizovaná Ministerstvem kultury od 1. ledna 2005. Začala tak nová etapa státem zřizované romistické instituce.

Muzeum je zatím ojedinělou institucí svého druhu v Evropě. Zabývá se shromažďováním dokladů a dokumentu, které vypovídají o hmotné a duchovní kultuře Romů a jejich soužití s většinovou společností. Muzeum vydává každoročně *Bulletin Muzea romské kultury*, který přináší na jedné straně přehled činnosti muzea za daný rok, na druhé straně publikuje odborné příspěvky, nálezové zprávy, recenze a anotace romistické a romské literatury, zvláště pak

---

⁷⁾ Slavnostní otevření budovy základní školy Henryka Sienkiewicze s polským vyučovacím jazykem v Jablunkově se uskutečnilo dne 20. dubna 2006.

i tvorbu romských autorů. Poměrně podrobný přehled aktivit Muzea je prezentován rovněž na internetové stránce <http://www.rommuz.cz>.

Bilance činnosti Muzea v roce 2005:

Výstavy - krátkodobé v muzeu:

- E luma romane jakhenca – Svět očima Romů (výtvarné umění Romů), do 30. 3. 2005
- Asi – milovaní (národnostní menšiny), od 2. 2. 2005 do 25. 2. 2005
- Pod jedním nebem (fotografie Pavla Zuchnického), od 7. 4. 2005 do 29. 5. 2005
- Lidé kolem nás (národnostní menšiny v Jihomoravském kraji), od 7. 4. 2005 do 29. 5. 2005
- Bacht the balvaj pheňa hin/Štěstí a vítr jedno jsou (fotografie Hany Šebkové), od 7. 4. 2005 do 18. 9. 2005
- Parno maro – kaľi phuv/Černá země – bílý chléb (vliv romské kultury na majoritu), od 20. 5. 2005 do 7. 10. 2005
- Romové v Polsku (převzatá výstava z polského Tarnowa), od 9. 6. 2005
- Krásné časy...? (fotografie ze sbírek Muzea), od 13. 10. 2005
- Romové ve zpravodajství: z fotoarchivu ČTK (fotografie), od 13. 10. 2005
- Romové na Gemeru (bydlení v okolí Rimavské Soboty, převzatá výstava z Rimavské Soboty), od 13. 10. 2005

Výstavy - krátkodobé mimo muzeum:

- Černé řemeslo (pořádalo Moravské zemské muzeum, zapůjčené předměty v roce 2005)
- Romové v městě Brně, knihovna města Ostravy (fotografie), od 5. 4. 2005 do 19. 4. 2005
- Viděno srdcem, galerie Oliva, Praha (B. Přikrylová, keramika), od 21. 4. 2005 do 10. 5. 2005
- Die Welt in den Augen der Roma, Universitätsbibliothek Magdeburg (výtvarné umění), od 2. 5. 2005 do 18. 5. 2005
- Výstava Boženy Přikrylové. Speciální škola pro nevidomé (keramika), od 5. 5. do 10. 5. 2005
- Romové v městě Brně, Parésia 2005 – kostel v Horních Dubenkách (fotografie), 2. 8. 2005 do 29. 8. 2005
- Svět je otevřen každému/O svetos hin phundraro sakoneske, knihovna v Blansku (dějiny a kultura Romů), od 16. 9. 2005 do 7. 10. 2005
- Výstava výšivek Markéty Šestákové, Gender studies, Praha, od 4. 10. 2005 do 30. 11. 2005
- Romové v městě Brně, Pravoslavná církevní obec ve Znojmě, od 28. 11. 2005 do 30. 12. 2005

Stálá expozice – Příběh Romů:

Slavnostní otevření dvou sálů (č. 5. a 6.) expozice (1945 – 2005) dne 1. 12. 2005

Přednášky a besedy

- Přednáškový cyklus pro veřejnost: Kdo jsou Romové?
- R. Milgren: Romské tance světa, 22. 2. 2005
- M. Hajska, O. Poduška: Romská osada v Rožkovanech, 15. 3. 2005
- B. Šebová, K. Urbanová, K. Diestbierová: Naše cesta za Romy do Francie, 19. 4. 2005
- M. Kročil: Terénní sociální práce, 17. 5. 2005
- J. Poláková: Řemeslo má zlaté dno (představení sbírek Muzea - řemesla), 18. 10. 2005
- H. Danielová: Šaty dělají člověka (představení sbírek Muzea – oděvy, šperky), 15. 11. 2005
- J. Poláková: Jak se do lesa volá... (představení sbírek Muzea – vliv romské kultury na kulturu majoritní), 13. 12. 2005
- Kult hákového kříže, spojeno s přednáškou o rasismu, 8. 11. 2005
- M. Mareš: přednáška a beseda o rasismu, spojeno s promítáním filmu, 8. 11. 2005

Přednáškový cyklus o romské literatuře (v Knihovně Jiřího Mahena)

- H. Sadílková: Přehled a vývoj autorské romské literatury v ČR, 10. 10. 2005
- K. Ryvolová: Paralely romské a židovské literatury, 17. 10. 2005
- Medailon spisovatelky Eriky Oláhové, 24. 10. 2005

Besedy s romskými osobnostmi:

- Iveta Kováčová + Triny, 26. 10. 2005
- Richard Samko + Bengas, 16. 11. 2005
- Zuzana Gáborová, 23. 11. 2005

Další akce muzea:

- Kursy romštiny, průběžně
- Dětský klub – výtvarný kroužek, interaktivní hry, divadelní kroužek, taneční kroužek, průběžně

Videoprojekce:

- Podfu(c)k, 5. 10. 2005
- Carmen – divoká vášeň, 19. 10. 2005
- Vzpomínkový večer k připomínce holocaustu, 27. 1. 2005
- Prezentace ročenky Muzea – Bulletin 2002-2003 a knihy Memoáry romských žen, 23. 2. 2005
- Pietní akt k příležitosti připomenutí prvního transportu Romů do Osvětimi, 7. 3. 2005
- Muzejní noc v městě Brně, 20. 5. 2005
- Pietní akt v bývalém cikánském táboře Hodonín u Kunštátu a na hřbitově v Černovicích, 21. 8. 2005

• Světový romský festival KHAMORO 2005

Usnesení vlády ze dne 7. dubna 2003 č. 347, o podpoře Světového romského festivalu KHAMORO Praha, ukládá v bodu III/3 zpracovat do rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa každoročně specifický závazný ukazatel na podporu konání Světového romského festivalu KHAMORO Praha. V roce 2005 byla na uskutečnění tohoto festivalu určena částka 1 600 000,- Kč. Současně v rámci dotačního programu Ministerstva kultury zaměřeného na podporu kulturních aktivit národnostních menšin byla poskytnuta neinvestiční dotace na doprovodné akce festivalu ve výši 150 000,- Kč. Hlavním pořadatelem akce bylo občanské sdružení *Slovo 21*.

Sedmý ročník festivalu KHAMORO se uskutečnil ve dnech 23. – 28. května 2005. Spolupořadatelem akce bylo podobně jako v uplynulých letech hlavní město Praha. Hlavní cíl festivalu bylo představit kulturu Romů, žijících v evropských i mimoevropských zemích. V rámci programu festivalu se uskutečnilo rovněž slavnostní zahájení *DEKÁDY ROMSKÉ INKLUZE*, projektu, na němž Česká republika participuje.

Hlavní pořady festivalu:

- Zahájení festivalu – Brožíkova síň Staroměstské radnice,
- Čtení ze sborníků *Romano Suno* (Romský sen) ve spolupráci s *Novou školou*, o.p.s. – *Kavárna Globe*,
- Odborný seminář na téma *Romští asistenti ve školách*, koncipovaný pro studenty vysokých škol; současně šlo o celostátní setkání romských pedagogických asistentů, pořádané *Novou školou*, o.p.s. ve spolupráci s Katedrou sociální práce Filosofické fakulty a Fakultou humanitních studií UK,
- Vernisáž výstavy skleněných obrazů Rudolfa Dzurka – *Galerie Oliva*,
- Vernisáž výstavy Romské kroje, loutky a portréty – *Polský institut v Praze*,
- Romské řemeslnice – *Obchůdek Romem*,
- Den maďarských Romů – *Maďarské kulturní středisko*,
- Koncert gypsy jazz, skupina *Shine* z Francie a skupina *Basily* z Nizozemí – *Jazz Club Reduta*,
- Koncert tradiční romské hudby (hudební skupiny z Indie, Finska, Rakouska, Bulharska a Ukrajiny) – *Klub Roxy*,
- Galakonzert tradiční romské hudby – *Velký sál Lucerny*.

Podobně jako v minulých letech festival KHAMORO 2005 vzbudil pozornost veřejnosti nejen s ohledem na hudební tradice Romů, ale kulturu Romů v širších mezinárodních souvislostech vůbec. Festival navštívilo cca 8 000 diváků.

Ministerstvo kultury provedlo kontrolu čerpání a užití prostředků státního rozpočtu poskytnutých v rámci dotací na konání festivalu KHAMORO 2005. Z kontroly vyplynulo, že při čerpání a užití finančních prostředků postupoval příjemce dotace v souladu s rozhodnutím Ministerstva. Celkové náklady na konání festivalu činily v roce 5 894 000,- Kč. Z dotace ze státního rozpočtu byly uhrazeny tyto náklady:

<i>účel</i>	<i>výdaje celkem (tis. Kč)</i>	<i>hrazeno z dotace (tis. Kč)</i>	<i>účel</i>	
materiálové náklady	160	27	kancelářské potřeby	
nemateriálové náklady	3 952	1 138	speciální technika, osvětlení, promítání vizuálních materiálů apod.	
		z toho: 138		
		286		Cestovné
		489		Ubytování
		177		vydání materiálů, sborníku k semináři
		48	defilé účinkujících	
produkce – osobní náklady (včetně odvodů)	1 782	585	mzdy, vedoucí projektu, koordinátor projektu, koordinátor semináře apod.	
		z toho: 200		
		385	produkce, OON, DPP, přednášející (semináře), moderátoři, tlumočení, pomocné práce, grafický design	
celkem	5 894	1 750		

- Dům národnostních menšin v Praze

Ve smyslu bodu III/1 usnesení vlády ze dne 30. června 2004 č. 663, ke Zprávě o situaci národnostních menšin, byla nově zapracována v návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2005 (rozpočtová kapitola Všeobecná pokladní správa) položka ve výši 20 000 000,- Kč na rekonstrukci objektu pro zřízení Domu národnostních menšin v Praze, jako investiční dotace určená hlavnímu městu Praze (program 398090). Stavební práce však podle časového harmonogramu projektu rekonstrukce budovy v roce 2005 nezačaly, protože pokračoval soudní spor o určení vlastnictví budovy. Žalobce (Elektrotechnický svaz český) se totiž v prosinci 2004, kdy bylo rozhodnuto v jeho neprospěch, odvolal proti rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 2, a tak soudní řízení pokračovalo v roce 2005 u Městského soudu v Praze. Ten rovněž rozhodl v neprospěch žalobce a rozsudek (39 Co 46/2005-87), kterým se stvrzuje vlastnictví objektu v Praze 2, Vocelova ul. 602/3 hlavnímu městu Praze nabyt právní moci dne 24. října 2005. V této situaci již nebylo reálné v závěru roku 2005 uvedenou položku ve výši 20 000 000,- Kč čerpat, resp. zajistit realizaci stavebních prací tak, aby finanční prostředky ze státního rozpočtu byly v plném rozsahu účelně čerpány. Proto dne 15. listopadu 2005 jednali zástupci hlavního města Prahy (odbor městského investora) a sekretariátu Rady se zástupci odboru financování územních rozpočtů Ministerstva financí. Jako řešení bylo navrženo připravit aktualizovaný návrh materiálu o zřízení Domu národnostních menšin v Praze pro jednání vlády, kterým by vláda vyslovila souhlas s uvolněním finančních prostředků ve výši 20 000 000,- Kč na uvedený účel v roce 2006 z vládní rozpočtové rezervy. Návrh materiálu o podpoře zřízení Domu projednala Rada dne 6. prosince 2005. Doporučila, aby místopředseda vlády a ministr spravedlnosti a její předseda, po zapracování připomínek,

přednesených na tomto jednání, rozeslal připravený materiál do zkráceného meziresortního připomínkového řízení a po jeho vyhodnocení předložil materiál pro schůzi vlády.⁸⁾

- Humanitární gesto - Prohlášení vlády vůči aktivním odpůrcům nacismu

Na základě podání občanského sdružení *Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a Sdružení občanů chorvatské národnosti v České republice* v roce 2002 ústavním orgánům České republiky přijala vláda ke Zprávě za rok 2002 usnesení ze dne 6. srpna 2003 č. 822, kterým uložila v bodu III/4 místopředsedovi vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje zpracovat ve spolupráci s 1. místopředsedou vlády a ministrem vnitra, ministry spravedlnosti a práce a sociálních věcí, ministry školství, mládeže a tělovýchovy a předsedou Legislativní rady vlády a vládě do 31. října 2003 předložit návrh směřující k řešení problémů příslušníků národnostních menšin, kteří utrpěli osobní újmy v důsledku opatření uplatněných po druhé světové válce proti tzv. nepřátelskému obyvatelstvu na území dnešní České republiky. Vzhledem k tomu, že otázka humanitárního gesta se stala předmětem politických jednání, termín předložení návrhu materiálu na schůzi vlády byl opakovaně odložen. Poslední termín byl stanoven do 31. prosince 2005.

Ve smyslu výše uvedeného usnesení vlády se úkolem zabývala meziresortní pracovní skupina. Návrh materiálu *Humanitární gesto vůči aktivním odpůrcům nacismu a příslušníkům národnostních menšin v ČR, kteří utrpěli osobní újmy v důsledku opatření uplatněných po druhé světové válce proti tzv. nepřátelskému obyvatelstvu na území dnešní České republiky* zpracoval sekretariát Rady ve spolupráci se zástupci odboru států střední Evropy Ministerstva zahraničních věcí a Česko-německého fondu budoucnosti. Připravený návrh materiálu počítal s cílovou skupinou osob, které jako aktivní odpůrci nacionálně socialistického režimu prokázaly věrnost Československé republice tím, že se aktivně zúčastnily boje za její osvobození nebo trpěly pod nacistickým nebo fašistickým terorem, avšak bezprostředně po druhé světové válce byly zbaveny československého státního občanství a bylo s nimi zacházeno jako s tzv. nepřátelským obyvatelstvem. V takto stanovené cílové skupině byla vymezena podskupina příslušníků národnostních menšin, tj. německé, chorvatské, maďarské či jiné národnosti. Bylo navrženo, aby přímým obětem byla poskytnuta též jednorázová finanční dávka, proto se humanitární gesto mělo uskutečnit prostřednictvím Česko-německého fondu budoucnosti, jako subjektu disponujícího dobrými zkušenostmi s obdobnými projekty.

Vlády premiérů Vladimíra Špidly ani Stanislava Grosse v uplynulém období otázku gesta neprojednaly, proto nynější vláda premiéra Jiřího Paroubka přišla s koncepčně novým řešením. V *Prohlášení vlády České republiky vůči aktivním odpůrcům nacismu, kteří byli po skončení druhé světové války postiženi v souvislosti s opatřeními uplatňovanými v Československu proti tzv. nepřátelskému obyvatelstvu, a o podpoře projektu dokumentace osudů takto postižených osob*, schválené usnesením ze dne 24. srpna 2005 č. 1081, vláda vyjádřila hluboké uznání a politování nad tím, že se některé osoby nedočkaly po skončení druhé světové války zaslouženého uznání. Vláda zároveň vyjádřila omluvu všem takto postiženým aktivním odpůrcům nacismu, bez ohledu na jejich pozdější státní příslušnost a místo pobytu. V této souvislosti vláda schválila postup a pravidla na uskutečňování projektu dokumentace osudů těchto osob a vyčlenila na tento účel finanční příspěvek ve výši 30 000 000,- Kč.

---

⁸⁾ Materiál byl rozeslán do zúženého meziresortního připomínkového řízení dopisem místopředsedy vlády a ministra spravedlnosti a předsedy Rady dne 22. prosince 2005 s termínem dodání stanoviska do 10. ledna 2006. Místopředseda vlády a ministr spravedlnosti a předseda Rady následně předložil materiál pro schůzi vlády. Usnesením vlády ze dne 25. ledna 2006 č. 92, o podpoře zřízení Domu národnostních menšin v Praze, vláda schválila uvolnění finančních prostředků v roce 2006 ve výši 20 000 000,- Kč z rozpočtové kapitoly 398 - Všeobecná pokladní správa, položky vládní rozpočtová rezerva, na rekonstrukci objektu pro zřízení Domu národnostních menšin v Praze, která bude použita jako investiční dotace určená hlavnímu městu Praze.

3. Činnost orgánů veřejné správy ve vztahu k národnostním menšinám

3.1. Orgány Parlamentu České republiky

- Podvýbor pro národnostní menšiny Petičního výboru Poslanecké sněmovny

Podvýbor pro národnostní menšiny Petičního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (dále jen „Podvýbor“) komunikoval se zástupci národnostních menšin s ohledem na aktuální otázky jejich postavení následovně:

Dne 27. května 2005 se uskutečnil v Poslanecké sněmovně seminář (ve spolupráci se sekretariátem Rady) na téma *K aktuálním otázkám postavení národnostních menšin v České republice*. Seminář řídil Václav Votava, předseda Podvýboru, který na úvod přednesl příspěvek „Práva národnostních menšin v legislativním prostředí České republiky“. Na něj navázal Andrej Sulitka, vedoucí sekretariátu Rady, informací o působnosti Rady a činnosti jejího sekretariátu. Stěžejním bodem programu semináře byla prezentace zástupců národnostních menšin - bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské a ukrajinské. V této souvislosti je třeba upozornit zvláště na vystoupení Richarda Šulka, zástupce německé národnostní menšiny, který hovořil o očekávání německé menšiny, že česká vláda učiní humanitární gesto vůči příslušníkům německé menšiny, kteří utrpěli osobní újmy v důsledku opatření uplatněných po druhé světové válce, tj. občanům, kteří se proti Československé republice neprovinili. Z dalších vystoupení upoutal pozornost zejména Alexej N. Kelin, zástupce ruské národnostní menšiny, který upozornil na problémy ruských migrantů v České republice, kteří si „zajišťují povolení k pobytu“ často v korupčním prostředí. Na jeho vystoupení reagoval zástupce Ministerstva vnitra ČR Václav Henych, náměstek ministra, člen Rady, který požádal o bližší specifikaci konkrétních případů a přislíbil zajistit prošetření podezření pochybení v případě resortu vnitra.

Dne 12. května 2005 uskutečnil Podvýbor pro národnostní menšiny rozpravu k vládnímu návrhu zákona o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon) za účasti zástupců odboru pro lidská práva Úřadu vlády. Diskutována byla otázka koncepčního pojetí zpracování návrhu zákona, jehož zpracovatelé zdůvodnili potřebu přijetí samostatného antidiskriminačního právního předpisu, a na něj pak navazujícího zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím antidiskriminačního zákona.⁹⁾

V roce 2005 se dále zabýval Podvýbor Zprávou o situaci národnostních menšin za rok 2004, otázkou zřizování výborů pro národnostní menšiny na úrovni obcí a krajů (vyžádal si také od ministra vnitra přehled výborů či jiných orgánů pro národnostní menšiny na úrovni krajské samosprávy), jakož i situací romských komunit a řešení pietního místa v Letech u Písku.

- Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu

Výbor projednal vládní návrh „Závěrečné doporučení Výboru proti mučení – kontrolního orgánu Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání“, rovněž vládní návrh, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Protokolu č. 14 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, dále převzal záštitu nad představením projektu *Asi milovaní – Soužití národností v České republice*.

---

⁹⁾ Jako sněmovní tisk č. 866 návrh zákona schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na 51. schůzi dne 7. prosince 2005 (usnesení č. 2028). Návrh zákona dále projednal Senát Parlamentu ČR a jako senátní tisk č. 201 na schůzi dne 26. ledna 2006 zamítl (usnesení č. 306). Senátem zamítnutý návrh zákona zařadila Poslanecká sněmovna na program 54. schůze. Projednávání návrhu zákona dne 15. března 2006 Poslanecká sněmovna přerušila. Nově byl návrh zařazen na program 55. schůze Poslanecké sněmovny od 18. dubna 2006, avšak do parlamentních voleb v červnu 2006 nebyl projednán.

Výbor usnesením č. 49 ze dne 20. dubna 2005 zřídil Podvýbor pro předškolní, základní a střední vzdělávání. Podvýbor mj. projednal na veřejném slyšení dne 23. listopadu 2005 petici Sdružení zastánců dětských práv k Úmluvě o právech dítěte. Petice doporučuje Parlamentu ČR, aby ve své legislativní činnosti zohledňoval doporučení Výboru OSN pro práva dítěte.

3.2. Opatření ministerstev ve vztahu k národnostním menšinám

3.2.1. Ministerstvo vnitra

Jediným legislativním opatřením v gesci resortu se vztahem k právům příslušníků národnostních menšin bylo v roce 2005 uplatnění pozměňovacího návrhu k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů (tzv. dozorová novela).

Vládní návrh tzv. dozorové novely byl předložen Poslanecké sněmovně dne 15. května 2005. V rámci projednávání novely (sněmovní tisk č. 987) byl dne 9. listopadu 2005 uplatněn prostřednictvím Výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí Poslanecké sněmovny pozměňovací návrh k § 29 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, který reflektuje žádost zástupců polské menšiny na zrušení podmínky předložení petice (viz výše – část 2. Úkoly vyplývající z usnesení vlády). Návrh zákona – mj. i ve znění tohoto uplatněného pozměňovacího návrhu, který byl posléze ještě upřesněn Senátem – schválila Poslanecká sněmovna dne 25. dubna 2006 a prezident republiky zákon podepsal dne 11. května 2006.¹⁰⁾

Právní úpravu užívání menšinového jazyka ve správním řízení řeší zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, který nabyt účinnosti dnem 1. ledna 2006. Ustanovení § 16 odst. 4 stanoví, že občan ČR příslušející k národnostní menšině, která tradičně a dlouhodobě žije na území ČR, má před správním orgánem právo činit podání a jednat v jazyce své národnostní menšiny.¹¹⁾ Nemá-li správní orgán úřední osobu znalou jazyka národnostní menšiny, obstará si tento občan tlumočnicka zapsaného v seznamu tlumočnicků, přičemž náklady na tlumočení či pořízení překladu v tomto případě uhradí správní orgán; ustanovení § 25 odst. 4 stanoví, že týká-li se veřejná vyhláška záležitostí a práv příslušníků národnostních menšin a je-li ve správním obvodu správního orgánu zřízen výbor pro národnostní menšiny nebo jiný orgán pro záležitosti národnostních menšin, uveřejní správní orgán veřejnou vyhlášku též v jazyce

¹⁰⁾ Viz výše pozn. č. 6.

¹¹⁾ V této souvislosti byla v roce 2005 v poradním sboru ministra vnitra ke správnímu řádu projednávána otázka legální definice příslušníka národnostní menšiny, tj. možnosti posouzení správního orgánu, zda se o takového příslušníka jedná či nikoliv. Bylo konstatováno, že v případě postupu správních orgánů je nezbytné přihlížet k vymezení pojmu *národnostní menšina* a *příslušník národnostní menšiny* podle zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dalším pramenem, který lze v této věci použít, je Statut Rady vlády pro národnostní menšiny, který je schvalován formou usnesení vlády (aktuální znění - viz usnesení vlády ze dne 15. června 2005 č. 746). Členy této Rady tvoří mj. zástupci těchto národnostních menšin: bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské, srbské a ukrajinské. Rovněž je možno vycházet z důvodové zprávy k zákonu č. 273/2001 Sb., která uvádí, že na území České republiky tradičně a dlouhodobě žijí příslušníci bulharské, chorvatské, maďarské, německé, polské, rakouské, romské, rusínské, ruské, řecké, slovenské a ukrajinské menšiny.

Pro potřeby praxe se bude výkladem pojmů *národnostní menšina* a *příslušník národnostní menšiny* zabývat Rada a její orgán Výbor pro spolupráci s orgány samosprávy v souvislosti s implementací Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, jejíž účinnost pro Českou republiku by měla vstoupit v platnost od roku 2007.

příslušné národnostní menšiny; a konečně ustanovení § 164 odst. 4 stanoví, že vyžaduje-li správní orgán překlad veřejnoprávní smlouvy vyhotovené v jazyce příslušníka národnostní menšiny, týkající se záležitostí národnostních menšin, hradí náklady na překlad správní orgán. S ohledem na zajištění výkonu práv národnostních menšin bylo již před sledovaným obdobím přijato několik usnesení vlády, konkrétně usnesením vlády ze dne 12. března 2003 č. 243 bylo 1. místopředsedovi vlády a ministru vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje uloženo průběžně monitorovat plnění úkolů týkajících se romské integrace kraji a obcemi (§ 6 odst. 7 a odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů). V rámci realizace tohoto úkolu byly v roce 2005 organizovány návštěvy krajských úřadů s cílem zmonitorovat situaci v obcích s rozšířenou působností, případně jiných obcích kraje (monitorování vytváření výborů zastupitelstev obcí pro národnostní menšiny, zda v obecních úřadech je nebo bude zřízeno místo romského poradce, jaké jsou aktuální problémy vztahující se k romské integraci apod.).

Ministerstvo vnitra obdrželo dne 20. prosince 2004 usnesení č. 4 Podvýboru pro národnostní menšiny Petičního výboru Poslanecké sněmovny. V jeho bodě II. se žádá, aby Ministerstvo vnitra provedlo ve spolupráci s krajskými úřady audit zřízení výborů pro národnostní menšiny a opatření k plnění ustanovení § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 78 odst. 2 zákona č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 78 odst. 1 zákona č. 131/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z podkladových materiálů doručených ministerstvu krajskými úřady a Magistrátem hlavního města Prahy vyplývají následující zjištění: Zákonná povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny nevznikla žádnému kraji ani hlavnímu městu Praze; kraje Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký ale výbor zřídily. V Karlovarském kraji, Pardubickém kraji a v Ústeckém kraji byly výbory pro národnostní menšiny zřízeny na úrovni některých obcí. V hlavním městě Praze byla zřízena Komise Rady hl. m. Prahy. Funkce koordinátorů romských poradců byla zřízena ve všech krajích i v hlavním městě Praze. Blíže situaci v samosprávných celcích popisuje kapitola č. 5

Vláda usnesením ze dne 7. prosince 2005 č. 1573, k Realizačnímu plánu naplňování Koncepce romské integrace v letech 2006 až 2009, stanovila, že agenda metodické pomoci krajským romským koordinátorům a poradcům při integraci příslušníků romské komunity do společnosti spadá do působnosti resortu práce a sociálních věcí. Toto usnesení ukládá mj. tyto úkoly:

- v rámci výkonu dozoru posuzovat zákonnost nastavení podmínek přístupu k obecnímu bytovému fondu Ministerstva vnitra v rámci následného dozoru dle § 123 a následně zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, průběžně posuzuje zákonnost obecně závazných vyhlášek, příp. jiných opatření obcí regulujících přístup k obecnímu bytovému fondu;
- vytvořit koncept a systém sociálního bydlení včetně legislativní úpravy a investiční podpory; resort vnitra je připraven dle potřeby a požadavků gestora – Ministerstva pro místní rozvoj podílet se na vytváření právní úpravy sociálního bydlení, zejména jako gestor věcných úprav zákona o obcích.

V souvislosti s usnesením vlády ze dne 16. června 2004 č. 607, k Informaci o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečnění opatření přijatých těmito usneseními k 31. prosinci 2003 a k návrhu třetí aktualizace koncepce romské integrace předložil ministr vnitra vládě k 31. prosince 2005, *Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007*. Materiál vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 11. ledna 2006 č. 49.

Cílem *Strategie* je zdokonalování práce policistů v kvalitním přístupu k menšinám a v efektivní práci s nimi. *Strategie* vychází z nezbytnosti rovného přístupu a respektování

menšinových odlišností, neznamená však toleranci nezákonného jednání. Rovné zacházení předpokládá pochopení odlišností kulturních hodnot, na jejichž základě nemůže být příslušník menšiny odsuzován, omezován či obecně diskriminován, pokud z jeho strany nedochází k porušení zákona. *Strategie* se soustřeďuje zejména na vzdělávání policistů, důsledné uplatňování antidiskriminačních postupů v policejní práci, prevenci kriminality v menšinových komunitách a klade též velký důraz na spolupráci Policie ČR s územní samosprávou a nevládním sektorem.

V letech 2003 a 2004, kdy byly schváleny předchozí materiály - *Národní strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* a *Zpráva o postupu a průběžných výsledcích zavádění Národní strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám* - ověřovala Policie ČR nové mechanismy policejní práce s menšinami v několika pilotních lokalitách a počínaje 31. lednem 2005 je zavedla systémově. Ve všech krajích byly zřízeny funkce styčných důstojníků pro menšiny a rozšiřuje se mechanismus asistenta Policie ČR. Styčný důstojník je policistou specializovaným na problematiku menšin, který působí jako zprostředkovatel kontaktu a komunikace mezi menšinami a Policií ČR. Asistuje také při řešení konfliktů a závažných deliktů a nabízí členům menšin pomoc při řešení jejich konkrétních problémů.

Práci styčných důstojníků pro menšiny mohou v lokalitách s vyšším populačním zastoupením menšin doplňovat asistenti policie. Policejní asistence je terénní službou, která usnadňuje obyvatelům sociálně vyloučených lokalit, obývaných převážně menšinovou populací, kontakt a komunikaci s policií. Klienty asistentů Policie ČR jsou především oběti a svědci latentní kriminality (lichvy, kuplířství, distribuce drog, obchodu s lidmi, kriminality mládeže atd.). Kromě pomoci svým klientům poskytují asistenti policie pomoc také policistům. Svou znalostí prostředí a lidí v něm žijících pomáhají asistenti policistům v lepší a rychlejší orientaci ve specifickém prostředí. Během realizace projektů se ukázalo, že využívání asistenčních služeb má v policejní práci své opodstatnění, neboť představuje pro Policii ČR účinný nástroj k výrazné eliminaci kriminality v problémových lokalitách. V současné době využívají asistenty policie tři okresní ředitelství Policie ČR: Ostrava, Cheb a Ústí nad Labem, v dalších lokalitách se projekt připravuje (Praha, Brno, Most). Asistenta policie zaměstnává buď samospráva, nebo nevládní organizace, a projekt je tedy vždy postaven na partnerství a úzké spolupráci Policie ČR s dalšími subjekty.

Mimo policejní asistenci v menšinových komunitách realizuje policie další projekty zaměřené na prevenci kriminality mezi příslušníky menšin (např. projekt *Společný svět* moravskoslezské krajské správy či projekt *Stavění mostu* ve Strakonících).

Kromě těchto praktických opatření se Policie ČR soustřeďuje také na vzdělávání policistů v problematice práce s menšinami, školení jsou nově přijímáni policisté i policisté v činné službě. Speciální kurzy jsou pořádány v regionech s vyšším populačním zastoupením příslušníků menšin. Prioritou pro následující dva roky bude vzdělávání policejního managementu. Ministerstvo a Policie ČR také chystají intenzivnější nábor příslušníků menšin k Policii ČR, financují výzkumy zaměřené na mapování kriminality zasahující menšinové komunity a usilují o kvalitní spolupráci s nevládním sektorem. Vztahy, které byly v minulých letech navázány s organizacemi věnujícími se integraci menšin do společnosti, se chystá ministerstvo i policie dále rozvíjet na bázi společných projektů i dílčích aktivit.

Od 1. září 2005 je ve středních policejních školách resortu vnitra v Praze, Jihlavě, Brně a Holešově pilotně ověřována nová základní odborná příprava. Prvky vycházející ze *Strategie* byly transformovány do obsahu vzdělávacího programu a prolínají všemi jeho bloky. V praktických zaměstnáních a modelových situacích se procvičuje konkrétní způsob komunikace a jednání, mj. přímo s příslušníky národnostních a etnických menšin. Na všech školních policejních střediscích mimoto probíhá kurs *Multikulturní výchova – extremismus-*

rasismus, jímž postupně procházejí příslušníci jednotlivých služeb Policie ČR. Instruktoři školních policejních středisek stejně tak jako učitelé středních policejních škol mají možnost při výuce využívat manuálu *Policista v multikulturním prostředí*, který v roce 2005 vydalo Ministerstvo vnitra.

V roce 2005 byl vyhodnocen projekt *Příprava pro občany národnostních menšin k přijetí do služebního poměru příslušníka Policie ČR*. První kurs byl zahájen v roce 2000 a poslední (v pořadí devátý) byl realizován v roce 2004. Desátý kurs plánovaný na rok 2005 se neuskutečnil z důvodu malého počtu zájemců z řad občanů ČR z národnostních menšin. Do 9 přípravných kursů nastoupilo celkem 107 uchazečů, úspěšně absolvovalo a podmínky výběrového řízení splnilo 30 uchazečů a do služebního poměru příslušníka Policie ČR bylo přijato celkem 27 absolventů. Nejvíce absolventů, a to 16, bylo do služebního poměru přijato v Severomoravském kraji.

V nelegislativní oblasti ochrany proti rasové diskriminaci věnoval resort vnitra v roce 2005 zvýšenou pozornost realizaci preventivních programů na místní úrovni (obec, město, kraj). Zásadním koncepčním materiálem preventivní politiky státu pro oblast kriminality je „Strategie prevence kriminality na léta 2004-2007“ (dále jen Strategie), kterou vláda ČR schválila usnesením ze dne 28. dubna 2004 č. 393. Konkrétní systém pomoci je zajištěn *Programem prevence kriminality na místní úrovni - Partnerství* (dále Program Partnerství).

Program Partnerství je jednou z nerepresivních metod, jejímž prostřednictvím je možné již od roku 1996 systémovým způsobem přistupovat k zlepšení interetnických vztahů, k překonání předsudků, omezení xenofobie, zvýšení tolerance a trpělivosti na straně majority a k emancipaci, vzdělání a nalezení svého místa ve společnosti pro romskou minoritu. Jejich smyslem je odstranit nebo zmírnit sociální vyloučení romských komunit jehož následkem je i zvýšené nebezpečí rasových a extremistických nálad. Projekty se zaměřují především na děti a mládež, jejíž hodnotový a návykový systém je pozitivním změnám nejpřístupnější.

Prioritou Programu Partnerství je romská národnostní menšina, která z hlediska bezpečnosti dlouhodobě vykazuje nejvyšší rizika. Program se snaží snížit sociální handicapy Romů a podpořit jejich plnohodnotnou integraci. Obecnými cíly Programu Partnerství je minimalizace rizik a následků souvisejících s kriminalitou, zvyšování pocitu bezpečí občanů a posilování důvěry v policii a instituce veřejné správy. Do Programu Partnerství jsou zařazována města s nejvyšší mírou spáchané trestné činnosti a s kumulací dalších sociálně patologických jevů - nezaměstnanost, chudoba, extremistické projevy, sociálně vyloučené romské komunity apod.

V roce 2005 bylo v 6 městech (obcích) realizováno 7 projektů vztažených k romské komunitě, které byly dotovány částkou 390 000,- Kč. Finanční prostředky jsou uvolňovány na základě usnesení vlády z kapitoly Všeobecná pokladní správa, nejedná se o rozpočet Ministerstva vnitra. Podmínkou podpoření projektu je finanční spoluúčast obce a aktivní participace Romů na realizaci projektů.

V rámci resortu existuje *Pracovní skupina Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity pro oblast vnitra a Policie ČR*. Předsedou této pracovní skupiny je první náměstek ministra vnitra a členy jsou odborní pracovníci resortu a Policie ČR, zástupci Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, kanceláře této rady a především romští koordinátoři krajských úřadů. Jedná se o jedinou oficiální pracovní skupinu, která sdružuje romské koordinátory krajských úřadů.

Pracovní skupina si na počátku roku 2004 vytvořila Plán činnosti pro období 2004 – 2005, obsahující témata: migrace Romů, práce Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám, diskriminace a rasismus, specifické problémy romské komunity (lichva, sociální vyloučení, drogy, role územní veřejné správy, činnost romských koordinátorů krajských úřadů, práce romských poradců na úrovni obcí s rozšířenou působností, koncepční opatření).

V roce 2005 se pracovní skupina věnovala rasově motivovaným trestným činům, při nichž je obětí Rom, a zkvalitnění činnosti Policie ČR v této oblasti zpřísněním výběru a profesní přípravy budoucích i současných policistů, možnostmi zaměstnání Romů v obecní a městské policii, systémem prevence kriminality na místní úrovni a *Národní strategií pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám*.

Policie ČR spolupracuje s organizacemi příslušníků národnostních menšin na úrovni krajských správ a okresních ředitelství. V Praze policisté spolupracovali na projektu Rady vlády pro záležitosti romské komunity *Podpora terénní sociální práce*, ve spolupráci se sdružením Člověk v tísni připravili projekt tzv. „asistentů policie“ na území hl. m. Prahy, rozvíjejí spolupráci v projektu *Equal* s nevládními organizacemi *Romea* a *Slovo 21* a spolupracují i s romskými a neromskými občanskými sdruženími, zejména *Romodrom*, *Dženo*, *R-mosty*, *Mezinárodní svaz Bulharů ve střední Evropě*, *Artek*, *Palaestra Box Praha*, *Socioklub* a *Romano Dives*. Styčný důstojník je členem Poradního sboru romských poradců Magistrátu hl. m. Prahy.

Ve středních Čechách policisté vytvořili projekt *Proximitas*, který počítá s vytvořením obdoby funkce styčného důstojníka a pracovních skupin na úrovni okresních ředitelství policie.

V jižních Čechách policisté zpracovali projekt *Stavění mostu*, který je zaměřen na žáky 6. - 9. tříd Speciální školy ve Strakonici, kterou navštěvuje cca 85% romských žáků. Cílem policie je regulace problémového chování žáků prostřednictvím pravidelných monotematických seminářů se žáky vyšších ročníků, propagace práce Policie ČR a zřízení anonymní „policejní poradny“ pro děti i rodiče. Realizace projektu byla zahájena, přestože na projekt nebyly poskytnuty žádné finanční prostředky.

V západních Čechách se policisté setkali s nezájmem samosprávy jednotlivých obcí na Sokolovsku aktivně řešit problémy bezpečnostního charakteru zřízením funkce „asistentů policie“. Zájem o zkušenosti s romskými asistentkami v Chebu projevil pouze MěÚ Kraslice. Styčný důstojník se společně s policisty z týmu *Eger* zúčastnil konference ROS, jejíž cílem bylo zahájení procesu sjednocení romských organizací v Karlovarském kraji. Na konferenci byl představen *Generální projekt terénní sociální práce* s působností v celém Karlovarském kraji. Dozorčí radou Generálního projektu byl styčný důstojník vyzván k pokračování spolupráce při integraci romské komunity do společnosti. Policisté dále zorganizovali *Dny Policie ČR* s ukázkou činnosti jednotlivých služeb policie na letních dětských táborech, které pořádaly romské organizace, a přednášky na víkendovém pobytu pod názvem „Šance v rámci prevence sociálně patologických jevů“ (pro děti ze sociálně vyloučených lokalit).

V Severočeském kraji byly zřízeny pracovní skupiny policistů zabývající se prevencí, odhalováním a objasňováním trestné činnosti v rámci elementárně izolovaných etnických skupin v Mostě a Ústí nad Labem. V pracovní skupině v Ústí nad Labem např. pracují dva romští asistenti, z toho jeden z občanského sdružení *Romano Jasnica*. V Teplicích byla k řešení otázek národnostních menšin v podmínkách okresního ředitelství policie vyčleněna policistka, která v průběhu roku získala kvalifikaci zmocněnce pro otázky menšin. V Mostě se policisté podílí na preventivních aktivitách a pedagogické činnosti v komunitních centrech nevládních organizací (*Dům romské kultury Chánov*, o.p.s., Multifunkční centrum, *Komunitní centrum Chánov*, o.s., Občanské sdružení *Lačodrom Bečov*, Občanské sdružení *Společné soužití*) a participují na akcích pořádaných samosprávou (vyzdvihnout lze dobrou spolupráci s Magistrátem města Most v nově otevřeném klubu národnostních menšin).

Ve východních Čechách policisté přednášeli na romském táboře v Peci pod Sněžkou na téma *Etnické menšiny a drogy*. Policisté též dali podnět k organizování tzv. kulatých stolů, kde se setkávají pracovníci státní správy a nevládních organizací. Jeden proběhl například na Magistrátu v Pardubicích. Podobně na jižní Moravě se v dubnu 2005 konal kulatý stůl.

Policisté zahájili spolupráci se sdruženími *DROM*, *IQ Roma servis*, *Společenství Romů na Moravě*, *Teen challenge*. Nejedná se o jednostrannou spolupráci, např. romský lektor z *DROMu* přednášel pro policisty městského ředitelství Brno.

Policisté ze severní Moravy realizovali projekt *Společný svět* a připravili navazující projekt *Společný svět II*. Projekt zahrnuje školení policistů v komunikačních dovednostech v práci s menšinami a cizinci, vydávání informačního bulletinu Policie ČR pro národnostní a etnické menšiny *Občasník*, společné semináře s dalšími institucemi zainteresovanými na řešení problémů spojených s životem menšin a účast policistů jako vedoucích na letních táborech pro děti ze sociálně slabých rodin. Pozitivní výsledky jsou viditelné především v Ostravě, Karvině, Novém Jičíně a Bruntále. Aktivní vyhledávání partnerů pro vzájemnou spolupráci vyústilo v příkladnou spolupráci s občanským sdružením *Vzájemné soužití a Jekhetane* z Ostravy, *Dialogem sousedů* z Bohumína a *Sdružením Romů na Moravě* z Karviné. Za nadstandardní lze hodnotit spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi (NNO) v Ostravě. Kontakty v minoritních a sociálně vyloučených komunitách se daří navazovat především skrze romské terénní pracovníky a romské koordinátory. Funkce romského koordinátora však není standardní součástí administrativy mnoha obcí, jak bylo již dříve konstatováno.

Z dosavadního působení styčných důstojníků vyplývá, že mezi různými romskými a nevládními organizacemi panuje rozpor, zda řešit problémy s romskou menšinou z pohledu etnického, nebo sociálního. Také ne vždy zástupci romské menšiny souhlasí s tím, aby se na jednotlivých projektech podíleli jiné než romské organizace a hnutí. Naopak policisté se shodují na tom, že nejlepší spolupráce je s občanskými sdruženími, kde vedle sebe dokáží pracovat jak Romové, tak i zástupci majoritní společnosti. Sdružení, která vzniknou jako čistě romská, jsou většinou nestabilní a zastupují jen velmi malou část romské populace v místě (často jen jednu rodinu).

Byly však zaznamenány případy, kdy pokusy ze strany policie o navázání kontaktu se zástupci menšinových společenství za účelem nadstandardní spolupráce zůstaly bez odezvy. Např. navazování kontaktů s vietnamskou komunitou je dosti obtížné, a to nejen vzhledem k jazykové bariéře, ale i k nezájmu o kontakty s policií a státní správou, nejsou-li motivovány pomocí v podnikání a z toho plynoucího zisku. Spolupráci komplikuje také skutečnost absence autority v místních komunitách, tj. mluvčích, kteří by za menšinu vystupovali. Obtížná je rovněž spolupráce se zástupci romských komunit, zvláště skupinou olašských Romů. Řada Romů se také k romské národnosti nehlásí. Je pak problematické zřídit „romské komunitní centrum“.

Komunita olašských Romů je oficiálně navenek zastřešována *Uníí olašských Romů ČR*. Přestože policie navázala osobní kontakty s vedením komunity, nedaří se ve vztahu k této komunitě provádět žádné preventivní programy, které by přispěly k eliminaci negativních jevů. Někteří členové této komunity zcela otevřeně projevují silné rasistické tendence nejen k ostatním Romům, ale i k zástupcům majoritní společnosti.

Policie ČR čerpá prostředky na projekty pro práci s menšinami převážně z fondů MV. Policisté se však zapojují i do projektů obcí a nevládních organizací, jež jsou dotovány i z jiných zdrojů.

3.2.2. Ministerstvo kultury

V průběhu roku 2005 ministerstvo nezpracovalo žádný návrh právního předpisu, který by upravoval práva národnostních menšin. Nepřímo ve vztahu k národnostním menšinám je ale třeba zmínit zákon č. 483/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb. Tato legislativní úprava zajišťuje rovný přístup k poznávání a využívání movitého kulturního

dědictví. Explicitně sice nevymezuje kulturní dědictví národních menšin, ale také neomezuje národnostní menšiny rozvíjet své kulturní aktivity.

V oblasti knihoven je významný dokument resortu *Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2004 – 2010*, přijatý usnesením vlády ČR ze dne 7. července 2004 č. 679. K právům příslušníků národnostních menšin se vztahuje bod č. 13, zaměřený na zlepšení dostupnosti knihoven a jejich služeb, odstranit bariéry přístupu k jejich využívání, rozšířit služby knihoven pro handicapované občany i národnostní menšiny, nezaměstnané a další znevýhodněné sociální skupiny.

3.2.3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

K 1. lednu 2005 nabyl účinnosti zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Zákon v § 14 stanoví, že národnostní školství je garantováno při splnění zákonných podmínek v těch obcích, ve kterých je v souladu s § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zřízen výbor pro národnostní menšiny (tedy v obcích, v nichž bylo při posledním sčítání lidu přihláшено k dané národnostní menšině alespoň 10% obyvatel). Uvedené řešení je v souladu se zněním článku 14 Rámcové úmluvy, který stanoví, že „smluvní strany v oblastech obývaných příslušníky národnostních menšin tradičně nebo ve značném množství usilují, pokud existuje dostatečný požadavek, zajistit, pokud je to možné a v rámci svého vzdělávacího systému, aby příslušníci národnostních menšin měli odpovídající možnosti pro výuku menšinového jazyka nebo získávání vzdělání v tomto jazyce, přičemž toto vzdělávání nesmí být na újmu učení se úřednímu jazyku nebo výuce v tomto jazyce. Ustanovení § 14 školského zákona dále stanoví minimální počty dětí a žáků ve školách a třídách národnostních menšin, který je výrazně snížen proti poměrům stanoveným pro majoritní populaci. Zákon také zavádí možnost, aby pro podporu zájmů příslušníků národnostních menšin mohl ředitel školy se souhlasem zřizovatele stanovit v rámci školního vzdělávacího programu předměty nebo jejich části, v nichž bude možno výuku organizovat dvojjazyčně, a to také v jazyce národnostní menšiny. Dále se stanoví, že vysvědčení, výuční listy a diplomy o absolutoriu se ve školách, kde se vyučuje v jazyce národnostní menšiny, se vydávají dvojjazyčně, tj. v jazyce českém i v jazyce národnostní menšiny. Na specifika vzdělávání v jazyce národnostní menšiny je pamatováno také v pasáži o maturitní zkoušce. Zákon umožňuje obci, svazku obcí nebo kraji se souhlasem krajského úřadu zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, které jsou sociálně znevýhodněné a u kterých je předpoklad, že zařazením do přípravné třídy se vyrovná jejich vývoj. Novým prvkem v základním vzdělávání je také zavedení slovního hodnocení v předmětech výchovného zaměření a nový systém postupu žáků do vyšších ročníků s tím, že žáci budou moci opakovat ročník pouze jedenkrát v rámci každého stupně základní školy.

V návaznosti na přijetí školského zákona vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhlášku č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. V § 7 v odst. 6 je uvedeno, že učitel přípravné třídy vypracuje na konci druhého pololetí školního roku zprávu o průběhu předškolní přípravy dítěte v daném školním roce. Zpráva by měla kromě toho obsahovat i vyjádření o dosažené úrovni hlavních cílů vzdělávání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Dále by zpráva měla obsahovat charakteristiku speciálních vzdělávacích potřeb, vyjádření předpokládaných schopností, nadání a zájmů dítěte, případně doporučení pro přípravu individuálního vzdělávacího plánu pro vzdělávání dítěte v dalším období či další doporučení pro vzdělávání dítěte. Zprávu předá škola na konci druhého pololetí školního roku zákonnému zástupci dítěte a škole, ve které bude dítě plnit povinnou školní docházku, pokud

se nejedná o školu, ve které bylo dítě zařazeno do přípravné třídy. Zároveň se zpráva stává součástí dokumentace školy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vydalo v roce 2005 Směrnici č. 33 377/2004-45, která stanoví závazné zásady, podle kterých provádějí krajské úřady rozpis finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných ve smyslu § 161 odst. 6 písm. b) školského zákona, a podle kterých provádějí obecní úřady obcí s rozšířenou působností návrhy rozpisů rozpočtů finančních prostředků státního rozpočtu. Tato směrnice umožňuje krajskému úřadu navýšit rozpočet právnické osoby o určitou částku z tzv. rezervy. Školský zákon však umožňuje poskytovat finanční prostředky ze státního rozpočtu na činnost škol také mimo soustavu normativů, a to v souladu s § 163 odst. 1, podle něhož se financují pokusná ověřování a rozvojové programy ve vzdělávání.

Na základě zmocnění zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, který upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich další vzdělávání a kariérní systém, vydalo ministerstvo Vyhlášku č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků. Rozsah přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků stanoví nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ze dne 26. ledna 2005.

V rámci legislativních úprav v působnosti resortu nabyt účinnosti dne 1. prosince 2005 také zákon č. 383/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

V návaznosti na školský zákon schválilo ministerstvo v roce 2005 programový dokument Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále „RVPZV“).¹²⁾ Problematika národnostních menšin, lidských práv je explicitně obsažena v části *Člověk a společnost*, kde se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů, upevňování žádoucí hodnotové orientace a integruje znalosti a dovednosti z různých oborů, především humanitních.

Co se týče vzdělávání učitelů, v roce 2005 se resort podílel na těchto jejich vzdělávacích aktivitách:

- v srpnu 2005 PedF UP Olomouci *Letní škola pro učitele občanské výchovy a společenských věd*. V programu byla problematika terorismu, násilí a šikany, multikulturní výchova (tématika islámu, cizinci u nás – Vietnamci, Ukrajinci), téma prezidentských voleb v USA, právo a odpovědnost občana v multikulturní společnosti;
- semináře *Jak vyučovat o holocaustu* (ministerstvo udělilo akreditaci Památníku Terezín a Vzdělávacímu a kulturnímu centru Židovského muzea v Praze, které jsou jedinečnými vzdělávacími institucemi s výhradním oprávněním organizovat semináře pro učitele základních a středních škol. Semináře financuje resort a finančně se spolupodílí i na mezinárodních konferencích. Ke dni 30. prosince 2005 bylo proškoleny cca 1 500 učitelů, kteří po absolvování semináře jsou vyškolenými metodiky pro výuku o holocaustu v základních a středních školách v ČR.)
- Institut pedagogicko psychologického poradenství uspořádal vzdělávací cyklus přednášek k tématice romské etnikum a semináře k extremismu.¹³⁾

Zásadní „inovující“ prvek, který zasáhl do současné vzdělávací praxe ve vztahu k romské komunitě, vyplynul z přijetí nového školského zákona, který mj. již nepočítá s existencí

¹²⁾ Dokument v úplném znění je zveřejněn na [http://www.msmt.cz/ DOMEK/Default.asp?ARI=103073&CAI=2701&EXPS=""RÁMCOVÝ*" AND "VZDĚLÁVAC*](http://www.msmt.cz/ DOMEK/Default.asp?ARI=103073&CAI=2701&EXPS=).

¹³⁾ Seznam všech vzdělávacích aktivit je zveřejněn na www.ippp.cz.

zvláštních škol. Tato právní úprava odbourala instituci zvláštní školy jako handicapujícího prostředí, které romským dětem nezaručovalo dosažení takového vzdělání, které by odpovídalo jejich schopnostem. Je zřejmé, že instituce nevyrovnávala znevýhodnění sociokulturním prostředím, odkud většinou žáci těchto škol pocházeli, a v malé míře je připravovala na (sou)žití s majoritní populací. Zrušení zvláštních škol lze hodnotit také jako politický projekt, tj. zadání, po jehož naplnění zůstanou jen školy základní. Prosazení tohoto záměru provázela maximální snaha o zajištění nových podmínek pro integraci romských dětí ve vzdělávání. Takové „radikální“ integrační úsilí však vyvolalo mezi odborníky na tuto problematiku rozpaky a vynutilo si určité úpravy, které byly řešeny vyhláškou MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Díky ní se dostává označení základní škola praktická (tedy bývalá zvláštní škola), který školský zákon nezná, na stejnou úroveň jako označení základní škola speciální (tedy bývalá pomocná škola), což je pojem užívaný ve školském zákoně. Nejzásadnějším se v této souvislosti ale jeví fakt zajištění vyšších normativů těmto školám, což částečně odráží vyšší výdaje, které sebou vzdělávání těchto dětí nese. Z diskuse k této části zákona vyplývá: „Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělání umožní a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.“¹⁴⁾

3.2.4. Ministerstvo zahraničních věcí

Podobně jako v minulých letech i v roce 2005 informoval ministr zahraničních věcí, v rámci průběžného plnění úkolu uloženého usnesením vlády ČR ze dne 14. července 1999 č. 720, zástupce resortu i zastupitelské úřady ČR v zahraničí o opatřeních přijímaných v ČR k postihu rasově, národnostně či jinak extremisticky motivované trestné činnosti a o snaze eliminovat veškeré projevy rasové diskriminace ve společnosti. V těchto aktivitách ministerstvu výrazně napomáhají též každoročně vydávané zprávy (zejména Informace o problematice extremismu na území ČR a Zpráva o situaci národnostních menšin v ČR), které výše uvedené informace obsahují a které předkládá svým zahraničním partnerům.

I když resort nerealizuje dotační politiku na podporu národnostních menšin, formou finančních příspěvků každoročně podporuje aktivity některých mezinárodních organizací. V roce 2005 však z logistických důvodů neposkytl tradiční příspěvek ve výši 10 tis. EUR *Kontaktnímu místu pro Romy a Sinthi*, jež je součástí Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva OBSE (ODIHR), protože podklady pro převedení uvedené částky byly úřadem ODIHR dodány až po uzávěrce příslušného finančního období. Resort plánuje poskytnout tento příspěvek až na rok 2006.

Ministerstvo každoročně spolupracuje s občanským sdružením *Slovo 21* při pořádání mezinárodního romského festivalu KHAMORO. Převzalo také záštitu nad 8. ročníkem fotbalového turnaje o pohár JUDr. Tomáše Holomka pořádaným *Uníí Olašských Romů v Ostravě*.

- Ratifikace Evropské Charty regionálních a menšinových jazyků

Resort je spolugestorem předmětné úmluvy, a tudíž se podílelo i na přípravných pracích zpracování materiálu *Návrh na ratifikaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (ETS 148), otevřené k podpisu členskými státy Rady Evropy ve Štrasburku dne 5. listopadu 1992* pro schůzi vlády a dalších krocích v rámci ratifikačního procesu.

¹⁴⁾ Viz. např. Švancar, R. (2005): Zezákladnění zvláštních škol, *Učitelství noviny*, č. 35/2005.

- Projednávání periodických zpráv

Na základě čl. 9 Úmluvy o odstranění rasové diskriminace a v souladu se závěrečnými doporučeními Výboru pro odstranění rasové diskriminace k páté periodické zprávě o plnění závazků plynoucích z této úmluvy, byla za období od 1. června 2002 do 31. března 2005 vypracována a prostřednictvím Stálé mise v Ženevě předložena šestá a sedmá periodická zpráva o plnění závazků plynoucích z Úmluvy o odstranění rasové diskriminace. Termín projednání předložené zprávy nebyl zatím stanoven.

- Rada Evropy

V návaznosti na 2. stanovisko Poradního výboru Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin týkající se České republiky a odpověď vlády ČR na toto stanovisko v roce 2005 vypracoval sekretariát Rady Evropy návrh rezoluce Výboru ministrů k implementaci Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Českou republikou. ČR měla možnost zaslat své vyjádření k textu rezoluce do 4. ledna 2006. Připomínky ČR, které byly vypracovány resortem ve spolupráci s Radou, jsou zapracovány do konečné verze textu.¹⁵⁾

Dne 4. května 2005 předložil komisař RE pro lidská práva Zprávu k situaci Romů, Sinthi a kočovníků v oblasti lidských práv v Evropě, ke které měla ČR možnost zaslat své připomínky do 15. září 2005. Na jejich vypracování se podílel mimo ministerstvo také odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a kancelář Rady vlády pro záležitosti romské komunity. Všechny připomínky české strany byly Úřadem komisaře pro lidská práva vzaty v potaz při závěrečné úpravě textu.¹⁶⁾

- Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

O nejrůznějších opatřeních přijatých v ČR na podporu integrace příslušníků romské komunity informovali zástupci resortu také při 10. Implementačním zasedání lidské dimenze OBSE, které se uskutečnilo ve Varšavě ve dnech 19. - 30. září 2005. Ve vystoupení zástupce USA k problematice Romů a Sinthi zazněla na tomto zasedání pozitivní zmínka na adresu ČR týkající se ocenění výstavy fotografií o koncentračním táboře v Letech.

- Evropské monitorovací středisko rasismu a xenofobie

EUMC vydalo Národní výroční zprávu pro rok 2005, která mimo jiné shrnuje i vývoj procesu integrace romské populace v České republice.

3.2.5. Resortní grémia pro otázky národnostních menšin

Do kompetence Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy náleží podpora klíčových oblastí výkonu práv příslušníků národnostních menšin. Proto v obou resortech působí grémia pro záležitosti národnostních menšin, jejichž členy jsou též zástupci národnostních menšin. Rada v roce 2005 opakovaně projednávala návrhy nominací zástupců národnostních menšin do těchto grémií. Týká se to *Poradního sboru náměstka ministra kultury pro otázky kultury národnostních menšin*, jehož členové jsou zároveň členy *Výběrové dotační komise na projekty kulturních aktivit*, jakož i *Výběrové dotační komise na projekty zaměřené na rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin*. Na resortu školství, mládeže a tělovýchovy jde o *Výběrovou dotační komisi MŠMT na projekty v Programu na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy*, a rovněž *Poradní skupinu pro otázky vzdělávání v jazycích národnostních menšin*.

¹⁵⁾ Viz bod 1.1. této Zprávy.

¹⁶⁾ Zpráva byla předložena na 956. zasedání Výboru delegátů ministrů dne 15. února 2006.

3.3. Kancelář prezidenta republiky

Prezident republiky jedná se všemi občany stejně a nerozlišuje mezi národnostními menšinami a příslušníky většinového národa. Přestože Kancelář prezidenta republiky (dále jen „KPR“) nemá rozpočtové prostředky na podporu projektů národnostních menšin, spolupráci se zástupci a organizacemi příslušníků národnostních menšin věnuje prezident republiky či KPR pozornost.

Prezident republiky se průběžně setkává s reprezentanty států, jejichž národnostní menšiny žijí v České republice, a agenda problémů těchto menšin nezůstává stranou. V únoru roku 2005 přijal například předsedu *Nejvyšší rady Ukrajiny*, pana Volodymyra Lytvyna, s nímž mimo jiné diskutoval o migrační vlně ukrajinských občanů do ČR, uplatňujících se na trhu práce.

Prezident republiky se v rámci svých domácích cest mnohokrát dotknul tohoto tématu při jednání s představiteli jednotlivých měst a obcí. Při návštěvě Zlínského kraje v květnu roku 2005 navštívil *Dům na půl cesty* ve Valašském Meziříčí, projekt, který je výsledkem příkladné spolupráce města s romskou komunitou, a setkal se s představiteli místní romské komunity a krajskými romskými koordinátory.

Stejně jako v minulých letech navštívila manželka prezidenta republiky v roce 2005 VIII. romský celostátní reprezentační ples v Lysé nad Labem. V září roku 2005 paní Klausová zahájila na Pražském hradě výstavu *Roma Rising. Romské obrození*, nad níž převzala záštitu.

Zaměstnanci KPR se pravidelně účastní pietních akcí u romského památníku v Letech u Písku.

3.4. Veřejný ochránce lidských práv

Veřejný ochránce práv v průběhu roku 2005 obdržel více než 80 stížností na neoprávněné provedení sterilizace romských žen. Vzhledem k tomu, že veřejný ochránce práv není příslušný k řešení stížností fyzických osob na zdravotnická zařízení, postoupil stížnosti Ministerstvu zdravotnictví, jehož činnost pak již své kontrole mohl ochránce podrobit. Poradní sbor, který Ministerstvo zdravotnictví k prošetření případů ustavilo, měl za úkol prošetřit nejen to, zda byly zákroky provedeny podle pravidel lékařské vědy, tj. *lege artis*, ale měl se zabývat i tím, zda byly splněny právní podmínky pro jejich provedení. Své šetření veřejný ochránce práv ukončil s tím, že ministerstvu, resp. poradnímu sboru, jehož výsledky ministerstvo vůči ochránci aprobovalo, vytkl nedostatečnost v šetření, popřípadě nesprávnost či dokonce neexistenci jakýchkoliv závěrů ze skutkových zjištění. Jako zásadní vadu postupu ministerstva zdravotnictví je třeba jmenovat důraz a spoléhání na formální stránku, který nedokázal postihnout širší kontext případů, který má důsledky pro právní hodnocení kvality právních úkonů (plně informovaný a svobodný souhlas) sterilizovaných osob. Podobným základním nedostatkem trpěly ostatně i předchozí pokusy státních orgánů věc vyšetřit. Proto ochránce Ministerstvu zdravotnictví v rámci opatření k nápravě navrhl určitá legislativní opatření týkající se připravovaného zákona o zdravotní péči, metodická doporučení v nelegislativní oblasti a doporučil zvážit přijetí právní úpravy, která by umožnila odškodnit postižené.

Ohledně podnětů z oblasti bydlení, a to především nájemního bydlení v obecních a městských bytech se situace příliš nezměnila. Vztah mezi soukromoprávní podstatou nájemního vztahu, kdy je obec vlastníkem bytů, a veřejnoprávním aspektem nájemních vztahů, který spočívá především v povinnosti obce zabezpečovat potřebu bydlení svých občanů, zůstává stále nedořešen. Pravidla, která upravují tento proces, jsou i nadále považována krajskými úřady za nepřekonatelná, a to v duchu formalistického přístupu k úpravě § 124 zákona č. 128/2000

Sb., v němž se hovoří pouze o přezkumu usnesení, rozhodnutí či opatření orgánu obce v samostatné působnosti krajským úřadem, který se však ve smyslu § 124 odst. 5 nesmí týkat porušení právních předpisů občanského, obchodního a pracovního práva. Pravidla pro přidělování bytů se tak stávají regulativy chování, které se vymykají užší návaznosti na právní normy a právní pojmosloví vůbec. Celá problematika tak stále zůstává ukotvena v mezích práva obcí na samosprávu, z něhož vyplývá právo na samostatnou správu majetku obce, do níž nemá stát zasahovat. Proto je tato oblast stále nepřístupná jakékoliv účinné kontrole ze strany státních orgánů, což platí i pro veřejného ochránce práv.

Na veřejného ochránce práv se i v průběhu roku 2005 obraceli lidé s podněty, týkajícími se jejich odškodnění. Jedná se zejména o podněty související s odškodněním podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945. Stěžovatelé se domáhající odškodnění ze své ukrývání po dobu druhé světové války z rasových důvodů, poukazují na to, že jejich žádosti byly zamítnuty. Zamítnutí odůvodňuje Česká správa sociálního zabezpečení tím, že žadatelé jasně neprokázali dobu a podmínky svého ukrývání. Žadatelé o odškodnění však nedisponují žádnými listinnými důkazy, kterými by mohly svou žádost podpořit, resp. žádné takové listinné důkazy neexistují. Mohou tak vycházet pouze ze svědectví pamětníků, jež ovšem může být s ohledem na šedesátiletý časový odstup obtížné získat, nehledě na to, že pro tento časový odstup nebývají tato svědectví v podrobnostech natolik přesná, jak striktně vyžaduje správní orgán, který o žádosti o odškodnění rozhoduje. S ohledem na to, jak jsou stanoveny zákonné podmínky, nebyla převážná část žadatelů (kteří žádali o odškodnění z titulu svého ukrývání z rasových důvodů) odškodněna, neboť se jim nepodařilo splnit podmínky zákona.

3.5. Rada vlády pro národnostní menšiny

Činnost Rady, včetně činnosti jejích výborů i pracovních skupin, zabezpečuje sekretariát Rady, který je organizačním útvarem Úřadu vlády ČR. Sekretariát Rady působí v rámci Sekce pro lidská práva a rovné příležitosti Úřadu vlády ČR. Vzhledem k provázanosti problematiky, kterou se zabývá Rada a Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity, sekretariát Rady i kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity úzce spolupracují, zejména s ohledem na zajišťování dotačních programů.

Omezenou činnost v roce 2005 vyvíjely stále orgány Rady - výbor pro dotační politiku a výbor pro spolupráci s orgány samosprávy. Oproti tomu aktivní činnost vyvíjela pracovní skupina Rady pro národnostně menšinové televizní vysílání. Tato pracovní skupina připravila podkladové materiály pro seminář Rady ČT o menšinovém vysílání a formulovala také základní koncepční vymezení národnostně menšinového televizního vysílání, požadavek vůči ČT.¹⁷⁾

o Jednání Rady

V roce 2005 se uskutečnila čtyři jednání Rady:

- Na schůzi dne 2. března 2005 Rada projednala přípravu ratifikace Charty, dále se zabývala zajištěním dotačních programů příslušných resortů ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin, konkrétně podpory kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin, podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, podpory vzdělávání

¹⁷⁾ Seminář Rady ČT k problematice menšinového vysílání se uskutečnil 15. února 2006. Zúčastnili se ho zástupci téměř všech národnostních menšin v Radě. Návrh řešení národnostně menšinového televizního vysílání přednesl za pracovní skupinu Rady JUDr. Tomáš Kraus.

v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy a podpory integrace příslušníků romských komunit, rovněž tak se zabývala rekonstrukcí výborů Rady a dotačních grémií Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

- Dne 4. května 2005 Rada projednala návrh Zprávy o situaci národnostních menšin za rok 2004 a návrh Výroční zprávy o činnosti Rady za rok 2004 (k materiálům přijala usnesení a doporučila, aby je předseda Rady předložil pro schůzi vlády) a dále se zabývala přípravou návrhu specifického závazného ukazatele na aktivity národnostních menšin ve státním rozpočtu na rok 2006, zvláště pak přípravou semináře k implementaci Charty a přípravou Komentáře ČR ke Stanovisku Poradního výboru RE k Druhé periodické zprávě o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin, týkající se ČR.
- Dne 4. října 2005 Rada projednala pracovní verzi návrhu materiálu na ratifikaci Charty, dále se zabývala zajištěním výběrových dotačních řízení v programech zaměřených na aktivity národnostních menšin v roce 2005 a 2006 a podněty k plánovanému semináři Rady ČT o národnostně menšinovém televizním vysílání.
- Dne 6. prosince 2005 byl na jednání Rady předložen přehled vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení k návrhu materiálu na ratifikaci Charty pro schůzi vlády, projednán návrh materiálu pro schůzi vlády o zřízení Domu národnostních menšin v Praze, přehled nelegislativních a legislativních úkolů Rady na rok 2006 a závěry z jednání expertního výboru Rady Evropy DH-MIN.

o Přehled materiálů předložených pro schůzi vlády

- Kontrolní závěr Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 03/01 Hospodaření s prostředky státního rozpočtu vynakládanými na podporu národnostních menšin - usnesení vlády ze dne 12. ledna 2005 č. 51;
- Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin - usnesení vlády ze dne 11. května 2005 č. 556 (materiál předložila ministryně školství, mládeže a tělovýchovy);
- Výroční zpráva o činnosti Rady vlády pro národnostní menšiny za rok 2004 – materiál byl předložen na schůzi vlády pro informaci dne 25. května 2005, vláda jej vzala na vědomí;
- Zpráva o situaci národnostních menšin za rok 2004, návrh dokumentu vláda projednala dne 15. června 2005 a přijala usnesení č. 742; usnesení je publikováno též ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí ze dne 20. září 2005;
- Změna Statutu Rady vlády pro národnostní menšiny a odvolání a jmenování nových členů, usnesení vlády ze dne 15. června 2005 č. 746;
- Komentář České republiky ke druhému stanovisku Poradního výboru k Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin ohledně plnění závazků z této Úmluvy Českou republikou - usnesení vlády ze dne 7. července 2005 č. 858;
- Návrh na ratifikaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (ETS 148), otevřené k podpisu členskými státy Rady Evropy ve Štrasburku dne 5. listopadu 1992, usnesení vlády ze dne 7. prosince 2005 č. 1574.

o Ediční činnost sekretariátu Rady

Sekretariát Rady zajišťoval pravidelně prezentaci výsledků činnosti Rady na internetových stránkách serveru Úřadu vlády ČR.¹⁸⁾ Kromě toho sekretariát Rady vydal v roce 2005 následující publikace:

¹⁸⁾ Prezentace činnosti Rady na serveru úřadu vlády ČR na adrese: http://wtd.vlada.cz/pages/rvk_rnm.htm.

- K problematice ratifikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v České republice. Sborník příspěvků ze semináře konaného dne 7. června 2005 v Praze. K vydání připravili: Martina Jirasová a Andrej Sulitka. Vydal Úřad vlády ČR (ISBN 80-86734-53-6), 120 s.
- Zpráva o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2004. Vydal Úřad vlády ČR (ISBN 80-86734-52-8). Praha 2005, 165 s. + přílohy.¹⁹⁾
- o Působení zástupců sekretariátu Rady v orgánech Rady Evropy

Zástupci sekretariátu Rady se v roce 2005 dvakrát, v květnu a říjnu, zúčastnili jednání Expertního výboru Rady Evropy pro otázky národnostních menšin (DH-MIN) ve Štrasburku. Ten je poradním grémiem Výboru ministrů Rady Evropy, kam její členské státy vysílají zástupce státní správy, kteří mají národnostně menšinovou politiku ve své agendě. Výbor DH-MIN se v roce 2005 kromě jiného zabýval otázkou účasti příslušníků na řešení veřejných záležitostí, zejména otázek jich se týkajících. Východiskem pro diskuse na toto téma se stalo kompendium sestavené Marcem Wellerem (ředitelem Evropského centra pro otázky menšin ve Flensburgu, SRN), které obsahovalo rozsáhlé šetření a systematické zpracování mechanismů poradních orgánů na otázky národnostních menšin v těch zemích Rady Evropy, jež v roce 2004 reagovaly na dotazníkovou akci (včetně ČR, za níž odpovědi připravil sekretariát Rady). Na základě dokumentu by měl v budoucnosti vzniknout manuál příkladů dobré praxe.

- o Spolupráce sekretariátu Rady s vysokými školami v zahraničí

Na základě dohody o zabezpečení odborné studentské praxe mezi Úřadem vlády ČR a vysokou školou *Science Po Paris* probíhala do 30. dubna 2005 odborná stáž Heleny Pichové, studentky Institutu politických studií - *Institut de Science Politiques de Paris*. Jmenovaná předložila na závěr odborné praxe samostatnou práci *Analýza činnosti národnostně menšinových občanských sdružení v České republice* (68 str.).

3.6. Rada vlády České republiky pro záležitosti romské komunity

V institucionálním rámci zajištění programu integrace romských komunit nedošlo v roce 2005 k zásadním změnám. I když Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity nemá přímé výkonné kompetence, je hlavním garantem zajišťování programů integrace příslušníků romských komunit. Na ministerstvech práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy a vnitra působí speciální odborné útvary, které věnují pozornost této tematice v rámci své působnosti. Součástí institucionálního zajištění na místní úrovni jsou romští poradci, respektive pracovníci pověřeni agendou integrace příslušníků romských komunit a asistenti v obcích, jakož i koordinátoři pro romské záležitosti na krajských úřadech.²⁰⁾ V širším slova smyslu patří k institucionálnímu zajištění i další profesionálové zaměstnávaní státem či samosprávami, tj. asistenti pedagoga ve školách a romští terénní sociální pracovníci v obcích. O situaci romských komunit v České republice za rok 2005 přináší podrobný přehled samostatný dokument Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.²¹⁾

¹⁹⁾ Anglická verze Zprávy: Report on the Situation of National Minorities in the Czech Republic in 2004. Edited by the Office of the Government of the Czech Republic (ISBN 80-86734-41-2). Prague 2005

²⁰⁾ Funkce krajského koordinátora pro romské záležitosti byla zřízena dle § 67 odst. 1 písm. f) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

²¹⁾ Zpráva o stavu romských komunit za rok 2005 a informace o plnění usnesení vlády, týkajících se integrace romských komunit a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. 12. 2005. Viz usnesení vlády ze dne 26. dubna 2006 č. 473.

4. Dotační programy resortů

4.1. Ministerstvo kultury – program podpory kulturních aktivit

Poskytování dotací příslušníkům národnostních menšin bylo v roce 2002 upraveno nařízením vlády č. 98/2002 Sb. , jímž se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity, ve znění pozdějších předpisů. Obsahem projektů, přihlášených do výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR, mohou být

- umělecké aktivity,
- kulturně vzdělávací a výchovné aktivity,
- studium a rozbory národnostní kultury a lidových tradic,
- dokumentace národnostní kultury,
- ediční činnost (neperiodické publikace),
- multietnické kulturní akce (směřující mimo jiné např. k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie).

Dotační politika resortu kultury ve vztahu k příslušníkům národnostních menšin se explicitně týká odboru regionální a národnostní kultury (program podpory kulturních aktivit národnostních menšin - přehled projektů za rok 2005 je uveden v příloze č. 1) a odboru médií a audiovizu (program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin - přehled projektů za rok 2005 je uveden v oddíle č. 4.2.). Dotační politika ostatních odborů sice není na národnostní menšiny specificky zaměřena, dotace na jejich aktivity však poskytovány jsou, konkrétně v rámci grantového programu odboru umění a knihoven (přehled dotací - viz příloha č. 2), odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (přehled je uveden v příloze č. 3). Přehled projektů se zaměřením na národnostní a etnické menšiny, které dotovalo samostatné oddělení správy státních fondů, je uveden v příloze č. 6.

Do výběrového dotačního řízení na projekty v programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v České republice v roce 2005 se přihlásily 64 subjekty se 108 projekty, z nichž 83 projekty získaly státní dotaci. Celková výše finančních prostředků rozdělených v tomto výběrovém dotačním řízení činila 8 235 000,- Kč. Na základě usnesení vlády ČR ze dne 7. dubna 2003 č. 347 poskytlo Ministerstvo kultury na realizaci projektu Světový romský festival KHAMORO 2005 dotaci ve výši 1 600 000,- Kč. V přehledu jsou uvedeny částky včetně navýšení a vrácení nevyužitých finančních prostředků (51 subjekt na 81 projekt). Celková částka na program činí 10 097 004,- Kč.

Přehled dotací v programu na podporu integrace příslušníků romské komunity pak uvádí příloha č. 5 a pojednává o něm samostatný pododдіl č. 4.4.1.

4.1.1. Kulturní aktivity v roce 2005 podle jednotlivých národnostních menšin

BULHARSKÁ

Na realizaci kulturních projektů, které byly ve výběrovém dotačním řízení podpořeny, se podílela občanská sdružení: *Bulharská kulturně osvětová organizace, Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně, Pirin a Vazražđane*. Jejich cílem je především přispět k zachování tradic bulharské kultury.

MAĎARSKÁ

Svaz Maďarů žijících v českých zemích, který je největším kulturním sdružením občanů maďarské národnostní menšiny v ČR, vyvíjí rozsáhlou kulturní činnost. Nejvýznamnějším

projektem této organizace jsou každoročně pořádané *Dny maďarské kultury*. Maďarská kultura je formou různých kulturních akcí prezentována v několika městech v ČR (Praha, Brno, Ostrava, Teplice). Smyslem je prohloubení identity maďarské menšiny, udržování kulturních tradic a šíření maďarské kultury v českém prostředí.

NĚMECKÁ

Velké setkání lidového umění a kultury německé menšiny a přátel Němců ze všech regionů patřilo opět mezi největší kulturní akce občanů německé národnosti. Jedná se o každoroční setkání regionálních svazů, organizované v Praze *Shromážděním Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Druhá organizace, *Kulturní sdružení občanů německé národnosti* pořádá řadu kulturních akcí se zaměřením na kulturní dědictví a zachování lidových tradic německé menšiny. Další občanská sdružení se v rámci svých projektů zaměřují na tradiční lidovou kulturu německé menšiny na našem území – např. *Svaz Němců, regionální skupina Hřebečsko, Svaz Němců, region Chebsko, Slezský německý svaz na Hlučínsku, Svaz Němců – severní Morava, Orlické hory, Svaz Němců – Liberec, Lužice – severní Čechy, Slezský německý svaz a Spolek přátel Šumavy*. Ve výběrovém řízení obdržel dotaci *Kruh přátel Německa*, Kravaře, na projekt Vydání CD/MC s německými lidovými písněmi zpívanými obyvatelstvem Hlučínska – *Heimatmelodien III*. I přes opakované urgence občanské sdružení dotaci nevyúčtovalo a záležitost je v současné době v řízení Finančního úřadu Opava.

POLSKÁ

Polský kulturně osvětový svaz v ČR (PZKO) je největší kulturní organizací příslušníků národnostních menšin. Každoročně realizuje projekt *Kulturně osvětová činnost*. Hlavním záměrem je zajištění rozvoje kulturního dědictví, aktivní prezentace, vědecké zkoumání a publikování s cílem informovat nejširší veřejnost. Mezi tradiční akce patří festival *Gorolski Święto* v Jablunkově, zaměřený zejména na folklor. *Loutkové divadlo Bajka* ve značné míře ovlivňuje umělecké a národnostní cítění nejmladší generace.

Kongres Poláků v ČR je střešní organizací sdružení polské menšiny. Významnou aktivitou tohoto sdružení je dokumentační činnost – shromažďování, zpřístupňování a popularizace předmětů archivní, knižní a muzejní povahy dokumentující minulost polské národnostní menšiny na území ČR.

Aktivně působí pěvecké sbory občanských sdružení *Ars Musica* a *Collegium Cantorum* z Českého Těšína i *Polský pěvecký soubor Hutník*, působící při Domu kultury – Sdružení uměleckých a zájmových aktivit v Třinci. Pravidelné výstavy polských knih spojené s doprovodnými literárními akcemi pořádá *Sdružení přátel polské knihy* v Českém Těšíně. Festival dětské písně v Havířově organizuje *Matice školská v ČR z Českého Těšína*.

V rámci programu na podporu zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit, který spadá též do příslušnosti odboru regionální a národnostní kultury, obdrželo *Polské umělecké sdružení Ars Musica* dotaci ve výši 10 000,- Kč.

ROMSKÁ

K nejvýznamnějším projektům zaměřeným na prezentaci romské kultury v mezinárodních souvislostech patřil *Světový romský festival KHAMORO 2005*, organizovaný občanským sdružením *Slovo 21*. Každoročně se na něm prezentují špičkové tuzemské i zahraniční romské soubory a kapely. Oblibu si získal již tradičně organizovaný festival romské kultury *Sára – patronka Romů*, který organizuje občanské sdružení *Kulturní tradice*, dále *Karvinský romský festival*, projekt *Sdružení Romů severní Moravy*, či festival *Romská píseň*, pořádaný v areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Dne 1. ledna 2005 bylo zřízeno *Muzeum romské kultury*, státní příspěvková organizace, zřizovaná Ministerstvem kultury, se schváleným příspěvkem na provoz v roce 2005 ve výši 7 500 000,- Kč. V programu na podporu *Integrace příslušníků romské komunity* obdrželo *Muzeum romské kultury*, státní příspěvková organizace, dotaci na projekty *Zaniklá řemesla* a *Romské zrcadlo*. Byl oceněn též projekt *Muzeum romské kultury v Brně, o. p. s., Katalog prací romských výtvarníků*.

V programu na podporu tradiční lidové kultury byl podpořen projekt *Tradiční romská řemesla 2005*, který předložila *Drom, obecně prospěšná společnost*, Brno, částkou 50 000,- Kč.

V rámci podpory zahraničních kulturních aktivit přidělil zahraniční odbor dotaci ve výši 60 000,- Kč na projekt občanského sdružení *Slovo 21 Prezentace romské kultury v Nizozemí*.

RUSÍNSKÁ

Aktivní činnost vyvíjí *Folklorní soubor Skejušan* z Chomutova. Vystupuje zvláště na folklorních festivalech v České republice.

RUSKÁ

Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR se v projektu *Kulturně – společenská činnost Ruské tradice* zaměřilo především na přednáškové cykly a besedy, a to nejen v Praze, ale i v Brně a v Lysé nad Labem.

V rámci konkursu na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit obdržela *Česká asociace rusistů*, Praha, dotaci ve výši 55 000,- Kč.

ŘECKÁ

Občanská sdružení řecké národnostní menšiny se zaměřují převážně na oblast tradiční kultury. *Asociace řeckých obcí* v rámci projektu *Kulturní činnost řecké menšiny v ČR* seznamovala nejširší veřejnost s tradiční řeckou slovesnou, hudební a taneční kulturou. Cílem projektu *Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny v ČR*, který předložilo občanské sdružení *Lyceum Řekyň*, je péče o kulturní dědictví, zachování lidových tradic a zabezpečení celoroční činnosti. V rámci projektu jsou řecké národní kroje prezentovány prostřednictvím přehlídek a činnosti tanečního souboru.

SLOVENSKÁ

Činnost *Klubu slovenské kultury* zahrnuje kulturně vzdělávací akce, výstavy i publikační činnost. Zvláštní pozornost věnuje Klub slovenské kultury dokumentační činnosti slovenské menšiny a česko-slovenským vztahům v ČR. *Obec Slováků v ČR* je pořadatelem mezinárodního festivalu slovenského folkloru *Jánošíkov dukát*, jehož 7. ročník se v roce 2005 konal opět v areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Nad akcí převzal záštitu ministr kultury. Posláním festivalu je rozvíjet pozitivní vztah, především mladých lidí, k tradiční slovenské lidové kultuře, podněcovat tvořivé schopnosti, vytvořit prostor pro rozvoj spolupráce a výměnu zkušeností mezi folklorními soubory z různých zemí. Součástí programu festivalu je i prezentace lidových řemesel.

Slovensko - český klub v roce 2005 opět organizoval *Dny slovenské kultury v ČR*, které se uskutečnily v devíti městech ČR. Kromě toho pokračuje v klubových večerech *Slovenských dotykov*.

Slovenské folklorní sdružení Limbora a *Folklorní sdružení PÚČIK* se dlouhodobě zaměřují na tradice a zvyky slovenského lidu uchované v lidových písních a tancích. Obdobné zaměření má i *Folklorní soubor Šarvanci*.

SRBSKÁ

Srbské sdružení sv. Sáva prezentovalo v rámci *Dnů srbské kultury v Praze* srbské umělce a vědce prostřednictvím výstav, hudebních vystoupení, literárních večerů, přednášek a besed. Akce se konala pod záštitou ministra kultury.

UKRAJINSKÁ

Občanské sdružení *Ukrajinská iniciativa v České republice* realizovalo projekt s názvem *Ukrajinský klub*, zahrnující celoroční kulturní život sdružení. Aktivity byly zaměřeny především na odborné přednášky, kulturní setkání, promítání filmů s ukrajinskou tematikou, výstavy, hudební, taneční a čtenářské kroužky.

Hlavní náplní činnosti další organizace – *Sdružení Ukrajinců a přátel Ukrajiny* – jsou hudební aktivity. V rámci sdružení aktivně vystupuje pěvecký *Sbor sv. Vladimíra*.

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

V grantovém programu na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin byl oceněn projekt *Kresby a osudy terezínských dětí*, který předložilo Židovské muzeum v Praze. Projekty, týkající se židovské komunity, jsou podporovány v rámci Ministerstva kultury v grantovém programu v působnosti odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií v oblasti odborného tisku, který se dotýká např. historie židovského osídlení na Moravě. Odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií zajišťuje plnění usnesení vlády ze dne 28. července 1999 č. 797, které ukládá ministrovi kultury zajistit podporu studia a vzdělávacích aktivit v oblasti holocaustu.

Ve všech materiálech, studiích a dalších aktivitách k této problematice je spolu s holocaustem Židů uváděn holocaust Romů. Problematikou se programově zabývá Památník Terezín (příspěvková organizace zřizovaná MK ve spolupráci se zmíněným Muzeem romské kultury v Brně). Holocaust Romů je připomínán v expozici Památníku Terezín i jím spravovaných zahraničních muzejních expozicích v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi a Ravensbrücku. K dané problematice pořádá semináře a workshopy pro odborníky a ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro pedagogy, žáky a studenty.

4.2. Ministerstvo kultury – program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin

V programu podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích příslušníků národnostních menšin hodnotila výběrová dotační komise na dvou zasedáních 36 projektů, které se ucházely o podporu ze státního rozpočtu v hodnotě 30 000 000,- Kč. Dotací bylo podpořeno 29 projektů. Skutečně realizovaných bylo 28 projektů, protože jeden příjemce dotace se jí vzdal. Dotace byla poskytnuta vydavatelům 25 periodik, jednomu televiznímu pořadu České televize a dvěma internetovým rádiím. Byly podpořeny 3 projekty pro polskou menšinu, 6 romských projektů, 5 slovenských, 3 německé, 2 bulharské, 1 řecký, 1 ruský, 1 rusínský, 2 ukrajinské, 1 židovský, 1 srbský a 1 maďarský a 1 program realizovaný Českou televizí.

V průběhu roku 2005 se jeden příjemce dotace zcela a druhý částečně vzdal přidělených prostředků, ty pak byly rozděleny v rámci druhého kola výběrového dotačního řízení.

Rozpočet byl vyčerpán na 99,11%. Prostředky ve výši 269 750 Kč byly převedeny do rezervního fondu a budou použity na projekty roku 2006.

Při finančním vypořádání dotací k 15. únoru 2006, respektive k 28. únoru 2006, byla na depozitní účet Ministerstva kultury poukázána částka 261 411,50 Kč od čtyř příjemců dotací.

4.2.1 Přehled periodik (projektů) jednotlivých národnostních menšin, podpořených v roce 2005

BULHARSKÁ MENŠINA

o *Roden glas*

Občanské sdružení *Bulharská kulturně osvětová organizace* získalo prostředky na projekt z rezervy vytvořené dotační komisí a po schválení poradou vedení. Prostředky byly uvolněny na vydání tří čísel v rozmezí od 1. srpna 2005 do konce roku 2005, na výrobní náklady. Časopis přinášel komentáře ke společenským a kulturním aktivitám bulharské menšiny. Příjmy z prodeje odrážejí skutečnost, že byla vydána tři čísla. Projekt byl dále kryt z kulturního fondu sdružení. Jedná se o tiskovinu v rozsahu 24 + 4 strany.

Periodikum je v poslední době přístupné i na internetu (<http://www.sweb.cz/rodenglas/>), stránka není v plné míře funkční, na rozdíl od odkazů na komerční aktivity vydavatele.

Roden glas	2005
Výše dotace	200 000,- Kč
Vydání	dvouměsíčník
Cena výtisku	10,- Kč předplatné 15,- Kč volný prodej
Celkový náklad	1 000 ks číslo, číslo 3 1 200 ks, celkem 3200 ks
Celkové náklady	320 187,- Kč
Podíl dotace na projektu	R (rozhodnutí) 63,59% realizováno 62,46%
Příjmy z prodeje	19 995,- Kč
Příjmy z inzerce	
Remitenda	0
Průměrná měsíční mzda redaktorů	Dohoda, 7000,- za číslo
Prodaný náklad podle příjmů	6,2%

o *Balgari*

Realizátorem projektu je občanské sdružení *Vazraždane*. Časopis byl v roce 2005 podpořen po odmlce, kdy se řešily problémy uvnitř sdružení. Bylo vydáno 5 čísel, z toho jedno dvojčíslo. Časopis má rozsah 30 + 4 strany, prodává se za 20 Kč a je tištěn v bulharštině. Nízké příjmy z prodeje znamenají, že si časopis po dvouleté odmlce postupně hledá své čtenáře. Projekt získal v rámci dotačního řízení původně 400 000,- Kč, ale nedostatek dalších prostředků vedl sdružení k revizi projektu a úpravě rozhodnutí na reálnou výši.

Časopis nemá v současnosti elektronickou podobu.

Balgari	2005
Výše dotace	400 000,- Kč částečně odmítnuta vyplaceno 300 000,- Kč
Vydání	6 x ročně
Cena výtisku	20,- Kč
Celkový náklad	1 000 ks / číslo, 1,2,3-4, 5, 6 celkem 5 000 ks
Celkové náklady	428 600,- Kč
Podíl dotace na projektu	70%
Převedeno do roku 2006 (rezervní fond)	100 000,- Kč
Příjmy z prodeje	39 960,- Kč
Příjmy z inzerce	29 000,- Kč
Remitenda	Cca 30% 1457 ks = 29 140,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	9,3%

MAĎARSKÁ MENŠINA

o *Prágai Tükör*

Vydavatelem časopisu je *Svaz Maďarů žijících v českých zemích*. Jde o kulturně-společenský časopis, který přispívá k zachování kulturní identity maďarské menšiny v ČR. Časopis má v průměru 117 stran na jedno číslo, používá pouze maďarštinu, každé číslo obsahuje krátkou sumarizaci v češtině, je dobře prodejny a má stálý okruh čtenářů. Představuje kvalitní prezentaci maďarské menšiny v ČR, mezi národnostně menšinovými periodiky příkladnou, a to jak ve volbě a vyváženosti témat, tak i v úrovni grafického zpracování a účelnosti vynaložených finančních prostředků.

Periodikum je již delší dobu přístupné na internetu, přičemž je zde přístupný archiv od roku 2001 (<http://www.pragaitukor.com/archive/pt200505/tartalom.php>).

Prágai Tükör	2005
Výše dotace	997 000,- Kč
Vydání	5x ročně
Cena výtisku	30,- Kč, předplatné 20,- Kč
Celkový náklad	1000 ks / číslo celkem 5000 ks
Celkové náklady	1 427 412,- Kč
Podíl dotace na projektu	69,85%
Příjmy z prodeje	118 387,- Kč
Příjmy z inzerce	0,- Kč
Remitenda	217 ks 6 510,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	80,1%

NĚMECKÁ MENŠINA

o *Landes-Zeitung*

Vydavatelem titulu je *Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Noviny jsou určeny pro německou národnostní menšinu v ČR, čtrnáctideník přináší informace o životě německé menšiny a další aktuální zprávy. V roce 2005 bylo vydáno 26 čísel. Podařilo se mírně zvýšit příjmy z prodeje i z inzerce, prodejnost novin je na dobré úrovni. Dotace původně poskytnutá tomuto projektu byla 1 900 000,- Kč. Vzhledem k tomu, že se sdružení nepodařilo získat předpokládanou sumu na spolufinancování projektu, požádalo o změnu rozhodnutí. Hodnota poskytnuté částky pak byla upravena na uvedenou sumu, aby byl dodržen stanovený procentuelní podíl dotace na projektu.

Periodikum je též přístupno na internetu, a to dokonce v plném rozsahu až do edice v roce 2001 (<http://www.landeszeitung.cz/>).

Landes-Zeitung	2005
Výše dotace	1 778 500,- Kč
Vydání	1x za 2 týdny
Cena výtisku	7,50 Kč
Celkový náklad	2 000 ks / číslo celkem 52 000 ks
Celkové náklady	2 782 980,- Kč
Podíl dotace na projektu	63,91%
Vratka dotace na depozitní účet MK	
Příjmy z prodeje	231 423,- Kč
Příjmy z inzerce	10 065,- Kč
Remitenda	55 956,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	14 000,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	74,17%

o *Prager Volkszeitung*

Časopis vydávalo *Kulturní sdružení občanů německé národnosti České republiky*. Titul přinášel zpravodajství a komentáře v německém jazyce o činnosti sdružení, vnitrostátních a mezinárodních událostech. Během roku bylo vydáno 25 čísel o stránkovém rozsahu 12 stran.

Občanské sdružení má dlouhodobě problémy se získáváním prostředků na zabezpečení realizace projektu. Jediným zdrojem financování vedle dotace resortu kultury je prodej novin, a ten je rok od roku nižší. Z nákladu 3500 ks, je

skutečně realizován jen odběr 3000 ks, z těch je 1200 distribuováno na předplatné, 600 - 880 ks jako drobný prodej, 600 ks se rozesílá bezplatně školám a institucím a remitenda je cca 520 kusů. Tato situace je do dalších let neudržitelná. Členové sdružení byli upozorněni, že podíl 85% dotace na realizaci projektu povolený v rozhodnutí je mimořádným opatřením. Toto rozhodnutí bylo učiněno až po kontrole projektu na místě. Pro realizaci projektu v dalším období musí získat prostředky v hodnotě okolo 550 000,- Kč, což bude velmi obtížné a sdružení dokonce uvažuje o zastavení projektu v roce 2006. Vyúčtování dotace za rok 2005 bylo doplněno a uzavřeno.

Časopis nemá elektronickou podobu, především proto, že čtenářská obec v drtivé většině tento druh komunikace nepoužívá.

Prager Volkszeitung	2005
Výše dotace	1 900 000,- Kč
Vydání	1x za 2 týdny
Cena výtisku	12,- Kč
Celkový náklad	3 500 ks / číslo, celkem 87 500 ks, expedováno z tiskárny jen 75 000 ks
Celkové náklady	2 208 061,- Kč
Podíl dotace na projektu	85%
Příjmy z prodeje	292 206,- Kč
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	273 000,-Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	17 096,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	40,62%

o *Kleiner Brünner Gassenbote*

Časopis vydával *Německý jazykový a kulturní spolek Brno* pro potřebu svých členů a sympatizantů v jihomoravském regionu. Tiskovina je distribuována bezplatně nejen členům, ale i příznivcům v příhraničních oblastech Rakouska, proto nelze hodnotit tržby z prodeje, remitendu, prodaný náklad v procentech podle příjmů. Z dotace byly hrazeny položky podle rozhodnutí. Projekt byl dále hrazen z příspěvků a darů. Vyúčtování předáno později, je informován příslušný finanční úřad. Časopis nemá elektronickou podobu.

Kleiner Brünner Gassenbote	2005
Výše dotace	30 000,- Kč
Vydání	6x do roka
Cena výtisku	0
Celkový náklad	1.-3./200 ks, 4.-5./225 ks 6/375ks celkem 1225 ks
Celkové náklady	74 880,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 41,95, skutečnost 40%
Příjmy z prodeje	bezplatná distribuce
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	0
Průměrná měsíční mzda redaktorů	0
Prodaný náklad podle příjmů	0

POLSKÁ MENŠINA

o *Głos Ludu*

Vydavatelem novin je *Kongres Poláků v ČR*. Noviny přispívaly k udržování a znalosti polštiny v rámci polské menšiny. Tiskovina mimo to představuje důležitý informační zdroj pro polské menšinové společenství v oblasti Těšínského Slezska.

Během roku vyšlo 150 osmistránkových čísel. Podíl dotace na celkových nákladech je ve srovnání s ostatními vydavateli národnostního tisku velmi příznivý. Jedinými příjmy, mimo dotaci resortu kultury, jsou příjmy plynoucí z předplatného a inzerce. Příjmy z dotací či z jiných zdrojů nebyly žádné. V průběhu roku 2005 proběhla u tohoto projektu kontrola ze strany finančního úřadu. Předmětem kontroly byly dotace minulých let. Do doby vyřešení zjištěných nedostatků bylo proplácení dotace pozastaveno, ale po ukončení byla dotace vyplacena v plné výši.

Noviny mají od března 2006 internetovou podobu (www.glosludu.cz).

Głos Ludu	2005
Výše dotace	4 850 000,- Kč
Vydání	3x týdně
Cena výtisku	6,- Kč
Celkový náklad	út 4 845 ks, čt 4 681 ks, so 5 159 ks, 150 čísel, celkem 739 149 ks
Celkové náklady	9 393 338,- Kč
Podíl dotace na projektu	51,63%
Příjmy z prodeje	3 378 882,- Kč
Příjmy z inzerce	1 160 925,- Kč
Remitenda	508 194,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	15 000,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	76,21%

o *Nasza Gazetka*

Jedná se o časopis pro děti a mládež, jehož vydavatelem je *Harcerstwo Polskie w RC*. V roce 2005 bylo vydáno 20 čísel. Časopis vychází ve školním roce, to je od září do června, v počtu dvou výtisků v měsíci. Projekt byl podpořen i jinými dotacemi – Krajský úřad Moravsko-slezského kraje podpořil projekt částkou 62 000,- Kč, polský Senát prostřednictvím společnosti *Stowarzyszenie Wspólnota Polska* poskytl částku 36 496,- Kč a přispěl i Městský úřad Český Těšín. Tiskovina je čtenáři velmi dobře přijímána, slouží též jako učební pomůcka.

Časopis nevychází v elektronické podobě.

Nasza Gazetka	2005
Výše dotace	974 000,- Kč
Vydání	20 čísel
Cena výtisku	5,- Kč
Celkový náklad	1.0 ks /číslo 2.0 20 000 ks celkem
Celkové náklady	1 392 328,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 70% / skutečnost 69,95%
Příjmy z prodeje	79 700,- Kč
Příjmy z inzerce	233 000,- Kč
Remitenda	16 300,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	9 000,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	79,7%

o *Zwrot*

Kulturní měsíčník *Zwrot* vydával *Polský kulturně osvětový svaz v ČR*. Počet stran: 80 + 4 strany obálky. Měsíčník si za celou dobu trvání udržel obsahovou formu zaměřenou na kulturu, osvětu, historii a soudobou existenci polské národnostní menšiny v České republice. Příjmy z prodeje jsou vyšší než v roce 2004, příjem z reklamy je mizivý (inzerce). Projekt byl podpořen prostředky polského Senátu poskytnuté prostřednictvím společnosti *Stowarzyszenie Wspólnota Polska* poskytl částku 67 114,- Kč.

Příjmy z prodeje uvedené v tabulce jsou sníženy o částku poštovného – 7 Kč za časopis pro předplatitele. Podíl prodaných výtisků je vysoký a remitenda je jen 1 614 ks. Časopis nemá elektronickou podobu.

Vydavatel musel vrátit část prostředků do státního rozpočtu, protože byly použity v rozporu s rozhodnutím. Prostředky byly poukázány na účet resortu kultury až 28. února 2006. Od osmého čísla vychází časopis ve sníženém nákladu 1450 kusů, čímž došlo k poklesu remitendy. Tato skutečnost však není zohledněna v rozhodnutí, sdružení totiž nepožádalo o změnu. Věcně a místně příslušný finanční úřad již věc šetří a celá záležitost by měla být uzavřena v květnu t.r.

Zwrot	2005
Výše dotace	1 100 000,- Kč
Vydání	1x měsíčně
Cena výtisku	20,- Kč (+ 7,- Kč poštovné), prodej 20,- Kč
Celkový náklad	I-VII 1600 ks číslo, VIII-XII 1450 ks číslo, 18450 celkem
Celkové náklady	1 756 368,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 63,43% / skutečnost 62,62%
Vráceno do státního rozpočtu	51 568,- Kč
Příjmy z prodeje	408 981,- Kč
Příjmy z inzerce	1 900,- Kč
Remitenda	32 288,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	15 000,- Kč hrubá mzda
Prodaný náklad podle příjmů	cca 95%

o *Kurier Praski*

Vydavatelem titulu mělo být občanské sdružení *Kurier Praski*, které ale přidělenou dotaci roku 2005 odmítlo a toto periodikum přestalo v roce 2005 vycházet. Částka byla rozdělena v rámci II. kola dotačního řízení.

Kurier Praski	2005
Výše dotace	99 000,- Kč DOTACE ODMITNUTA

ROMSKÁ MENŠINA

o *Internetové rádio Rota*

Jedná se o projekt internetového rádia. V roce 2005 došlo k dalšímu rozšíření programového schématu. Rádio ROTA pokračovalo ve výrobě a internetovém šíření pořadů v češtině, angličtině a romštině, ta je používána téměř v 1/3 pořadů. Webové stránky, na které jsou pořady umístovány, mají dobrou návštěvnost, zaznamenávají v průměru 250 návštěvníků za den. Ojedinelý projekt internetového rádia pro Romy se setkává se zájmem posluchačů i ostatních médií.

Internetové rádio ROTA	2005
Výše dotace	1 250 000,- Kč
Vydání	13,5 hodiny/tyden, 3x týdně
Cena výtisku	
Celkový náklad	
Celkové náklady	1 995 445,- Kč
Podíl dotace na projektu	62,6%
Příjmy z prodeje	0
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	
Průměrná měsíční mzda redaktorů	0
Prodaný náklad podle příjmů	

Internetová adresa rádia je <http://streamer.radiorota.cz/rota64ogg.m3u>, kromě toho webová stránka rádia je http://www.dzeno.cz/?r_id=32. K dispozici je též anglická, německá a romská mutace.

Vyúčtování vykazuje nesrovnalosti, mimo to nebyly k dispozici doklady odpovídající položkám rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ty byly předány opožděně, navíc bylo zjištěno, že část prostředků byla použita v rozporu s Rozhodnutím. Věc byla postoupena Finančnímu úřadu pro Prahu 1.

○ *Amaro Gendalos*

V rámci druhého kola výběrového řízení byl podpořen projekt, vydávaný občanským sdružením *Dženo*. Šlo o pokus podpořit tisk dvou čísel časopisu, který byl od roku 2003 jen v elektronické podobě na webových stránkách sdružení (http://www.dzeno.cz/?r_id=263).

Sdružení nakonec odmítlo část dotace a bylo vydáno jen jedno číslo v 1000 kusovém nákladu, distribuováno bezplatně bylo cca 750 kusů, zbytek poslouží sdružení k reklamním účelům. Sdružení požádalo o dotaci pouze ve druhém kole, v listopadu 2005.

Amaro Gendalos	2005
Výše dotace	55 000,- Kč, částečně odmítnuto, vyplaceno 35 000,- Kč
Vydání	1 číslo
Cena výtisku	Bez ceny
Celkový náklad	1000 ks
Celkové náklady	55 900,- Kč
Podíl dotace na projektu	
Příjmy z prodeje	0
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	0
Průměrná měsíční mzda redaktorů	0
Prodaný náklad podle příjmů	

○ *Kereka-Kruh*

Uvedený měsíčník vydávala v roce 2005 *Demokratická aliance Romů v ČR*, počet stran 36 + 8 stran příloha, dvojčíslo 44 stran a osm stran přílohy. Náklad se ustálil na 3000 kusech a remitenda se snížila. Neprodané výtisky jsou prezentovány při besedách a jiných akcích pořádaných romskou komunitou. Příspěvky v titulu byly v jazyce českém a romském. Časopis sloužil jako pomůcka ve školách s romskými žáky, mateřských i v nižších ročnících základních škol. Napomáhá integraci romských dětí a mládeže. Od roku 2005 i svoji internetovou podobu, avšak ne vždy funkční.

Kereka-Kruh	2005
Výše dotace	1 850 000,- Kč
Vydání	Měsíčník
Cena výtisku	12,- Kč , dvojčíslo 20,- Kč
Celkový náklad	10 čísel / 3000 ks, celkem 30 000 ks
Celkové náklady	2 642 905,- Kč
Podíl dotace na projektu	70%
Příjmy z prodeje	319 596,- Kč
Příjmy z inzerce	0,- Kč
Remitenda	79 756,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	16 500,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	83,2%

○ *Romano hangos*

Ve vydávání novin *Romano hangos* v roce 2005 pokračovala *o.p.s. Společenství Romů na Moravě*. Celý projekt se potýká s neustálým nedostatkem prostředků, nedaří se získat potřebné množství, aby byl pokryt rozdíl mezi poskytnutou dotací a výší celkových nákladů na realizaci projektu. Poskytovatel dotace během roku jednal s představiteli společnosti o možnosti zvýšení podílu nad rozhodnutí, ale nakonec tato možnost nebyla využita. Jedná se o projekt, který je v rámci romské menšiny specifický. Noviny jsou v podstatě bezplatně distribuovány v rámci romské komunity. Vydavatel nedodržel stanovenou periodicitu. Bylo vydáno jen 21 čísel, poslední začátkem prosince 2005. V té době

Romano hangos	2005
Výše dotace	1 300 000,- Kč
Vydání	Čtrnáctideník
Cena výtisku	6,- Kč
Celkový náklad	3100 ks / číslo celkem 37200 ks
Celkové náklady	1 857 000,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 70% skutečnost po vrácení 68%
Vráceno na depozitní účet resortu kultury po 15. únoru 2006	42 877,- Kč
Příjmy z inzerce	
Remitenda	
Průměrná měsíční mzda redaktorů	
Prodaný náklad podle příjmů	

však nevyužil možnost, aby celková realizace projektu byla uvedena do souladu s rozhodnutím. Realizátoři projektu se na resort neobrátili. Tyto skutečnosti vyšly najevo až při předložení vyúčtování, a tehdy již nebyla žádná možnost dosáhnout bezproblémové realizace projektu. Část prostředků naopak byla použita v rozporu s účelovým určením dotace, tyto prostředky byly sice vráceny na účet Ministerstva kultury, ale až 28. února 2006. Tento projekt byl předán k došetření místně příslušnému finančnímu úřadu.

Časopis má svou elektronickou podobu (<http://www.romanohangos.cz/>), včetně archívu.

o *Romano vodi*

Vydavatelem titulu bylo o.s. *Romea*. Vzhledem k tomu, že ve vyúčtování roku 2004 byly zjištěny nedostatky, projekt roku 2004 se stal předmětem kontroly finančního úřadu. Proto byla pozastavena výplata dotace roku 2005 až do uzavření šetření. Sdružení vydávalo časopis z vlastních zdrojů a z půjček. Kontrola ze strany Finančního úřadu pro Prahu 10 byla uzavřena v měsíci srpnu, konstatovala porušení rozpočtové kázně a sdružení vznikla povinnost vrátit část finančních prostředků. Po jejím zaplacení poskytovatel uvolnil dotaci roku 2005

Romano vodi	2005
Výše dotace	1 736 000,- Kč
Vydání	1x měsíčně (2x dvojčíslo)
Cena výtisku	20,- Kč (předplatné 18,- Kč)
Celkový náklad	1.500 ks / číslo celkem 15000 ks
Celkové náklady	2 046 685,20 Kč
Podíl dotace na projektu	85%
Vratka do státního rozpočtu	103 817,50 Kč
Příjmy z prodeje	22 640,- Kč
Příjmy z inzerce	0,- Kč
Remitenda	1967 ks, 39 340,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	Honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	7,5%

v plné výši. Bylo vydáno rozhodnutí. V měsíci říjnu se sdružení obrátilo na resort kultury s žádostí o pomoc při realizaci tohoto projektu. Sdružení nesehnalo potřebné množství peněz, aby mohlo projekt realizovat v plném rozsahu. Ministerstvo kultury po zvážení všech okolností a zejména s přihlédnutím k potřebnosti projektu mimořádně povolilo, aby dotace činila 85% projektu, a ne původních 70%.

Ve vyúčtování roku 2005 byly zjištěny nedostatky, sdružení použilo část prostředků v rozporu s určením dotace a muselo je vrátit do státního rozpočtu. Platba částky 103 817,- Kč byla provedena až 28. února 2006. Projekt byl předán ke kontrole Finančnímu úřadu pro Prahu 10. Periodikum má velmi dobrou úroveň z hlediska grafického zpracování i obsahu, je pozitivně přijímáno nejen čtenáři romské menšiny. Sdružení však nevěnuje dostatečnou pozornost i formálním stránkám projektu a svou vinou se opětovně dostává do nelehké situace.

Vydavatel má kvalitní internetový portál (<http://www.romea.cz/>), na němž je prezentován i časopis.

o *Romano džaniben*

Projekt, který má charakter almanachu, rozsah stran 240 až 310, realizuje občanské sdružení *Romano džaniben*, založené studenty romistiky Filozofické fakulty UK v Praze, pro něž je časopis i unikátní platformou pro prezentaci vlastních vědeckých výsledků studia romistiky. Časopis je mimořádný svým obsahem i formou

Periodikum má internetovou podobu (<http://www.dzaniben.cz/>), včetně všech dosud vydaných čísel od roku 1994.

Romano džaniben	2005
Výše dotace	221 000,- Kč
Vydání	2x ročně, 600 kusů
Cena výtisku	140,- Kč
Celkový náklad	1200 ks
Celkové náklady	441 747,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 50,16%, dosaženo 50%
Příjmy z prodeje	19 402,- Kč
Příjmy z inzerce	
Remitenda	cca 440 kusů, 61 600,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	Dohody, placeny jen příspěvky
Prodaný náklad podle příjmů	4,39%

RUSÍNSKÁ MENŠINA

o Podkarpatská Rus

Vydavatelem je občanské sdružení *Společnost Rusínů a přátel Podkarpatské Rusi*. Byla vydána čtyři čísla, v celkovém rozsahu 44 stran. Problémy v získávání peněžních prostředků trvají, část dotace nebyla vyplacena, aby bylo splněno rozepsané procento podílu dotace na celkových nákladech projektu. Vedle dotace jsou jediným příjmem příspěvky členů. Jde o periodikum bezplatně distribuované v rámci menšiny, součástí je i příloha v rusínském jazyce.

Časopis má svou internetovou podobu (<http://sweb.cz/podkarpatska.rus/noviny.htm>), jež ovšem není aktualizovaná.

Podkarpatská Rus	2005
Výše dotace	113 000,- Kč, vyplaceno 84 750,- Kč
Vydání	4x ročně
Cena výtisku	bez ceny
Celkový náklad	1100 ks číslo 4400 ks celkem
Celkové náklady	112 380,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 70% / skutečnost 69,21%
Příjmy z prodeje	0
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	
Průměrná měsíční mzda redaktorů	Honoráře cca 6 000,- Kč za jedno číslo
Prodaný náklad podle příjmů	

RUSKÁ MENŠINA

o Ruskoje slovo

Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice je organizace s celostátním působením v České republice a věnuje se rozvíjení kulturních a společenských tradic ruských spolků v oblasti kultury, vědy a vzdělávání, zároveň pomáhá krajanům z Ruska adaptovat se v novém prostředí ČR. Časopis vycházel v celobarevné verzi, má 32 stran. Nejsou stálí redaktoři, placení formou honorářů. Přímý prodej je slabší, ale z inzerce a darů od podnikatelských subjektů je podíl dotace na nákladech příznivý. Součástí časopisu je i příloha pro děti *Slovo dětjam*.

Vyúčtování dotace bylo poté, co sdružení doplnilo část údajů a dokladů, uzavřeno. Časopis má nově od března 2006 internetovou podobu (www.ruslo.cz).

Ruskoje slovo	2005
Výše dotace	1 350 000,- Kč
Vydání	6x ročně
Cena výtisku	30,- Kč
Celkový náklad	6 čísel / 1000 ks celkem 12000 ks
Celkové náklady	1 943 095,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 70% / skutečnost 69,5%
Příjmy z prodeje	17 591,- Kč
Příjmy z inzerce	513 731,- Kč
Remitenda	34 320,- Kč (časopisy rozdány během akcí)
Průměrná měsíční mzda redaktorů	Jen honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	4,9%

ŘECKÁ MENŠINA

o Kalimera

Vydavatelem periodika byla *Řecká obec Praha*. Mimo dotaci resortu kultury byl projekt dále financován ze sponzorských darů a členských příspěvků v objemu 251 000,- Kč. Tiskovina je bezplatně poskytována členům obce, je rozesílána řeckým obcím na území ČR i v zahraničí. Proto není uváděn ani příjem z prodeje, ani remitenda. V roce 2005 bylo vydáno šest čísel s rozsahem v průměru 28 stran. Podle ohlasů je časopis kladně hodnocen a zástupci komunity shledávají potřebným.

Kalimera	2005
Výše dotace	400 000,- Kč
Vydání	6x ročně
Cena výtisku	0
Celkový náklad	1000 ks / číslo celkem 6000 ks
Celkové náklady	651 600,- Kč
Podíl dotace na projektu	61,39%
Příjmy z prodeje	bezplatná distribuce
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	0
Průměrná měsíční mzda redaktorů	honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	0

SLOVENSKÁ MENŠINA

o Korene

Měsíčník vydávala *Obec Slováků v ČR*. V roce 2005 bylo vydáno jen 11 čísel, v létě vyšlo dvojčíslo 7/8 s vyšším počtem stran. Přes poměrně nízké příjmy z prodeje se díky příjmům z inzerce daří udržet vyvážený rozpočet projektu. Vyúčtování nebylo úplné a předložené doklady neodpovídají účelovému určení dotace. Po předložení všech dokladů bylo zjištěno, že část prostředků byla použita v rozporu s účelovým určením dotace. Projekt byl předán k došetření Finančnímu úřadu pro Prahu 5.

Korene	2005
Výše dotace	2 600 000,- Kč
Vydání	1x měsíčně
Cena výtisku	18,-Kč předplatné 13,60 Kč
Celkový náklad	4800 ks / číslo celkem 52800 ks
Celkové náklady	3 120 003,- Kč
Podíl dotace na projektu	83,3%
Příjmy z prodeje	378 650,- Kč
Příjmy z inzerce	139 400,- Kč
Remitenda	79 648,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	14 500,- Kč čistá mzda
Prodaný náklad podle příjmů	39,84%

o Listy 2005

Vydavatelem měsíčníku byl *Klub slovenské kultury v České republice*. Původní výše dotace poskytnutá tomuto projektu byla 2 350 000,- Kč. Vzhledem k tomu, že všechny dotace poskytnuté v rámci tohoto projektu od roku 2002 byly předmětem kontroly finančního úřadu, resort kultury pozastavil vyplacení dotace pro rok 2005 až do ukončení šetření. To bylo uzavřeno až koncem srpna. Sdružení přehodnotilo své potřeby a požádalo jen o vyplacení částky 1 150 000,- Kč, časopis vyšel v počtu pěti čísel, z toho jedno dvojčíslo.

Listy 2005	2005
Výše dotace	1 150 000,- Kč,
Vydání	6x do roka
Cena výtisku	20,- Kč
Celkový náklad	1-2 číslo 3500 ks od 3 čísla 3000 ks, celkem 15 500 ks
Celkové náklady	1 645 132,- Kč
Podíl dotace na projektu	69%
Příjmy z prodeje	(doplň se) x
Příjmy z inzerce	x
Remitenda	2 295 kusů, 45 900,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	14 200,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	x

Časopis je nedílnou součástí tiskovin, které jsou vydávány v rámci slovenské národnostní menšiny, je dobře přijímán a má stabilní počet abonentů, cca 2 300.

o *Slovenské dotyky*

Měsíčník vydával *Slovensko-český klub* v ČR. Časopis oslovuje nejen příslušníky slovenské menšiny v České republice, ale také českou veřejnost. Dotace byla vyšší než v roce 2004, přesto bylo vydáno jen 11 čísel. Již tradičně poslední číslo roku je označováno jako dvojčíslí 12/2005 a 1/2006, aby se překlenula mezera při realizaci projektu v dalším roce. Díky vysokému počtu předplatitelů se daří udržet vyrovnaný rozpočet projektu. Vedle prostředků od resortu kultury byl nejen tento projekt podpořen dotacemi ze strany Slovenské republiky (Úřad vlády a Ministerstvo kultury) v celkové částce 340 164,- Kč. Na tento projekt bylo použito 102 223,- Kč.

Slovenské dotyky	2005
Výše dotace	2 850 000,- Kč
Vydání	1x měsíčně
Cena výtisku	18,- Kč, předplatné 10,- Kč
Celkový náklad	7000 ks / číslo celkem 77000 ks
Celkové náklady	4 124 456,- Kč
Podíl dotace na projektu	69,1%
Příjmy z prodeje	1 012 233,- Kč
Příjmy z inzerce	160 000,- Kč
Remitenda	5250 ks 94 500,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	
Prodaný náklad podle příjmů	60,12%

o *Zrkadlenie - Zrcadlení*

V rámci projektu, jehož realizátorem je *Slovenský literární klub* v ČR, byla v roce 2005 vydána čtyři čísla. Šlo o literární revue. Vydavatel úzce spolupracuje se *Slovensko-českým klubem*, který projekt podpořil i finančně, částkou 60 000,- Kč a odkoupil 250 kusů každého čísla. Vedle této finanční pomoci byl projekt podpořen i ze strany slovenského *Literárně informačního centra, Bratislava* částkou 15 094,- Kč. Při vyúčtování dotace vznikly nesrovnalosti, které byly posléze vysvětleny a údaje doplněny. Dotace byla řádně vypořádána.

Zrkadlenie - Zrcadlení	2005
Výše dotace	400 000,- Kč
Vydání	4x ročně
Cena výtisku	40,- Kč, předplatné 30,- Kč
Celkový náklad	1000 ks / číslo celkem 4000 ks
Celkové náklady	602 959,50 Kč
Podíl dotace na projektu	66,34%
Příjmy z prodeje	127 440,- Kč
Příjmy z inzerce	
Remitenda	190 ks, 9 120,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	16 900,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	50,5%

o *Slovenské internetové rádio – český a slovenský svet*

Tento projekt byl podpořen v rámci druhého kola dotačního řízení pro rok 2005 a jeho realizátorem bylo občanské sdružení *Slovensko-český klub*. Prostředky dotace směřovaly do výroby programů. Rádio začalo vysílat až v prosinci, v rozsahu čtyřhodinového bloku každý týden, a reakce byly příznivé. Projekt byl spolufinancován ze sponzorského daru firmy *Metrostav, a.s.*, který měl hodnotu 150 000,- Kč. Projekt skončil na konci roku 2005, v roce 2006 má být vysílání zahrnuto do vysílání rádia DC Rádia/Rádia exil (podle informací na internetu Slovenského internetového rádia).²²⁾

Slovenské internetové rádio	2005
Výše dotace	220 000,- Kč
Vydání	
Cena výtisku	
Celkový náklad	
Celkové náklady	370 004,- Kč
Podíl dotace na projektu	69,1%
Příjmy z prodeje	
Příjmy z inzerce	
Remitenda	
Průměrná měsíční mzda redaktorů	
Prodaný náklad podle příjmů	

²²⁾ http://www.slovakiradio.com/sir/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=1

SRBSKÁ MENŠINA

o *Srpska reč*

Vydavatelem periodika bylo občanské sdružení *Srbské sdružení Sv. Sáva*. Projekt byl ze strany resortu kultury podpořen poprvé a byl realizován až v druhé polovině roku. Časopis teprve hledá stálé předplatitele. Jedno celé číslo bylo rozdáno a další dvě byla z propagačních důvodů rozdána z poloviny.

Časopis nemá elektronickou podobu.

Srpska reč	2005
Výše dotace	300 000,- Kč
Vydání	3 x během druhého pololetí (dvouměsíčník)
Cena výtisku	0
Celkový náklad	800 ks / číslo celkem 2400 ks
Celkové náklady	529 761,- Kč
Podíl dotace na projektu	56,5%
Příjmy z prodeje	13 800,- Kč
Příjmy z inzerce	
Remitenda	600 ks , 18 000,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	8 000,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	

UKRAJINSKÁ MENŠINA

o *Porohy*

Vydavatelem časopisu bylo občanské sdružení *Ukrajinská iniciativa v ČR*. Počet stran: 32 s přílohami. Časopis byl zaměřen také na občany Ukrajiny s trvalým nebo dlouhodobým pobytem v ČR. Redakční tým je odměňován formou honorářů.

Časopis má elektronickou podobu (<http://www.ukrajinci.cz/index.php?l=cz&ids=3&idsub=1&.0.45957100%201141396898>) s archivovanými čísly od roku 2002. Původní vyúčtování neodpovídalo vydanému Rozhodnutí.

Doklady i vyúčtování bylo doplněno, ale vše bylo postoupeno FÚ pro Prahu 1, který ve věci jedná.

Porohy	2005
Výše dotace	850 000,- Kč
Vydání	6x ročně
Cena výtisku	20,- Kč
Celkový náklad	1500 ks číslo celkem 9000 ks
Celkové náklady	1 316 000,- Kč
Podíl dotace na projektu	64,58%
Příjmy z prodeje	100 150,- Kč
Příjmy z inzerce	nespecifikováno
Remitenda	10% tj. 18 000,- Kč
Průměrná měsíční mzda redaktorů	pouze honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	26,7%

o *Ukrajinský žurnál*

Projekt byl v rámci dotačního programu podpořen poprvé. Jedná se o měsíčník, který vydává občanské sdružení *Ruta*. Dotace byla uvolněna na vydání čtyř čísel. Sdružení vydalo celkem pět čísel, včetně přílohy. Tiskovina byla v rámci reklamy distribuována bezplatně. Vedle dotace je projekt financován z reklamy a inzerce, celkem 644 439,- Kč. Prostředky dotace byly použity pouze na výrobní náklady.

Časopis existuje v elektronické podobě (www.uz.harazd.net).

Ukrajinský žurnál	2005
Výše dotace	204 000,- Kč
Vydání	za podpory MK vydána 4 čísla, dvě dvojčísla
Cena výtisku	25 Kč, dvojčíslu 25,- Kč
Celkový náklad	6000 ks, 2000 ks příloha
Celkové náklady	845 661,15 Kč
Podíl dotace na projektu	R 27,57% skutečnost 24,12%
Příjmy z prodeje	0
Příjmy z inzerce	
Remitenda	0
Průměrná měsíční mzda redaktorů	honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

o Maskil

Vydavatelem titulu bylo občanské sdružení *Bejt Simcha*. Jde o kulturní měsíčník s rozsahem 16 stran, náklad prvních čtyř čísel byl 600 kusů, poté pro zájem zvýšen na 800 ks, celkem vyšlo 12 čísel. Titul byl distribuován zdarma do všech židovských obcí a jiných organizací v ČR, z malé části i na Slovensko. Z výše uvedeného nelze hodnotit tržby z prodeje a prodaný náklad v procentech podle příjmů, remitendu sdružení uvádí ve výši 400 ks. Příjmy z jiných zdrojů - 50 000,- Kč od *Nadačního fondu obětem holocaustu*, 100 000,- Kč od *Federace židovských obcí*, 6 000,- Kč od drobných dárců a částka 111 072,- Kč představuje vlastní vklad žadatele.

Maskil	2005
Výše dotace	300 000,- Kč
Vydání	1x měsíčně
Cena výtisku	zdarma
Celkový náklad	600 ks 4 čísla, 800 ks 8 čísel, celkem 8800 ks
Celkové náklady	567 072,- Kč
Podíl dotace na projektu	R 55,92% dosaženo 52,9%
Příjmy z prodeje	Bezplatná distribuce
Příjmy z inzerce	0
Remitenda	400 kusů
Průměrná měsíční mzda redaktorů	4 500,- Kč
Prodaný náklad podle příjmů	0

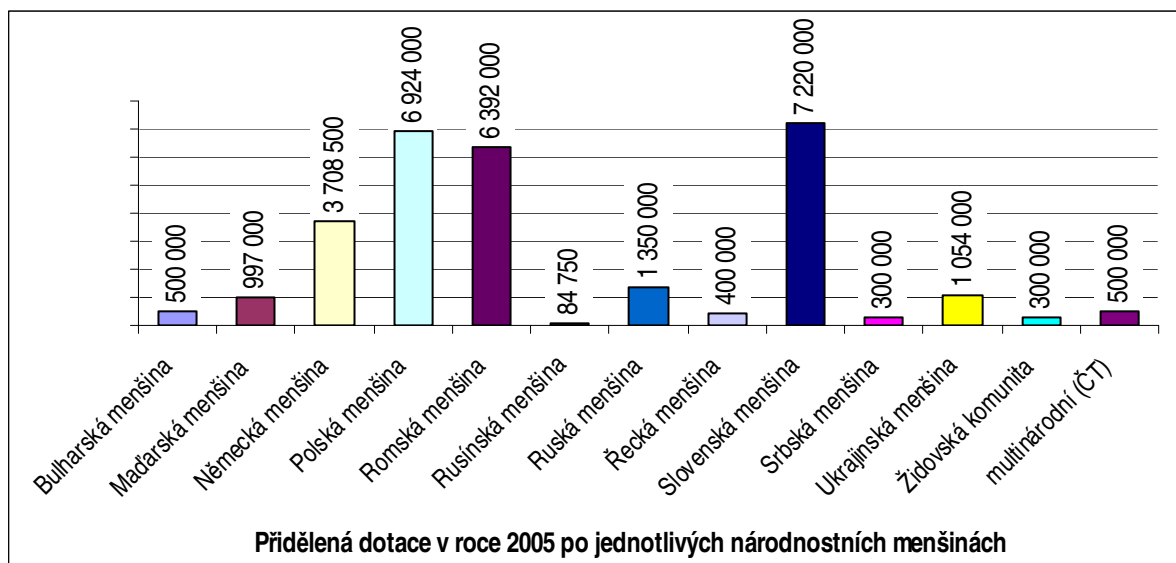
TELEVIZNÍ VYSÍLÁNÍ PRO MENŠINY A O MENŠINÁCH

o Babylon

Realizátorem projektu bylo *Ostravské studio ČT*. Magazín BABYLON, jako týdeník s osmnáctiminutovou stopáží, je jediným formátem, který se v televizním vysílání v ČR věnuje systematicky a koncepčně životu a problematice národnostních menšin, migrantů a krajanů. Nabízí svým divákům nejen pohled na různorodost naší společnosti, ale také poskytuje možnost slyšet jazyk jednotlivých národnostních menšin. Podporuje tak myšlenku nároku na vlastní identitu každého národa či etnika. Přispívá k minimalizaci xenofobních nálad a posiluje význam vzájemné tolerance. Z dotace byla hrazeny autorské honoráře. Rozpočet projektu byl nižší než se očekávalo, proto byla část prostředků vrácena na depozitní účet Ministerstva kultury.

BABYLON	2005
Výše dotace	500 000,- Kč
Vydání	Týdeník stopáž 18 minut, vyrobena 42 pořadů
Cena výtisku	
Celkový náklad	
Celkové náklady	3 7360 964,- Kč
Podíl dotace na projektu	11,69%
Vráceno na depozitní účet	63 149,- Kč
Příjmy z prodeje	
Příjmy z inzerce	
Remitenda	
Průměrná měsíční mzda redaktorů	autorské honoráře
Prodaný náklad podle příjmů	

4.2.2. Shrnutí

Přehled projektů podpořených ze státního rozpočtu v roce 2005 v rámci programu přijímání a šíření informací týkajících se národnostních menšin

žadatel	projekt	dotace Kč
Bulharská menšina		
Bulharská kulturně osvětová organizace o.s.	Roden glas	200 000
Vazraždane o.s.	Balgari	300 000
	CELKEM	500 000
Maďarská menšina		
Svaz Maďarů žijících v Českých zemích o.s.	Prágai Tükör	997 000
Německá menšina		
Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku o.s.	Landes-Zeitung	1 778 500
Kulturní sdružení občanů německé národnosti ČR o.s.	Prager Volkszeitung	1 900 000
Německý jazykový a kulturní spolek Brno o.s.	Kleiner Brünner Gassenbote	30 000
	CELKEM	3 708 500
Polská menšina		
Kongres Poláků o.s.	Głos Ludu	4 850 000
Harcerstwo polskie v RČ o.s.	Nasza Gazetka	974 000
Polský kulturně osvětový svaz o.s.	Zwrot	1 100 000
Kurier Praski o.s.	Pražský Kurýr	0
	CELKEM	6 924 000
Romská menšina		
Sdružení Dženo o.s.	Amaro Gendalos	35 000
Demokratická aliance Romů o.s.	Kereka	1 850 000
Sdružení Dženo o.s.	Romské internetové rádio Rota	1 250 000
Romea o.s.	Romano vodi	1 736 000
Společenství Romů na Moravě o.p.s.	Romano hangos 14	1 300 000
Romano Džaniben o.s.	Romano džaniben	221 000
	CELKEM	6 392 000
Rusínská menšina		
Společnost Rusínů a přátel Podkarpatské Rusi o.s.	Podkarpatská Rus	84 750

Ruská menšina		
Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice o.s.	Ruskoje slovo	1 350 000
Řecká menšina		
Řecká obec Praha o.s.	Kalimera	400 000
Slovenská menšina		
Obec Slováků o.s.	Korene	2 600 000
Slovensko-český klub o.s.	Slovenské dotyky	2 850 000
	Slovenské internetové rádio	220 000
Klub slovenské kultury v České republice o.s.	Listy Slovákov a Čechov	1 150 000
Slovenský literární klub o.s.	Zrkadlenie	400 000
	CELKEM	7 220 000
Srbská menšina		
Srbské sdružení Sv. Sáva o.s.	Srpska reč	300 000
Ukrajinská menšina		
Ukrajinská iniciativa o.s.	Porohy	850 000
Ruta o.s.	Ukrajinský žurnál	204 000
	CELKEM	1 054 000
Židovská komunita		
Bejt Simcha o.s.	Maskil	300 000
Televizní vysílání pro menšiny a o menšinách		
Ostravské studio ČT	Babylon	500 000

celkem 29 730 250

Rozpočtovaná částka 30 000 000,- Kč byla čerpána do výše 29 730 250,- Kč. Rozdíl 269 750,- Kč byl prostřednictvím rezervního fondu Ministerstva kultury převeden v rámci stejného dotačního programu do roku 2006.

4.3. Podpora multietnických kulturních akcí

K nejvýznamnějším multietnickým akcím, realizovaným v rámci grantového programu Ministerstva kultury na podporu kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin žijících v ČR v roce 2005, patřily 36. *Slezské dny*, které v Dolní Lomné pořádala *Matice slezská*. Organizátorem VII. ročníku mezinárodního dětského festivalu *Jackové dětem* v tomto regionu, který se uskutečnil v roce 2005 opět v Jablunkově, je *Sdružení členů a přátel folklorního souboru Jackové dětem*. Občanské sdružení *Národy Podyjí* pořádalo *VI. Festival Národů Podyjí*.

V rámci 60. Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici se v roce 2005 uskutečnil pořad národnostních menšin žijících v České republice pod názvem *DOMOVINA*. Projekt *Scénické uvedení lidové kultury národnostních menšin žijících v ČR* předložil *Slovácký krúžek v Brně*.

V souvislosti s multietnickými akcemi je třeba připomenout také festival *Praha srdce národů 2005*, pořádaný *Slovenským folklorním sdružením Limbora*.

Oddělení literatury a knihoven v souladu s kulturní politikou vyhlašuje dotační řízení *Knihovna 21. století*, určené knihovnám evidovaným dle knihovního zákona. Jedním z jeho okruhů je podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců.

4.4. Podpora integrace příslušníků romské komunity

Závazky v oblasti sociální integrace příslušníků romských komunit vyplynuly pro Českou republiku v souvislosti s hlubším začleňováním do společenství států Evropské unie. Na doporučení příslušných orgánů EU přistoupila česká vláda k vytváření systému monitoringu romských komunit v ČR. Výtky EU směřovaly především na nepřehledné výkazy užívání prostředků na podporu inkluze sociálně vyloučených romských komunit a integraci romských komunit obecně. Monitoring bude zahájen v nejbližších letech a následně by měl probíhat periodicky každý rok. V současné době se analyzuje „výchozí“ stav pro koncepci monitoringu samotných.

4.4.1. Ministerstvo kultury

Do konkursu na podporu integrace příslušníků romské komunity se přihlásilo celkem 50 žadatelů s 62 projekty. Většina žadatelů měla status občanských sdružení, ale zúčastnily se i církevní organizace, obecně prospěšné společnosti, společnosti s ručením omezeným a příspěvkové organizace Ministerstva kultury. Celkem bylo podpořeno 27 projektů od 23 žadatelů, přičemž byla rozdělena částka 1 972 118,- Kč. Z projektů podpořených v rámci programu Integrace romské komunity je třeba zmínit festival *Romská píseň 2005*, jehož již jedenáctý ročník pod záštitou ministra kultury pořádala v areálu Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm *Demokratická aliance Romů ČR*, dále *Karvinský romský festival*, organizovaný *Sdružením Romů severní Moravy*, mezinárodní romský festival *Gypsy Celebration 2005*, realizovaný občanským sdružením *Miret* ve spolupráci s Idou Kelarovou, a projekt *Občanského sdružení pro podporu a rozvoj romské mládeže z Jablonce nad Nisou, Festival romské hudby 2005*.

4.4.2. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zpracovalo a předložilo k projednání vládě *Koncepci (projektu) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí*, kterou vláda usnesením ze dne 11. května 2005 č. 564 přijala. Jedním z očekávaných dopadů veškerých opatření na podporu vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí je zvyšování počtu těchto žáků v hlavním vzdělávacím proudu a zvýšení jejich školní úspěšnosti. Pravděpodobnost, že tito žáci budou pokračovat ve svém vzdělávání, ukončí úspěšně střední či vysokou školu nebo přípravu na povolání a budou úspěšní na trhu práce, vzrůstá. Úspěšná integrace těchto žáků s sebou přináší v konečném důsledku i nižší náklady na jejich vzdělávání. V současné době probíhá několik programů podpory romských žáků a studentů v rámci různých úrovní vzdělávání.

Údaje vztahující se k počtu přípravných tříd pro školní rok 2005/2006 a počtu dětí v nich jsou uvedeny dle stavu k 30. září 2005. Počet přípravných tříd v tomto školním roce činil 123. Z toho 79 tříd bylo zřízeno na běžných základních školách, 41 při praktických školách, dvě při základních školách pro zdravotně postižené děti a jedna při základní škole speciální. V těchto přípravných třídách se vzdělávalo celkem 1 441 dětí. Ve srovnání s minulým školním rokem tedy došlo k mírnému poklesu počtu přípravných tříd a dětí zároveň. Počet přípravných tříd ve školním roce 2004/2005 činil 126 a vzdělávalo se v nich 1 779 dětí.

V současné době pracuje na školách celkem 306 asistentů pedagoga. Nejvíce asistentů je v Moravskoslezském kraji (72), méně pak v Ústeckém kraji (48) a v Jihomoravském (33) a Olomouckém kraji (33). Nejméně asistentů pedagoga je v Plzeňském kraji (3), v kraji Vysočina (7) a ve Zlínském kraji (8). Na mateřských školách působí celkem 16 asistentů pedagoga. Počet asistentů pedagoga na základních školách je v současné době celkem 206. Oproti tomu na bývalých zvláštních školách je počet asistentů pedagoga mnohem nižší, tj. 39.

Na speciálních školách je počet asistentů pedagoga poměrně srovnatelný s počtem asistentů na zvláštních školách tj. 37. Ostatní asistenti pedagoga jsou zaměstnáni i v jiných typech škol v celkovém počtu čtyř.

Pro rok 2005 byla přesunuta částka 10 000 000,- Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtu kapitoly 333 (ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy) na realizaci programu *Podpory romských žáků středních škol*. MŠMT nepřímo podpořilo romské studenty vysokých škol v rámci *Programu na podporu integrace romské komunity*. Přehled projektů tohoto dotačního programu udává příloha č. 7.

4.4.3. Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci dotačního řízení v oblasti podpory poskytování sociálních služeb vyhláší i podprogram zaměřený na podporu poskytování zvláštních sociálních služeb v sociálně vyloučených romských komunitách. Tento podprogram je určen pro projekty zaměřené na podporu integrace příslušníků romské komunity a podporu sociální práce v romských komunitách.

Z hlediska forem (typů) sociálních služeb jsou podporovány terénní programy pro osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociální poradenství.

Zvláštní sociální službou v sociálně vyloučených romských komunitách se rozumí aktivity zacílené na podporu integrace příslušníků romské komunity podle § 21 nařízení vlády č. 98/2002 Sb. V roce 2005 bylo v rámci tohoto podprogramu vyplaceno na neinvestiční dotace celkem 37,9 mil. Kč.

Resort se v roce 2005 taktéž podílel na vyplácení neinvestičních dotací v rámci programu *Předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách a odstraňování jeho důsledků 2005*, který vyhláší Kancelář Rady vlády pro záležitosti romské komunity ve spolupráci s MPSV.

Celkem ve sledovaném ukazateli *Integrace příslušníků romské komunity* bylo v roce 2005 vyplaceno na neinvestiční dotace celkem 65 685 800,- Kč, což je ve srovnání s r. 2004 cca 7% nárůst. Celkem bylo podpořeno 84 projektů 55 organizací, z toho 32 projektů v rámci církví, 5 projektů obecně prospěšných společností a 47 projektů občanských sdružení. Podpořené projekty jsou ve stejném počtu jako v r. 2004 (viz příloha č. 8).

Z celkového objemu na tento ukazatel byl největší podíl v r. 2005 vyplacen na služby terénních programů (32,9 mil. Kč – 50% objemu ukazatele), dále na služby nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (10 mil. Kč – 15%) a služby tzv. jiné (10,8 mil. Kč – 17%).

Největší dotaci obdobně jako v r. 2004 čerpala obecně prospěšná společnost *Člověk v tísní* v celkovém objemu 13 095 200,-Kč (20%), Občanské sdružení *Vzájemné soužití* (8 188 600,- Kč – 12%) a občanské sdružení *Společenství Romů na Moravě* (5 357 700,- Kč – 8%).

○ Oblast financování z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU

Resort vykonává funkci Řídícího orgánu v programech *OP RLZ*, *JPD 3* a *CIP Equal*. Jednou z podporovaných cílových skupin uvedených programů jsou také etnické menšiny (Romové, Vietnamci atd.). Prostřednictvím projektů je tedy možné podporovat aktivity národnostních menšin, a to především směrem k sociálnímu začleňování vedoucímu k návratu na trh práce. V roce 2005 se v předkládaných projektech jako cílová skupina objevovali příslušníci romských komunit. Jiná z národnostních menšin ČR se jako přímo uvedená cílová skupina v podpořených projektech neobjevila.

Existují však projekty, které jsou zaměřeny na sociálně vyloučené osoby např. ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Do takových projektů mohou být etnické menšiny zahrnuty, aniž by byly explicitně jmenovány.

V roce 2005 byly dále podpořeny projekty zaměřené na romské komunity v gesci ministerstva. V rámci programu *CIP Equal* bylo podpořeno šest projektů s přímým zaměřením na romské komunity (z toho jeden od realizace odstoupil), v programu *OP RLZ* bylo podpořeno 24 projektů s přímým zaměřením na integraci romských komunit. Monitoring projektů zaměřených na podporu romských komunit provádí MPSV především prostřednictvím *Pracovní skupiny pro záležitosti romských komunit v rámci ESF*.

Vedle toho jsou realizovány i další podpůrné aktivity zabývající se touto problematikou, jako je například *Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit a absorpční kapacity organizací působících v této oblasti*. Dále MPSV v roce 2005 (27. září 2005) realizovalo mezinárodní konferenci na téma – Možnosti využití *ESF* pro zlepšení situace romských komunit v ČR, ke zvýšení informovanosti směrem k subjektům předkládajícím projekty v této oblasti. Resort si uvědomuje potřebu řešení situace romských komunit v ČR a to především v souvislosti se zhoršující se mírou sociálního vyloučení. Evropský sociální fond bude zakrátko představovat hlavní finanční nástroj na řešení této situace, ministerstvo proto bude v započatých aktivitách pokračovat.

o Oblast zaměstnanosti

S cílem prohloubit a rozšířit dosavadní činnost Komise ministra práce a sociálních věcí k řešení opatření pro podporu zaměstnanosti osob obtížně umístitelných na trhu práce se zřetelem na romskou populaci, při naplňování aplikace zásad a opatření Evropské unie pro zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti příslušníků romských komunit na našem území realizací Evropské strategie zaměstnanosti v *Operačním programu Rozvoje lidských zdrojů, Společném regionálním operačním programu* a přijatou *Dekádou Romské inkluze* na léta 2005 – 2015, byly v prosinci 2005 schváleny změny v obsazení a činnosti Komise ministra práce a sociálních věcí k realizaci opatření na podporu zaměstnanosti obtížně umístitelných skupin na trhu práce se zřetelem na příslušníky romské komunity, včetně nového Statutu této Komise.

o Oblast rodinné politiky

Usnesením vlády ze dne 12. října 2005, č. 1305, byla schválena *Národní koncepce rodinné politiky*, která se zabývá problematikou národnostních menšin zejména v souvislosti se:

- situací romských rodin a dětí,
- přistěhovalci.

V oblasti náhradní rodinné péče se společně s Ministerstvem spravedlnosti, Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem zahraničních věcí projednávala problematika ukrajinských dětí, které se narodily na našem území a jsou vhodné do náhradní rodinné péče, ale nemohou být v souvislosti s platnou právní úpravou osvojené na našem území. Rozšířila se také spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi v oblasti vyhledávání vhodných žadatelů pro děti etnicky odlišné, které jsou vhodné do náhradní rodinné péče.

Ministerstvo se nadále aktivně podílí na řešení problematiky trestné činnosti nezletilých cizinců bez doprovodu (resp. svěřených v ČR do péče fyzické osoby na základě neplatné plné moci). Byla navázána meziresortní spolupráce a uskutečněno setkání v Ostravě, kde byl stanoven postup řešení této problematiky v rámci regionu. Resort byl zároveň pověřen navázáním spolupráce se Slovenskou republikou.

o Další aktivity resortu

Ministerstvo práce a sociálních věcí je zadavatelem *Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit (komunit) a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti*, jejíž realizace probíhá od 1. listopadu 2005. Dosavadní přehled projektů ukazuje, že dopad *ESF* na pomoc romským komunitám není dostačující. Je proto třeba využít všech nástrojů pro to, aby bylo zajištěno efektivní čerpání *ESF* směrem k romským komunitám v příštím programovém období. Hlavním cílem analýzy je získání základních informací o situaci sociálně vyloučených romských lokalit a komunit prostřednictvím plošného zmapování situace v jednotlivých lokalitách a porozumění procesům, které ovlivňují životní podmínky v různých typech lokalit, pro správné nastavení systému čerpání finančních prostředků v programovém období 2007-2013. Zároveň je třeba zjistit možnosti a míru absorpční kapacity subjektů působících a poskytujících služby v této oblasti (tedy především nestátní neziskové organizace, organizace zřizované obcemi a kraji, obce, kraje, úřady práce, podnikatelské subjekty, fyzické osoby).

PEER REVIEW je jedním z nástrojů Akčního programu na podporu spolupráce Společenství v boji se sociálním vyloučením – komunitárního programu Evropské komise. ČR vstupem do EU přistoupila také k tomuto komunitárnímu programu.

Je to nástroj, který hodnotí příklady dobré praxe uvedené v *Národních akčních plánech sociálního začleňování* členských zemí. Příklad dobré praxe není hodnocen sám o sobě. Jeho pozitivní dopad na politiku sociálního začleňování v zemi, ve které je aplikován se automaticky předpokládá již jeho zařazením mezi příklady dobré praxe. Hodnocena je převážně přenositelnost příkladu dobré praxe v rámci členských zemí EU a kandidátských zemí EU.

ČR se v minulosti účastnila dvou *PEER REVIEW* (imigranti, 2004, Paříž a bezdomovci, 2005, Kodaň) pokaždé, ale jako hodnotící země. V květnu 2005 ČR poprvé hostila *PEER REVIEW* a hodnoceným příkladem dobré praxe byl program „terénní sociální práce ve vyloučených romských komunitách“ společnosti *Člověk v tísni*, která jej také ve spolupráci s resortem a Radou vlády pro záležitosti romské komunity připravovala.

PEER REVIEW bylo dvoudenní – 19.-20. května 2005. První den proběhlo uvítání a představení příkladu dobré praxe. Po půldenním úvodním bloku následovaly studijní návštěvy příkladu dobré praxe. Studijní návštěvy se uskutečnily ve třech vybraných lokalitách, kde je hodnocený program prováděn. Jednalo se o lokality v Ústí nad Labem, Kladně a Praze. Druhý den program pokračoval intenzivním hodnocením příkladu dobré praxe a diskusí o průběhu jednotlivých návštěv.

4.5. Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin

Probíhá v první řadě prostřednictvím specifického dotačního programu resortu školství, mládeže a tělovýchovy na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin. Rozpočet programu na rok 2005 činil 19 635 000,- Kč. V průběhu roku 2005 byla celkem rozdělena částka ve výši 14 244 410,- Kč. Z toho částka ve výši 1 936 000,- Kč byla rozpočtovým opatřením přesunuta do rozpočtu kapitoly Ministerstva kultury pro realizátora projektu *Seminář pro pedagogy k výuce o holocaustu Památník Terežín*.

V rámci tohoto programu se konala čtyři kola výběrových řízení, ve kterých bylo celkem požadováno 28 265 000,- Kč pro 114 projektů, poskytnuta byla částka ve výši 14 244 410,- Kč 54 projektům. Přiděleno tedy bylo 50,4% požadovaných finančních prostředků pro 47,4% ze všech předložených projektů. Projekty podpořené v tomto programu uvádí příloha č. 6.

o Polské národnostní školství

Všechna školská zařízení s polským jazykem vyučovacím v Moravskoslezském kraji se v roce 2005 nacházela na území okresů Frýdek Místek a Karviná, kde je největší koncentrace obyvatelstva polské národnosti. Ve školách s polským jazykem vyučovacím se vzdělává cca 3700 žáků (celkem v 32 MŠ, 25 ZŠ a 5 SŠ). Všechna školská zařízení s polským vyučovacím jazykem jsou součástí sítě škol MŠMT. Jejich úkolem je vzdělávání občanů České republiky polské národnosti v souladu se školskými osnovami MŠMT, avšak v jejich mateřském jazyce a s rozšířením o některé specifické předměty. Klesající počty žáků v základních a mateřských školách jsou důvodem ke slučování škol, školy s polským vyučovacím jazykem nevyjímaje.

Výuka v polském jazyce probíhala v roce 2005 v následujících středních školách:

<i>název střední školy</i>	<i>adresa</i>	<i>kód / obor</i>
Obchodní akademie	Sokola Tůmy 12, 737 01 Český Těšín	63-41-M/004 Obchodní akademie v polském vyučovacím jazyce
Střední zdravotnická škola	K.H. Borovského 2315, 733 01 Karviná - Mizerov	53-41-M/007 Zdravotnický asistent v polském jazyce
Střední průmyslová škola	Žižkova 1818, Karviná - Hranice	23-41-M/001 Strojírenství v polském jazyce
Gymnázium s polským vyučovacím jazykem	Havlíčková 13, 737 01 Český Těšín	79-41-K/401 Gymnázium – všeobecné
Gymnázium s polským vyučovacím jazykem	Havlíčková 13, 737 01 Český Těšín	79-41-K/601 Gymnázium – všeobecné
Gymnázium s polským vyučovacím jazykem	Havlíčková 13, 737 01 Český Těšín	79-41-K/404 Gymnázium – přírodovědné obory v polském jazyce

Významná role přísluší v oblasti polského národnostně menšinového školství *Pedagogickému centru pro polské národnostní školství*, které sídlí v Českém Těšíně, jehož zřizovatelem je resort školství, mládeže a tělovýchovy. Centrum vyvíjí kontinuálně činnost v dalším vzdělávání pedagogů a ve tvorbě a distribuci metodických a učebních materiálů a pomůcek. Příspěvek na činnost centra činil v roce 2005 celkem 5 203 000,- Kč.

4.6. Podpora multikulturního vzdělávání

Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí. Vzdělávací oblast *Člověk a společnost* zahrnuje obory dějepis a výchova k občanství a zároveň se promítá i do ostatních vzdělávacích oblastí a do celého života školy. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast *Člověk a jeho svět*, který přibližuje „svět společnosti“ žákům 1. stupně základní školy.

Průřezová témata reprezentují v RVPZV aktuální okruhy problémů současného i budoucího světa a stávají se důležitou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V základním vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova,
- výchova demokratického občana,
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
- multikulturní výchova,
- environmentální výchova,
- mediální výchova.

Zejména průřezové téma *Multikulturní výchova* v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých národností a kultur – s jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty.

V návrzích rámcových vzdělávacích programů pro střední vzdělávání (dále „RVPSV“), které se v současné době průběžně zpracovávají pro jednotlivé směry a stupně vzdělávání ve středních školách, jsou v návaznosti na stanovené cíle vzdělávání formulovány kompetence absolventa, vymezující cílové požadavky na jeho všeobecné i odborné vědomosti, dovednosti, návyky, popř. na další potřebné vlastnosti. Lze konstatovat, že forma rozpracování všeobecných kompetencí v jednotlivých rámcových vzdělávacích programech do obsahových okruhů v oblasti společenskovedního vzdělání umožňuje začlenit do školních vzdělávacích programů učebních a studijních oborů středních škol rovněž obsahový okruh věnovaný problematice extremismu. V RVPSV, v obecné části pro všechny směry vzdělávání, je zařazeno povinné průřezové téma „Občan v demokratické společnosti“, které výrazně posiluje v celém kurikulu výchovu k lidským právům, k demokracii, tím i k multikulturnímu soužití a přispívá k eliminaci extremismu. Toto téma počítá i s využitím projektové metody výuky.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy finančně podpořilo zpracování a vydání níže uvedených informačních materiálů pro školy:

- Ochrana autorských práv – text je zveřejněn na www.msmt.cz
- Extremismus – text a videokazeta jsou předávány na seminářích pro učitele
- Sborník z letní školy pro učitele občanské výchovy – text byl zaslán všem účastníkům Vzdělávání učitelů o holocaustu, antisemitismu, rasismu.

Dále ministerstvo udělilo akreditaci *Památníku Tereziín a Vzdělávacímu a kulturnímu centru Židovského muzea v Praze*, která jsou jedinečnými vzdělávacími institucemi s výhradním oprávněním organizovat semináře pro učitele základních a středních škol. Semináře *Jak vyučovat o holocaustu* financuje ministerstvo školství a finančně se spolupodílí i na mezinárodních konferencích. K 30. prosinci 2005 bylo proškoleny cca 1 500 učitelů, kteří po absolvování semináře jsou vyškolenými metodiky pro výuku o holocaustu v základních a středních školách v ČR.

PedF UP v Olomouci připravila v srpnu 2005 Letní školu pro učitele občanské výchovy a společenských věd. V programu byla problematika terorismu, násilí a šikany, multikulturní výchova – tematika islámu, cizinci u nás (Vietnamci, Ukrajinci), téma prezidentských voleb v USA, právo a odpovědnost občana v multikulturní společnosti.

Institut pedagogicko psychologického poradenství uspořádal vzdělávací cyklus přednášek k tematice romské etnikum a semináře k extremismu. Seznam všech vzdělávacích aktivit je zveřejněn na www stránce institutu (www.ippp.cz).

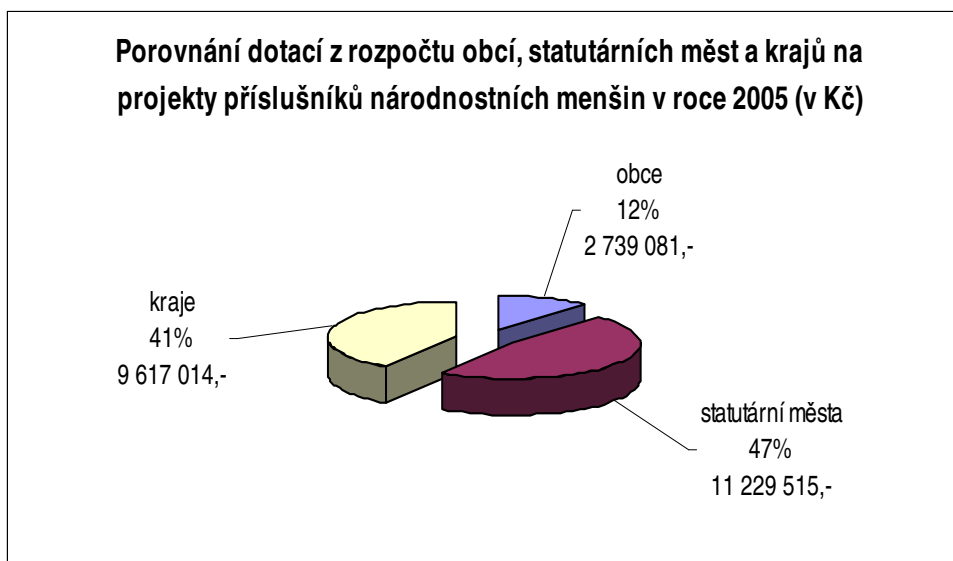
4.7. Shrnutí

Podpora aktivit příslušníků národnostních menšin patří mezi hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím. Dotační programy ze státního rozpočtu se tematicky člení do čtyř programů:

- a) podpora uchování, rozvoje a prezentace kultur národnostních menšin,
- b) podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin,
- c) podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy,
- d) podpora projektů integrace příslušníků romské komunity.

Přehled o podpoře projektů příslušníků národnostních menšin či projektů působících v jejich prospěch ze státního rozpočtu je uveden v této kapitole a příslušných přílohách. Konkrétní podporu menšinových projektů z veřejných financí v působnosti orgánů samosprávy uvádí příloha č. 9. Informace o dotacích podává rovněž text oddílu č. 6, shrnující poznatky zástupců národnostních menšin. Skutečnost, že údaje z podkladů pro oba oddíly se často neshodují, je dána v první řadě nedostatečnou informovaností členů jednotlivých menšinových společenství. Dotace obcí, statutárních měst a krajů zpravidla zahrnují i projekty prevence kriminality a programy typu sociálních služeb, což nemusí být považováno za podporu národnostně menšinové povahy. Z tohoto důvodu bereme uváděné částky s jistou rezervou.

Srovnáme-li podíl krajských rozpočtů na financování projektů příslušníků národnostních menšin (včetně romské komunity) v posledních letech,²³⁾ je patrný postupný nárůst krajů, které zahrnují uvedenou problematiku do svých dotačních kapitol, přestože jí většinou nevyhlašují samostatně. V roce 2002 to byly celkem tři kraje, které ve svých rozpočtech program podpory financování projektů příslušníků národnostních menšin (a romské komunity) zmiňovaly (Karlovarský a Královéhradecký kraj, hl. m. Praha), v roce 2003 to je již krajů devět (hl. m. Praha, Jihomoravský, Karlovarský, Královéhradecký, Liberecký, Moravskoslezský, Pardubický, Ústecký a Zlínský kraj), v roce 2004 chybí údaje pouze o kraji Středočeském, zatímco kraj Vysočina a Ústecký a Zlínský kraj obecně dotační programy popisují, aniž by specifikovaly částku vynakládanou na podporu projektů organizací národnostních menšin. V roce 2005 údaje poskytly i kraje Vysočina, Ústecký a Zlínský. I celková výše dotací postupně narůstá.

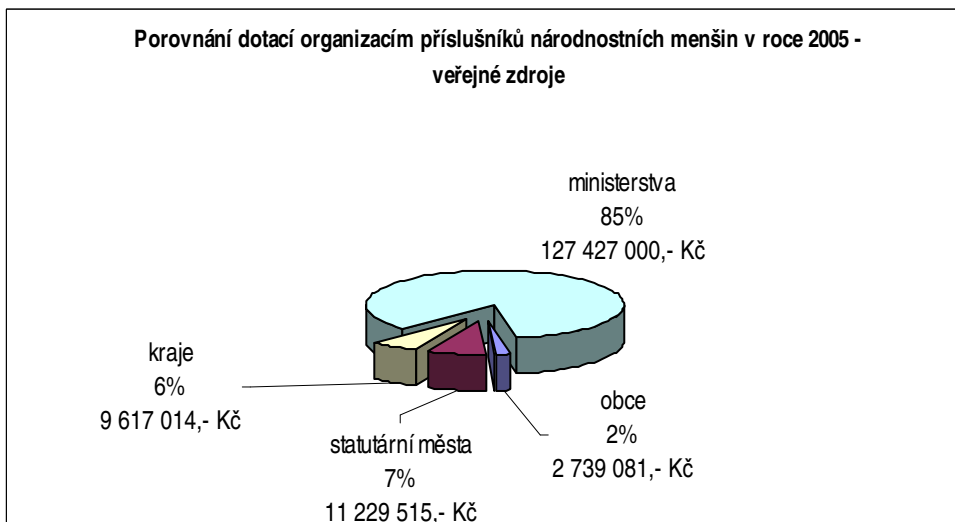
Z porovnání dotací poskytovaných kraji, statutárními městy a obcemi vyplývá, že kraje a statutární města se podílejí na dotacích srovnatelnou měrou, přičemž podíl krajů, statutárních měst i obcí na dotacích každoročně stoupá. Jak již bylo řečeno, je to dáno i tím, že mezi dotované projekty jsou často zahrnovány aktivity, svou povahou spíše sociální povahy než národnostně menšinové. Pokud se ale týkají romské komunity, nelze je z přehledů vyřadit, tím spíše, že zpravidla jde o komplex činností s národnostně menšinovou problematikou úzce související.

²³⁾ Viz Zprávy o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2003 a 2004.

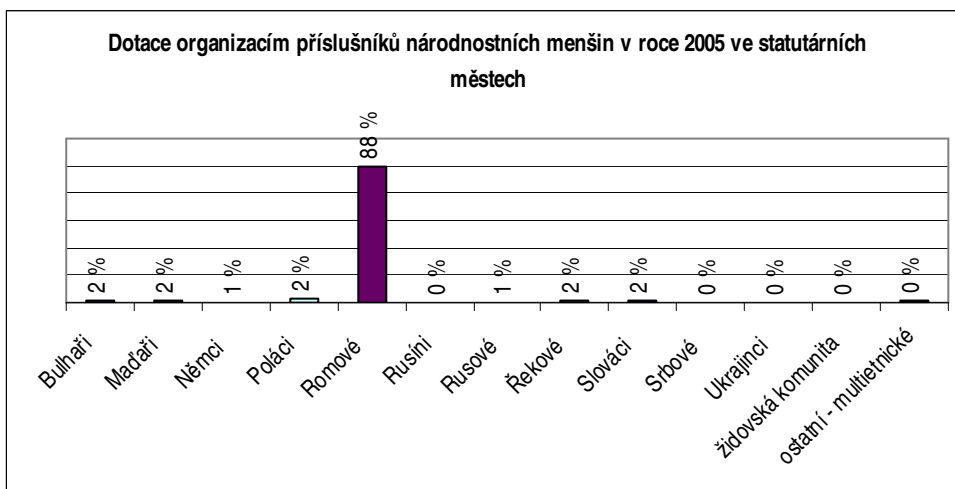
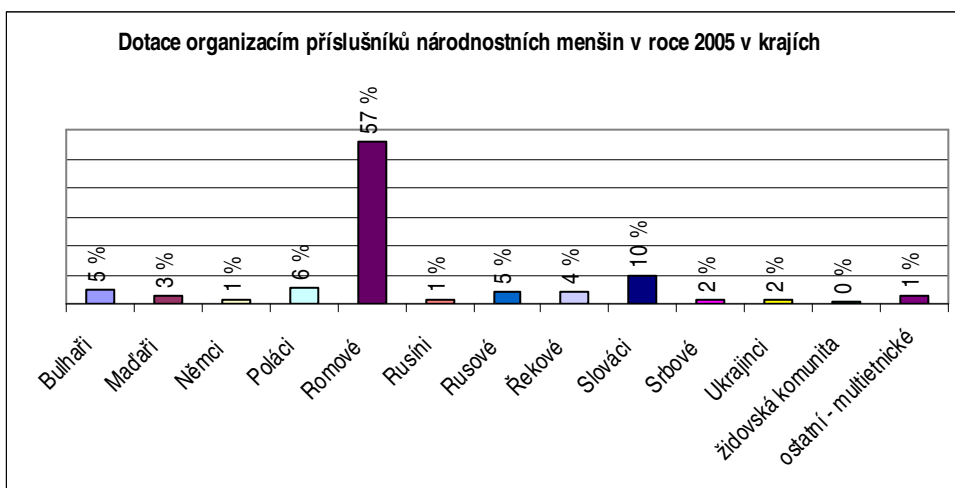
Podpora projektů na aktivity národnostních menšin je nicméně závislá především na dotacích ze státního rozpočtu. Přehled o nich udává následující tabulka, která dokládá státem vynaložené výdaje na aktivity národnostních menšin v roce 2005:

<i>oblast</i>	<i>specifikace</i>	<i>poskytovatel dotace (typ dotace)</i>	<i>výše dotace (Kč)</i>
a)	Kulturní aktivity příslušníků národnostních menšin	Ministerstvo kultury (dotační program)	8 035 000,-
	Světový romský festival KHAMORO Praha	Ministerstvo financí Kapitola Všeobecná pokladní správa (usnesení vlády č. 347/2003)	1 600 000,-
	Divadlo, hudba, literatura, výtvarné umění, film (státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie), ochrana movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií, státní fond kultury, audiovizí a masmédiá	Ministerstvo kultury, odbor umění a knihoven (dotační program)	8 158 000,-
	grant Knihovna 21. století	Ministerstvo kultury (dotační program)	130 000,-
b)	Vydávání periodického tisku národnostních menšin	Ministerstvo kultury (dotační program)	30 000 000,-
c)	Vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dotační program)	14 244 000,-
d)	Integrace příslušníků romské komunity	Ministerstvo kultury (dotační program)	1 580 000,-
	ESF: Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	3 797 536,-
	Integrace příslušníků romské komunity	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dotační program)	9 993 050,-
	Integrace příslušníků romské komunity – podpora romských žáků středních škol	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dotační program)	1 239 100,-
	Program financování asistentů pedagoga	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 877 202,-
	Kampaň proti rasismu (projekt tolerance)	Úřad vlády ČR	4 000 000,-
	Program předcházení sociálního vyloučení v romských komunitách	Úřad vlády ČR	30 000 000,-
	Koordinátoři romských poradců při krajských úřadech	Úřad vlády ČR	5 000 000,-
	Integrace příslušníků romské komunity	Úřad vlády ČR	10 000 000,-
	Integrace příslušníků romské komunity	Ministerstvo práce a sociálních věcí	65 685 800,-
Ad hoc projekty	Rekonstrukce Základní školy Henryka Sienkiewicze s polským jazykem vyučovacím	Ministerstvo financí Kapitola Všeobecná pokladní správa (usnesení vlády č. 663/2004)	65 000 000,-
	Památník Řeků v Krnově	Ministerstvo kultury (převedeno z vládní rozpočtové rezervy)	260 000,-
celkem			260 599 688,-

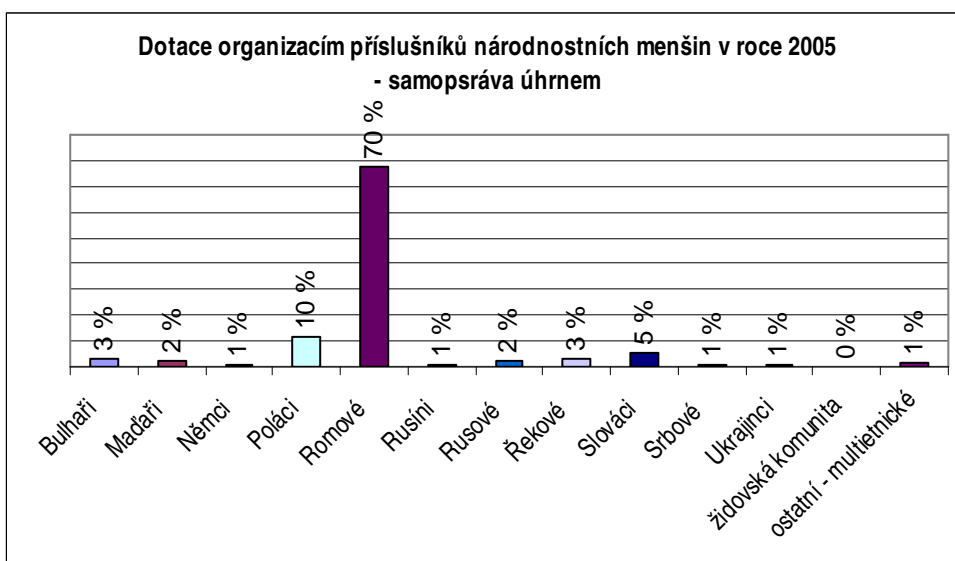
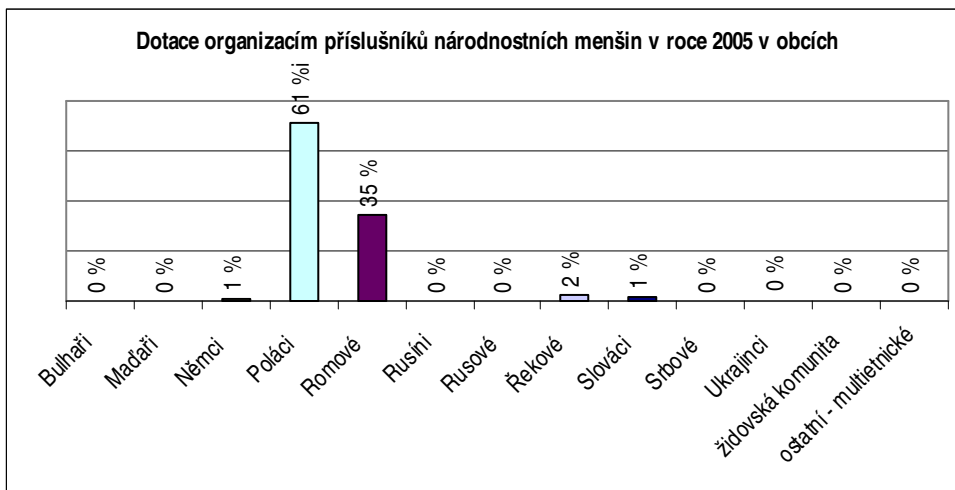
Z porovnání údajů o vynakládaných finančních prostředcích na projekty příslušníků národnostních menšin ze státního rozpočtu a rozpočtů obcí/měst/krajů se potvrzuje pokračující trend směrem od centrálních zdrojů k lokálním, přičemž je nutno vzít v úvahu, že do přehledu nejsou zahrnuty programy podpory integrace příslušníků romské komunity (uvedené v tabulce pod písm. d). Rozpočet ministerstev též výrazně navýšila položka projektu rekonstrukce ZŠ s polským jazykem vyučovacím v Jablunkově ve výši 65 000 000,- Kč.

Pro zajímavost připojujeme přehled, jak jsou dotace v krajích, městech a obcích rozděleny podle jednotlivých národnostních menšin:

5. Činnost orgánů samosprávy

5.1. Zastupitelstva obcí

Tak jako v minulých letech požádal sekretariát Rady statutární zástupce obcí o zodpovězení otázek se zaměřením na situaci příslušných národnostních menšin v obci. Osloveny byly ty obce, v nichž procentuální zastoupení příslušníků národnostních menšin přesáhlo hranici 10%, přičemž se nebralo v úvahu přihlášení se k moravské a slezské menšině. Obce, které na otázky nereagovaly, jsou uvedeny v poznámce pod čarou,²⁴⁾ u ostatních jsou odpovědi pouze formálně a stylisticky drobně upraveny. Situaci pak dokresluje příloha č. 10, která zaznamenává finanční příspěvek na projekty organizací příslušníků národnostních menšin ze strany obcí.

1. Byl ve vaší působnosti ustanoven výbor pro národnostní menšiny (rada / jiný orgán / koordinátor), jaké agendy spravoval v roce 2005? Dochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend obecně (tzn. stejný orgán administruje záležitosti národnostních menšin, integraci romských komunit, integraci cizinců, protidrogovou politiku apod.)?

ALBRECHTICE

Výbor	www stránka	kontakt
tříčlenný (předsedou je člen zastupitelstva, v roce 2005 jednal třikrát)	http://www.obecalbrechtice.cz/	Obecní 186 735 43 Albrechtice tel. 596 428 448, e-mail: podatelna@obecalbrechtice.cz

Na svých zasedáních řešil výbor především následující otázky: projednání návrhu rozpočtu obce, plánu práce Rady obce Albrechtice a zastupitelstva obce Albrechtice, otázky národnostního školství, kulturní činnost v rámci organizace PZKO (*Polský kulturně - osvětový svaz*), návrh orientačního značení v obci Albrechtice - dvojjazyčné názvy a schválení zprávy o situaci národnostních menšin na území obce Albrechtice za rok 2004.

Dle potřeby se zasedání výboru zúčastňovala předsedkyně místní skupiny PZKO a ředitelka ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím. Spolupráce výboru s radou a zastupitelstvem obce je na velmi dobré úrovni.

²⁴⁾ Abertamy, Aš, Bělá pod Pradědem, Bílá, Bílá Voda, Bílý Potok, Blatno, Blažim, Bohumín, Bochov, Boží Dar, Božičany, Březské, Bukovec, Cetechovice, Černava, Čichalov, Děpoltovice, Desná v Jizerských horách, Dolní Dvořiště, Dolní Pěna, Dolní Poustevna, Dolní Rychnov, Domašín, Habartov, Hazlov, Heřmanovice, Hlavenec, Holovice, Hora sv. Šebestiána, Horní Blatná, Horní Maršov, Hoštka, Hrabošice, Hrabětice, vojenský újezd Hradiště, Hranice, Hroznětín, Hrušov, Chlum sv. Maří, Chodov, Janov, Javorník, Jenišov, Jevišovka, Jindřichovice pod Smrkem, Jiřetín pod Jedlovou, Jívka, Josefov, Josefův Důl, Kaceřov, Katusice, Kovářská, Královské Poříčí, Kraslice, Krásná Lípa, Krásný Les, Kryštofovo Údolí, Křimov, Křišťanov, Lampertice, Lenora, Libá, Libořice, Lipová, Loučovice, Luby, Malá Morava, Malá Štáhle, Malá Úpa, Malešice, Malonty, Malšín, Měděnec, Merklín, Mikulášovice, Mikulov, Mikulovice, Milhostov, Milovice, Mirkovice, Mírová, Mladé Buky, Moldava, Nejdek, Nová Pec, Nová Ves, Nové Hamry, Nové Město pod Smrkem, Nové Sedlo, Nový Kostel, Oboř, Oborná, Oloví, Ovesné Kladruhy, Pesvice, Petrovice, Písek, Pobořanský Rohovec, Polevsko, Poustka, Přední Výtoň, Přehýšov, Přepychy, Radnice, Rokytovec, Rozvadov, Rožmberk nad Vltavou, Sedloňov, Skorošice, Sokolov, Spomyšl, Stanovice, Stará, Červená Voda, Staré Město, Staré Sedlo, Stárek, Stránka, Stráž nad Ohří, Strážný, Stružná, Stříbrná, Svatava, Světlík, Šemnice, Tatrovce, Těšovice, Tisová, Třebom, Vápenná, Varnsdorf, Veliká Ves, Velká Kraš, Velký Luh, Vestec, Vidnava, Vikantice, Vrbice, Všestudy, Vysoká, Vysoká Pec, Vyšší Brod, Zběšičky, Zbytiny, Zlaté Hory, Žernov.

V obci žije největší národnostní menšina polská. Ta je zde rovněž jako jediná organizována, vyvíjí bohatou společenskou a kulturní činnost, má své národnostní školství. V obci existuje ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Albrechtice, Školní 11, okres Karviná, příspěvková organizace, která od 1. ledna 2003 tvoří samostatný právní subjekt, jehož zřizovatelem je Obec Albrechtice. Ve školním roce 2005 - 2006 mateřskou školu navštěvuje 10 dětí, základní školu v ročnících 1. – 5. navštěvují 24 žáci. Výuka probíhá ve dvou třídách – spojen 1., 2. a 4. ročník (11 žáků), a 3. + 5. ročník (13). Povinnou školní docházku žáci ukončují v okolních obcích, a to v Horní Suché nebo Českém Těšíně. Ve škole pracuje školní družina v době od 11:30 do 15:00 hod.

V průběhu loňského roku Obec Albrechtice provedla opravu fasády školy a oplocení. Zároveň byly provedeny úpravy školního hřiště. Výše investic činila celkem 440 000,- Kč.

BEČOV (okr. Most)

Není zřízen. V současnosti má obec podanou žádost o dotaci na podporu terénního pracovníka. Obec čítá 2 050 obyvatel, z nichž téměř 500 je romské národnosti. Při sčítání lidu se jich ale přihlásilo pouze 29.

BOCANOVICE

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný, zřízen v roce 2002	http://www.bocanovice.cz/	Bocanovice 21 73 991 Jablunkov tel. 558362167, fax 558341570, e-mail: ou.bocanovice@quick.cz

BRNO – KOHOUTOVICE

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
pětičlenný	http://www.kohoutovice.cz/	Úřad MČ Brno-Kohoutovice Bašného 36

BRNO – ŘECKOVICE A MOKRÁ HORA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
pětičlenný (z toho dva členové zastupitelstva, tři externisté; kontakt RNDr. Koláčný - předseda), ustanoven v roce 2002	http://www.reckovice.cz/	ÚMČ Brno-Řečkovice a Mokrá Hora, Palackého nám. 11 621 00 Brno, tel. 541 421 711 fax 541 226 124, e-mail: sekr@reckovice.brno.cz

Výbor spravuje záležitosti národnostních menšin, s převahou kulturních a společenských aktivit, problémy integrace romských a cizineckých komunit není třeba v rámci MČ řešit. V případě cizineckých komunit došlo ke spontánnímu splynutí s majoritní společností bez konfliktů, romské komunity zde nejsou. Činnost výboru je dotována většinou formou proplácení honorářů přednášejícím, úhradou nákladů na technickou výpomoc a bezplatným zapůjčením prostor na konání akcí národnostních menšin.

BYSTRICE

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
čtyřčlenný	http://www.bystrice.cz/	739 95 Bystřice 334 tel. 558 340 311 fax 558 340 32 e-mail: obec@bystrice.cz

ČESKÝ TĚŠÍN

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
jedenáctičlenný (zastoupeny polská, romská a slovenská menšina, kontaktní osobou je člen zastupitelstva Mgr. R. Moliński)	http://www.tesin.cz/	Náměstí ČSA 1/1 737 01 Český Těšín tel. 558 713 100, fax 558711509 e-mail: epodatelna@tesin.cz

Výbor projednává aktuální otázky týkající se národnostních menšin, zejména národnostního školství, poskytování kulturních grantů, právní úpravy na úseku práv příslušníků menšin.

V rámci sociálního odboru Městského úřadu je agenda menšinových národnostních skupin včetně romské komunity a cizinců přiřazena k vyřizování agendy sociální péče a není vedena odděleně a samostatně. Pokud uvedení splňují stanovené podmínky pro poskytování dávek sociální péče, pak jsou jim poskytovány stejně jako příslušníkům majoritní společnosti.

Město každý rok vyhlašuje termíny pro podávání žádostí o dotace na I. a II. pololetí v rámci *Zásad pro poskytování dotací z rozpočtu města na podporu kulturních a uměleckých aktivit a na podporu sportovních a jiných aktivit*. Oddělené dotační programy na podporu národnostních menšin nejsou.

DOLNÍ LOMNÁ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
tříčlenný (jeden člen zastupitelem), zřízen v roce 2002	http://www.dlomna.trz.cz/	739 91 Dolní Lomná čp. 164 tel. 558 358 720; fax 558 357 411 e-mail: OU.DolniLomna@trz.cz

HNOJNÍK

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (z toho dva jsou zastupitelé; v roce 2005 se scházel nepravdělně)	http://www.hnojnik.cz/ridici_organy/	739 53 Hnojník č. 222 tel.558 694 255; fax 558 694 257

Výbor se v roce 2005 scházel nepravdělně, především při organizaci různých akcí pořádaných obcí Hnojník a místními školami a organizacemi.

K dotazované případné kumulaci kompetencí výboru v rámci dalších agend nedochází.

HODOV

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
předsedkyní je členka zastupitelstva	http://www.horacko.cz/hodov	Obec Hodov, 675 04 Hodov 54 e-mail: ou.hodov@horacko.cz

HORA SVATÉ KATEŘINY

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (všichni členové jsou zastupiteli)	http://www.horasvatekateriny.cz/ou.html	Dlouhá 261 435 46 Hora Svaté Kateřiny, tel./fax 476 113 173 e-mail: obecni.urad@horasvatekateriny.cz

HORNÍ LOMNÁ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
jediným členem je člen zastupitelstva	http://www.hlomna.trz.cz/	Horní Lomná 44 739 91 pošta Jablunkov tel./fax 558 366 111 e-mail: ouhlojna@quick.cz

Mimo polské menšiny v obci nežijí příslušníci národnostních menšin. Výbor nevyvíjí žádnou činnost.

HORNÍ SUCHÁ

Výbor	www stránka	Kontakt
pětičlenný (jeden člen zastupitelstva, zástupce maďarské, polské, romské a slovenské menšiny)	http://www.hornisucha.cz/whs02.aspx?ir=288&id=916	Sportovní 3/2 735 35 Horní Suchá tel. 596 425 645, e-mail: hornisucha@hornisucha.cz

Výbor spolupracoval s organizacemi zastupujícími národnostní menšiny, součinnost s Komisí k projednávání přestupků a Obvodním oddělením Policie ČR (ověřoval, zda nedochází k narušování soužití národnostních menšin mezi sebou nebo s majoritní částí obyvatelstva), sledoval problematiku dotací obce na činnost organizací a kroužků sdružujících národnostní menšiny, poskytoval informace o právních úpravách v otázce dvojjazyčnosti, používání jazyka národnostních menšin v občanském životě, o přípravě na ratifikaci Charty regionálních či menšinových jazyků, o možnostech získání dvojího občanství a pod. V hodnoceném období nedocházelo ke kumulaci kompetencí výboru s jinými orgány veřejné správy nebo samosprávy.

HRADEC – NOVÁ VES

Výbor	www stránka	Kontakt
pětičlenný (předsedou člen zastupitelstva)	http://www.hradec-novaves.cz/index.php?id=455&lid=CZ&oid=1824	Hradec-Nová Ves 12 790 84 pošta Mikulovice tel. 584 423 086 fax 584 452 812, e-mail: obec@hradec-novaves.cz

HRÁDEK

Výbor	www stránka	kontakt
pětičlenný (předsedou členka zastupitelstva)	http://www.obchradek.cz/	čp. 352 739 97 Hrádek tel. 558 369 053 fax 558 369 053 e-mail: obchradek@volny.cz

HRUŠOVANY

Není zřízen, nikdo zástupce národnostních menšin do výboru nedelegoval. Zákon č. 128/2000 Sb. v § 117 odst. 3 vyžaduje, aby ve výboru bylo více než 50% zástupců národnostních menšin. Tyto bohužel nikdo do výboru nedelegoval, tudíž obec nemůže výbor zřídit. O tom obec informovala již vloni Krajský úřad v Ústí nad Labem, bez odezvy. Žádá o zaslání metodiky postupu, jakým způsobem bezkolizně výbor založit, když obec nevlastní jakékoliv informace o konkrétních spoluobčanech, kteří se hlásí k národnostním menšinám. Pokud do příštího roku nebude metodika vydána, nebude obec (starosta) na jakékoliv výzvy k doložení stavu reagovat, protože to bude považovat za ztrátu času.

CHEB

Výbor	www stránka	kontakt
devítičlenná Komise pro romské záležitosti (2 zástupci úřadu práce, výchovná poradkyně, Policie ČR, městská policie, 3 zástupci NNO, zástupce veřejnosti)	http://www.mestocheb.cz/vismo/o_utvar.asp?d=12&u=5091&id_org=5091&id_u=25357&p1=3421&p2=&p3=	Úřad práce v Chebu ul. 26. dubna 4 350 20 Cheb tel. 354 440 231

Ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend nedochází. Na odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu v Chebu se výhradně romské problematice věnuje romská poradkyně Jaroslava Rymešová, která byla zároveň jmenována tajemnicí výše uvedené komise. Romská poradkyně přímo řídí dvě romské terénní pracovnice, které byly do odboru sociálních věcí a zdravotnictví zařazeny na základě pilotního projektu Ministerstva vnitra s využitím dotace Úřadu vlády (Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity) v únoru 2004. Od ledna 2006 byly obě přijaty do trvalého pracovního poměru, když rada města Chebu usnesením č. 535/18/05 rozhodla, že budou zaměstnány bez ohledu na to, zda bude Úřadem vlády na jejich platy dotace přiznána nebo nebude.

CHOMUTOV

Výbor	www stránka	kontakt
devítičlenný (pět členů je členy zastupitelstva, zástupce německé, romské a ukrajinské menšiny)	http://www.chomutov-mesto.cz/	kancelář místostarosty Zborovská 4602 430 28 Chomutov tel. 474 637 220, e-mail: kozak-mistostar@chomutov-mesto.cz

Od začátku roku probíhala intenzivní jednání s odborem správy majetku města i vedením města o získání nebytových prostor pro zřízení domu pro národnostní menšiny. Členové výboru se účastní jednání u kulatého stolu zaměřeném na řešení problematiky romské menšiny – v kanceláři starostky dne 2. března 2005. V březnu proběhla akce pořádaná Oblastním muzeem v Chomutově *Zářící minulost*, kde předseda výboru krátce prezentoval jeho činnost. U příležitosti *Dne Romů* byla dne 8. dubna 2005 zasazena smuteční vrba v prostorách Podkrušnohorského zooparku a uskutečnila se vernisáž fotografií o životě a historii Romů v ČR za účasti zástupce Úřadu vlády. Výbor schválil příspěvek na občerstvení ve výši 2 000,- Kč. Dne 23. dubna 2005 proběhl turnaj v malé kopané *O pohár předsedy výboru pro národnostní menšiny* na školním hřišti 3. ZŠ Na Příkopech. Byl to I. ročník uspořádaný pod záštitou výboru. Turnaje se zúčastnilo pět družstev z Chomutova a Mostu. Na pravidelném jednání dne 26. dubna 2005 výbor přivítal zástupce smírčí rady a *Partners Czech*, kteří se na něj obrátili se žádostí o zřízení smírčí rady města Chomutova. Předsedkyně smírčí komise byla vyzvána k podání informace členům zastupitelstva. Poděkování zástupců německé menšiny za předání květin z rukou předsedy výboru u příležitosti dne matek dne 10. května 2005. Členové výboru, jež jsou zástupci národnostních menšin a zároveň pracují v různých sdruženích, průběžně informují o činnosti.

Město nemá dotační politiku ve vztahu k národnostním menšinám. Všechna občanská sdružení mají možnost požádat o příspěvek na činnost v rámci *Zásad pro poskytování dotací z rozpočtu města Chomutova* schválených Zastupitelstvem města Chomutova v roce 2004.

CHOTĚBUZ

Výbor	www stránka	kontakt
osmičlenný (dva členové jsou členy zastupitelstva)	http://www.chotebuz.cz/urad.asp	Chotěbuzská 250 735 61 Chotěbuz tel. 558 733 131-2 fax 558 733 132 e-mail: chotebuz@volny.cz

K žádné kumulaci agendy nedochází. Obecní úřad dotuje neziskové organizace. Je třeba zdůraznit, že dotuje místní skupinu Polského kulturně - osvětového svazu, který je neziskovou organizací. Dotace je využita pro kulturní akce pořádané organizací PZKO.

Obec žádá sekretariát vlády pro národnostní menšiny, aby obecní úřady byly informovány cizineckou policií o pobytu občanů, kteří bydlí na území obce na konzulárním pas.

JABLUNKOV

Výbor	www stránka	kontakt
jedenáctičlenný (osm členů je členy zastupitelstva, šest zástupců polské a jeden slovenské menšiny, předsedou člen rady zastupitelstva)	http://www.jablunkov.cz/informace/clenove.html	Městský úřad Jablunkov Dukelská 144, 739 91 Jablunkov e-mail: posta@jablunkov.cz

V rámci působnosti samosprávy města není organizována žádná jiná národnostní menšina kromě polské. Výbor administruje proto pouze záležitosti této národnostní menšiny. V roce 2005 se jednalo o následující agendu:

- aktualizace informací k zavedení dvojjazyčnosti bez nutnosti uplatnění petice,
- informace k ratifikaci Evropské charty regionálních či menšinových jazyků v ČR,
- monitorování vzájemného soužití polské menšiny s většinovou částí obyvatelstva obce na základě zjištění u přestupkové komise a kontrolního výboru, zda nedochází k případným přestupkům.

JIŘÍKOV

Výbor	www stránka	kontakt
tříčlenný (kontaktní osobou je předseda Vladislav Michalík)	http://jirikov.obec.cz/	Jiříkov 85 pošta Břidličná PSČ 793 51; tel. 554 295 119 fax 554 295 189 e-mail: ou.jirikov@tiscali.cz

Výbor nevyřizoval žádnou agendu.

KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU

Výbor	www stránka	kontakt
pětičlenný (dva členové jsou členy zastupitelstva)	http://kobyla.rychleby.cz/	Kobylá nad Vidnavkou 53 790 65 Žulová 1 tel. 584 437 604 fax 584 545 085, e-mail: ou-kobylanadvidnavkou@seznam.cz

V obci se hlásí k jiné než české národnosti občané německé, rumunské, řecké, slovenské a romské národnosti. V dokumentaci o sčítání občanů se ne všichni k menšinám hlásí. Při styku s úřadem však tuto příslušnost uvádí. Celkový počet se pohybuje kolem 70 a více osob, tyto počty se s ohledem na časté stěhování pohybují o 20 osob navíc nebo méně. V procentech se jedná o 14 - 17% z celkového počtu obyvatel 504. Převážnou část činí osoby hlásící se k romské menšině.

Při zastupitelstvu obce byl zřízen výbor, jeho předsedkyní je Edita Randusová (členové jsou Michal Goga, Jiří Sloup, Taťána Bošková a Jan Beňák). Společné schůzky výboru jsou ve většině případů navštěvovány několika členy, ne všichni jsou vždy přítomni. Z jednání jsou pořizovány zápisy, které jsou následně projednávány v zastupitelstvu. Za rok se výbor sešel na čtyřech schůzích, kde byli pozváni občané jmenovaných menšin. Mimo výbor se jednání vždy zúčastňuje starosta obce a ve většině případů i místostarostka.

Dále jsou zváni a přítomni zástupci *Společenství Romů na Moravě*, ředitelka ZŠ a MŠ, pedagogická asistentka pro Romy ze ZŠ, zástupci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových v Jeseníku, je-li na programu rekonstrukce domu čp. 75, ve kterém bydlí převážná většina Romů, dům je majetkem státu - tedy uvedeného úřadu.

Veškerá jednání včetně dohody o opravách jsou vedena na obecním úřadě a řešit vzniklé problémy je zastupitelstvem pověřen starosta obce. Jedno jednání bylo svoláno za účasti

zástupce úřadu práce v Jeseníku a byl prováděn výběr pracovníků pro obec jako Veřejně prospěšné práce. Z pěti pracovníků v průběhu každého roku jsou u obce přijati 2 Romové.

Ve spolupráci s Úřadem práce Jeseník a s Krajským úřadem Olomouckého kraje obec připravuje zaměstnání pro větší počet osob; počítá se asi s dvaceti občany v rámci připravovaného zaměstnávání; součástí prací bude využití osob k proškolení z problémů zdraví dětí a osob, provedou zdravotníci z našeho zařízení Domova důchodců v obci. Dále budou občané seznamováni s jednoduchými administrativními úkony - vyplňování žádostí, psaní obálek, forma jednání s úřady a toto vše zajistí obecní úřad.

Budou prováděny besedy s Policií ČR, právníkem, psychologem a dále školení bezpečnosti práce. Toto vše bez nároku na úhrady. Doba trvání bude nepřetržitě 24 měsíců a bude především využito získávání pracovních návyků, a z toho plynoucího vysílání dětí do MŠ ve větší míře, a tím se vylepší připravenost na ZŠ. Od tohoto programu si obec mnoho slibuje a opět jde pouze o vlastní nasazení bez nebezpečí utrácení peněz a výsledek žádný.

KOMORNÍ LHOTKA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
čtyřčlenný (předseda místostarostou, tři schůze v roce 2005)	http://stonavka.cz/komorni_lhotka/	Komorní Lhotka 27 739 53 Hnojník tel. 558 696 826 e-mail: oukomornilhotka@iol.cz

KOŠAŘISKA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
tříčlenný (předsedou člen zastupitelstva)	http://www.kosariska.cz/zastupitelstvo.html	Košařiska 58 739 81 Milíkov u Jablunkova tel. 724 096 120

Výbor nevyřizoval v roce 2005 žádnou agendu, ke kumulaci kompetencí nedošlo.

KRAVAŘE

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
v roce 2005 zřízen tříčlenný výbor	http://www.kravare.cz/mu-text.html	Náměstí 43 747 21 Kravaře tel. 553 777 911 fax 553 777 922 e-mail: posta@kravare.cz

V roce 2005 nevyřizoval výbor žádnou agendu.

KRÁSNO

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
tříčlenný (předsedou člen zastupitelstva)	http://www.obec-krasno.cz/obec.htm#zastupitelstvo	Hlavní 123, Krásno 357 47

Nedochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend.

MĚROVICE NAD HANOU

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (zástupci slovenské a ukrajinské národnosti); zřízen 26. května 2005	http://merovice.strednihana.cz/index.pl?menu=62	Měrovice nad Hanou 131 752 01 Kojetín tel. 581 767 502 e-mail: obec.merovice@iol.cz

MILÍKOV

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (předsedou člen zastupitelstva)	http://www.obcemilikov.cz/text/vybory.htm	739 81 Milíkov č. 200 tel. 558 362 121 fax 558 362 131, e-mail: ou.milikov@worldonline.cz

MOSTY U JABLUNKOVA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (všichni členové jsou zastupiteli); kontakt E. Turek – předseda	http://www.mostyujablunkova.cz/	č.p. 800 739 98 Mosty u Jablunkova

Výbor se v roce 2005 zabýval činností polské národnostní menšiny v obci, předseda výboru je členem Rady pro národnostní menšiny u Kongresu Poláků se sídlem v Českém Těšíně, kde zúčastňuje jednání a průběžně podává informace členům výboru.

NÁVŠÍ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
pětičlenný (předsedkyní zastupitelka)	http://www.navsi.cz/	739 92 Návsí 327 tel. 558 357 890 fax 558 358 950 gsm 603 429 488 e-mail: ou.navsi@worldonline.cz

V roce 2005 výbor projednal dvojjazyčné označení ulic a veřejných budov.

NÝDEK

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (všichni členové jsou členy zastupitelstva), zřízen v roce 2002	http://www.nydek.cz/	739 96 Nýdek čp. 281 tel/fax 558 356 216 e-mail: nydek@volny.cz

Výbor se zabýval pouze polskou menšinou, přičemž jedinou písemnou agendou v roce 2005 bylo zpracování informací pro Zprávu o situaci národnostních menšin v ČR za rok 2004.

ORLOVÁ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
pětičlenný výbor zřízen v září 2005 (zástupce polské, romské a slovenské menšiny, předsedou člen zastupitelstva; výbor se sešel jednou)	http://www.mesto-orlova.cz/spravamesta/index.php?kompenzuj=1&volba=komise&komiseid=41	Osvobození 796 735 14 Orlová – Lutyně tel. 596 581 111 e-mail: urad@muor.cz

PETROVICE U KARVINÉ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
zřízen v roce 2002, tříčlenný (dva členové jsou členy zastupitelstva)	http://www.petroviceuk.cz/	Č.p. 251 735 72 Petrovice u Karviné tel. 596 361 052 fax 596 361027, e-mail: ou.petroviceuk@centrum.cz

PÍSEČNÁ

Výbor	www stránka	kontakt
tříčlenný (dva členové jsou členy zastupitelstva)	http://www.pisečna.unas.cz/pisečna.htm	Písečná čp. 42; 739 91 Jablunkov tel. 558 359 825 fax 558 359 825 e-mail: oupisečna@quick.cz

Výbor neřešil v minulém roce žádné problémy s postavením národnostních menšin v naší obci. Žádné další žádosti na zastupitelstvo ani na starostu nebyly vzneseny od příslušníků národnostních menšin. Každoročně pořádá polská národnostní menšina sdružená v PZKO ples, tak se stalo i v minulém roce a zúčastnili se ho rovněž někteří zastupitelé v čele se starostou. Soužití národnostních menšin s občany české národnosti je v obci dobré a vycházejí si vzájemně vstřícně.

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5

Výbor	www stránka	kontakt
devítičlenná etnická komise (předsedkyní členka zastupitelstva, dva další členy zastupitelstva, tři zástupci Romů, dva odborníci, dva zástupci nestátních neziskových organizací, jeden úředník)	http://www.praha5.cz/	nám. 14. října 4 150 22 Praha 5 tel. 257 000 543 fax 257 325 132, e-mail: katerina.miartusova@p5.mepnet.cz; eva.kalhousova@p5.mepnet.cz

„Etnická komise“ se na svých zasedáních konaných pravidelně jednou měsíčně zabývá všemi aktuálními problémy romské komunity i ostatních národnostních menšin Praze 5 (např. zajištění bydlení a kvalita bydlení, nezaměstnanost, kriminalita, záškoláctví apod.) a zaujímá stanoviska jak ke koncepčním otázkám, tak k řešení jednotlivých konkrétních problémů. Komise rovněž podporuje společenské, kulturní a sportovní akce určené pro příslušníky národnostních menšin. Kromě členů komise se zasedání pravidelně zúčastní zástupci škol, Policie ČR, romská terénní pracovnice Úřadu MČ Praha 5 a terénní pracovníci o.p.s. *Člověk v tísni*. Do působnosti komise náleží jak záležitosti národnostních menšin, tak i problematika integrace romské komunity a integrace cizinců. Zahrnutí všech těchto otázek do působnosti etnické komise nepřináší žádné komplikace. Z organizací národnostních menšin se jednání komise pravidelně zúčastní Božena Virágová, předsedkyně o.s. *Romano dives*.

ROPICE

Výbor	www stránka	Kontakt
tříčlenný (předseda zastupitelem)	http://stonavka.cz/ropice/	Ropice čp.110; 739 56 Ropice tel./fax 558 735 165 e-mail: ropice@ropice.cz

ROUDNO

Výbor	www stránka	kontakt
formálně zřízen, předsedou je člen zastupitelstva	obec nemá www stránky	Roudno 56; 792 01 Roudno tel. 554 776 006 e-mail: roudno@tiscali.cz

RUDNÁ POD PRADĚDEM

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (předseda zastupitelem)	http://www.rudnapodpradedem.cz/	Stará Rudná 89 793 35 Rudná pod Pradědem tel. 554 737 041 fax 554 737 040 e-mail: obecrudna@seznam.cz

ŘEKA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný	http://www.stonavka.cz/reka/zastupitelstvo.php?obec=5	Obec Řeka p. Smilovice 739 55, tel. 558 694 652 e-mail: obecreka@cbox.cz

Výbor byl zřízen v roce 2002. Vzhledem k tomu, že v obci existuje pouze polská národnostní menšina, je agenda směřována na tuto menšinu.

SMILOVICE

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
	http://www.smilovice.cz/	č.p. 13 73955 Smilovice tel. 558 694 522 e-mail obec.smilovice@netron.cz

STONAVA

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
pětičlenný (místostarosta předsedou)	http://www.stonava.cz/	Obecní úřad Stonava 735 34 Stonava č.p. 730 tel. 602 530 140

Výbor se zabývá čistě problematikou národnostních menšin. Nedochází zde ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend. Výbor tedy kromě národnostních záležitostí nemá v kompetenci romskou, protidrogovou či jinou náplň.

STRÍTEŽ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
již od roku 2002 existuje tříčlenný výbor (předsedkyní členka zastupitelstva, zástupce polské menšiny)	http://www.stonavka.cz/stritez/index.php?node=151&lang=0&subjekt_id=9	Střítež čp. 118 739 59 Střítež u Českého Tešína tel./fax 558 694 322 e-mail: ou-stritez@telecom.cz

TĚRLICKO

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
sedmičlenný (předsedou členka zastupitelstva, členy zástupci organizací menšin a ředitelka školy)	http://www.terlicko.cz/	Horní Těrlicko 474 735 42 Těrlicko tel. 596 416 852 fax 596 423 087 e-mail: ou@terlicko.cz

Výbor administroval pouze záležitosti národnostních menšin. V obci byl zřízen v roce 2000. V tomto volebním období má 7 členů. Předsedou je ředitelka ZŠ a MŠ s polským, vyučovacím jazykem, která je členkou zastupitelstva, jediná, která v patnáctičlenném zastupitelstvu má polskou národnost. Dalšími členy jsou předsedové zájmových organizací,

předsedové PZKO, učitelky, zástupci mládeže. Výbor se schází pravidelně šestkrát v roce, podle nutnosti i víckrát. Konkrétní činnosti výboru: koordinace práce zdejších zájmových organizací (3 kluby PZKO, *Macierz szkolna*, *Klub Mladých*, *Koło pań*, *Harcerstwo polskie w RC*); vypracovávání projektů pro získání dotací na činnost zájmových organizací; problematika národnostního školství; pomoc při spolupráci obce s obcí v Polsku – Chybie. Jinak atmosféra v obci ohledně národnostních menšin je dobrá. V obci jsou uznávána práva týkající se rozvíjení vlastní kultury, přijímání a rozšiřování informací v mateřském jazyce, sdružování v národnostních sdruženích, práva na vzdělání v polském jazyce a práva účasti na řešení věcí jich se týkajících. Některé názvy budov státních orgánů jsou i v jazyce menšiny.

TŘANOVICE

Výbor	www stránka	Kontakt
zřízen v roce 2002	http://stonavka.cz/	Třanovice č.p. 250 739 53 Hnojník tel./fax 558 696 161 e-mail: tranovice@iol.cz

TŘINEC

Výbor	www stránka	Kontakt
sedmičlenný, zřízen v roce 2002 (předsedou je člen zastupitelstva, zastoupeny polská, řecká a slovenská menšina)	http://www.trinecko.cz/meu/komise/vybory.php?co=r	Jablunkovská 160 739 61 Třinec tel. 558 306 111 fax 558 306 143, e-mail: epodatelna@trinecko.cz

Ke společných schůzkám výboru pro národnostní menšiny jsou zváni předsedové romských sdružení *Láčo Láv* a *Sdružení Romů východního Slezska*.

Výbor administruje záležitosti národnostních menšin, dochází ke spolupráci s odborem školství a kultury Městského úřadu v záležitostech školství. Na území správního obvodu města je několik škol s polským jazykem vyučovacím. Agendu romských komunit spravuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví – oddělení sociálně právní ochrany dětí Městského úřadu. Romský poradce pracující na Městském úřadě řeší romskou problematiku na území města. Vzhledem k tomu, že v Třinci není romská komunita příliš početná a není místně kumulovaná, řeší romský poradce konkrétní ojedinělé případy. Je v kontaktu s romskými poradci kraje a spolupracuje na projektu *Podpora romských žáků středních škol*.

VEJPRTY

Výbor	www stránka	Kontakt
devítičlenný (předsedkyní členka zastupitelka, celkem dvě zastupitelky, kromě toho zástupci německé, romské a slovenské menšiny)	http://www.vejprty.cz/	Tylova 870/6; 431 91 Vejprty tel. 474 386 116 fax 474 341 143 e-mail: tajemnik@vejprty.cz

Výbor spolupracuje s terénní sociální pracovníci, s příslušnými odbory MěÚ, snaží se zajišťovat a koordinovat aktivity týkající se národnostní problematiky (kultura, sociální záležitosti, školství a další). Podporuje vzájemný dialog mezi majoritou a jejími menšinami. Byl iniciátorem vzniku občanského sdružení *Amaro Suno*, spolupracoval s nevládní organizací *Partners Czech*, inicioval rozsvícení vánočního stromu, kulturní programy dětí.

VĚLOPOLÍ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
tříčlenný (předsedkyní členka zastupitelstva)	http://velopoli.cz/	Vělopolí 48 739 59 Střítež u Českého Těšína, tel. 558 694 359 e-mail: obec_velopoli@iol.cz

Výbor spravoval jen záležitosti národnostních menšin, tudíž nedocházelo ke kumulaci kompetencí.

VENDRYNĚ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
pětičlenný (dva členové zastupitelé; tři zástupci polské a jeden slovenské menšiny); zřízen v prosinci 2002	http://www.vendryne.cz/	739 94 Vendryně 500 tel./fax 558 350 348 e-mail: obec@vendryne.cz

Kontaktní osobou je Bohuslav Raszka, předseda výboru. Hlavním úkolem výboru je spolupráce s národnostně smíšeným obyvatelstvem. Největší a prakticky jediná menšina je polská (35,5% z celkového počtu obyvatel obce). Výbor je jediným orgánem, který má za úkol koordinaci či mapování činnosti života menšiny, hlavně národnostních spolků, organizací, které velmi aktivně působí ve společensko-kulturním dění obce. Samozřejmě vždy za spolupráce se zastupitelstvem obce a obecním úřadem. Pokud jde o romskou komunitu, integraci cizinců, protidrogovou politiku apod. – tímto se výbor nezabývá, jelikož tyto záležitosti nejsou v obci aktuální.

VILÉMOV

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
ještě není ustaven, ale zastupitelstvo obce rozhodlo, že bude	http://obecni-urad.net/source/index.php?ID=5	obec Vilémov čp. 172 tel. 412 397 426 e-mail: ouvilemov@volny.cz

Výbor není v obci ještě ustaven, nicméně zastupitelstvo obce rozhodlo, že ustaven bude. Zodpovídá za to místostarosta obce Jaroslav Chmelař, který je prozatím též kontaktní osobou. V obci žijí, podle výsledku sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001, příslušníci pěti národnostních menšin. Počet jejich příslušníků však ani v jednom případě nedosahuje zákonem stanovenou minimální hranici 10%. Při sčítání se přihlásili 92 občané (8,9%) k národnosti německé, 14 (1,4%) ke slovenské, 11 (1,1%) k polské, 3 (0,3%) k moravské a tři (0,3%) k vietnamské. Údajně se mají všechny národnostní menšiny prostě sečíst a přesáhne-li součet jejich příslušníků 10% z celkového počtu občanů, je třeba výbor pro ně ustavit. Starosta obce si tím není zcela jist, viz § 2 odst. 1 a § 3 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. Ale hlavně neví, kdo a ke které národnostní menšině se přihlásil, aby ho obec mohla oslovit, a co vlastně by měl výbor pro národnostní menšiny na vesnici s necelou tisícovkou obyvatel dělat.

Zvláštní agendu týkající se národnostních menšin, integrace Romů, cizinců atp. obec nevyřizovala.

VINTÍŘOV

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>Kontakt</i>
pětičlenný (předsedou člen zastupitelstva, členy zástupci německé, polské, romské a slovenské menšiny)	http://www.vintirov.cz/	Vintířov 62 357 44 Vintířov tel./fax 352 665 416 e-mail: vintirov@vintirov.cz

Jelikož jde o malou obec, dochází zde ke kumulaci kompetencí v rámci agend, ale není zde problémů. V obci se vesměs zabývá výbor kulturním děním. Nepracují zde zvláštní výbory

jednotlivých menšin, protože jednotlivé menšiny nepřišly s iniciativou si je zvolit a zřejmě ani není potřeba. Obec podporuje činnost výboru a jeho návrhy. Největší akcí v roce 2005, která byla vlastně první akcí s podílem výboru, byla přeshraniční spolupráce na vzpomínkové akci na hřbitově zaniklé obce Lipnice, který leží v katastru naší obce. Akce se zúčastnilo asi 150 lidí, z čehož minimálně polovina byli bývalí občané uvedené obce, žijící v SRN.

***

Další, poměrně velká část statutárních zástupců obcí na otázku po zřízení výboru pro národnostní menšiny reagovala negativně, přičemž někteří popsali situaci národnostních menšin v obvodu obce blíže. Jde o: Benešov nad Černou, Bernartice, Bílence, Bohdalovice,²⁵⁾ Dochov, Branná, Broumov, Březová, Bublava, Dalešice, Dasnice, Dívčí hrad, Dolní Nivy, Doubrava,²⁶⁾ Dubenec, Dubí, Frymburk, Horní Slavkov, Horní Tošanovice,²⁷⁾ Hory, Hřčava, Hřensko, Huzová, Chbany,²⁸⁾ Chvaleč, Jáchymov, Jindřichov, Jindřichovice, Kadlín, Kámen, Kočov, Kolová, Korozluky, Krajková, Královec, Krásná, Krásný Dvůr,²⁹⁾ Kružberk, Křišťanovice, Kvilda, Kynšperk nad Ohří, Kyselka, Kytlice, Labská Stráň, Lesná, Libavské údolí, Lipno nad Vltavou,³⁰⁾ Locket, Lomnice, Milotice nad Opavou, Nebanice, Nepomyšl, Nová Ves v Horách, Nové Město pod Smrkem,³¹⁾ Okrouhlá, Ostrov, Ostružná, Otovice, Pernink, Pětipsy, Pila, Plesná, Podhradí, Potůčky, Přimda, Rotava,³²⁾ Rovná, Rožmitál na Šumavě,³³⁾ Rybník, Skalná, Slezské Pavlovice, Stará Voda,

---

²⁵⁾ Není zřízen z důvodu nemožnosti doplnit členy výboru z řad národnostních menšin.

²⁶⁾ Není zřízen, přes výzvy zastupitelstva (MO PZKO nepociťuje nutnost jeho zřízení).

²⁷⁾ Není zřízen. Vzhledem k blízkosti hranic s Polskou a Slovenskou republikou existuje spolupráce v rámci euroregionů a byla uzavřena smlouva o partnerské spolupráci na polské i slovenské straně. Všechny partnerské strany se do této spolupráce velmi aktivně zapojují.

²⁸⁾ Není zřízen. Obec (včetně 8 místních částí) má k dnešnímu dni 611 trvale bydlícího obyvatele, s tím, že vlastní Chbany čítají 381 trvale bydlícího obyvatele. Většina těchto občanů bydlí v bytové zástavbě postavené v průběhu 60. - 80. let minulého století a vlastníkem většiny těchto bytůvek je obec Chbany.

Romská komunita je v obci početně zastoupená, nicméně statistiku romských spoluobčanů obec nevede. Pokud se bude vycházet z dlouholeté znalosti místních podmínek, resp. počítání se zúží na příjmení např. Kováč, Žolták, Rehák, čítají tito občané počet 62 trvale bydlících. Snad zajímavostí může být, že při sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001 se k romské národnosti hlásili 3 občané. Ve Chbanech sociálně vyloučené romské komunity nežijí. Doložit to lze skutečností, že tito občané bez problémů bydlí s majoritní většinou občanů v jednotlivých obytných domech, Romům jsou přidělovány nové byty, je zde mnoho smíšených manželství, partnerství. Samozřejmě mezi Romy jako ostatními skupinami obyvatel je v obci vysoká nezaměstnanost (kolem 30%), nicméně v rámci různých dotačních titulů obec zaměstnává 20 občanů bez kvalifikace, víc jak polovina z nich je Romů. Dále uvádí, že romská komunita (např. z hlediska dluhů na nájmech, z hlediska přestupků a dalších aspektů práce s občany) nepatří mezi nejproblémovější skupiny obyvatel (samozřejmě výjimky nelze vyloučit). Pokud jako v každé obci jsou určitá pozitiva, určité nedostatky, problémy resp. specifika, romský problém dle názoru starosty ve Chbanech není. Z uvedeného vyplývá, že problematikou sociálně vyloučených romských lokalit se zde speciálně nikdo nezabývá.

²⁹⁾ Není pro nezájem příslušníků jiných národností zřízen.

³⁰⁾ Není zřízen, nebyla vůle jej ustanovit.

³¹⁾ Není zřízen. Podle starosty dle posledního sčítání obyvatel žijí ve městě 3 Romové (pozn. předkladatele – ve sčítání z roku 2001 jsou v obce 112 osoby slovenské národnosti, 75 osob německé, 39 polské a 21 osoba ukrajinské národnosti).

³²⁾ Není zřízen (nebyl zaznamenán sebemenší zájem o jeho zřízení ze strany příslušníků národnostních menšin). V obvodu obce neexistuje žádné sdružení příslušníků národnostních menšin. V minulosti existovalo krátkou chvílí romské sdružení *Amaro dživipen*, ale pro neshody ve vedení svoji činnost velice brzy ukončilo.

³³⁾ Není zřízen. Obec vede „živý“ seznam příslušníků národnostních menšin, z něhož vyplývá, že oproti censu (počet obyvatel 385, z toho 52 příslušníci národnostních menšin) se jejich počet stěhováním a úmrtími snížil na 31 občana v roce 2005 a na 29 letos (8,05 resp. 7,6 % obyvatel přísluší k národnostním menšinám). Podle starostky je polovina přihlásivších se příslušníků slovenské národnostní menšiny ve skutečnosti romského původu; bydlí mimo obec v Českých Velenicích, které je odmítají přihlásit k trvalému pobytu.

Staré Křečany, Šabina, Šluknov, Tanvald, Velká Štáhle,³⁴⁾ Velké Kunědice, Velký Karlov, Velký Šenov, Vlčice, Vojtanov, Vrbno pod Pradědem, Vřesová, Zdechovice, Žacléř, Železná Ruda.³⁵⁾

2. Jaká je spolupráce výboru pro národnostní menšiny (rady / jiného orgánu) s organizacemi příslušníků národnostních menšin?³⁶⁾

ALBRECHTICE

Spolupráci obce - především výboru - s příslušníky národnostních menšin hodnotí jako velmi dobrou. Pravidelně navštěvují ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím a snaží se společně s ředitelkou řešit problémy školy. Předseda výboru je členem výboru PZKO.

V loňském roce obec realizovala orientační značení v obci v dvojjazyčném provedení (česko-polské nápisy). Hodnota investice činila 72 000,- Kč. Dvojjazyčné nápisy figurují na většině významných budovách v obci - na budově obecního úřadu, zdravotního střediska, nákupního střediska apod. Obec si rovněž není vědoma problémů týkajících se užívání rodného jazyka na veřejnosti.

V rámci školy velmi aktivně pracuje skupina rodičů a přátel školy - Matice školská (*Macierz Szkolna*). Organizuje celou řadu akcí pro děti a rodiče - školní ples pro dospělé, maškarní ples pro děti, školní radovánky, společné výlety do hor.

Největší společenskou organizací v obci je PZKO (*Polský kulturně - osvětový svaz*), k 31. prosinci 2005 měla místní skupina PZKO 450 členů. V rámci PZKO pracuje celá řada souborů: dlouhodobou tradici má smíšený pěvecký sbor (asi 25 členů), velmi aktivní jsou divadelní soubory *Dropsik* a *Drops*. V loňském roce místní skupina PZKO oslavila 85. výročí organizovaného sborového zpěvu a 10. výročí otevření budovy Domu PZKO. U této příležitosti vydala almanach, na který obec přispěla finanční částkou 10 000,- Kč.

17. září 2005 MO PZKO organizovala zahradní slavnost *Babski Festyn* pro občany celého Těšínského Slezska.

MO PZKO nevyvíjí žádnou podnikatelskou činnost. Na provoz a údržbu Domu PZKO (ročně kolem 130 000,- Kč) získává výběrem členských příspěvků a pronájmem vlastních prostor za účelem organizace různých rodinných oslav, podnikových konferencí apod. MO PZKO vyvíjí systematickou činnost a díky výboru a předsedkyni Ivonky Guňkové je zajištěn rozvoj další činnosti i do budoucna.

BEČOV (okr. Most)

Ačkoliv v obci není výbor pro národnostní menšiny, obec se aktivně podílela na založení občanského sdružení *Lačo Drom*, vycházela mu maximálně vstříc (mj. pronájem kanceláří a technického zázemí zdarma, požadovala pouze náhradu za vytápění prostor). Občanské sdružení vykonávalo činnost za podpory úřadu práce. Aktivita sdružení skončila v roce 2003 v souvislosti s uzavíráním smluv na příští rok, kdy se zjistilo, že sdružení má dluhy u finančního úřadu za odvody z mezd. Dne 24. července 2003 bylo Ministerstvem vnitra zaregistrováno další sdružení, *Sdružení Romů – Bečov*, dodnes pouze zaregistrované, žádnou činnost nevykonává.

³⁴⁾ Není zřízen, nikdo z občanů neprojevuje zájem o jeho zřízení.

³⁵⁾ Není vzhledem k nezájmu národnostních menšin zřízen.

³⁶⁾ Kontaktní adresy národnostně menšinových organizací jsou uvedeny v souhrnné příloze č. 10.

BOCANOVICE

Spolupráce s polskou menšinou je nepřetržitá, dva zastupitelé jsou jejími příslušníky, rovněž zde pracuje MO PZKO. Jiné menšiny se na území obce nenacházejí.

BRNO – ŘEČKOVICE A MOKRÁ HORA

Výbor spolupracuje s organizacemi se sídlem v Brně, do současnosti byly navázány kontakty s muslimskou obcí, početnou menšinou Moravanů,³⁷⁾ společenstvím Slováků, Maďarů, Řeků, Jihoslovanů a zástupci Rumunů a Rusínů žijících nebo působících v Brně. Těmto komunitám nabízí formou veřejných besed prezentaci jejich historie, kultury i pomoc při řešení problémů.

ČESKÝ TĚŠÍN

Spolupráce Výboru s organizacemi příslušníků národnostních menšin je dobrá, neboť v osobě jeho předsedy Mgr. R. Moliňského je zde přímá návaznost na Hlavní výbor PZKO a Radu *Kongresu Poláků*, členka výboru Mgr. M. Rakowska reprezentuje *Polské pedagogické centrum*, B. Walicki je členem *Sdružení pro zachování menšinových jazyků v ČR*.

DOLNÍ LOMNÁ

Výbor iniciuje aktivity obce, směřující k podpoře činnosti národnostních sdružení zde působících. To v první řadě je PZKO, který pečuje o kulturu a zachování tradic. Jeho předseda spolupracuje s výborem.

HNOJNÍK

Obec Hnojník je zřizovatelem dvou ZŠ, Masarykovy ZŠ a MŠ a *Základní školy a mateřské školy s polským jazykem vyučovacím*. Spolupráce obou zmíněných subjektů s vedením obce je dobrá, ne však bezproblémová. Rok 2005 byl ve znamení oslav 700 let obce Hnojník a s tím spojenou organizací kulturních akcí. Jednalo se především o:

- přípravu společné slavnostní akademie žáků české a polské základní školy
- spolupráci při realizaci výstavy 700 let obce Hnojník
- spolupráci na přípravě 3. ročníku *Hnojnického country odpoledne* aj.

Jisté nesouhlasné připomínky vznesli občané polské národnosti k obsahu almanachu vydaného obecním úřadem Hnojník k 700 letům obce. Tyto řešil výbor dne 28. června 2005 (celá záležitost byla prezentována i na stránkách regionálního tisku).

Člen výboru Ing. Pieter je také předsedou místní organizace PZKO, jako zástupce polské menšiny, má přímý kontakt s vedením obce a obec Hnojník se zástupcem občanů této národnostní menšiny. Obec Hnojník podporuje (podle svých možností) polskou národnostní menšinu hlavně v oblasti národnostního školství, a to jednak akce pořádané ZŠ s polským jazykem vyučovacím, jednak účastí žáků obou škol na akcích pořádaných družebními obcemi v Polsku a na Slovensku.

HORA SVATÉ KATEŘINY

Spolupráce není žádná.

---

³⁷⁾ Moravská (podobně jako slezská) národnost není zohledňována v přístupu ČR vůči národnostním menšinám. Identita Moravanů je spojena ne s národnostně menšinovou příslušností, ale s historickou zemskou identitou.

HORNÍ SUCHÁ

Výbor dlouhodobě a velmi úzce spolupracuje s organizacemi, sdružujícími občany národnostních menšin. Maďarská ani slovenská národnostní menšina nemá však v obci vlastní organizace nebo sdružení.

Romská komunita se sdružuje v místní organizaci *Demokratické aliance Romů*, jejíž předseda je rovněž členem výboru. Tato organizace má asi 20 – 25 členů a příznivců a zaměřuje se především na sportovní a částečně i kulturní aktivity mládeže.

Nejpočetnější národnostně menšinovou organizací je PZKO (Polský kulturně-osvětový svaz), který sdružuje především občany polské národnosti, má pevnou členskou základnu a čítá 575 členů. Společenská, kulturní a sportovní aktivita se uskutečňuje v 5 zájmových kroužcích a souborech. PZKO je nejaktivnější organizací v obci a výsledky jejich práce reprezentují obec nejen v regionu ale i v zahraničí. Spolupráce s výborem je velmi dobrá.

Obecné i specifické potřeby polského národnostně menšinového školství operativně řeší a průběžně konzultuje starosta obce nebo jim pověřený pracovník i předseda výboru s ředitelem ZŠ s polským jazykem vyučovacím v Horní Suché.

CHEB

Na území města Chebu je oficiálně ustaveno (registrace MV ČR) 6 romských občanských sdružení - *Romské občanské sdružení*, *Romský sportovní klub*, *Romská pracující společnost*, *Sdružení maďarských Romů se sídlem v Chebu Ungro* a sdružení *Laco jilo*. Od dubna 2005 je registrována též organizace, jež výše uvedené organizace zastřešuje - *Rada romských organizací*.

Z výše vyjmenovaných organizací jsou aktivní pouze dvě, a to *Laco jilo* a nově *Rada romských organizací*, jejíž dva zástupci byli jmenováni členy komise pro romské záležitosti (Tibor Petík a Václav Červeňák). Obě tyto organizace také úzce spolupracují s romskou poradkyní - organizování společenských, kulturních i sportovních akcí.

CHOMUTOV

Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin je velice dobrá. Na výbor se obracují jednotliví zástupci občanských sdružení a ten společně spolupořádá různé akce pro národnostní menšiny v Chomutově. Např. romské občanské sdružení *Novum* (Štefan Řáha), občanské sdružení *Zvony naděje* (Ing. Valerij Kulacký), občanské sdružení *Cíl* (Milan Adam), *Člověk v tísni*, *Partners Czech*.

CHOTĚBUZ

Výbor pracuje se skupinami národnostních menšin, a to pouze slovenskou a polskou. Výbor dle šetření nemá zásadní problémy.

JABLUNKOV

Spolupráce výboru s PZKO je velmi dobrá. Charakterizuje ji mezi jinými bezprostřední přenos informací stejně jako operativní řešení problematiky polské národnostní menšiny jak v radě města, tak v rámci PZKO. Tato oboustranně výhodná spolupráce je umožněna zejména personálním zastoupením. Šest členů PZKO je členy výboru, z toho jeden jejím předsedou a současně radním. Další člen PZKO je místostarostou města Jablunkov a předseda PZKO je zmocněncem pro spolupráci s orgány samosprávy.

JIŘÍKOV

V obci nejsou žádné organizace příslušníků národnostních menšin.

KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU

Společně se školou a jednotkou dobrovolných hasičů jsou několikrát v týdnu pořádány kroužky dětí, existuje i dětská jednotka mladých hasičů pouze z Romů a i vedoucí tohoto kroužku je romské národnosti. S velkými potížemi ale úspěšně se daří s dětmi pracovat.

Obec i škola společně pořádají Den dětí i dětské výlety, pobyt dětí v improvizovaném táboře jako zahájení prázdnin - soutěže v různých sportovních disciplínách venku i v tělocvičně. Daří se velmi úspěšně zapojovat děti do pohybových a hudebních kroužků, kde schopnosti dětí obec zveřejňuje před občany na různých vystoupeních a besedách v obci. Touto formou se daří ve škole dětem dávat pocit potřebnosti zvýšení sebevědomí. Počet dětských akcí za rok se pohybuje kolem deseti. Tímto je možno odpovědět na otázku dotační politiky obce. Veškeré akce jsou organizovány ve spolupráci ZŠ, hasičů a obce. Obec však vždy připravuje akci administrativně, pro děti musí být vždy nějaká odměna ve formě cukrovinek, dále je zajištěn pitný režim i malé dárky jako ceny. Příspěvky na tyto akce jsou jednoznačně schvalovány všemi Zastupiteli. Starosta prosazuje vlastní program, který zní: Nic neplánovat, prostě vyhrnout rukávy a jde se dělat. Čas věnovaný hledáním, přihláškám hodnocení, koordinace s někým, věnuje raději přímé práci, toto je účinnější jako veškeré projekty. Jediné, co obec využila, bylo zřízení místa romské asistentky ve škole a toto velmi dobře funguje.

Pro upřesnění, že nejde o vyhýbání se problémům, uvádí, že se zúčastňuje celé řady konferencí, seminářů na téma národnostní menšiny, kde právě formu lidského přístupu bez administrativy vysvětlují a může říci, že není bez odezvy. V okolí je znám jako starosta obce, který s romskou menšinou řeší a troufne si říci, že má celou řadu dobrých výsledků a je na ně hrdý.

KOŠAŘISKA

Spolupráce je dobrá, členové výboru jsou zároveň členy organizace příslušníků národnostní menšiny v obci.

KOMORNÍ LHOTKA

Polská národnostní menšina je organizována v MO PZKO, má zastoupení v obecním zastupitelstvu, podílí se na kulturních a sportovních akcích. Obec neuvolnila ze svého rozpočtu žádné finanční prostředky na podporu aktivit polské národnostní menšiny. Ostatní menšinové skupiny nevyvíjejí na území obce organizovanou činnost.

KRAVAŘE

Výbor spolupracoval se spolkem *Kruh přátel Německa*.

KRÁSNO

V obci nepracuje žádná organizace příslušníků národnostních menšin, někteří občané jsou organizováni v Horním Slavkově, kde je organizace pro německy mluvící menšinu, včetně možností zapůjčení německy psaných knih. Členové výboru se aktivně zúčastňují organizačně jak příprav setkání občanů, bývalých rodáků, žijících v Německu, tak i občanů partnerské obce, nebo působí jako tlumočníci. Ve spolupráci s farářem zajišťují společné bohoslužby.

MOSTY U JABLUNKOVA

V obci působí aktivně dvě organizace, které sdružují polskou národnostní menšinu - PZKO a *Macierz Szkolna* a současně zde působí folklórní soubor *Górole* a pěvecký soubor *Przelec*.

NÁVŠÍ

Člen zastupitelstva je předsedou místní skupiny PZKO a další tři členové výboru jsou členy PZKO, proto je spolupráce s touto organizací velmi dobrá.

NÝDEK

Členové výboru pracují zároveň ve výboru místní skupiny PZKO. Díky vstřícnosti obecního úřadu probíhá přímá komunikace a spolupráce zástupců menšinových organizací s radou i zastupitelstvem obce (bez mezičlánku s nejasnými kompetencemi).

ORLOVÁ

Předpokládá se spolupráce s místními organizacemi PZKO, s romským občanským sdružením Krok za krokem, školami a dalšími organizacemi, které působí na území města.

ŘEKA

Občané polské národnostní menšiny jsou starousedlíci, jsou zapojeni do práce zastupitelstva, spolupráce je dobrá.

STONAVA

Spolupráce výboru jak s obecním úřadem, tak se společenskými organizacemi je velmi dobrá, zejména jsou úzké kontakty mezi členy výboru PZKO na Těšínsku. Členové výboru jsou rovněž členy PZKO. PaedDr. Henryka Žabiňská v současné době působí ve funkci předsedy místní organizace PZKO a současně pracuje ve výboru,

STRÍTEŽ

V obci žijí pouze příslušníci polské menšiny, kteří jsou organizováni v PZKO. Spolupráce s nimi je na mizivé úrovni, takže tuto činnost kompenzuje starosta. V roce 2005 oslavila obec 700 let trvání, do průběhu oslav se zapojili i příslušníci polské menšiny. Obec jim vychází vstříc např. s pronájmem kulturního domu při organizování akcí.

TĚRLICKO

Spolupráci obce a především výboru s příslušníky národnostních menšin hodnotí výbor jako velmi dobrou. Zástupci a organizace národnostní menšiny aktivně působí v oblasti osvěty, kultury, v obecním tisku a společenském životě obce.

TŘANOVICE

V obci žije mizivá menšina obyvatel romské národnosti. Aktivně působí pouze polská menšina, která je sdružena v PZKO. V obci byl výbor zřízen v roce 2002, ale ani jednou se jeho členové nesetkali. Představitel polské menšiny vyřizuje veškeré připomínky přímo se starostou, což přináší kladné výsledky.

TŘINEC

V rámci akce *Třinecké hudební jaro* se každoročně koná v Třinci *Přehlídka národnostních menšin*, kdy jednotlivé národnostní menšiny představují občanům svou kulturu a zvyky. Na této akci vystupují hudební skupiny a taneční soubory. Jednotlivé národnostní menšiny nabízejí i typická jídla a nápoje i ruční výrobky představující kulturu a historii menšin.

Národnostní menšiny pořádají i své kulturní akce. Polská menšina pořádá každoročně celou škálu akcí včetně *Festivalu polské národnostní menšiny*, *Obec Slovákov* pořádá *Fašiangovou zábavu a pochovávaní basy*, romská komunita pořádá karneval pro děti, každoročně připravuje setkání také řecká komunita ke státnímu svátku Řecka.

VEJPRTY

Výbor úzce spolupracoval s občanským sdružením *Amaro Suno*, které se podařilo v loňském roce ve městě založit. Díky tomuto sdružení, za velké podpory *Partners Czech*, o.p.s. a *Partners for Democratic Change*, získalo toto nevládní občanské sdružení finanční dotaci ve výši 400 000,- Kč na vybudování komunitního centra ve Vejprtech. Na realizaci projektu se podílí jak základní a praktická škola, tak i nemalou měrou Městský úřad Vejprty. Město svojí finanční spoluúčastí ve výši 150 000,- Kč dotuje stavební úpravy komunitního centra. Záměrem projektu je navazování sociálních kontaktů, zlepšování přístupu ke vzdělávání, k efektivnímu využití volnočasových aktivit dětí, poradenská činnost aj. v současné době zde v rámci projektu pracuje jedna terénní pracovnice.

VENDRYNĚ

V obci aktivně pracují 2 Místní skupiny PZKO. Větší má více než 600 členů (sídlo Kulturní dům *Czytelnia*) a menší, v lokalitě Vendryně-Záolší (*Zaolzie*), čítá okolo 140 členů a vlastní *Dům PZKO*. Oba slouží jak činnosti spolků, tak široké veřejnosti nejen z obce. Dalšími aktivními národnostními spolky jsou Matice školská (*Macierz Szkolna*) a turistická organizace *Beskid Śląski*. V rámci MS PZKO (*Czytelnia*) působí velmi aktivně gymnastický soubor *Gimnaści*, určitě velmi specifický a atraktivní svou činností, který v roce 2005 oslavil 100 let své činnosti. Dalším „stoletým“ souborem je amatérské divadlo, jež každoročně připraví alespoň jednu slavnostní celovečerní premiéru. Rok 2005 byl zcela výjimečný, vyvrcholil srpnovými oslavami sedmisetleté historie obce s aktivní účastí všech místních národnostních spolků a základních škol - včetně školy s polským jazykem vyučovacím, která podobně jako *Gimnaści* oslavila 100 let svého trvání. S těmito jubilei souvisely desítky společensko-kulturně-sportovních akcí, jejichž výčet by byl dosti obsáhlý. Součástí tohoto dění byly i investiční akce, z kterých určitě nejdůležitější pro národnostní menšinu byla generální oprava PZŠ. Úspěšně také pokračovala partnerská spolupráce s polskou obcí *Goleszów* v oblastech kultury či sportu (Karneval, Piknik Sportowy, fotbal, turistika, šachy, divadlo a kontakty na úrovni základních škol). *Beskid Śląski* ve spolupráci s goleszowskou turistickou organizací *Ślimoki* opravil pomník padlým partyzánům na území obce *Goleszów* u příležitosti 60. výročí konce 2. světové války a zorganizovali společnou pietní akci.

Národnostní menšiny jsou zastoupeny prakticky ve všech ostatních organizacích v obci (TJ, Klub zábavy a sportu, Zahrádkáři, Klub žen, Kynologové apod.). Určitým specifikem obce je smíšená česko-polská MŠ *Vendryně-Záolší* (*Zaolzie*), v níž dorozumívání v českém nebo polském jazyce (popř. nářečím) není pro učitele a děti vůbec žádnou překážkou.

VĚLOPOLÍ

Národnostní menšiny v obci nemají samostatnou organizaci. Spolupráce s jejich zástupci probíhá v rámci běžného vyřizování záležitostí jednotlivých občanů na obecním úřadu. Příkladem dobré spolupráce z pohledu obce, zastupitelstva i výboru je dlouhodobá výborná spolupráce příslušníků národnostních menšin v rámci činnosti základní organizace *Českého zahrádkářského svazu*, jedinou dobrovolnou organizací působící v současné době na území obce.

VILÉMOV

S žádnou organizací sdružující příslušníky některé národnostní menšiny obec nespolupracuje. Mohlo by se jednat o spolupráci se *Shromážděním Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, resp. s některým svazem z těch, které jsou v něm sdruženy.

3. Jaký bude mít, dle vašeho názoru, Evropská Charta menšinových či regionálních jazyků dopad na veřejné dění ve Vašem správním obvodu?

ALBRECHTICE

Výbor v minulosti projednal a zaslal své připomínky ohledně tohoto dokumentu. Mělo by urychleně dojít k jeho ratifikaci.

BOCANOVICE

Charta bude ovlivňovat národnostní menšinu, bude mít kladný dopad na veřejné dění.

BRNO – ŘEČKOVICE A MOKRÁ HORA

S ohledem na skutečnost, že v současné době je většina příslušníků národnostních menšin již po dvě a více generací integrální součástí obyvatelstva MČ, neexistují žádné aktuální jazykové ani jiné problémy, které by bylo nutno aktuálně řešit.

ČESKÝ TĚŠÍN

Nepředpokládá se rušivý či negativní dopad, v úvahu spíše přichází dopad finanční (náklady na překlady a tlumočení).

DOLNÍ LOMNÁ

Výbor v minulosti projednal své připomínky ohledně Charty.

HNOJNÍK

Dopad přijetí Evropské charty menšinových jazyků na veřejné dění v obci (v rámci mikroregionu obcí povodí Stonávky) si netroufá odhadnout.

HORA SVATÉ KATEŘINY

Nedovede posoudit.

HORNÍ SUCHÁ

Připravovaná ratifikace je přijímána s velkým zájmem především polskou národnostní menšinou. Očekává se, že tímto právním aktem bude vyřešena rovněž otázka dvojjazyčnosti v určených regionech, a to bez potřeby kontroverzní petiční povinnosti, kterou zatím ukládá ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb. – obecní zřízení. Obec se domnívá, že tento problém bude vyřešen ratifikací Charty, čímž by byl splněn zároveň i úkol z usnesení vlády ze dne 15. června 2005 č. 742, III. bod 2,³⁸⁾ kde se ukládá ministru vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti navrhnout zrušení petiční podmínky při označování názvů obcí, jejich částí, veřejných prostranství a označování budov státních orgánů a územních samospráv.

---

³⁸⁾ K otázce blíže – viz oddíl 3.2.1.

CHEB

Může se to týkat především vietnamské komunity, která však není národnostní menšinou. Populace Romů, která na území Chebu žije, ovládá až na ojedinělé výjimky (staří lidé rekrutující se ze skupiny maďarských Romů) úřední jazyk. Mladé rodiny ve většině případů hovoří s dětmi již jen česky, mladší generace z větší části ovládá romštinu pouze pasivně.

CHOMUTOV

Státní správa i samospráva samozřejmě přijme příslušná opatření, aby závazky, které vyplynou po vstupu Charty v platnost pro ČR, mohly být v plném rozsahu plněny.

CHOTĚBUZ

Podpis smlouvy je pro národnostní menšiny významný. Usnadní v mnoha případech jednání na úřadech.

JABLUNKOV

Je otázkou, zda ratifikace Charty vyřeší možnost zavedení dvojjazyčnosti v obci bez nutnosti uplatnění petice. Úkoly pro řešení této podmínky byly již obsaženy v usnesení vlády České republiky č. 742 ze dne 15. června 2005. Následovat pak mělo projednání zrušení petiční povinnosti ve vztahu k dvojjazyčnosti a její schválení Parlamentem ČR (viz výše).

JIŘÍKOV

Ratifikace nebude mít žádný dopad ve správním obvodu obce.

KOBYLÁ NAD VIDNAVKOU

Tato obec neřešila, nemá problémy v této oblasti.

KOMORNÍ LHOTKA

Obec Komorní Lhotka je zřizovatelem ZŠ T. G. Masaryka a MŠ - *Przedszkole*, ve které se vyučuje 1. - 5. ročník. MŠ - *Przedszkole* navštěvují děti české i polské národnosti. ZŠ s polským jazykem vyučovacím je v sousední obci Hnojník, ve které se vyučuje 1. - 9. ročník. Pracovníci OÚ, členové zastupitelstva obce i členové výboru se aktivně podílejí na koordinaci života všech občanů v obci, bez rozdílu národnosti. Zaměstnanci obecního úřadu jsou schopni občanům polské národnostní menšiny poskytnout veškeré informace a rady v polském jazyce. Budova obecního úřadu je označena dvojjazyčně.

KOŠAŘISKA

Obec je zřizovatelem příspěvkové organizace ZŠ a MŠ, *Szkoła podstawowa, Przedszkole* Košariska. Jedná se o školu s ročníky 1. – 5., tzn. první stupeň ZŠ a MŠ, kde se vyučují též děti polské národnosti. Dosud byla škola s polským vyučovacím jazykem jednou ze součástí příspěvkové organizace. Toto ale zákon č. 561/2004 Sb. dále neumožňuje a dle názoru výboru v podmínkách obce tak neumožňuje plnit vybrané závazky vůči polské menšině ve vzdělávání. Tato skutečnost bude mít velmi špatný dopad na dosud velmi dobré vztahy a soužití občanů české a polské národnosti obce. Otázku existence a zachování školy s polským vyučovacím jazykem v obci řešili jak na úrovni krajské, tak na úrovni MŠMT. Bohužel neúspěšně. Článek, zveřejněný k Chartě v časopise Veřejná správa č. 46/2005 je sice vstřícný k polské menšině, ale je to jen článek, skutečnost u nás je trochu jiná. Nejdůležitějším a základním závazkem vůči polské menšině je právě možnost vzdělávání v rodném jazyce. Pokud tento závazek obec

z důvodu legislativních podmínek nemůže plnit, pak jsou ostatní závazky Charty na úrovni obce málo podstatné a pro budoucnost bezpředmětné.

KRAVAŘE

Ratifikace nebude dle názoru statutárního zástupce obce žádný faktický dopad na veřejné dění v jejím správním obvodu.

KRÁSNÁ

Informace o Chartě nebyla prezentována ve sdělovacích prostředcích dostatečně, proto jakékoliv upřednostňování národnostní menšiny má negativní dopad na veřejné mínění.

KRÁSNO

Německý jazyk se běžně ve škole vyučuje, problémem zůstává zajištění kvalitních učitelů. Nermalou měrou by k rozvoji jazyka přispělo v budoucnu i vybudování kvalitních jazykových učeben na školách.

S partnerskou obcí v Německu má Krásno velmi dobré vztahy, několikrát v roce probíhají, vždy za velkého zajmu, vzájemné návštěvy občanů, zejména při kulturních a sportovních akcích. Jednání na úřadech v mateřském jazyce by bylo vhodné, jelikož český jazyk neovládají velmi staří lidé, pro které je jednání na úřadech z tohoto důvodu velmi obtížné.

V obci se jedná zejména o německy mluvící národnostní menšinu, nachází se zde jen jedna nepočetná romská rodina, která se bez vážnějších problémů včlenila mezi ostatní občany. Občanů hlásících se k slovenské nebo polské národnosti je jen mizivé procento. Vzájemné vztahy jednotlivých národnostních menšin jsou na velmi dobré úrovni.

KYNŠPERK

Ratifikace nebude na správní obvod obce příliš velký dopad.

MOSTY U JABLUNKOVA

Předpokládáme, že připravovaná ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků nebude mít negativní dopad na veřejné dění v obci.

NÁVSÍ

Charta bude přínosem pro národnostní menšiny a bude podporovat jejich existenci.

NÝDEK

Možnost vzájemné komunikace v nářečí polské menšiny je uskutečňována na obecním úřadě celkem bez problémů. Při vzájemné úctě a vstřícnosti se výbor neobává se na úrovni kompetencí obce případné písemné komunikace v polštině.

ORLOVÁ

Otázky používání jazyků menšin nejsou problémem, na území města zatím funguje škola s polským jazykem vyučovacím. Ani jedna menšina není tak početná, aby bylo nutno uvažovat o nějakých změnách.

PETROVICE U KARVINÉ

Obec leží na česko - polské hranici a polská menšina je zde zastoupena 16,2%. Její starosta a člen zastupitelstva Moravskoslezského kraje pracuje ve výboru Zastupitelstva Moravskoslezského kraje pro národnostní menšiny. Konstatuje, že obec má s polskou

národnostní menšinou velmi dobrou spoluprací a necítí potřebu vnášet do veřejné správy formuláře pro styk s občany v jazyce národnostní menšiny, ale zároveň chápe, že někde bude tato potřeba. Vše ukáže až praxe. Má obavu, že kontakt v jazyce polském, může být vnímán negativně širokou veřejností. S dalším návrhy se ztotožňuje a nemá žádné výhrady.

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5

K požadavkům obsaženým v Evropské chartě regionálních či menšinových jazyků lze uvést, že z hlediska Úřadu MČ Praha 5 je v případě potřeby zabezpečena komunikace s klienty v romském jazyce. Jsou tak naplněny i požadavky § 16 nového správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) Z dosavadních zkušeností však vyplývá, že v rámci úředního styku používají romští klienti českého nebo slovenského jazyka a nekomunikují v romštině. Poznatky získané terénní prací v romské komunitě na Praze 5 ukazují, že se zde nevyskytují klienti, kteří by nebyli schopni komunikovat v češtině nebo ve slovenštině.

Práce s romskými dětmi v předškolních a školních zařízení se zaměřuje především na dobré zvládnutí českého jazyka. Zatím nebyl ani ze strany romské komunity zaznamenán výraznější zájem o zajištění výuky romského jazyka pro děti.

ŘEKA

Ratifikace nebude mít žádný negativní dopad na veřejné dění ve správním obvodu obce.

SKALNÁ

Z pohledu starosty obce nebude mít viditelný dopad v jejím správním obvodu.

STONAVA

Výbor projednal na svém zasedání Evropskou chartu menšinových či regionálních jazyků. Bylo konstatováno, že k polské národnosti se přihlásilo 22,4% obyvatelstva.

STRÍTEŽ

Jaký bude mít na obec dopad, neví. Zatím obec žije ve svornosti, jsou obavy, aby nedošlo k rozvíření nějakých národnostních vášní.

TŘANOVICE

K připravované ratifikaci zaujímá obec kladné stanovisko.

TŘINEC

V současnosti je ve správním obvodu města několik ZŠ i SŠ s polským jazykem vyučovacím:

- Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola, Třinec
- MŠ, *przedszkole* Kinská 419
- ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím, Třinec Nádražní 10
- MŠ, *przedszkole* Dolní Líštná 172
- MŠ, *przedszkole* Oldřichovice 210
- MŠ, *przedszkole* Nebory 126
- ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím, Třinec Koperníková 696
- MŠ, *przedszkole* Štefánkova 772
- MŠ, *przedszkole* SNP 447

Město podporuje užívání, výuku i kulturní činnosti v regionálním nebo menšinovém jazyce.

VENDRYNĚ

Ratifikace Charty bude jen potvrzením činnosti, která již zcela přirozeně v obci funguje.

VĚLOPOLÍ

Ve správním obvodu obce ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků nebude mít zvláštní dopad, jelikož většina občanů používá odjakživa regionální jazyk, tj. slezské nářečí jak v běžném rozhovoru, tak i při vyřizování svých záležitostí na obecním úřadu. Většina občanů obce má velmi kladný vztah k její ratifikaci.

VILÉMOV

Vyrozuměli, že zatímco slovenštině a polštině by se mělo dostat podpory v rozsahu částí II. a III. Charty, pro němčinu a romštinu by to bylo jen v rozsahu základních principů v části II. Romové v obci nežijí, o romštině obec tedy neuvažuje. Němčina se na ZŠ vyučuje. Je zde ovšem jen 1. - 5. ročník, takže jde skutečně jen o základy jazyka. Existuje také přeshraniční spolupráce mezi dětmi ze školy a německými dětmi sdruženými kolem Centra ochrany přírody (*Naturschutzzentrum*) v nedalekém Neukirchu (Sasko, okres Pirna). Není jasné, co se z hlediska obce rozumí „podporou těchto jazyků ve veřejném i osobním životě, v ústní i písemné formě“. Pokud by mělo jít o úřední ústní komunikaci a písemný styk obecního úřadu s Němci v německém jazyce, nastal by problém, protože zaměstnanci obecního úřadu německý jazyk neovládají. Problém ovšem zbytečný, protože občané hlásící se k německé národnosti, ale žijící v českém prostředí už třetí generaci, ovládají češtinu zpravidla dokonale.

VINTÍŘOV

Pokud se týká dopadu případné ratifikace Charty, myslí si, že na veřejné dění v obci to nebude mít žádný vliv, protože se těmito detaily nemají čas zabývat. Sděluje názor většiny zastupitelů a občanů, kteří se zúčastňují veřejného života v obci, že se zde věnovali vždy dobrému soužití všech národnostních menšin ať na poli kulturním, sportovním, školství či každodenního života. K tomu nikdy nepotřebovali komisi pro národnostní menšiny.

VLČICE

Charta bude mít na veřejné dění ve správním obvodu obce dopad malý nebo žádný.

VRBNO POD PRADĚDEM

Charta nebude podle všeho mít dopady ve správním obvodu obce. Menšina Němců se výrazně snižuje stárnutím a odchodem generace, která zde po roce 1945 zůstala. Příchozí menšiny (Slováci, Řekové, Poláci) nejsou příliš početné. Organizováni jsou pouze Řekové, v *Řecké obci*. Dále zde žije nepočtená romská menšina, která mluví svým jazykem.

VŘESOVÁ

Pravděpodobně žádný.

5.1.1. Shrnutí

- **Řešení menšinové agendy**

Obce lze rozdělit do dvou hlavních skupin podle zastoupení příslušníků národnostních menšin v obyvatelstvu na jejich území:

- a) Skupina obcí v Moravskoslezském kraji v okresech Frýdek Místek a Karviná, tj. na Těšínsku, s výraznou převahou polského obyvatelstva mezi menšinami. Tyto obce již byly nuceny zabývat se menšinovou problematikou dlouho před vznikem výborů pro národnostní menšiny. Obvykle nebyl problém výbor zřídit, pokud tato povinnost vyplývala z výsledků sčítání lidu. Výbory přitom plynule navázaly na dosavadní spolupráci s polskou menšinou. V několika případech však hrozí stereotypní vnímání romské problematiky jen jako sociální otázky, vzhledem k monopolizaci menšinové agendy široce organizačně rozvinutou polskou komunitou.
- b) Síť obcí v širokém pásmu příhraničních oblastí republiky s výrazným zastoupením příslušníků romské, slovenské a německé menšiny, přičemž pořadí těchto komunit se podle podílu v populaci liší. V této skupině obcí bývá zároveň aktuální otázka integrace cizinců (zvláště Vietnamců). V řadě z nich se problematika menšin začala řešit teprve se zákonnou povinností ustanovit výbor pro národnostní menšiny, přičemž romská problematika byla často spravována v rámci odborů sociálních věcí.

Ve skupině b) obcí všechny tři menšiny vykazují slabou organizační strukturu. Podíl romské populace v obcích je navíc výsledky sčítání lidu značně podhodnocen. Menšina německá je paralyzována zejména stářím a nesoustředěným osídlením jejích členů. Zastupitelé obcí o ní přitom někdy ani neví. Menšina slovenská zas projevuje slabší potřebu komunitních aktivit a zohledňování ze strany obce navzdory někdy vysokému podílu v obyvatelstvu.

Tento stav obcím způsobuje řadu komplikací. Výsledkem je někdy pouze formální zakládání nečinných výborů. Ani při dobré vůli však zastupitelé obcí nevědí, jak s menšinami spolupráci navázat vzhledem k absenci předešlých modelů.

Ke kumulaci menšinové agendy s jinými oblastmi v obou skupinách obcí zpravidla nedochází. Některé výbory však spolupracují s úřady práce a aktivně působí v sociální oblasti zaměřené na Romy (i nezávisle na dohodě s romskými organizacemi). V některých malých obcích (např. Vintířov) výbor dokonce supluje další agendu (obecně kulturní), neboť není vytižen.

- ***Základní aktivity výborů pro národnostní menšiny***

Výbory v obcích nejčastěji projednávají návrhy, které předkládají zastupitelstvu obcí; věnují se problematice národnostního školství a dvojjazyčného označení obcí (v obcích na Těšínsku); podporují činnost menšinových organizací (např. kulturní či sportovní); koordinují činnosti těchto organizací; řeší materiální zázemí pro aktivity menšinových organizací; monitorují vztahy minority a majority (případně ve spolupráci s policií); zprostředkovávají informace (např. formou publikace v obecním tisku) příslušníkům menšin (jazyková práva v úředním styku, možnosti dvojího občanství atd.)

V řadě obcí však výbory vykazují jen zanedbatelnou činnost nebo úplně stagnují.

- ***Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin***

Úroveň komunikace mezi výbory a představiteli menšiny se výrazně liší podle předchozí působnosti menšiny v obci. Na Těšínsku je tato komunikace velmi komplexní: zasahuje oblast národnostního školství, spolkové a kulturní činnosti atd. Výbory jsou často personálně propojeny s vedením menšinové organizace (např. PZKO).³⁹⁾

V obcích druhé skupiny bývá propojení výboru s menšinovými komunitami méně zřetelné, což má někdy negativní vliv na efektivitu výboru (odráží to slabou organizovanost menšin, zvláště

---

³⁹⁾ Modelem spolupráce pro obce s dominantní polskou menšinou a zároveň s početně menšími komunitami může být Třinec, ve kterém jsou představitelé romské komunity zvaní na zasedání výboru a podporují se jejich kulturní aktivity, jinak romská problematika spadá do sociální oblasti.

Romů). Jindy je výbor či obecní úřad naopak inovativní a efektivní, i když menšinové organizace v obci vůbec neexistují. Spolupráce menšin s majoritní společností i menšin mezi sebou navzájem se může úspěšně odehrát i na úrovni mimo kompetence státní národnostně menšinové politiky na úrovni běžných institucí (škola, hasičský sbor, zahrádkářský spolek atd.). Spolupráci výborů s menšinami bohužel blokují i neshody ve vedení menšinových komunit, případně jen formální působnost menšinových organizací, které se sice nabízejí ke spolupráci, ale nevyvíjejí činnost (hlavně v romských komunitách). Zvláště je třeba ocenit několik málo obcí věnujících pozornost německé menšině. I přes jistou politickou rizikovitost lze považovat vstřícné gesto zastupitelů obce vůči Němcům, jimž bylo dovoleno na území Čech zůstat, za velmi vhodné. V kontextu historie dané obce může sloužit jako pozitivní signál do zahraničí (s možným praktickým efektem pro obec) bez přímého zásahu do otázky vysídlení sudetských Němců. Speciální pozornost zasluhují též situace podhodnocení či nadhodnocení stavu menšin v obci. V prvním případě jde zejména o nepřihlášení se části Romů k romské národnosti, přitom mohou být romské komunity zároveň organizovány a projevují se jako menšina. Na druhou stranu vysoká fluktuace obyvatel některých obcí může způsobit vyšší údaj o menšinách v době sčítání lidu než je reálný stav v současnosti. V obou případech je třeba ocenit realistické zhodnocení situace a rozhodnutí o zřízení či nezřízení výboru na základě skutečných potřeb obyvatel z národnostních menšin. Samostatnou otázkou je pak přístup vůči cizím státním příslušníkům, jejichž zohlednění je nanejvýš žádoucí, ale nespadá přímo do kompetencí výboru pro národnostní menšiny.

- ***Dotační politika***

Obce nemají zvláštní dotační programy vyhrazené přímo menšinám. Ve srovnání s rokem 2004 a předešlými lety lze zaznamenat výrazný procentuelní nárůst dotací směřovaných romským komunitám a pokles podílu dotací pro polskou menšinu, která doposud všechny ostatní menšiny značně převyšovala.

- ***Přístup k Chartě***

Obce žádný výrazný přelom v ratifikaci Charty nevidí. Některé se spíše obávají negativního ohlasu v majoritní populaci, když budou náhle jednotlivé menšiny zviditelněny. Obyvatelé totiž často s Chartou nebyli seznámeni. Zastupitelstva obcí zajímá zvláště otázka financování tlumočnicků a publikací cizojazyčných tiskovin.

Užívání mateřského jazyka v úředním styku, které se týká zvláště obcí na Těšínsku, obvykle není problém. Úředníci jsou většinou (pokud pocházejí ze starousedlíků) jazykově kompetentní. Místní obyvatelé, bez ohledu na národnost, se i na úřadech navíc často dorozumívali těšínským nářečím.

5.2. Zastupitelstva statutárních měst

V přístupu statutárních měst dochází v oblasti národnostně menšinové politiky k postupné krystalizaci témat, což dokládá následující text a opět přílohy č. 10 a č. 9, které zaznamenávají kontakty na organizace příslušníků národnostních menšin a finanční příspěvek na jejich projekty ze strany statutárních měst. Jediná města Mladá Boleslav a Teplice na položené otázky nereagovala.

1. *Byl ve vaší působnosti ustanoven výbor pro národnostní menšiny (rada / jiný orgán / koordinátor), jaké agendy spravoval v roce 2005? Dochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend obecně (tzn. stejný orgán administruje záležitosti národnostních menšin, integraci romských komunit, integraci cizinců, protidrogovou politiku apod.)?*

BRNO

Výbor	www stránka	kontakt
pětičlenný (předseda členem zastupitelstva, zástupce romské, řecké a slovenské menšiny)	http://www.brno.cz/index.php?nav01=34&nav02=198	Husova 12, 602 00 Brno tel. 542 171 111 e-mail: horova.jarmila@brno.cz

Na svých zasedáních výbor projednával např. žádosti organizací národnostních menšin a organizací spolupracujících s menšinami na neinvestiční dotace na období roku 2005, v závěru minulého roku projednal žádosti o dotace na období roku 2006. Zabýval se přípravou dvou setkání s předsedy menšinových organizací (květen a listopad) a projednával řadu dokumentů vztahujících se k problematice menšin i romských komunit.

Výbor se zajímal i o činnost organizací spolupracujících s Romy, jsou to např. *Drom – romské středisko, IQ Roma Servis, Odel hin Drom, Sekce romských poradců České republiky*.

V městě Brně nedochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend – např. pro integraci cizinců byl v roce 2001 ustanoven *Poradní orgán pro řešení otázek integrace cizinců*. Jeho předsedou je I. náměstek primátora Ing. Jan Holík. Na jednání poradního orgánu jsou pravidelně zváni jak odborníci z nestátních organizací, tak i pracovníci MPSV.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Výbor není zřízen. V zaslaném podkladu byl pouze výčet podpořených projektů.

HAVÍŘOV

Výbor není zřízen. Od 1. ledna 2004 byla na Magistrátu města Havířova zřízena funkce poradce pro národnostní menšiny, jehož úkolem je vyřizování agendy práv příslušníků národnostních menšin, sledování národnostních menšin, spolupráce se školami, které navštěvují děti národnostních menšin, poskytování informací o vyřizování úředních záležitostí na správních úřadech apod. Tento poradce úzce spolupracuje s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje - poradcem pro národnostní menšiny (romským poradcem).

V roce 2005 se město neúčastnilo dotačního řízení v rámci projektů zaměřených na aktivity národnostních menšin, které jsou dotovány Radou vlády pro národnostní menšiny.⁴⁰⁾ Město se však každoročně finančně podílí na projektech občanských i neziskových organizací, které se zabývají romskou problematikou (např. *Armáda spásy, Sdružení laiků Dona Bosca*, o.s. *SP+D Kontakt, Slezská diakonie*, atd.). Tyto organizace však pracují i v jiných oblastech.

HRADEC KRÁLOVÉ

výbor	www stránka	kontakt
Pracovní skupina pro cizince, národnostní a etnické menšiny	http://www.hradeckralove.org/redirector.html?hid=6026	Československé armády 408 502 00 Hradec Králové Hanusová Michaela (koordinátor etnické a národnostní problematiky tel. 495 707 327, e-mail: michaela.hanusova@mmhk.cz

⁴⁰⁾ Pozn. předkladatele: není zřejmé, co má pisatel na mysli.

Pracovní skupina pro cizince, národnostní a etnické menšiny ⁴¹⁾ se stala nedílnou součástí komunitního plánování sociálních služeb, v němž se zaměřujeme na posílení stability a soudržnosti obyvatelstva prostřednictvím podpory komunitní spolupráce; jsou budovány struktury, které zabezpečují funkčnost sociálních služeb, a to především v oblasti jejich plánování tak, aby systém odpovídal potřebám města, aby byla stanovena pravidla pro poskytování služeb, aby byla zajištěna efektivita vynakládání finančních prostředků, definování rolí, odpovědností a kompetencí, garanci kvality služeb prostřednictvím registrace a akreditace jejich poskytovatelů. V současné době jsou upravovány podmínky pro zapojení dalších subjektů, které do sociální sféry a procesu v této sféře zasahují a je též vyjasňován postup při plánování a rozhodování o budoucích prioritách rozvoje služeb a o možnostech jejich financování, včetně monitorování projektů pro vnější finanční zdroje.

Město Hradec Králové v roce 2005 vyhlásilo výběrové řízení na přidělení finančních příspěvků na podporu aktivit v oblasti prevence kriminality.

Kontaktní osobou za oblast cizinci, národnostní a etnické menšiny byla v pracovní skupině komunitního plánování veřejným hlasování zvolena paní Hanušova Michaela, která na Magistrátu města Hradec Králové, odboru sociálních věcí a zdravotnictví, pracuje čtvrtým rokem na pozici koordinátora etnické a národnostní problematiky.

V současné době má koordinátorka etnické a národnostní problematiky a menšin v náplni práce zajišťování a koordinaci záležitostí národnostních menšin, integraci romských komunit a integraci cizinců. Vzhledem k šíři nutné spolupráce s institucemi, nestátními neziskovými organizacemi i v rámci odborů magistrátu a s ohledem na demografickou polohu města Hradce Králové lze tuto agendu označit jako velmi náročnou.

JIHLAVA

Výbor není zřízen. Rada města Jihlavy svým usnesením jmenovala do Komise pro neziskovou a sociální oblast, Komise pro sport a tělovýchovu a do Kulturní komise též zástupce romské komunity. Společně s ostatními členy těchto komisí rozhodují o doporučení či nedoporučení finančních dotací pro nestátní neziskové organizace a pro fyzické osoby.

KARLOVY VARY

Město nemá výbor. Agenda, která souvisí s národnostními menšinami, je převážně součástí činnosti odboru zdravotnictví a sociálních věcí Magistrátu města Karlovy Vary. Prevence kriminality a protidrogová politika je součástí činnosti Městské policie.

KARVINÁ

<i>Výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
šestičlenný (dva členové jsou členy zastupitelstva, zástupci polské, romské, řecké a slovenské menšiny), zřízen v roce 2000	http://www.karvina.org/	Fryštátská 72/1 733 23 Karviná tel. 596 387 370 fax 596 387 264 e-mail: legerova@karvina.org

Výbor spolupracuje s příslušnými odbory Magistrátu města Karviné, pod které spadají záležitosti týkající se národnostních menšin, např. integrace romské komunity, integrace cizinců, protidrogová politika, apod. Tudíž nedochází ke kumulaci kompetencí bezprostředně v rámci menšinových agend.

Dotační programy na podporu národnostních menšin, poskytované v rámci dotační politiky obce, nejsou jasně oddělovány, ale jsou podporovány v rámci jednotlivých fondů statutárního města Karviná.

⁴¹⁾ Ve zprávě za rok 2004 je ještě uvedena Komise pro integraci národnostních menšin, v téže zprávě je funkce koordinátora etnické a národnostní problematiky uvedena jako Poradce pro národnostní menšiny.

Na Magistrátu města působila i v roce 2005 sociální pracovnice pro romskou problematiku, která svou činností napomáhala výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti. Podařilo se nám navázat dobrou spolupráci s představiteli romských občanských sdružení, které nabízejí kulturní, vzdělávací činnost zaměřenou na mládež a prevenci kriminality. Soustřeďují se také na volnočasové aktivity pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

Na základě dotačního programu Rady vlády pro záležitosti romské komunity a za finanční spoluúčasti města pracovali v obci 4 romští terénní sociální pracovníci. Jejich činnost spočívala především v poradenství a povzbuzování aktivit rodin i jednotlivců k vlastní iniciativě při řešení sociální situace, ve které se nacházejí. Velkou měrou se podíleli na zvyšování kvality trávení volného času dětí z romských rodin.

Odbor sociálně-právní ochrany dětí Magistrátu města Karviné získal finanční dotaci z Programu prevence kriminality a uspořádal letní tábor pro více jak dvacet dětí žijících v sociálně znevýhodněném prostředí. Tento projekt se konal ve spolupráci s policií ČR.

KLADNO

Výbor není zřízen. Ve správním obvodu statutárního města nebyl výbor ustanoven, nesplňuje podmínky zřízení. Statutární město Kladno neprovádí jakoukoliv evidenci národnostních menšin. Toto bychom považovali za hrubé zasahování do práv občanů města a popření rovných příležitostí ve všech oblastech života Kladna. Jediným relevantním a používaným zdrojem jsou výsledky sčítání lidu.⁴²⁾

LIBEREC

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Komise pro národnostní menšiny (devítičlenná, existuje od roku 1999)	http://www.liberec.cz/pages/obcan/obcan.htm	Tajemník výboru: tř. Dr. M. Horákové 49 Liberec 6 tel. 485 134 817, 603 352 701 e-mail: kotlar.miroslav@magistrat.liberec.cz

Rada města zřídila usnesením č. 346/03 Komisi pro národnostní menšiny a jmenovala nové členy. Ve starém složení fungovala komise od roku 1999. V současné době má komise devět členů, jejím tajemníkem byl jmenován koordinátor pro *Romské komunitní centrum* a romský poradce. Jednání komise se účastní celá řada hostů jiných národností.

Město disponuje pěti fondy, z nichž mohou žadatelé získávat finanční dotace na realizaci svých aktivit. Jde o fond kulturní, sportovní, na podporu a rozvoj vzdělávání, ekofond a zdravotní a sociální fond. Subjekty činné v oblasti národnostních menšin žádosti do těchto fondů podávají zřídka, nejvíce *Liberecké romské sdružení*.

Statutární město Liberec v roce 1999 zřídilo s přispěním státní účelové dotace v rámci Komplexního součinnostního programu prevence kriminality na místní úrovni *Romské komunitní centrum v Liberci (RKC)*. Toto centrum není samostatným právním subjektem, je organizačně zařazeno pod oddělení prevence a sociálních věcí odboru sociální péče Magistrátu města Liberec. V centru jsou zaměstnáni dva pracovníci města – koordinátor pro RKC a asistentka pro RKC. Koordinátor pro RKC plní funkci romského poradce. Do tohoto centra je soustředěna většina aktivit realizovaných pro romskou komunitu a další národnosti

⁴²⁾ Město zdůvodňuje absenci výboru tím, že nechce vést žádnou evidenci národnostní menšiny, protože to považuje za nemorální a protizákonné. K dispozici má jen informace ze sčítání lidu (z jejichž výsledků povinnost výboru nevyplývá). Evidenci národnostní menšiny však po městě nikdo nevyžaduje. Jedinými určujícími faktory jsou: 1) sčítání lidu, které nemusí být chápáno jen jako direktiva ke zřízení výboru, ale též jako upozornění na existenci národnostní menšiny, motivující ke vstřícné aktivitě města vůči národnostní menšině; 2) reálná potřeba národnostní menšiny, které si zastupitelstvo může být vědomo i bez informací ze sčítání lidu.

menšiny, ty jsou plně hrazeny z rozpočtu města (cca 840 000,- Kč) a prostřednictvím získaných dotací (Podpora terénní sociální práce – cca 413 000,- Kč).

Komise pro národnostní menšiny Rady města Liberec se schází zhruba 1 x měsíčně, činnost vyvíjí dle rámcového plánu schváleného na příslušný kalendářní rok. Ve spolupráci s oddělením prevence a sociálních věcí pořádá každý rok kulturní odpoledne národnostních menšin nazvané *Žijeme tady*. V roce 2005 proběhl již VI. ročník. Aktivity národnostních menšin jsou prezentovány ve Zpravodaji liberecké radnice ve stejnojmenné rubrice.

Rada města Liberec zřídila celou řadu komisí. V samosprávné činnosti úřadu většinu jejich agend garantuje oddělení prevence a sociálních věcí odboru sociální péče, jehož součástí je *Romské komunitní centrum*. Oddělení má v současné době 7 pracovníků.

MOST

Výbor	www stránka	kontakt
Komise pro otázky národnostních menšin Rady města (od roku 2003, jedenáctičlenná, osm romských zástupců)	http://www.mumost.cz/mesto/index.htm	Radniční 1 434 69 Most tel. 476 448 111 gsm 602 232 994 e-mail: Jiri.Bures@mumost.cz

Kontaktní osobou Komise je její tajemník – Mgr. Jiří Bureš, vedoucí odboru péče o dítě sociální prevence a zdravotnictví.

Rada města Mostu na doporučení Komise v prosinci 2004 rozhodla o zřízení *Klubu národnostních menšin*, který byl po rekonstrukci prostorů otevřen v říjnu 2005.

Projednávané záležitosti v roce 2005, se týkaly příprav realizace programů v *Klubu národnostních menšin*, aktivit romských sdružení a podpory projektů a programů romské integrace, předcházení sociálního vyloučení. Komisi byly projednávány žádosti, týkající se programu MŠMT ČR *Podpora romských žáků středních škol*, a naplňování Akčního plánu v Chánově. Komise přerozdělila z rozpočtu města na podporu činností romských sdružení a dalších organizací finanční prostředky dle schválených pravidel pro rok 2005 ve výši 100 000,- Kč.

Komise byla informována o řešených agendách koordinátora národnostních menšin a seznamována s požadavky národnostních menšin ke kterým bylo vydáno stanovisko pro Radu města. Občané národnostních menšin byli zváni do komise a vyzýváni ke spolupráci. Koordinátorem národnostních menšin byla vykonávána agenda a administrace na úseku záležitostí národnostních menšin včetně azylu, integrace cizinců a integrace romských komunit, koordinace práce terénních sociálních pracovníků a prevence kriminality ve spolupráci s Městskou policií a Policií ČR .

Protidrogová politika byla řešena komisí okrajově a byla směřována koordinátorem národnostních menšin a TSP na odborné nízkoprahové zařízení *K- centrum*.

OLOMOUC

Výbor nebyl konstituován s ohledem na výsledky sčítání lidu v roce 2001. Vyřizování agendy provádí odbor sociálních služeb a zdravotnictví, prostřednictvím poradkyně pro národnostní menšiny PhDr. Pavly Nachtmannové (tel. 585 510 118, e-mail: pavla.nachtmannova@mmol.cz, gsm: 602 121 438).

Pracovnice má na starosti agendu národnostních menšin, integraci cizinců, integraci romských komunit, provádí výkon státní správy v oblasti zdravotnictví a vede oddělení sociálních kurátorů na odboru sociálních služeb a zdravotnictví (kumulovaná funkce).

Každoročně se mohou občanská sdružení národnostních menšin ucházet v rámci vyhlášených grantových schémat o podporu plánovaných aktivit, zaměřených vždy na konkrétní obor: kulturní, sportovní, vzdělávací, sociální aktivity apod. Dále v průběhu roku mohou žádat

i o jednorázovou podporu do výše 5 000,- Kč na konkrétní projekt. Město neodděluje dotační programy na podporu národnostních menšin.

OPAVA

Výbor nebyl v Opavě ustanoven. S představiteli romských a proromských organizací město jedná a předává si informace průběžně.

Agendy související s romskou problematikou řeší romský poradce Magistrátu města Opavy, Martin Koky (tel. 553 756 736, e-mail: martin.koky@opava-city.cz), který úzce spolupracuje s představiteli romských organizací a podílí se na řešení aktuálních problémů.

OSTRAVA

Výbor pro národnostní menšiny není zřízen. V rámci magistrátu nedochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend. Problematika národnostních menšin, konkrétně spolupráci s orgány zastupujícími národnostní menšiny (mimo romskou menšinu) má ve své náplni odbor vnitřních věcí, který rovněž v rámci státního integračního programu zaměřeného na pomoc azylyantům spolupracuje s krajským úřadem při zajišťování trvalého bydlení azylyantů. Integraci romských komunit a protidrogovou politiku zabezpečuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví.

PARDUBICE

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Komise pro záležitosti menšin (od počátku 90. let; v současnosti sedmičlenná, čtyři členové zastupitelé; jmenování na návrh politických stran zastoupených v zastupitelstvu)	http://www.mmp.cz/spravamesta/organy mesta/rada/rada_komise/romove020909.html	Pernštýnské náměstí 1 530 21 Pardubice tajemnice Komise: tel. 466 859 616, e-mail: alena.koskova@mmp.cz

Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 nepatří statutární město Pardubice k obcím, které mají podle § 117 zákona 128/2000 Sb., povinnost zřizovat výbor pro národnostní menšiny. Od počátku 90. let 20. století však Rada města Pardubic pravidelně v každém volebním období zřizuje nyní podle § 122 odst. 1 téhož zákona kromě jiných komisí také svůj iniciativní a poradní orgán speciálně zaměřený zprvu výhradně na romské komunity, od roku 2002 též na ostatní menšiny i cizince.

Statutární město Pardubice nemá žádný specializovaný fond pro podporu národnostních menšin. Cílem dotační politiky města je otevřenost všech jeho fondů nezávisle na tom, zda žadatelé zastupují/žádají na aktivity pro národnostní menšiny. V roce 2005 podávala žádost o dotaci z příslušných fondů statutárního města Pardubice pouze romská občanská sdružení. V přehledu o dotacích jsou pouze romské organizace, chybí pro-romské.

Komise pro záležitosti menšin má sedm členů, z nichž pět jmenovala Rada města Pardubic na základě návrhů volebních stran zastoupených v zastupitelstvu města, šestého jako dlouhodobě se na místní úrovni angažujícího odborníka a sedmého na základě doporučení romských občanských sdružení. Stálým hostem jednání Komise je romská poradkyně z odboru sociálních věcí magistrátu města. Ke kontaktním osobám patří předsedkyně Komise, Slavěna Broulíková a dále tajemnice Komise, Alena Kosková z odboru sociálních věcí.

V reakci na měnící se etnickou tvář Pardubic se v roce 2002 Rada města rozhodla ukončit činnost *Komise pro řešení romské problematiky*, zaměřené výlučně na otázky romských komunit. Návazně Rada města zřídila svou Komisi pro záležitosti menšin se záměrem mít svůj iniciativní a poradní orgán specializovaný na otázky aktivního přístupu města k integraci menšin (včetně Romů) a cizinců. Zatímco s romskou komunitou probíhá komunikace již dlouhodobě, s ostatními menšinami a cizinci teprve docházelo k navazování kontaktů.

V roce 2005 Komise projednávala zejména otázky plnění strategického plánu rozvoje města, postupu při tvorbě městské koncepce integrace Romů a integrace menšin a cizinců a též při tvorbě systému umožňujícího monitoring stavu romských komunit a menšin a cizinců, směrnice pro nájem bytů v majetku obce, ustavení Smírčí a facilitační rady, programu Aktivní bydlení, terénní sociální práce v romských komunitách, ubytovacího řádu ubytovny Česčkova, členství Romů ve vybraných komisích rady města, kontaktů s vietnamskou komunitou, provozu *Poradny pro cizince* působící v Pardubicích, možnostem výuky a rekvalifikace Romů v jednom z pardubických učilišť apod.

Agendy Komise pro záležitosti menšin se týkají romské komunity, ostatních menšin a cizinců. Při projednávání průřezových témat (prevence kriminality, bytová politika apod.) spolupracuje Komise s těmi orgány města, které dané téma mají ve své kompetenci. Zvolené řešení považujeme nikoli pouze za únosné, ale za plně vyhovující naší místní situaci.

PLZEŇ

Výbor	www stránka	kontakt
čtrnáctičlenná Komise pro integraci etnických menšin Rady města Plzně	http://info.plzen-city.cz/article.asp?sec=429	Tajemník Mgr. Alena Hynková tel. 378 033 311, e-mail: hynkova@mmp.plzen-city.cz

Komise pro integraci etnických menšin Rady města Plzně je složena ze zástupců institucí, zástupců etnických minorit a zainteresovaných odborníků. Členy komise mohou být i odborníci z příslušných zainteresovaných institucí, a to s hlasem poradním. Členy komise jmenuje a odvolává Rada města Plzně. Je ustanovena na základě dohody o spolupráci a dovoluje vyžadovat od členů komise plnění úkolů v okruhu jejich působnosti a provádět kontrolu plnění úkolů.

Komise funguje samostatně, nedochází ke kumulaci kompetencí, neboť v rámci Rady města pracuje řada cíleně zaměřených komisí – mimo jiné Komise pro integraci cizinců, Komise protidrogová a prevence kriminality, Komise pro sociální věci apod. Funkcí Komise pro integraci etnických menšin má být preventivní opatření vedoucí ke zlepšování soužití mezi většinovou společností a etnickými menšinami na území města Plzně. Komise plní zejména tyto úkoly:

- připravuje podklady pro realizaci jednotné koncepce města Plzně při řešení otázek zaměřených na jiné etnické menšiny,
- soustřeďuje a vyhodnocuje dostupné informace o vývoji vzájemného soužití majority a všech minorit ve městě, soustřeďuje a vyhodnocuje informace o vývoji situace, koordinuje předávání těchto informací zainteresovaným složkám, předkládá návrhy Radě města Plzně k odstranění zjištěných nedostatků,
- pracuje v součinnosti s Radou vlády ČR pro záležitosti romské komunity, Rady vlády ČR pro lidská práva a Radou pro národnostní menšiny, s rozhodnutím ministrů a platným usnesením vlády ČR.

Komise zatím neposkytovala dotace a dary – finanční prostředky byly vyčleněny poprvé pro rok 2006, s ohledem na stanovené priority - poprvé tedy bude Komise pro integraci etnických menšin Rady města Pardubice projednávat žádosti o dotace v roce 2006: Priority: projekty pro integraci etnických menšin a projekty pro sociálně vyloučené skupiny.

ÚSTÍ NAD LABEM

Výbor	www stránka	kontakt
asistent primátora pro otázky menšin	http://www.usti-nl.cz/showdoc.do?docid=840	Velká Hradební 8 401 00 Ústí nad Labem tel. 475 241 111 fax 475 211 503, e-mail: podatelna.magistrat@mag-ul.cz

Ve městě Ústí nad Labem není v současné době zřízen výbor ve smyslu § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), neboť na územním obvodu žije podle posledního dostupného sčítání lidu méně než 10% občanů hlásících se k národnosti jiné než české, proto s ohledem na legislativní podmínky a možnosti, dále počet obyvatel hlásících se oficiálně k dané národnosti příslušnosti, není možné zákonně vyžadovat zřízení výboru pro národnostní menšiny. Ve městě je již od roku 1998 zřízen Poradní orgán města, v jehož agendě je péče o seniory, o etnické menšiny, o osoby s mentálním handicapem, o duševně nemocné, o děti a mládež, o občany v přechodné sociální krizi a občany společensky nepřizpůsobivé.

Zajištění agendy s ohledem na práva národnostních menšin, zejména pak záležitostí týkajících se romské komunity spadá do působnosti asistenta primátora pro otázky menšin. Funkce byla zřízena dne 3. března 2003. Asistent je zařazen do Kanceláře primátora a jeho přímým nadřízeným je vedoucí kanceláře primátora. Asistent plní úkoly, které mu uloží vedoucí kanceláře nebo primátor. Při plnění úkolů v roce 2005 asistent spolupracoval s náměstkou primátora, dále s vedoucími příslušných odborů a oddělení magistrátu města Ústí nad Labem, úřadů městských obvodů, dalšími pracovníky městské a státní exekutivy a neziskových institucí. Prioritou při výkonu funkce asistenta, jsou aktivity s cílem o snížení společenských bariér a nerovností. Asistent reaguje na krize a akutní situace stejně jako na každodenní osobní a společenské problémy. Asistent primátora pro otázky menšin v roce 2005 vykonával zejména tyto činnosti:

- vyřizoval jemu svěřenou korespondenci primátora; dále vyřizoval celkem 632 dotazů, stížností či žádostí zástupců neziskových, samosprávných, fyzických či právnických osob,
- účastnil se schůzek primátora, ke kterým byl přizván a zastupoval primátora při jednáních, kterými byl pověřen,
- shromažďoval dostupné informace o uskutečňovaných a připravovaných projektech pro danou oblast,
- zúčastnil se 12 konferencí a seminářů týkajících se zejména problematiky bydlení, lidských práv ve veřejném a soukromém sektoru, nerovností na trhu práce či socio-ekonomické exkluze příslušníků národnostních menšin,
- je členem, konzultantem a interkulturním mediátorem pracovní skupiny *Centra interkulturního vzdělávání PF UJEP*.

Druhý komunitní plán péče města Ústí nad Labem na období 2004 - 2006 (dále jen „plán“) je druhým dokumentem Města Ústí nad Labem, který v sobě shrnuje politické zadání (vycházející z koaliční dohody Města Ústí nad Labem), dále odborné názory a požadavky poskytovatelů služeb, názory a zpětné vazby uživatelů služeb a data z informačního systému sociálních služeb města Ústí nad Labem. Plán bude během následujících tří let rozvíjet síť sociálních služeb tak, aby lépe vyhovovala občanům města a citlivěji reagovala na jejich potřeby. Plán navazuje na První komunitní plán, který byl realizován v předchozích třech letech, a v jehož rámci vzniklo ve městě Ústí nad Labem 41 nových služeb a ročně byly poskytnuty služby-kontakty zhruba 68 000 klientů. Plán je vázán na řadu koncepčních dokumentů Města Ústí nad Labem, především na program *Zdravé město Ústí nad Labem*.

Jednou z cílových skupin komunitního plánování jsou i etnické komunity. Členy koordinační skupiny za oblast sociální pomoci a péče o etnické komunity jsou představitelé uživatelů služeb (tzn. příslušníci etnických komunit), poskytovatelů služeb, participujících institucí a organizací a dalších zainteresovaných subjektů.

Město Ústí nad Labem má v rámci komunitního plánování vypracovaný systém přidělování finančních prostředků na zajišťování sociálních služeb. Žádosti o finanční prostředky musí být: 1) v souladu se schváleným Komunitním plánem péče města Ústí nad Labem, 2) musí být předloženy do vyhlášeného termínu a zpracovány podle požadovaných a schválených pravidel. Poté jsou žádosti (projekty) posouzeny ve struktuře řízení a koordinace sociálních

služeb a doporučeny (nebo nedoporučeny) k účasti města na spolufinancování či jiné participaci na daném projektovém záměru.

K otázce dotační politika statutárního města ve vztahu k národnostním menšinám: Dotační tituly na podporu národnostních menšin jsou koncipovány vždy pro danou cílovou skupinu, tedy jinými slovy, nijak se nekryjí s např. integrací cizinců, prevencí kriminality apod.

ZLÍN

Není zřízen.

2. Jaká je spolupráce výboru pro národnostní menšiny (rady / jiného orgánu) s organizacemi příslušníků národnostních menšin?⁴³⁾

BRNO

V městě je tradičně dobrá spolupráce jak výboru, tak i města s jednotlivými organizacemi příslušníků národnostních menšin, a to bulharskou, chorvatskou, maďarskou, německou, polskou, ruskou, rusínskou, romskou a slovenskou. Představitelé města a výboru jsou zváni na různé kulturní akce, festivaly, filmové přehlídky konané v rámci různých výročí a státních svátků výše uvedených menšin. Zejména velmi úspěšný je tradiční prosincový program *Žijeme v jednom městě*, organizovaný folklorním sdružením *Púčik*, v němž se jednotlivé menšinové organizace představují se svými vlastními programy – ukázkami tanců, zpěvu, recitací a divadelních scének.

HRADEC KRÁLOVÉ

Jako problém ovlivňující naši terénní práci vnímáme nedostatek romských sdružení, organizací nebo osobností, se kterými je možné spolupracovat a které jsou připraveny pomoci stmelovat velmi roztržštěnou komunitu královéhradeckých Romů.

JIHLAVA

Spolupracuje se sdruženími, které v Jihlavě jsou: *Romskou jednotou Vysočina* (kontaktními osobami jsou Ladislav Dreveňák a Olga Líbalová) a *Romskou iniciativou* (Ladislav Vašek).

KARLOVY VARY

Rozvinutá spolupráce je především s romskou komunitou prostřednictvím *Romského občanského sdružení Karlovy Vary* a *Romského kulturního a informačního centra*, které má krajskou působnost. V roce 2003 zde byla zřízena i občanská poradna.

KARVINÁ

Spolupráce Výboru s organizacemi příslušníků národnostních menšin je nadále na dobré úrovni. Dokladem této spolupráce je připravovaný multikulturní festival s názvem *Prolínání kultur aneb známe se navzájem*.

LIBEREC

I nadále se prohlubuje spolupráce s *Krajskou vědeckou knihovnou* v Liberci, která realizuje cyklus *Prolínání kultur* a další aktivity (výstavy, besedy), s *Libereckým romským sdružením* město spolupracuje v oblasti terénní sociální práce, přípravného klubu pro předškolní děti či

---

⁴³⁾ Kontakty na statutární zástupce organizací národnostních menšin uvádí příloha č. 10.

letního tábora pro děti. Obecně citelně pociťuje absenci neziskových organizací, působících v oblasti aktivit národnostních menšin a pro národnostní menšiny. V roce 2005 vznikla spolupráce po osobních liniích členů komise se zástupci ukrajinské menšiny, kteří jsou iniciátoři vzniku *Integračního centra pro cizince* v Liberci.

MOST

Občané národnostních menšin nemají ve správním obvodu registraci spolků mimo příslušníků romské komunity. Podle posledního sčítání lidu ve správním obvodu Most k 1. březnu 2001 se k jiné, než české národnosti přihlásilo 16 menšin. Nejpočetněji zastoupená je menšina slovenská (2 090), německá (736), vietnamská (335), maďarská (225), romská (207), ukrajinská (176) a polská (110). Ostatní nepřekročili počet 100.

Významným důvodem pro zřízení *Klubu národnostních menšin* je možnost podpory ze strany města Mostu při naplňování programů, které jsou vázány na projekty podporované Evropskou unií, vládou a ministerstvy, Ústeckým krajem a městem Most, pro rozvoj dalších aktivit v oblasti prosazování činnosti menšin. Tímto město Most dalo na vědomí, že integrace národnostních menšin a jejich úspěšné zařazení do společnosti mu nejsou lhostejné.

O nabídku spolupráce jeví zájem hned několik menšin, které mají zastoupení ve výboru Ústeckého kraje a s kterými byl navázán kontakt po otevření *Klubu národnostních menšin* v Mostě (německá, vietnamská, bulharská a arménská).⁴⁴⁾

Ve správním obvodu města jsou činná romská sdružení *Dživas o.s.*, a dobrá spolupráce se sdruženími, která spolupracují s *Klubem národnostních menšin - Sdružení Romů města Mostu o.s.*, a *Komunitní Centrum Chanov o.s.* Od roku 2004 je registrováno sdružení *O.S. Róma Most, Integrace EU*, které svoji činnost neprezentuje. Napomáhajícími organizacemi pracujícími s Romy jsou: *Dům romské kultury o.p.s.*, *Oblastní Charita v Mostě* a společnost *Viktor s.r.o.*

OLOMOUC

Poradkyně navrhuje a organizačně zajišťuje setkávání představitelů jednotlivých národnostních menšin ve městě. Popřípadě participuje na akcích konkrétních občanských sdružení, pomáhá i při zajišťování finančních prostředků, potřebných pro realizaci aktivit.

Poradkyně každoročně svolává představitele nestátních neziskových organizací k řešení aktuálních problémů v následujícím časovém období, iniciuje organizační schůzky k organizačnímu zabezpečení dalšího ročníku, v Olomouci již tradičního multikulturního svátku národnostních menšin a zdravotně postižených pod názvem *Umíme se domluvit*.

Představitelé občanských sdružení jsou aktivně zapojeni do práce na Komunitním plánu sociálních služeb města Olomouce od roku 2005 a účastní se i jinak veřejného života města Olomouce (např. *Dny bulharské kultury*, sportovní aktivity, *Olomoucké kulturní léto*, apod.).

OSTRAVA

Ve společenském a občanském životě se aktivně deklarují čtyři národnostní menšiny – maďarská, řecká, ukrajinská a bulharská. V roce 2005 nebyly ze strany těchto národnostních menšin zaznamenány žádné požadavky na spolupráci.

PARDUBICE

Z národnostních menšin na území statutárního města Pardubice jsou organizovány pouze menšiny romská a ruská. Z komunit je neformálně organizována komunita vietnamská.

---

⁴⁴⁾ Pozn. předkladatele: Orgány města nerozlišují v praxi výkon národnostně menšinové politiky a postup v oblasti integrace cizinců.

K aktivním romským občanským sdružením patří *Babášek, Darjav, Městská romská rada, Regiom, Sdružení pardubických Romů, Sdružení pro ochranu práv a svobod*. Komise se s těmito sdruženími schází příležitostně jednou ročně, spolupráce Komise s nimi probíhá prostřednictvím zástupce Romů v Komisi a romské poradkyně. Odbor sociálních věcí zejména prostřednictvím romské poradkyně a poradkyně pro menšiny a rovnost podporuje zapojení těchto sdružení do projektů, probíhajících na území města (v současné době například *Program romské integrace, Sociální zdravotní pomocníci, mentoři Probační a mediační služby*), napomáhá jim při sestavování a předkládání vlastních projektů, vyměňuje si potřebné informace, spolupracuje při terénní práci, průzkumu stavu a potřeb pardubických romských komunit, pomáhá sdružením řešit problémy tak, aby mohla vyvíjet svou činnost. Spolupráci města s romskými občanskými sdruženími lze charakterizovat jako dynamickou, někdy až bouřlivou, nicméně rozvinutou a dlouhodobě udržitelnou a pro město přínosnou. Ruskou národnostní menšinu zastupuje občanské sdružení *Ruský institut*. S ním Komise spolupracuje zejména při pořádání setkání se zástupci menšin, plánována je spolupráce při tvorbě systému umožňujícího monitoring stavu menšin a cizinců a dalších úkolů vyplývajících ze strategického plánu. Případná další spolupráci probíhá prostřednictvím poradkyně pro menšiny a rovnost. Spolupráci hodnotíme jako nárazovou, avšak spolehlivou. Vietnamská komunita je poměrně dobře organizována, třebaže neformálně, bez institucionálního zázemí. Komise s ní spolupracuje zejména při pořádání setkání se zástupci menšin, plánována je spolupráce při tvorbě systému umožňujícího monitoring stavu menšin a cizinců a dalších úkolů vyplývajících ze strategického plánu. Kontakty zejména prostřednictvím poradkyně pro menšiny a rovnost jsou častější než s ruskou menšinou. Spolupráce probíhá příležitostně, ale se zaujetím a spolehlivostí.

PLZEŇ

Spolupráce Komise pro integraci etnických menšin Rady města Plzně s organizacemi příslušníků národnostních menšin na území města Plzně je na velmi dobré úrovni, což dokladuje fakt, že zástupci či představitelé těchto organizací jsou členy uvedené komise nebo Komise pro integraci cizinců Rady města Plzně, popř. jsou s těmito komisemi v kontaktu.

ÚSTÍ NAD LABEM

Město je koordinátorem procesu komunitního plánování prostřednictvím oddělení podpory nestátních sociálních služeb OPO města.

3. Jaký bude mít, dle vašeho názoru, Evropská Charta menšinových či regionálních jazyků dopad na veřejné dění ve vašem správním obvodu?

BRNO

Připravovaná charta nebude mít dle našeho názoru negativní dopad na dění v městě Brně, resp. i na Magistrátu města Brna. Navrhované jazyky v Evropské chartě slovenština, polština, němčina a romština pro území České republiky jsou jazyky, které v Brně ovládají stovky osob. Také na magistrátu jsou pracovníci, kteří mimo polštinu uvedené jazyky ovládají a mohou je v jednání s klienty využívat.

HAVÍŘOV

V našem správním obvodě je již plněn článek 8 - Vzdělávání Evropské charty menšinových či regionálních jazyků. Fungují zde 4 ZŠ (s počtem dětí 203) a 4 MŠ (s počtem dětí 70) s polským jazykem vyučovacím.

Ve školním roce 2003/2004 byla otevřena vyrovnávací třída, kterou navštěvují zejména děti žadatelů o azyl v ČR. Rovněž jsou zřízeny 2 přípravné třídy pro děti se sociálním znevýhodněním. V současné době jsou již v našem správním obvodu dodržovány základní principy stanovené částí II. Charty. Příkladem jsou např. dotace poskytované k této problematice organizacím a školám, existující spolupráce příhraničních měst a magistrátů, vydávání regionálního tisku, rozhlasové a televizní vysílání, dále podpora akcí polské národnostní menšiny apod.

HRADEC KRÁLOVÉ

Magistrát se podílí na podpoře kulturních aktivit příslušníků národnostních menšin a na podpoře vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy. Dopad Evropské charty menšinových a regionálních jazyků na veřejné dění v našem městě a regionu lze předpokládat jako minimální.

JIHLAVA

Stanovisko nebylo připojeno.

KARLOVY VARY

Stanovisko nebylo připojeno.

KARVINÁ

Vzhledem k tomu, že město je národnostně velmi rozmanité (Slováci, Poláci, Němci, Ukrajinci, Maďaři, Romové a část občanů jiných národností), je nutné, aby právní řád definoval přesně pojem „tradičně a dlouhodobě žijí na území ČR“. Tím by došlo k narovnání různorodých výkladů. V minulosti nedocházelo k narušování vztahů mezi jednotlivými národnostmi, předpokládáme, že tomu tak bude i v budoucnosti.

V návaznosti na materiál uvedený v časopise Veřejná správa č. 46/2005, uvádí, že v části III Charty, článek 8 – Vzdělávání je přijetím zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zákonně upraveno poskytování vzdělávání v jazycích národnostních menšin.

K článku 10 – Orgány veřejné správy a veřejné služby uvádí, že právními předpisy, které se týkají v části II a III Charty jednotlivých regionálních menšinových jazyků, jakými jsou v jejich případě polština a slovenština, je upravena možnost používání menšinového jazyka v úředním styku. Jde především o jednání v rámci zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a hlavně v rámci zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

KLADNO

Kladno a jeho správní obvod nepatří mezi oblasti, jehož by se zásadně dotkla připravovaná ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků. Poslední sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001 ukázalo, že počet obyvatel hlásících se k národnostním menšinám, u kterých je předpoklad přihlášení se k menšinovým jazykům, je v Kladně a v obcích jeho správního obvodu velice nízký.

Samosprávné orgány Statutárního města Kladna jsou připraveny prostřednictvím magistrátu města přistoupit k opatřením vyplývajícím zčásti III. článků 8, 10 a 13 Charty, zaměřených na oblasti vzdělávání, orgánu veřejné správy a veřejné služby, hospodářského a sociálního života. Jakékoliv náměty či požadavky však dosud nebyly vzneseny, takže prozatím město z organizačně technických důvodů nepovažuje jejich aplikaci za nutnou. Do budoucnosti však dílčí kroky pro usnadnění komunikace v menšinových jazycích navržených Chartou pro celé území ČR, a to zejména po její ratifikaci, nevyklučuje.

LIBEREC

Město se domnívá, že vzhledem k malé aktivitě příslušníků národnostních menšin, nebude mít tato ratifikace příliš velký dopad v jeho správním obvodu. Již zmíněné *Romské komunitní centrum* vyvíjí mimo jiné aktivity, které zohledňují ochranu romského jazyka, nabízí kurzy romského jazyka, pořádá besedy na školách na téma Romové, jejich historie, jazyk a kultura a mnohé další dílčí projekty.

MOST

Vzhledem k tomu, že není na Mostecku registrována žádná početná národnostní menšina, která by vykazovala podporu jazykových požadavků, město nepředpokládá v tomto ohledu větších opatřeních.

OLOMOUC

Charta může mít zajímavý dopad ve správním obvodě města (po ratifikaci Českou republikou) pro romskou, bulharskou a slovenskou menšinu.

V současné době situaci lze jen těžko odhadovat, ale vzhledem k malému počtu příslušníků národnostních menšin, žijících ve správním obvodě města, nepředpokládá se plnění závazků v uváděných oblastech veřejného života - viz. část III Charty.

OPAVA

Běžný život Romů se ratifikací Evropské charty výrazně nezmění, spíše to lze vnímat jako podporu romské kultury a romského jazyka.

OSTRAVA

Požadavky Charty na veřejné služby zabezpečované orgány města budou dle schválené legislativy zabezpečeny. Již v současné je v této věci postupováno zejména dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů. Na území města není ve smyslu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, užíváno dvojjazyčných názvů a označení.

PARDUBICE

Město, vycházejíc z usnesení vlády ze dne 7. prosince 2005 č. 1574 a ze zastoupení národnostních menšin na území statutárního města Pardubice, předpokládá, že se jej dotýká aplikace ustanovení části II Charty na slovenštinu a romštinu a u vládou vybraných ustanovení části III Charty na slovenštinu. Vzhledem k malému časovému odstupu od přijetí usnesení vlády k ratifikaci Charty nemůže prozatím se vší zodpovědností podat podrobný obraz dopadu plnění závazků z Charty na každý úsek veřejného dění ve správním obvodu, nicméně z dosavadních zkušeností dovozuje, že dopad nebude nijak výrazně dramatický.

PLZEŇ

Město předpokládá, že ratifikace Charty nebude mít zásadnější dopad na veřejné dění v jeho obvodě, co se týče jím spravovaného sektoru sociálních věcí a zdravotnictví.

ÚSTÍ NAD LABEM

Užívání regionálních a menšinových jazyků v různých sférách veřejného života je výrazem kulturního bohatství dané země, potažmo kulturním bohatstvím členských států Rady Evropy.

Z výčtu opatření uvedených v části III. je patrná snaha o začlenění uvedených jazyků, jako právoplatných jazyků začleněných např. do vzdělávacího systému, soudní praxe, veřejných služeb aj. forem sociální organizace, přičemž implementace Charty by neměla poškodit autonomitu úředního jazyka daného státu. Uznání existence těchto jazyků a o oprávněnost jejich užívání nesmí být tedy zaměňováno za uznání jazyka jako úředního jazyka.

V souvislosti s cíli Charty je možné otevřít prostor polemiky vyvěrající historie, kdy nebyl kladen důrazu na smysl uchování či užívání jazyka ve sféře např. vzdělávací či soudní. Za současného stavu, kdy je kladen důraz na často pouze slovní formu integrace menšin, bude zaujímat v reálném životě příslušníku národnostních menšin Evropská charta menšinových a regionálních jazyků pouze roli určité formality.

ZLÍN

Nepředpokládá se významný dopad.

5.2.1. Shrnutí

- ***Řešení menšinové agendy***

Orgány zaměřené na problematiku národnostních menšin fungují v řadě případů poměrně krátce. Města začala hledat nový způsob řešení menšinové problematiky v reakci na zvýšený zájem o tuto problematiku ze strany státní správy a legislativy. Potřeba vlastního přístupu měst vůči národnostním menšinám nastala též po zániku okresních úřadů. Kompetence nově zřízených orgánů proto nejsou vždy zcela vyjasněny. Na určitých místech zviditelnilo téma národnostních menšin usazování a naturalizace cizinců. Ustanovené funkce tedy často pokrývají i agendu integrace cizinců a azylantů.

V letech 2001, resp. 2000 zřídila výbor města Brno a Karviná. V dalších čtyřech pracují speciální komise. V Ústí nad Labem a v Hradci Králové pak fungují jen pracovní a koordinační skupiny v rámci šíře zaměřených institucí. V několika městech je vedle specializovaných orgánů zřízena ještě zvláštní funkce (koordinátor, poradce, asistent) s podobnou agendou. V Opavě, Ostravě, Karlových Varech a na Kladně zvláštní orgány nebyly zřízeny vůbec, přičemž naposled zmiňované město argumentuje tím, že zřízení výboru v jeho případě neukládá zákon. Tato povinnost však neplatí v žádném statutárním městě kromě Karviné. Zřízení takové funkce tedy zřejmě nevyžaduje ani reálná potřeba národnostních menšin.⁴⁵⁾

Orgány zaměřené na problematiku národnostních menšin – vzhledem k dřívější péči měst téměř výhradně o romskou problematiku v jejím sociálním kontextu – často přímo spadají nebo jsou v úzké kooperaci s odborem sociálních věcí a zdravotnictví, odborem vnitřních věcí či policií. Aby se agendy nekumulovaly, jsou národnostní menšiny obecně v několika městech (např. Plzeň) řešeny na jiném odboru než problematika romská. Agenda romské integrace pak může ulpět v sociální oblasti (např. Ostrava).⁴⁶⁾ Ve většině měst je ale romská problematika s agendou národnostních menšin obecně úzce provázána. Dochází též k úzké vertikální spolupráci (kraj – město), zvláště pokud města strukturují své orgány podle modelu na krajské úrovni (Most, Liberec).

---

⁴⁵⁾ V případě Kladna je však rozhodnutí nezřídít příslušný orgán sporné, protože řada romských i pro-romských organizací na území města působí.

⁴⁶⁾ V takových případech je třeba dbát na to, aby se neopomíjely romské komunity v oblasti kultury, vzhledem k jejich spojení se sociální oblastí a aby byl uplatňován stejný přístup k romské komunitě jako k národnostním menšinám obecně.

- **Orgány zaměřené na národnostní menšiny a jejich základní aktivity**

Výbor pro národnostní menšiny

<i>město</i>	<i>popis</i>
Brno	zřízen v roce 2001; projednává žádosti na dotace; setkává se s organizacemi národnostních menšin; projednává tematické dokumenty; agenda cizinců řešena odděleně v rámci Poradního orgánu
Karviná	zřízen v roce 2002; spolupracuje s odbory kde jsou jednotlivé agendy národnostních menšin, romských komunit, integrace cizinců a protidrogové politiky řešeny.

Komise pro národnostní menšiny

<i>město</i>	<i>popis</i>
Liberec	zřízena v roce 1999; nyní reorganizována; tajemníkem koordinátor pro Romské komunitní centrum a romský poradce; jednání se účastní hosté dalších národnostní; úzce spolupracuje s oddělením prevence a sociálních věcí odboru sociální péče (pod které spadá Romské komunitní centrum).
Most	iniciace zřízení Klubu národnostních menšin; příprava realizace a podpora projektů a programů romské integrace
Pardubice	poradní a iniciativní orgán; monitoruje stav romské komunity, její bytovou situaci; pomáhá při sestavování a předkládání projektů národnostních menšin; věnuje se Poradně pro cizince; od roku 2002 zaměřen kromě romských komunit i na ostatní menšiny a cizince; ke spolupráci v oblasti dotací ale dochází stejně jen s Romy; nyní ve stádiu navazování kontaktů s ostatními menšinami (Vietnamci); Romská poradkyně stálým hostem jednání
Plzeň	Komise pro integraci etnických menšin; zřízena v roce 2001; složena ze zástupců institucí, menšin a odborníků; funguje odděleně od ostatních agend, které mají vlastní komise; soustřeďuje a vyhodnocuje informace o soužití majority a minorit; předkládá návrhy Radě města

Koordinační skupina

<i>město</i>	<i>popis</i>
Ústí nad Labem	2 ze 7 koordinačních skupin (hlavně sociálního zaměření) v rámci Poradního orgánu města spravují oblast sociální pomoci a péče o etnické menšiny; obě řídí stejný člověk.

Pracovní skupina pro cizince, národnostní a etnické menšiny

<i>město</i>	<i>popis</i>
Hradec Králové	funguje v rámci odboru sociálních věcí a zdravotnictví; věnuje se komunitnímu plánování sociálních služeb

Koordinátor

<i>město</i>	<i>popis</i>
Hradec Králové	Koordinátor etnické a národnostní problematiky; spravuje agendy národnostních menšin, integrace romské komunity a cizinců; náročná kumulace; funguje též jako kontaktní osoba za tyto agendy
Most	spravuje agendy národnostních menšin, azylantů, integrace cizinců a romských komunit, koordinace terénních sociálních pracovníků a prevence kriminality; spolupracuje s Městskou policií a Policií ČR

Poradce pro národnostní menšiny

<i>město</i>	<i>popis</i>
Havířov	funkce zřízena v roce 2004.
Olomouc	funkce zřízena v roce 2003; spadá pod odbor sociálních služeb a zdravotnictví; spravuje agendu národnostních menšin, integrace cizinců a romské komunity

Pardubice	Poradce pro menšiny a rovnost; v rámci odboru sociálních věcí podporuje zapojení zvláště romských sdružení do projektů na území města
-----------	---

Asistent primátora pro otázky menšin

<i>město</i>	<i>popis</i>
Ústí nad Labem	funkce zřízena 2003; posuzuje projekty, participuje na strategii města vůči národnostním menšinám

Ostatní

<i>město</i>	<i>popis</i>
Opava	jistá spolupráce s národnostními menšinami probíhá, ale ne institucionalizovaně.
Ostrava	agendu národnostních menšin spolu s integrací azylantů spravuje odbor vnitřních věcí; integraci romských komunit spolu s protidrogovou politikou zabezpečuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Karlovy Vary	agendu spravuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví

- ***Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin***

Velká pozornost je podobně jako v krajích zaměřena na romské komunity, ale v některých městech jsou značně koncentrovány i menšiny jiné, jimž je politika zastupitelstva přizpůsobena. Na rozdíl od krajské úrovně mají tyto menšiny větší podíl v obyvatelstvu a oproti úrovni obcí mají větší zastoupení v absolutních číslech, z čehož vyplývá silnější organizační struktura a vyšší nároky na spolupráci.

V některých městech je spektrum spolupracujících organizací velmi pestré (Brno). V případě zaměření na romské komunity může být spolupráce komplikována, pokud Romové nenabídnou dostatek partnerských organizací a/nebo tyto organizace nejsou funkční (Hradec Králové, Liberec). V Mostě motivovalo ke spolupráci několik menšinových organizací zajištění materiálního zázemí v podobě Klubu národnostních menšin. Stejně i v Liberci slouží Romské komunitní centrum pro aktivity všech národnostních menšin. Spolupráce probíhá někdy dobře a aktivněji s menšinami (včetně cizineckých komunit) i přes slabou organizační strukturu, pokud projevují zájem (Vietnamci). Spolupráci obvykle umocňuje personální propojení členů příslušných orgánů s organizacemi menšin.

Dotační politika se nijak znatelně neliší od přístupu krajů – specifický program pro národnostní menšiny mají města Plzeň a Ústí nad Labem (blíže - viz příloha č. 9).

- ***Přístup k Chartě***

Ve většině případů města nepřikládají implementaci Charty zvláštní význam. Chápu, že práva a povinnosti z ní vyplývající jsou již obsaženy v platných zákonech. Některá města mohou vykazat úspěšnou praxi jejich uplatňování (např. Havířov ve vztahu k polsky mluvícím občanům). Další města uvádějí dosud slabé jazykové požadavky nečeských mluvčích a celkově nízký zájem menšin o tuto problematiku, proto se neobávají jejich náhlého zvýšení. Výjimečně chápu rozsah opatření Charty širší, než je zamýšlen, například Brno (využití německy a romsky mluvčích úředníků na magistrátu) a Olomouc (dopad Charty na bulharskou menšinu). Ani tato města se však implementace Charty neobávají.

Je však nutné upozornit na možné nečekané nároky ze strany jazykových menšin po ratifikaci Charty. Některá města si patrně neuvědomují, že neplatí vždy přímá souvislost mezi jazykovou a národnostní menšinou (zejména v případě Slováků). Slabá organizační struktura národnostních menšin a jejich neformulované požadavky stejně jako nízký počet jejich příslušníků nemusí odpovídat jazykovým požadavkům mluvčích jiných než českého jazyka v dané lokalitě.

V některých případech také došlo k mylným interpretacím či dezinformaci.⁴⁷⁾

5.3. Zastupitelstva krajů

Kapitola věnovaná krajské samosprávě, stejně jako v posledních letech, vychází ze sady otázek položených hejtmanům všech krajů. Struktura tohoto oddílu se oproti minulosti liší v tom, že vedle textu jako obvykle ilustrujícího situaci v jednotlivých krajích, je zde i hodnotící shrnutí. Oproti minulým letům je stav v krajích natolik institucionálně stabilizován, že situaci lze do určité míry srovnávat a zobecňovat. Text, sestavený v drtivé většině osobami zodpovědnými za agendu národnostních menšin, je drobně stylisticky upraven, formálně sjednocen a seřazen podle tří základních otázek. Na konci oddílu je shrnutí. Kromě toho postupy krajů dokreslují příloha o financování projektů (příloha č. 9) a příloha s kontakty na organizace příslušníků národnostních menšin v roce 2005 (příloha č. 10).

1. Byl ve vaší působnosti ustanoven výbor pro národnostní menšiny (rada / jiný orgán / koordinátor), jaké agendy spravoval v roce 2005? Dochází ke kumulaci kompetencí v rámci menšinových agend obecně (tzn. stejný orgán administruje záležitosti národnostních menšin, integraci romských komunit, integraci cizinců, protidrogovou politiku apod.)?

JIHOČESKÝ KRAJ

Výbor pro národnostní menšiny ani žádný jiný orgán (ve smyslu zákona č. 129/2000Sb., o krajích) na úrovni kraje zřízen nebyl. O jeho ustavení se neuvažuje vzhledem k tomu, že nebyla dosud splněna podmínka jeho zřízení stanovená § 78 odst. 2 zákona o krajích.

Výbor nebyl zřízen ani na úrovni nižších samosprávných celků v kraji. V rámci prováděného auditu podvýboru pro národnostní menšiny Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR o zřízení výborů pro národnostní menšiny ve smyslu ustanovení § 117 odst. 3 zákona č. 128/2000Sb., spolupracoval krajský úřad v prověření aktuální situace v nižších samosprávných celcích kraje, konkrétně v 19 obcích Českokrumlovska a Prachaticka, jejichž zastupitelstva tuto záležitost znovu projednala. Zpráva o provedeném šetření z 24. února 2005 byla postoupena odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra.

Na základě zákona č. 273/2001 Sb. (a usnesení vlády ze dne 14. července 2000 č. 599, kterým vláda schválila Koncepti politiky vlády vůči příslušníkům romské komunity), zřídil Krajský úřad funkci romského koordinátora pro záležitosti romské komunity, která je vykonávána od 1. června 2002 až dosud. Příslušnou agendu vykonává tento pracovník samostatně, nekumulovaně s žádnou další agendou a na celý pracovní úvazek. Činnost v oblasti národnostních menšin: příslušnou agendu vykonává pověřený pracovník současně s agendou integrace cizinců a azylantů. Agendou protidrogovou je pověřen krajský protidrogový koordinátor, kterou vykonává samostatně bez dalších agend. Všechny uvedené agendy administruje odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociální prevence a humanitních činností.

---

⁴⁷⁾ Například požadavek Karviné, aby právní řád přesně definoval pojem tradiční a dlouhodobě žijící menšiny na území ČR. Seznam zástupců těchto menšin je uveden ve Statutu Rady, což ovšem nemá nic společného s Chartou.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

výbor	www stránka	kontakt
Rada pro národnostní menšiny Koordinátor pro záležitosti romské komunity	http://www.kr-jihomoravsky.cz/menu242.htm	Žerotínovo nám. 3/5 601 82 Brno předsedkyně Rady: tel. 541 246 701 e-mail m.markova@mybox.cz koordinátor pro záležitosti romské komunity: tel. 541658312, e-mail: daniel.jiri@kr-jihomoravsky.cz referent pro vzdělávání národnostních menšin: tel. 541 658 303, e-mail: koupilova.vera@kr-jihomoravsky.cz

Usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje byla zřízena Rada pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje pro poradní a iniciativní činnost v oblasti národnostních menšin a jejich příslušníků žijících na území Jihomoravského kraje. Rada má 7 členů, z toho tři jsou členy zastupitelstva kraje, kteří byli jmenováni na základě dohody politických klubů zastupitelstva. Kontaktní osoba: JUDr. Marie Marková (předsedkyně Rady pro národnostní menšiny) – tel. 541 246 701, 737 476 817, e-mail: m.markova@mybox.cz; Eva Šoukalová (tajemník Rady pro národnostní menšiny) – tel.541 653 546 e-mail: soukalova.eva@kr-jihomoravsky.cz

Rada pro národnostní menšiny v rámci svých kompetencí stanovených Statutem schváleném Zastupitelstvem Jihomoravského kraje v roce 2005 vykonávala zejména tuto agendu:

- prováděla hodnocení projektů sdružení národnostních menšin a navrhovala rozdělování finančních prostředků vynakládaných z rozpočtu Jihomoravského kraje dle Pravidel pro poskytování a vyúčtování dotací na činnost národnostních menšin platných pro rok 2005 v dvoukolovém dotačním řízení,
- zajišťovala a spoluorganizovala tradiční setkání příslušníků národnostních menšin žijících na území Jihomoravského kraje pod názvem *Návraty ke kořenům*,
- navrhovala do rozpočtu Jihomoravského kraje pro rok 2006 prostředky na činnost národnostních menšin,
- spolupracovala na vytvoření Dotačního programu na činnost národnostních menšin v Jihomoravském kraji pro rok 2006,
- průběžně sledovala a vyhodnocovala činnost a potřeby sdružení národnostních menšin a byla nápomocna při organizaci jejich akcí,
- pravidelně formou Zpráv o činnosti Rady pro národnostní menšiny informovala Zastupitelstvo Jihomoravského kraje o situaci národnostních menšin a jejich příslušníků v Jihomoravském kraji,
- vyjadřovala se k připravované ratifikaci Evropské charty menšinových či regionálních jazyků,
- podílela se na zpracování a vydání informačního sborníku *Národnostní menšiny a jejich sdružení v Jihomoravském kraji*.

Rada pro národnostní menšiny administrovala záležitosti všech národnostních menšin, v případě romské menšiny se zabývala i integrací romské komunity a částečně se tak krylo s agendou krajského koordinátora pro záležitosti romské komunity a referenta pro vzdělávání národnostních menšin. Zabývala se i problematikou integrace cizinců, např. účastí na projektu *Přenos know-how v oblasti integrace cizinců ve spolupráci s WIF/oddělením magistrátu (MA 17)* a dále komunikací s příslušníky komunit, které dosud nemají status národnostní menšiny, jako např. Vietnamci apod.

Koordinátor pro záležitosti romské komunity Jihomoravského kraje v rámci rozšířené působnosti krajského úřadu Jihomoravského se v roce 2005 podílel konkrétně v oblasti integrace příslušníků národnostních menšin zejména na plnění těchto úkolů:

- přenos informací;
- metodická a koordinační činnost romských poradců a pracovníků obcí pověřených výkonem státní správy, jejichž agendou je naplňování úkolů vyplývajících z koncepce vlády České republiky Integrace Romů do společnosti;
- spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi a podpora v rámci projektů EU strukturálních fondů;
- kulturní prezentace Krajského úřadu na *MISS ROMA 2005* ve spolupráci se *Sdružením Romů a národnostních menšin* v Hodoníně;
- zpracování materiálů pro Kancelář Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity;
- spolupráce na pokračování projektu Střední policejní školy v Brně *Příprava pro občany národnostních menšin k přijetí do služebního poměru příslušníka Policie ČR*;
- v oblasti zaměstnanosti spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi a kanceláří vládního zmocněnce pro Jihomoravský kraj pro otázky obtížně umístitelných občanů na trhu práce;
- osobní účast na kulturních akcích a vzdělávacích seminářích pořádaných nestátními neziskovými organizacemi příslušníků národnostních menšin.

Stěžejní a trvalou činností koordinátora pro záležitosti romské komunity činností je pomáhat romské menšině v oblastech zaměstnanosti, vzdělání, bezpečnosti, bydlení, koordinační, metodické a lektorské činnosti romských poradců, pedagogických asistentů, terénních sociálních pracovníků, spolupracovat se zástupci nevládních organizací a samospráv zabývajících se problematikou národnostních menšin v kraji.

Kontaktní osoba: Jiří Daniel (koordinátor pro záležitosti romské komunity) tel. 541 658 312, e-mail: daniel.jiri@kr-jihomoravsky.cz.

Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje

Integrace Romů do společnosti v Jihomoravském kraji byla zajišťována v největším rozsahu odborem školství Krajského úřadu JMK v napomáhání integraci ve vzdělávání příslušníků národnostních menšin. V rámci základního školství spolupracoval se školami, na kterých jsou děti a mládež romské národnostní menšiny. Podílel se na zřizování přípravných tříd, usiloval tam, kde je to zapotřebí, o ustanovení funkce asistenta pedagoga pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

V oblasti středního školství v roce 2005 se dařilo pokračovat v programu *Podpora romských žáků středních škol* ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Odbor školství s Kabinetem multikulturní výchovy MU Brno nadále rozvíjí spolupráci na přípravě vzdělávacích programů určených pro příslušníky romské národnostní menšiny.

Kontaktní osoba: PhDr. Věra Koupilová (referent pro vzdělávání národnostních menšin) tel. 541 658 303, e.mail:koupilova.vera@kr-jihomoravsky.cz

o Dotační politika

Jihomoravský kraj ve vztahu k národnostním menšinám má oddělený systém dotací od ostatních dotačních programů jím vyhlášených. Do konce roku 2005 se poskytování dotací na činnost národnostních menšin řídila Dotačními pravidly pro poskytování a vyúčtování dotací na činnost národnostních menšin, pro rok 2006 byl Radou Jihomoravského kraje vyhlášen Dotační program na činnost národnostních menšin v Jihomoravském kraji. Účelem dotační politiky Jihomoravského kraje je zajistit spolufinancování projektů zaměřených na aktivity příslušníků národnostních menšin zejména v těchto oblastech:

- a) výchovy dětí a mládeže (např. estetické, technické apod.)
- b) uchování, rozvoje a prezentace kultur národnostních menšin,
- c) vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy,

- d) rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin či v převážné míře v jazycích národnostních menšin nebo o národnostních menšinách ve společnosti,
- e) podpory mimořádných kulturních a sportovních akcí místního, regionálního i nadregionálního významu,
- f) podpory tradičních řemesel a dalších lidových tradic,
- g) výstav a jiných prezentačních akcí,
- h) podpory vydavatelské činnosti.

Kraj svou dotační politikou podpořil občanská sdružení působící v oblasti národnostních menšin a školy s multikulturním zaměřením. V roce 2005 byla na tuto činnost z rozpočtu kraje vyčleněna částka 3,5 miliónu Kč.

KARLOVARSKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Výbor pro národnostní menšiny, zřízen v roce 2005	http://www.kr-karlovarsky.cz/kraj_cz/samosprava/vybory/s_eznam_vyboru.htm?id=60	Závodní 353/88 360 21 Karlovy Vary-Dvory tel. 353 502 111 e-mail: posta@kr-karlovarsky.cz

V roce 2005 po svém zřízení se sešel třikrát. Kontaktní osobou je koordinátor krajského úřadu pro menšiny Mgr. Vaculík.

Výbor chce napomoci vyřizování práv příslušníků národnostních menšin, ale svou činnost teprve rozbíhá. Menšinovými agendami se většinou v kraji zabývá koordinátor pro romské záležitosti, národnostní menšiny a integraci cizinců Mgr. Vaculík.

Otázku drog řeší při radě kraje samostatně protidrogová komise a její koordinátor.

Specificky zaměřený dotační program pro národnostní menšiny není v kraji vypisován, ale jejich příslušníci čerpají finance z různých titulů.

KRAJ VYSOČINA

V působnosti této problematiky nebyl zřízen výbor a ani žádný jiný poradní orgán. V kraji Vysočina je zřízen *Fond Vysočiny*, který soustřeďuje část rozvojových prostředků kraje. Tyto prostředky jsou poskytovány jednotlivým subjektům prostřednictvím grantových programů, a to formou dotací a půjček na základě zásad stanovených Statutem a v souladu se schválenými prioritami kraje, nezávisle na rozpočtovém roce. *Fond Vysočiny* je jedním z nástrojů pro postupnou realizaci Programu rozvoje kraje Vysočina. Jednotlivé subjekty si mohou podat žádost do vyhlašovaných programů bez ohledu na národnostní příslušnost. Samostatné programy určené pouze národnostním menšinám vyhlašované nejsou.

Funkce koordinátora romských poradců byla v roce 2005 kumulovaná s následujícími agendami - protidrogová politika, prevence kriminality a integrace azylantů. To znamená, že romský koordinátor vykonával celkem čtyři agendy. Od roku 2006 byla agenda protidrogové politiky delegována na dalšího pracovníka.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Krajský koordinátor romských poradců spravoval v roce 2005 kromě agendy koordinace romské problematiky také agendy protidrogové politiky, integrace cizinců, národnostních menšin a koordinaci koordinátorů osob společensky nepřizpůsobených. Situaci by prospělo, kdyby agendy byly oddělené.

Dotační programy kraje k národnostním menšinám nejsou oddělovány od ostatních. Žadatelé, kteří splní podmínky dotačního řízení, mohou žádat především na odboru sociálních věcí a zdravotnictví (sociální služby), odboru školství mládeže a tělovýchovy (oblast vzdělávání)

a oddělení kultury (kulturní akce).

Kraj ve svém dotačním řízení nediskriminuje žádnou menšinu, umožňuje žádat všem organizacím, které splní podmínky. Výsledky všech grantových řízení jsou k dispozici na internetových stránkách kraje.

LIBERECKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Výbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin	http://www.kraj-lbc.cz/index.php?page=1811	U Jezu 642/2a 461 80 Liberec 2 tel. 485 226 558 fax 485 226 329 e-mail:jozef.holek@kraj-lbc.cz

V kraji je zřízen Výbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin, který působí jako poradní orgán na Krajském úřadě Libereckého kraje – bez národnostních menšin a jedna Komise pro národnostní otázky při Magistrátu města Liberec, zde jsou zastoupené všechny menšiny. V jiných městech a obcích není registrován žádný výbor a ani komise ačkoliv procentuální zastoupení menšin je splněno. Například města Mimoň, Nové Město pod Smrkem mají víc jak 10% romského obyvatelstva, není tomu však dle posledního sčítání ČSÚ z roku 2001.

Výbor je zřízen jako iniciativní a poradní orgán Rady kraje pro oblast sociální politiky a problematiky národnostních menšin. Zejména plní úkoly, jimiž jej pověří Rada, jíž se ze své činnosti odpovídá. Výbor je oprávněn předkládat podněty, návrhy nebo stanoviska z oblasti předmětu své činnosti Radě. Soustřeďuje, projednává a předkládá jí informace, podklady a návrhy pro tvorbu a uplatňování jednotných cílů sociální politiky kraje a koordinuje plnění úkolů vyplývajících z Plánu rozvoje kraje a jiných strategických dokumentů.

Dotační politika: grantový fond Libereckého kraje 2005, program: Podpora sociálních programů Libereckého kraje (předmět podpory: Projekty podporující aktivity národnostních a etnických menšin).

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Výbor pro národnostní menšiny, zřízen v roce 2004	http://www.kr-moravskoslezsky.cz/vyb_nam2.html	28. října 117; 702 18 Ostrava tel. 595 622 222, koordinátorkou pro národnostní menšiny je Mgr. Helena Balabánová, tel. 595 622 349 e-mail: helena.balabanova@kr-moravskoslezsky.cz

Výbor pro národnostní menšiny

Byl zřízen v novém volebním období na základě § 76 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, usnesením zastupitelstva a jeho členové byli zvoleni, na základě návrhu jednotlivých politických klubů.

o Činnost výboru v oblasti národnostní politiky

Výbor vedl jednání se zástupci organizací sdružujícími příslušníky polské národnostní menšiny žijícími v kraji na téma rozsahu ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků a navrhl znění stanoviska za kraj v připomínkovacím řízení k obsahu materiálu pro jednání vlády ČR v této věci.

o Činnost výboru na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti

Výbor projednal o doporučil kompetentním orgánům kraje schválit věcný záměr zpracovat strategický dokument kraje *Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2006-2009*.

Dále projednal věcný záměr krajského projektu *Terne Čhave - projekt vzdělávání odborných pracovníků center pro rozvoj funkční gramotnosti romské mládeže* a doporučil kompetentním orgánům kraje předložit žádost o finanční podporu tohoto projektu z Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, v rámci 2 výzvy, priorita 2 – Sociální integrace a rovnost příležitostí, opatření 2. 1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí.

Koordinátor pro národnostní menšiny a romské záležitosti

Výkon působnosti Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ve výše uvedené oblasti je realizován především činnostmi obsaženými v náplni práce koordinátora pro národnostní menšiny a romské záležitosti. Vzhledem ke značnému počtu obyvatel kraje hlásícím se k historickým národnostním menšinám byla náplň práce koordinátora rozšířena o agendu koordinátora pro národnostní menšiny a pracovní místo bylo systémově zařazeno od 1. ledna 2003 do odboru kultury a památkové péče.

- o Koordinace činnosti romských poradců obecních úřadů obcí s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji

V průběhu roku 2005 byly uskutečněny čtyři pracovní schůzky koordinátora se zaměstnanci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností zajišťujících agendu podle § 6 odst. 8 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, které sloužily k předávání informací vztahujících se k možnostem implementace vládního dokumentu *Koncepce romské integrace* na úrovni obcí s rozšířenou působností, zejména v oblastech kraje hustě osídlených obyvateli příslušejícími k romské etnické skupině. Práce těchto úředníků, na poli výkonu přenesené působnosti státní správy, je velmi ztížená, především kumulováním pracovní náplně, a to i v podmínkách obecních úřadů obcí s poměrně vysokou koncentrací romského obyvatelstva (např. Karviná, Vítkov, Odry). V průběhu roku 2005 byla činnost romského poradce vykonávána v 19 obcích s rozšířenou působností. V případě obcí Český Těšín, Jablunkov a Frýdlant nad Ostravicí není činnost romského poradce vykonávána, vzhledem k málo početnému zastoupení romského obyvatelstva v lokalitách. Na pracovní schůzky s koordinátorem vysílají obecní úřady těchto obcí pouze své formální zástupce.

- o Spolupráce s obecními úřady a volenými zástupci lokálních samospráv

Kromě oficiálních informačních a metodických schůzek byla v průběhu roku 2005 uskutečněna řada osobních kontaktů koordinátora s romskými poradci, dalšími úředníky obecních úřadů, zástupci lokálních samospráv a zástupci nevládních neziskových organizací za účelem metodické pomoci při řešení konkrétních problémů v lokalitách. Nejčastěji řešená témata byla zejména: informace a metodická pomoc při podávání žádostí o státní dotace v dotačním programu Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity *Podpora terénní sociální práce* (Budišov nad Budišovkou), metodická pomoc při řešení konfliktů v soužití mezi romskou minoritou a většinovou společností (Bohumín), pomoc při hledání možností řešení otázky přiměřeného bydlení pro obyvatele lokalit přímo ohrožených sociální exkluzí (Ostrava, Bohumín), metodická pomoc při řešení otázek budování komunitních center, za přispění nevládních neziskových organizací, pro volnočasové aktivity dětí a mládeže z problémových lokalit (Rýmařov, Bohumín, Orlová).

- o Metodická pomoc zaměstnancům obecních úřadů vykonávajícím činnost terénních sociálních pracovníků

V průběhu roku 2005 bylo v rámci vládního dotačního programu *Podpory terénní sociální práce* zaměstnáno na 8 obecních úřadech obcí v rámci kraje 17 terénních sociálních pracovníků pro práci s klienty přímo ohroženými sociální exkluzí, žijícími v prostorově segregovaných lokalitách:

obec	počet zaměstnanců TSP v roce 2005
Bruntál	1
Budišov nad Budišovkou	1
Frýdek-Místek	3
Karviná	4
Krnov	2
Nový Jičín	1
Ostrava	3
Orlová	2
Celkem	17

K výkonu terénní sociální práce v lokalitách proběhly v roce 2005 dvě samostatná pracovní setkání za účasti volených zástupců obcí, romských poradců a terénních sociálních pracovníků obecních úřadů a zástupců neziskových organizací na dvou místech v kraji v Orlové a v Krnově. Terénní sociální pracovníci měli možnost porovnat náročnost terénní práce svých kolegů přímo v navštívených lokalitách. Na pracovních schůzkách byly diskutovány jednotlivé činnosti terénní sociální práce, metodika zpracování závěrečné zprávy a příprava vyúčtování státní dotace v rámci Programu podpory terénní sociální práce v roce 2005.

o Příprava projektu *Terne Čhave* (Mladí lidé)

V roce 2005 se činnost koordinátora rozšířila o tvorbu projektu předkládaného do výběrového řízení v Operačním programu Rozvoj lidských zdrojů, opatření 3.2. kraj předložil resortu práce a sociálních věcí ČR Žádost o finanční podporu projektu *Terne Čhave* (Mladí lidé) - projekt vzdělávání odborných pracovníků center pro rozvoj funkční gramotnosti romské mládeže v rámci 2. kola výzvy Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, Priorita 2 – Sociální integrace a rovnost příležitostí, Opatření 2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí. Cílem projektu je vybudování základu funkční sítě poskytovatelů specifických sociálních služeb poskytovaných především mladým lidem pocházejícím z romské etnické skupiny přímo ohrožených sociálním vyloučením a vyškolit sedm realizačních týmů z neziskových organizací (případně jiných organizací), které působí ve vybraných lokalitách kraje a poskytují sociální služby, v metodách sociální práce zaměřených na rozvoj funkční gramotnosti těchto mladých lidí. Projekt bude realizován ve čtyřech okresech kraje – Ostrava, Karviná, Bruntál, Nový Jičín – v lokalitách s nejvyšší koncentrací obyvatel příslušejících k romské etnické skupině. Předpokládané výsledky projektu: zlepšení současné sociální situace obyvatel konkrétních lokalit kraje, přímo ohrožených sociální exkluzí; zvýšení počtu zaměstnaných mladých lidí z těchto lokalit; zlepšení podmínek mladých lidí pro vymanění se z marginalizace a pro „změnu“ životního stylu.

o Další aktivity koordinátora

Ve spolupráci s Velvyslanectvím Velké Británie a kanceláří Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity byla krajem organizována konference s mezinárodní účastí s názvem *Aby česká škola byla pro všechny*, která proběhla v termínu 15. – 16. září 2005. Na přípravě a organizaci konference se výrazně podílel krajský koordinátor pro národnostní menšiny a romské záležitosti. Konference byla zaměřena na prezentaci příkladů dobré praxe z Velké Británie a České republiky v začleňování dětí pocházejících z tradičních romských rodin do hlavního proudu základního vzdělávání. Účastníky konference byli zástupci ústředních orgánů státní správy, krajské samosprávy, obecních samospráv, ředitelé škol a školských zařízení, zástupci neziskových organizací, řada významných zahraničních hostů a odborná veřejnost.

Kromě běžné telefonické i osobní konzultace s řediteli škol v kraji se koordinátor v průběhu roku 2005 odborně vyjadřoval k 9 žádostem MŠ a ZŠ, z toho o ustanovení funkce asistenta

pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním v pěti případech a ve čtyřech případech k žádosti o zřízení přípravné třídy pro děti se sociálním znevýhodněním.

K významným aktivitám koordinátora v oblasti spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi v roce 2005 byla metodická pomoc při realizaci projektu *Sastipen ČR – Zdravotně sociální pomocníci v sociálně vyloučených lokalitách* v Moravskoslezském kraji. Realizátorem uvedeného projektu je romské středisko *DROM* Brno. Jde o pilotní projekt s celorepublikovou působností, jehož cílem je zmírnění důsledků sociálního vyloučení obyvatel kraje žijících v problematických lokalitách v oblasti péče o zdraví. V rámci projektu bylo zaměstnáno 5 zdravotně sociálních pomocníků, kteří budou pracovat zejména v prostorově segregovaných lokalitách Bruntálska, Ostravska, Orlovska a Karvinska.

Participace krajského koordinátora na uvedeném projektu v rovině metodické pomoci a jako prostředníka výměny důležitých informací mezi zástupci na projektu zainteresovaných institucí v rámci Moravskoslezského kraje vyplývá z usnesení vlády ČR č. 219 ze dne 23. února 2005.

o Dotační politika výboru

Výbor projednal podmínky dotačního Programu podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2005 a 2006 a doporučil je radě kraje k vyhlášení. Výbor dále projednal a doporučil kompetentním orgánům kraje ke schválení návrh na poskytnutí dotací z rozpočtu kraje pro rok 2005 žadatelům v Programu podpory aktivit příslušníků národnostních menšiny žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2005.

Výbor projednal žádost *Řecké obce* Krnov-město (Sídliště pod Cvilínem J 49) o finanční podporu z rozpočtu Moravskoslezského kraje na stavbu památníku řeckým občanům žijícím v ČR v Krnově a doporučil Radě kraje žádosti organizace vyhovět.

Dotační *Program podpory aktivit příslušníků národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje na rok 2005* vyhlašuje Rada kraje. Je zaměřen na podporu aktivit organizací sdružujících příslušníky národnostních menšin v kraji zejména v oblasti kultury, multikulturních a integračních výchovně vzdělávacích aktivit, včetně projektů v těchto oblastech zaměřených na integraci romských komunit, není určen na podporu aktivit v oblasti prevence kriminality, protidrogovou politiku a integraci cizinců. Do dotačního řízení bylo přihlášeno 36 projektů ve třech kategoriích (umělecké aktivity s národnostní tematikou, kulturně vzdělávací a výchovné aktivity a dokumentace národnostní kultury) s celkovým požadavkem na podporu ve výši Kč 3 032 700,- Kč. Usnesením zastupitelstva kraje č. 4/134/1 ze dne 28. dubna 2005 bylo rozhodnuto o podpoře deseti z předložených projektů. Konkrétní příklady dotovaných projektů jsou níže.

OLOMOUCKÝ KRAJ

Výbor pro národnostní menšiny nebyl v Olomouckém kraji ustaven s ohledem na výsledky sčítání lidu v roce 2001 a faktickou absenci silnějších subjektů participujících na aktivitách národnostních menšin.

Agenda související s problematikou národnostních menšin je vykonávána PhDr. Renátou Köttnerovou, která zejména vykonává funkci koordinátorky pro romské záležitosti a zabývá se rovněž integrací cizinců a azylanty. Kontakt: Krajský úřad, odbor sociálních věcí tel./fax 585 508 218, 585 508 572, e-mail r.kottnerova@kr-olomoucky.cz.

Dotační programy Olomouckého kraje ve vztahu k národnostním menšinám nejsou odděleny od ostatních programů. Občanská sdružení, humanitární organizace a fyzické osoby mohou žádat o poskytnutí příspěvků na činnost do 20 000,- Kč, a to na následující oblasti: vzdělání a věda, mládež, kultura, sport a tělovýchova, prevence kriminality, sociální patologie

a primární prevence drogových závislostí, zdravotnictví, sociální služby a humanitární pomoc, turistický ruch a životní prostředí. O poskytnutí příspěvků rozhoduje Rada kraje.

Zmíněné subjekty i obce se v roce 2005 mohly ucházet o dotaci v rámci tzv. významných projektů Olomouckého kraje, o jejichž poskytnutí rozhoduje Zastupitelstvo Olomouckého kraje, a to ve stejných oblastech. V roce 2005 se žádná organizace směřující aktivity k národnostním menšinám neucházela o dotaci v rámci významných projektů.

PARDUBICKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Komise Rady kraje pro integraci romské komunity a dalších etnických skupin	http://www.pardubickykraj.cz/org.asp?thema=2744&category=	Komenského náměstí 125 532 11 Pardubice tel. 466 026 111 fax 466 611 220 e-mail: posta@pardubickykraj.cz

Usnesením Rady Pardubického kraje byla zřízena Komise Rady Pardubického kraje pro integraci romské menšiny a dalších etnických skupin.

Krajská koordinátorka pro romské záležitosti je zařazena na odboru sociálních věcí a spravuje tyto agendy:

- a) integrace romských komunit
- b) integraci cizinců a azylantů

Vzhledem k velikosti kraje a dané problematice je tato kumulace agend únosná.

Z rozpočtu Pardubického kraje jsou finančně podporovány v rámci dotačního řízení projekty v *Programu integrace romské komunity a integrace cizinců*.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Na území Plzeňského kraje žije podle posledního sčítání lidu 2,7% občanů hlásících se k národnosti jiné než české a výbor pro národnostní menšiny není Zastupitelstvem Plzeňského kraje zřízen. Menšinovou problematikou se v případě potřeby zabývá Komise sociálních věcí Rady Plzeňského kraje.

Krajský úřad Plzeňského kraje zřídil na Odboru sociálních věcí a zdravotnictví funkci koordinátora romských poradců, jenž se podílí na koordinaci romských poradců obcí a vymezil pracovníka, v jehož pracovní náplni je i agenda integrace cizinců a národnostních menšin.

Koordinátor romských poradců dle potřeby metodicky vedl romské poradce na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností a pomáhal řešit konkrétní kasuistiky. Koordinátor zabezpečuje současně agendu spojenou s dozorem nad poskytováním sociálních služeb dle zák. č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, funkce koordinátora integrace menšin a cizinců je spojená s agendou prevence kriminality. Na většině obecních úřadů obcí s rozšířenou působností je zřízena funkce romského poradce, jehož náplní práce je monitoring a analýza životní situace romské minority v dané lokalitě. Ve většině případů se však jedná o kumulovanou funkci, kdy poradce řeší i další agendy.

Plzeňský kraj v roce 2005 jako i v minulých letech vyhlásil samostatný dotační systém nazvaný *Program podpory terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských komunitách*.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Komise Rady hl. m. Prahy pro oblast národnostních menšin	http://www.praha-mesto.cz/zastupitelx/komise.aspx?kid=10034	Mariánské nám. 2, 118 00 Praha 1 tel. 236 001 111, předsedkyně e-mail: hana.halova@cityofprague.cz tajemnice e-mail: jana.cerna@cityofprague.cz

Výbor pro národnostní menšiny v hl. m. Praze nebyl ustaven (podle zákona o hl. m. Praze počet národnostních menšin podle statistiky nedosahuje požadovaných 5 procent obyvatel). Od roku 2000 pracuje však Komise RHMP pro oblast národnostních menšin na území hl. m. Prahy, jejíž složení je stabilní a mění se v průběhu volebního období na základě požadavků národnostních menšin o změny či na základě průběžných životních událostí, které v průběhu volebního období nastanou.

Současné složení komise uvádí seznam členů komise, který je uveden níže v tabulce.

Kontaktní osoby:

Kontaktní osobou pro jednání je předsedkyně komise radní Mgr. Hana Halová. Zprostředkování informací pro předsedkyni Komise je možno realizovat také prostřednictvím následujících osob:

Ing. Vladimír Osoba, vedoucí sekretariátu radní Mgr. Hany Halové

Mgr. Jan Černá, tajemnice komise a specialista pro národnostní menšiny

Doc. PhDr. Jaroslav Balvín, CSc, člen Komise a specialista pro národnostní menšiny.

Agendou Komise podobně jako v minulých letech v roce 2005 bylo:

- Udržování komunikace s národnostmi
- Udržování komunikace s občanskými sdruženími národnostních menšin
- Jednání o jednotlivých akcích národnostních menšin významnějšího charakteru v činnosti minorit a v činnosti hl. m. Prahy
- Projednávání podmínek a realizace Celoměstských programů na podporu aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy.

Tuto agendu mají v pracovní náplni práce specialisté pro národnostní menšiny:

Doc. PhDr. Jaroslav Balvín, CSc., Mgr. Jana Černá.

Kumulace agend se projevila v tom, že tito pracovníci dostali do své agendy na starost také otázky související s integrací cizinců, ačkoliv u vědomí vzrůstající složitosti a také odlišnosti agend žádal ředitel sekretariátu radní Mgr. Hany Halové o zřízení místa referenta pro integrace cizinců. Zatím se vzhledem k omezování pracovních míst na Magistrátě hl. m. Prahy toto nepovedlo, a proto obě agendy musí zvládat stávající výše jmenovaní pracovníci.

Ti mají tedy na starosti vedení agendy integrace cizinců v následujících hlavních bodech:

- Udržování komunikace s cizinci, kteří chtějí komunikovat a spolupracovat s hl. m. Prahou
- Udržování komunikace s občanskými sdruženími integrujících se cizinců
- Jednání o jednotlivých akcích integrujících se cizinců významnějšího charakteru v činnosti těchto minorit a v činnosti hl. m. Prahy
- Projednávání podmínek a realizace Celoměstských programů na podporu aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy zaměřených na podporu integrace cizinců (ale to až od roku 2006, kdy byl schválen doplňující program na finanční podporu aktivit integrujících se cizinců)
- Vést agendu Komise RHMP pro otázky integrace cizinců, která pracuje pod předsednictvím radní Mgr. Hany Halové.

Kumulace agendy s agendou pro romské komunity na území hl. m. Prahy se projevuje hlavně v tom, že Mgr. Jana Černá kromě toho, že je tajemnicí pro komisi národnostních menšin a pro

komisi pro integraci cizinců, vede také agendu pro poradní sbor romských poradců. Jinak tuto agendu z hlediska pracovního má na starosti zvláště vyčleněná romská koordinátorka.

Dotační politika byla i v roce 2005 realizována prostřednictvím Celoměstských programů podpory aktivit národnostních menšin. Programy se členily na program podporující činnost:

- kulturní
- publikační
- osvětovou a vzdělávací.

ÚSTECKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Výbor pro národnostní menšiny, zřízen v roce 2005	http://www.kr-ustecky.cz/	Velká Hradební 3118/48 400 02 Ústí nad Labem Předseda výboru: tel. 475 657 806 e-mail: budjac.r@kr-ustecky.cz

Výbor se zabývá výlučně problematikou národnostních menšin. Administraci výboru zajišťuje v rámci kumulované pracovní náplně jeden pracovník odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Samostatný dotační program na podporu národnostních menšin není vyhlašován. Organizace příslušníků národnostních menšin mají možnost se přihlásit do všech dotačních jiných programů vyhlašovaných krajem

ZLÍNSKÝ KRAJ

<i>výbor</i>	<i>www stránka</i>	<i>kontakt</i>
Komise pro národnostní menšiny, etnické skupiny a integraci romských komunit	http://www.kr-zlinsky.cz/index.php?ro=13377	třída Tomáše Bati, 21 761 90 Zlín tel. 577 043 111, fax 577 043 202

Rada Zlínského kraje zřídila jako svůj poradní orgán Komisi pro národnostní menšiny, etnické skupiny a integraci romských komunit. V komisi je 16 členů, z toho 7 Romů. Komisi předsedá PhDr. Zdeněk Szpak, člen rady kraje pro sociální oblast a národnostní otázky.

Vedle toho v loňském roce spravoval agendu národnostních menšin, integrace cizinců a romskou problematiku krajský koordinátor. Nejvíce času bylo věnováno romské problematice. Ke kumulaci agendy s protidrogovou politikou tudíž nedochází.

2. Jaká je spolupráce výboru pro národnostní menšiny (rady / jiného orgánu) s organizacemi příslušníků národnostních menšin?

JIHOČESKÝ KRAJ

Organizace příslušníků národnostních menšin na úrovni zájmových organizací v Jihočeském kraji nejsou, nebyla dosud ustavena ani žádná pobočka ze společensko-kulturních organizací národnostních menšin, působících na republikové úrovni.

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

Spolupráce Rady pro národnostní menšiny s organizacemi příslušníků národnostních menšin je velmi dobrá a projevuje se zejména ve vzájemné spolupráci a organizaci společných akcí, podpoře jejich aktivit a účasti členů Rady na akcích organizovaných jednotlivými sdruženími

u příležitosti jejich státních i církevních svátků. Seznam sdružení národnostních menšin i organizací působících v dané oblasti v kraji je uveden v příloze č 10.

KARLOVARSKÝ KRAJ

Členy výboru jsou i zástupci národnostních menšin samozřejmě s kontakty do svých komunit. Z organizací příslušníků národnostních menšin jsou kulturně aktivní jen slovenské, německé a romské. Z řad dalších se jedná pouze o aktivnější jednotlivce. Kontaktní osobou do řad národností je převážně znovu Mgr. Vaculík

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Krajský úřad nedělá ve spolupráci s neziskovými organizacemi žádný rozdíl. Kraj spolupracuje s každým, kdo projeví zájem.

LIBERECKÝ KRAJ

Spolupráce je pouze na území Liberecka. Komise spolupracuje s každým, kdo projeví zájem. Obecně lze říci, že zájem o veřejný život romských organizací je a také se to projevuje v běžném životě. Neaktivnější jsou *Liberecké romské sdružení*, občanské sdružení *Kulturní tradice*.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Členové výboru se seznámili se s aktuální situací romských komunit žijících v Moravskoslezském kraji a možnostmi jejich řešení, osobně navštívili některé prostorově segregované lokality v kraji, debatovali s jejich obyvateli i zástupci neziskových organizací, které v těchto lokalitách pracují. Výbor navázal živou spolupráci s organizacemi sdružujícími příslušníky národnostních menšin v kraji a je průběžně informován o pořádaných akcích v průběhu roku, kterých se členové výboru v rámci možností zúčastňují. Spolupracující organizace sdružující příslušníky národnostních menšin žijících na území Moravskoslezského kraje jsou uvedeny v příloze č. 10.

- o Informace o některých projektech realizovaných organizacemi sdružujícími příslušníky národnostních menšin, které byly dotovány Moravskoslezským krajem v roce 2005

Festival PZKO - Třinec 2005	
Pořádající organizace	Polský kulturně osvětový svaz v České republice Střelníční 28, 737 01 Český Těšín
Termín konání	28. května 2005 v Třinci

Kulturní akce, pořádaná největší organizací sdružující příslušníky polské národnostní menšiny žijící v ČR, proběhla v areálu sportovního stadionu v Třinci. V bohatém programu se prezentovaly všechny taneční a pěvecké soubory sdružované v *Polském kulturně - osvětovém svazu v ČR* i zahraniční hosté z Polska a ze Slovenska. Akce se účastnilo přibližně 4000 návštěvníků z celého kraje. Významnými hosty festivalu byli Ing. Jiří Carbol, náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje a Kazimierz Kuc, místopředseda senátu Polské republiky.

VI. Česko-německé dny	
Pořádající organizace	Slezský německý svaz Horovo náměstí 2, 746 01 Opava
Termín konání	23. – 25. června 2005 v Opavě

Tři červnové dny byly v Opavě příležitostí pro setkání příslušníků německé menšiny žijící v kraji, majoritních obyvatel a hostů. K programu, v pořadí šestého ročníku *Česko-německých dnů* v Opavě, patřily např. panelová diskuse na téma *Co přinesl konec druhé světové války Opavě?*, která proběhla v aule Slezské univerzity za účasti jejího rektora Prof. Zdeňka Jiráska

a náměstka primátora Města Opavy Doc. Jana Mrázka, dále kulturní vystoupení pěveckých souborů z Bolatic, Havířova a Opavy. VI. *Česko-německé dny* byly zakončeny katolickou bohoslužbou v německém jazyce v kostele svatého Ducha v Opavě. Součástí série kulturních akcí byla také výstava prací Ing. arch. Josefa Krischkeho.

Řecké dny Krnov 2005	
Pořádající organizace	Řecká obec Krnov-město
	Sídlíště pod Cvilínem J/49, 794 01 Krnov
Termín konání	17. – 18. června 2005 v Krnově

Folklorního odpoledne se na krnovském náměstí zúčastnilo několik souborů řeckých lidových písní a tanců působících v České republice (např. soubor *Lycea Řekyň v ČR*, *Antigoni* z Krnova, *Nea Elbida* z Bohumína), hosté z Řecka (soubor lidový tanců z řeckého města Preveza) a ze Slovenska (soubor lidových tanců *Šmykňa*). Součástí pořádané akce bývá už tradičně také konference k výuce novořečtiny, řecká taneční zábava a výstava řecké knihy.

6. Karvinský romský festival	
Pořádající organizace	Sdružení Romů Severní Moravy
	Palackého 607, 735 06 Karviná-Nové Město
Termín konání	25. června 2005 v Karviné

Tradičního romského festivalu tance a hudby v Karviné se v tomto roce zúčastnilo téměř 7000 návštěvníků. Na akci se představilo jedenáct hudebních souborů a sólistů z Česka (Věra Bílá a *Kale*, *Rokycany*), Slovenska (populární hudební skupina *City Boys* z Trnavy) a Polska (*Rewia Ciganska*). Hlavním hostem festivalu byla finalistka loňského ročníku soutěže *Česko hledá SuperStar* Martina Baloghová. Festival zahájil Mgr. Antonín Petráš, primátor Karviné a úspěch akci přijel popřát, jako každým rokem, také hejtman Moravskoslezského kraje Ing. Evžen Tošenovský.

OLOMOUCKÝ KRAJ

Koordinátorka spolupracuje úzce se zástupci bulharské menšiny, ve spolupráci s *Bulharským klubem* jsou realizovány aktivity směřující k prezentaci kultur národnostních menšin (akce *Umíme se domluvit*, *Dny bulharské kultury*). V roce 2005 došlo ke změně vedení *Řecké obce Šumperk*, byl navázán kontakt s předsedou Theodorem Amanatidisem a dohodnuta spolupráce pro další období. Nejužší kontakt je udržován s příslušníky romské menšiny.

Všem občanským sdružením je poskytován průběžně informační servis týkající se možností získání příspěvků na činnost z rozpočtu kraje i o dalších vyhlašovaných dotačních titulech ze strany ministerstev a ostatních donátorů.

PARDUBICKÝ KRAJ

V Komisi Rady Pardubického kraje pro integraci romské menšiny a dalších etnických skupin jsou zastoupeny také osoby z řad romské menšiny. Někteří z nich jsou zároveň i statutárními zástupci romských občanských sdružení (přehled viz příloha č. 10).

PLZEŇSKÝ KRAJ

Na Plzeňský kraj se v roce 2005 obraceli pouze zástupci romské menšiny, a to především díky možnosti získat finanční příspěvky z dotačního řízení.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Komise spolupracuje s většinou občanských národnostních sdružení, které mají sídlo na území hl. m. Prahy. Jejich přehled je téměř totožný se jmény sdružení, která podávají projekty

do konkursního řízení na granty v rámci Celoměstských programů podpory aktivit národnostních menšin.

Tyto kontakty jsou také uvedeny v Koncepci politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám, kterou Praha vydala v roce 2002. S těmito organizacemi je vedena pravidelná a úzká spolupráce především prostřednictvím předsedů těchto organizací, ale i jejich členů. Aby zde neprobíhal pouze kontakt s předsedy, organizuje Praha jednou do roka plenární setkání členů občanských sdružení národnostních menšin, což přispívá k větší vzájemné informovanosti a užšímu poznávání otázek, které obě strany zajímají.

ÚSTECKÝ KRAJ

Spolupráce s organizacemi příslušníků národnostních menšin je na dobré úrovni, a to vzhledem k tomu, že zástupci některých organizací jsou členy výboru a informují o svých aktivitách a společenských akcích, na něž zvou i příslušníky dalších menšin a zástupce kraje.

ZLÍNSKÝ KRAJ

V kraji nejsou samostatné organizace národnostních menšin. Jsou zde občanská sdružení založené romskými příslušníky, se kterými Zlínský kraj spolupracuje hlavně prostřednictvím vyhlášených podprogramů v oblasti integrace romských komunit Q - formou dotačních titulů.

3. Jaký bude mít, dle vašeho názoru, Evropská Charta menšinových či regionálních jazyků dopad na veřejné dění ve vašem správním obvodu?

JIHOČESKÝ KRAJ

Žádný z menšinových jazyků nelze definovat ve smyslu čl. 1 Charty, tj. jako jazyk ve smyslu užšího územního vymezení, kde je vyjadřovacím prostředkem takového počtu osob, který přijetí různých ochranných a podpůrných opatření opodstatňuje.⁴⁸⁾ S přihlédnutím na současnou národnostní situaci v našem kraji jsme toho názoru, že vzhledem k těmto skutečnostem bude dopad ratifikované charty na veřejné dění u nás minimální.

JIHMORAVSKÝ KRAJ

Charta podpoří používání slovenského jazyka v kraji ve styku s orgány veřejné správy kraje za současné podpory nyní již platné a účinné legislativy (zejména zákon č. 500/2004 Sb.).

KARLOVARSKÝ KRAJ

Jasně stanovení a přistoupení k evropským pravidlům jistě napomůže integraci národnostních menšin, a proto je třeba definování hlavně v oblasti vzdělávání, soudních orgánů a práva na tlumočnicka, styku s veřejnými orgány, hromadných sdělovacích prostředků, kultury aj. a týká se v našem kraji především němčiny a vietnamštiny, popř. slovenštiny.⁴⁹⁾

KRAJ VYSOČINA

Charta nebude mít výrazný dopad na dění v kraji.

⁴⁸⁾ Jde o nepřesnou interpretaci. Komplexní text s odůvodněním je uveden na http://wtd.vlada.cz/pages/rvk_rnm.htm

⁴⁹⁾ Jde o nepřesnou interpretaci, závazky vyplývající z Charty se nevztahují na jazyky migrantů, tedy ani na vietnamštinu.

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

Podporuje se ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků, ale obává se problémů s jejím uplatňováním, např. v tom, že je nedostatek tlumočnicků do romského jazyka, na což nejsou úřady připraveny.

LIBERECKÝ KRAJ

Pravděpodobně problém nastane pokud se budou příslušníci romské komunity písemně či ústně odvolávat do „Usnesení“, dříve „Rozhodnutí“ dle Správního řádu. Veřejná správa není připravena na překlady a tlumočení v romském jazyce.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

Výbor zastupitelstva Moravskoslezského kraje pro národnostní menšiny vnímá evropskou iniciativu v podobě Evropské Charty regionálních či menšinových jazyků jako možnost podpory národní identity příslušníků národnostních menšin žijících na území kraje. Na jednání členů výboru a představitelů organizací sdružujících příslušníky polské národnosti menšiny dne 20. září 2005 k ratifikaci Charty došlo ke vzájemné shodě v záležitostech praktické realizace po její ratifikaci.

V návaznosti na jednání výboru ve věci ratifikace Charty vyhodnotil odbor kultury a památkové péče krajského úřadu, pro přesnější orientaci členů výboru v problematice, stanoviska tajemníků některých obecních úřadů s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji, kterými se vyjádřili k odhadovaným provozním nákladům na realizaci Charty v běžných pracovních podmínkách veřejné správy. Osloveni k vyjádření stanoviska o odhadovaných nákladech byli tajemníci těchto obecních úřadů s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji: Bruntál, Český Těšín, Frýdek-Místek, Havířov, Jablunkov, Karviná, Třinec a Rýmařov. Jedná se o obce, v jejichž správní působnosti žije podstatná část obyvatel příslušejících k národnostním menšinám. Nejvyšší odhad nákladů a současně nejvyšší počet uživatelů služeb v menšinovém jazyce je předpokládán na Jablunkovsku, kde žije podstatná část obyvatel hlásících se k polské národnosti. S žádnými zvýšenými náklady není naopak počítáno na Rýmařovsku a Bruntálsku, kde žije část obyvatel hlásících se ke slovenské národnosti. Obecně z komentářů oslovených tajemníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností k problematice vyplynulo, že některé služby jsou na obecních úřadech již poskytovány, na některých úřadech jsou dokonce běžnou praxí. Současně tajemníci neprojeví obavu z neúměrného zatěžování úřadu v této oblasti, které by bylo způsobeno přílišným nárůstem uživatelů vyžadujících poskytování služeb úřadů v menšinovém jazyce po ratifikaci Charty.

Celkově jsou odhadovány náklady obecních úřadů v kraji spojené s realizací bodu 10 Charty v rozsahu návrhu na ratifikaci přibližně na 2 500 000 až 3 000 000,- Kč ročně.

OLMOUCKÝ KRAJ

Pokud jde o dopad připravované ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků, pak dle vyjádření zástupců národnostních menšin nebude mít tento akt dopad na veřejné dění v Olomouckém kraji.

PARDUBICKÝ KRAJ

Ratifikace Evropské charty menšinových či regionálních jazyků nebude mít významný dopad na veřejné dění v našem správním obvodu. Konkrétně romská menšina nepožaduje např. tlumočení v rodném jazyce a také výuku dětí na základních školách. Důvodem je jistě i ta skutečnost, že ne všichni Romové žijící v Pardubickém kraji ovládají romský jazyk.

V rámci zachování romské kultury vyjadřujeme podporu k vydávání romského periodického tisku, rozvíjení romské kultury, pořádání festivalů, vysílání v rozhlasu a televizi.

PLZEŇSKÝ KRAJ

Vzhledem ke skutečnosti, že se Evropská charta menšinových či regionálních jazyků dotýká v Plzeňském kraji jen slovenštiny, neočekáváme, že by měla výraznější dopad na veřejné dění v kraji. Dle posledního sčítání lidu žili na území Plzeňského kraje 7 773 Slováci. Od května 2005 nejsou Slováci jako příslušníci Evropské unie povinni se evidovat na cizinecké policii, takže neexistuje přehled ani kvalifikovaný odhad, kolik se jich v kraji nachází. Každopádně ani před vstupem ČR do EU, ani poté Slováci žijící na území Plzeňského kraje nevystupovali ani nejednali jako menšina ve smyslu zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jejich migrace do Plzeňského kraje byla a je převážně migrací ekonomickou.

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Ratifikace této charty je hlavním městem Prahou vítána i ve směru podpory menšinových a regionálních jazyků i proto, že Praha ve svých programech na podporu aktivit národnostních menšin má jeden program, který je podle našeho soudu směřován již od roku 1999 právě na podporu jazyků minorit. Tímto programem je program finančně podporující vydávání publikací národnostních menšin. Přitom národnosti využívají možnosti publikovat ve svých jazycích, ale vžila se dosti výrazně praxe, že vydávají publikace zrcadlově, v jazyce svém i v jazyce českém. I v minulém roce 2005 byla tato možnost využita, bylo vydáno 6 publikací. To znamená, že od roku 1999 bylo přibližně vydáno 70 publikací, mezi nimi nejenom knihy, ale také různé audio i video nosiče v jazycích té které minority.

Záměrem, který by také zvýraznil dopad Charty na veřejné dění v Praze a shrnul i publikační aktivity za rok 2005, je veřejná prezentace publikací národnostních menšin, která se chystá na červen roku 2006 ve velkém sále Zastupitelstva hl. m. Prahy.

ÚSTECKÝ KRAJ

Charta bude hlavním tématem příštího zasedání Výboru pro národnostní menšiny. Vzhledem ke krátkému působení výboru nebylo možné se touto problematikou zabývat dříve. Po projednání ve výboru bude možné odhadnout dopad Charty na veřejné dění v kraji.

ZLÍNSKÝ KRAJ

Dopad charty bude při situaci, když si romský občan podá žádost v romském jazyce. Zatím úřady nejsou připraveny na okamžité překlady z romštiny do češtiny.

5.3.1. Shrnutí

- **Řešení menšinové agendy**

Zastupitelstva krajů přistupují k problematice národnostních menšin vcelku dynamicky a inovativně. Přitom jen pro tři z nich (Karlovarský, Moravskoslezský a Ústecký) vyplývá na základě sčítání lidu povinnost zřídit výbor pro národnostní menšiny. Dynamický přístup ve srovnání s úrovní obcí a statutárních měst jim dovolují lepší finanční možnosti, slabší osobní provázání zastupitelů kraje s místními komunitami a konečně věcná i politická potřeba řešit agendu spojenou s národnostně menšinovou problematikou – přinejmenším romskou – ve

většině krajů. Na rozdíl od situace v roce 2004, kdy na úrovni krajů existovaly čtyři výbory, v loňském roce již devět krajů zřídilo radu, výbor či komisi, dva kraje (Plzeňský, Jihočeský) problematikou národnostních menšin pověřily zvláštního pracovníka, v Olomouckém kraji agenda spadá pod romského koordinátora. V kraji Vysočina žádný zvláštní orgán pro národnostní menšiny zřízen nebyl a kraj Středočeský, který má funkci romského koordinátora, na otázky nereagoval, ani z internetových stránek kraje není zřejmé, zda agenda národnostních menšin je svěřena do pravomocí jemu. Situace v Jihomoravském kraji ukazuje na rozmanitost v přístupu k uvedené problematice, neboť zde je zřízena Rada pro národnostní menšiny, vedle toho též funkce romského koordinátora a otázka vzdělávání je navíc svěřena do agendy referenta pro vzdělávání národnostních menšin.

Vedle problematiky národnostních menšin obecně se kraje často souběžně potýkají s tématy, jako integrace cizinců (popř. azylantů) a hlavně romských komunit. Na úkol integrace Romů se kromě toho zase váže agenda sociální (bytová situace, nezaměstnanost, protidrogová politika atd.). V některých případech jsou tyto agendy řešeny kumulovaně v rámci jedné funkce, což nastává zejména u romských koordinátorů, kteří jsou ve všech krajích a kteří mají blízko k ostatním oblastem. Taková situace je někdy neúnosná (jako uvádí např. Královehradecký kraj).

- **Orgány zaměřené na národnostní menšiny a jejich základní aktivity**

Výbor pro národnostní menšiny

<i>kraj</i>	<i>popis</i>
Karlovarský	7 členů; předseda členem zastupitelstva, zástupci Vietnamců, Slováků, Němců a Romů. Většinu agendy zatím vyřizuje romský koordinátor
Liberecký	13 členů; poradní, iniciační a koordinační orgán pro Radu kraje; bez zastoupení národnostních menšin
Moravskoslezský	11 členů; kooperace s polskou menšinou, hlavně v oblasti Charty, integrace Romů, ostatní menšiny řešeny jen okrajově, čemuž odpovídají např. i proporce přiznaných dotací
Ústecký	11 členů; administraci zajišťuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Rada pro národnostní menšiny

<i>kraj</i>	<i>popis</i>
Jihomoravský	sedmičlenná; poradní a iniciativní orgán, členové jmenováni na základě dohody politických klubů zastupitelstva. Hodnocení projektů a návrhy na vyčlenění prostředků pro národnostní menšiny, monitoring činnosti a identifikace jejich potřeb, informování zastupitelstva o jejich situaci, hodnocení Charty, podpora kulturní a publikační činnosti zaměřené na národnostní menšiny. Agenda zasahuje i do ostatních oblastí, ačkoliv pro ně existují vlastní orgány (např. romský koordinátor a referent pro vzdělávání národnostních menšin), podobně i činnost romského koordinátora zasahuje do této problematiky obecně

Komise pro národnostní menšiny

<i>kraj</i>	<i>popis</i>
Hlavní město Praha	29 členů. Předsedou je radní, komise se skládá z odborníků a zástupců menšin (včetně vietnamské komunity, čestným hostem je i zástupce židovské komunity). Komise komunikuje s národnostními menšinami, projednává aktivity jich se týkající a aktivity na jejich podporu. Její činnost je zaneprázdněována přibráním agendy integrace cizinců
Královehradecký	počet členů není specifikován; zabývá se především romskou problematikou
Pardubický	počet členů není specifikován; komise pro integraci romské menšiny a dalších etnických skupin; romská koordinátorka kumuluje agendu romské problematiky s integrací cizinců a azylanty
Zlínský	16 členů; agenda národnostních menšin, etnických skupin a integrace romských komunit. Na všech se podílel i krajský romský koordinátor

Romský koordinátor zasahující do oblasti národnostních menšin obecně

<i>kraj</i>	<i>popis</i>
Jihomoravský Královéhradecký Olomoucký	kromě romské problematiky např. komunikuje se zástupci samospráv zabývajících se problematikou národnostních menšin v kraji, popř. se podílí na programech, jako např. přípravy občanů z řad národnostních menšin k přijetí do služebního poměru příslušníka Policie ČR (Jihomoravský)
Karlovarský Moravskoslezský	funkce výslovně spojena se záležitostmi národnostních menšin

Pracovník pro oblast národnostních menšin:

<i>kraj</i>	<i>popis</i>
Jihočeský	těž agenda integrace cizinců a azylantů
Jihomoravský	referent pro vzdělávání národnostních menšin
Plzeňský	Koordinátor pro integraci menšin a cizinců, spravuje též agendu prevence kriminality. Na Romy je zaměřen zvláště romský koordinátor

- **Komunikace se zástupci menšin**

Do práce a jednání výborů bývají podle potřeby zapojováni i zástupci jiných menšinových komunit, jako např. Vietnamci, zástupci židovských obcí apod. Hlavní město Praha komunikuje nejen s organizacemi menšin, ale jednou ročně pořádá i plenární setkání členů občanských sdružení příslušníků národnostních menšin.⁵⁰⁾

V některých případech (Jihomoravský kraj) jsou k jednání zváni na stejné úrovni se zástupci národnostních menšin také zástupci občanských sdružení založených z iniciativy většinové společnosti (obvykle s multikulturním zaměřením).

- **Dotační politika**

Z hlediska krajů se největší pozornost věnuje romské komunitě, což odráží i výše dotací: cca 58%, zatímco ostatní menšiny získávají podobné objemy v rozmezí 1 – 3% celkové sumy dotací.

Kraje se liší v dotační politice podle toho, zda vydělují část prostředků výhradně pro potřeby národnostních menšin či nikoliv. Zvláštní programy pro národnostní menšiny (kromě zaměřených výlučně na Romy) mají kraje Jihomoravský, Liberecký, Moravskoslezský a hlavní město Praha. V těchto krajích zaujímá národnostně menšinová problematika také relativně významnější místo.

Ostatní kraje oblast národnostních menšin nijak explicitně nezohledňují, což je ještě častější na úrovni obcí a statutárních měst. V Olomouckém kraji byl takovýto program nabídnut, ale nebyl zaznamenán žádný zájem o tuto specificky vymezenou dotaci ze strany menšin.

- **Přístup k Chartě**

Zájem krajů se nejvíce týká slovenštiny a romštiny. V případě užívání romštiny v úředním styku se kraje obávají problémů z finančních nákladů a nedostatku tlumočnicků (Královéhradecký, Zlínský). Jiné kraje hodnotí situaci realističtěji s ohledem na klesající užívání romštiny mezi Romy a slabou potřebu uplatňovat jí v úředním styku (neznalost potřebné terminologie apod.; kraj Pardubický). Podobně v případě Slováků kraje neočekávají

⁵⁰⁾ Tento přístup může sloužit jako osvědčený model pro ostatní kraje.

aplikaci slovenštiny v úředním styku, vzhledem ke slabé potřebě tento jazyk uplatňovat (Plzeňský), resp. dožadovat se tlumočení.

Ani v případě polštiny kraje neočekávají zásadní změny (Moravskoslezský). Polština a zejména nářečí na Těšínsku – jako běžný komunikační kód příslušníků polské menšiny – jsou totiž často ovládány i nepolskými obyvateli Těšínska. Pokud existuje oboustranná vůle, úřední komunikace v příslušných obcích probíhá bez problémů v polštině či v nářečí. Největší nárůst nákladů se očekává na Jablunkovsku s největší koncentrací polského obyvatelstva. Celkové náklady obecních úřadů spojené s realizací bodu 10 Charty v rozsahu návrhu na ratifikaci jsou odhadovány na 2 500 000 - 3 000 000,- Kč ročně.

Některé kraje ještě svůj názor nevyjádřily vzhledem k pozdnímu přístupu k této problematice. Za zmínku stojí vyjádření zástupce Plzeňského kraje, který argumentuje menšinovým zákonem (Slováci nevystupují a nejednají jako menšina, proto nemají nárok na uplatňování svého jazyka). Charta se však národnostním menšinám explicitně vyhýbá, a je zacílena na jazyky. Efekty z toho vyplývající proto nemusí kopírovat situaci národnostních menšin.

Typy poradních orgánů a dotační programy pro národnostní menšiny v krajích

<i>kraj</i>	<i>Výbor</i>	<i>Rada</i>	<i>Komise</i>	<i>Romský koordinátor kumulující funkci s danou oblastí</i>	<i>jiná funkce (pracovník)</i>	<i>dotační program</i>
Jihočeský					X	
Jihomoravský		X		X	X	X
Karlovarský	X			X		
Kraj Vysočina						
Královéhradecký			X	X		
Liberecký	X					X
Moravskoslezský	X			X		X
Olomoucký				X		
Pardubický			X			
Plzeňský					X	
Hlavní město Praha			X			X
Středočeský						
Ústecký	X					
Zlínský			X			

6. Národnostní menšiny ve vlastním pohledu

Stejně jako v předešlých letech byli zástupci národnostních menšin v Radě požádáni o zpracování podkladů k připraveným otázkám, které jsou totožné s názvy oddílů v této kapitole. Podklady byly po obsahové stránce ponechány v původní podobě, pouze drobně stylisticky upraveny, přičemž autoři textu jsou uváděni v poznámce pod čarou. Pokud se v textu vyskytují subjektivní interpretace či zjevná diskrepance, vysvětlení sekretariátu je připojeno v poznámkovém aparátu.

6.1. Podpořené projekty organizací národnostních menšin v roce 2005

Následující přehled ilustruje finanční podporu, která je organizacím příslušníků národnostních menšin poskytována ze strany samosprávy na úrovni obcí a krajů na jedné straně a dotace úřadů centrální státní správy na straně druhé. Ukazuje mimo jiné i to, jaký mají zástupci národnostních menšin o dotacích přehled.

BULHARSKÁ MENŠINA ⁵¹⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

<i>organizace</i>	<i>projekt / účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>	
Bulharská kulturně osvětová organizace Praha	Publikace „Balgarska sedjanka“	Magistrát hl. m Prahy	70 000	
	Festival Praha – srdce národů		30 000	
Bulharská kulturně osvětová organizace Cyrila a Metoděje Praha	Publikace „ Zápisky“		30 000	
	Kulturně osvětová činnost		40 000	
OS Vazražďane Praha	Klubová a provozní činnost		30 000	
	Dny bulharské kultury		60 000	
OS Pirin Brno	Výuka bulharských písní a tanců		Jihomoravský kraj	35 000
	Uchování bulharské kultury		Magistrát města Brna	20 000
	Provozní náklady v oblasti kultury	20 000		
	Rozvoj bulharské kultury a folklóru	30 000		
OS Bulharské kulturní a osvětové sdružení Brno	Bulharská kultura, jazyk a lidová tradice	85 000		
celkem			450 000	

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Bulharská kulturně osvětová organizace Praha	Vydávání časopisu Roden glas	Ministerstvo kultury	200 000
	Domluvíme se (výuka bulharštiny)		20 200
	Výstava 125 let bulharské organizace		20 000
Bulharská kulturně osvětová organizace Cyrila a Metoděje Praha	Dny bulharské kultury	Ministerstvo kultury	70 000
OS Pirin Brno	Uchování bulharské kultury	Ministerstvo kultury	70 000
	Výuka bulharských písní a tanců	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	88 000
OS Vazražďane Praha	Vydávání časopisu Balgari	Ministerstvo kultury	300 000
	Dny bulharské kultury		80 000
	Klubová a provozní činnost		60 000
	Čtu, mluvím a píšu bulharsky	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	75 000

⁵¹⁾ Podklad zaslal člen Rady MUDr. Atanas Ivan Belkov.

OS Bulharské kulturní a osvětové sdružení Brno	Bulharský folklór jako součást evropské integrace	Ministerstvo kultury	45 000
celkem			1 028 200

CHORVATSKÁ MENŠINA

Podklady nebyly dodány. Zástupci menšiny však žádný projekt v dotačních programech resortů ani nepodali.

MAĎARSKÁ MENŠINA ⁵²⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt / účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Svaz Maďarů, organizační jednotka (OJ) Praha	Praha – srdce národů	Magistrát hl. m. Prahy	30 000
	Klubová setkání		20 000
	DVD – 15. výročí Svazu		20 000
	Taneční soubor Nyitnikék		20 000
OJ Brno	Dny maďarské kultury	Jihomoravský kraj	75 000
	Kulturní aktivity	Magistrát města Brna	100 000
OJ Litoměřice	Kulturně informační a dokumentační činnost	Město Litoměřice	14 000
OJ Teplice	Kulturně informační a dokumentační činnost	Město Teplice	31 000
		Kulturní středisko Teplice	8 000
	Dny maďarské kultury	Ústecký kraj	50 000
OJ Ostrava	Kulturně informační a dokumentační činnost	Město Ostrava	80 000
	Dny maďarské kultury	Moravskoslezský kraj	47 240
celkem			495 240

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Svaz Maďarů žijících v českých zemích	Vydávání časopisu Prágai Tükör	Ministerstvo kultury	997 000
	Kulturně informační a dokumentační činnost		450 000
	Dny maďarské kultury		130 000
	Celostátní setkání		40 000
Svaz Maďarů OJ Brno	Taneční soubor Körös	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	50 000
celkem			1 667 000

NĚMECKÁ MENŠINA ⁵³⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt / účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Sdružení Slezsko – Německých přátel v Hlučíně	Kulturní aktivity	Městský úřad Hlučín	4 000
Slezský německý svaz Opava	VI. Česko - německé dny	Moravskoslezský kraj	70 050
Německé kulturní sdružení - region Brno	Pamětní deska Ludwiga Czecha s publikací	Jihomoravský kraj	40 000
	Péče o německou kulturu	Magistrát města Brno	20 000
celkem			134 050

⁵²⁾ Podklad zpracoval Ing. Štefan Végh, člen Rady.

⁵³⁾ Podklad zpracovali Ing. Erich Lederer a Richard Šulko, zástupci menšiny v Radě.

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy
Ministerstvo kultury – program podpory kulturních aktivit (projekty německé menšiny)

<i>organizace / projekt</i>	<i>dotace na projekt (Kč)</i>	<i>dotace celkem (Kč)</i>
Kulturní sdružení občanů německé národnosti, Praha		
Péče o kulturní dědictví a zachování lidových tradic německé menšiny na území ČR	50 000	60 000
Pěvecký soubor „Heimatchor“ Kraslice	10 000	
Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, Praha		
Velké setkání lidového umění a kultury německé menšiny a přátel Němců ze všech regionů	220 000	220 000
Slezský německý svaz, Opava		
Přehlídka kulturní tvorby spojená s kulturním setkáním německé menšiny Moravy a Slezska	30 000	30 000
Svaz Němců, regionální skupina Hřebečsko, Moravská Třebová		
Hřebečský taneční soubor – uchování a rozvoj kultury německé menšiny	50 000	100 000
Dny česko-německé kultury – 11. ročník	50 000	
Svaz Němců, region Chebsko, Cheb		
Víkendový seminář - Chebské lidové tance	15 000	40 000
Koncert „Hudba nezná hranic“	15 000	
Seminář, zkoušky a celoroční prezentace chebských lidových tanců lidové taneční skupiny	10 000	
Svaz Němců - severní Morava, Orlické hory, Šumperk		
Den lidové kultury německé menšiny	15 000	15 000
Svaz Němců-Liberec, Lužice - Severní Čechy, Liberec		
Vánoční oslava 2005	6 000	14 000
Česko-německé kulturní odpoledne 2005	8 000	
Svaz Němců-region Krušné hory, Chomutov		
Vydání brožurky – lyrické básně	15 000	15 000
Chebské společenství při Horním Slavkově		
Doplnění putovní výstavy „německá menšina po roce 1945“	30 000	65 000
Mládež po stopách německé a židovské kultury	15 000	
Oslavy 10. výročí Chebského společenství ...	20 000	
Kruh přátel Německa, Kravaře		
Vydání CD/MC s německými lidovými písněmi	30 000	30 000
Německý jazykový a kulturní spolek, Brno		
Amatérské scénky	18 000	18 000
Lidové písně a zvyky německy mluvících zemi	0	
Slezsko-německý svaz na Hlučínsku, Bolatice		
Zachování kulturních tradic na Hlučínsku	20 000	20 000
Spolek přátel Šumavy, Větrní		
Seniorský kulturní den německé národnostní menšiny	15 000	25 000
Kulturní den německé národnostní menšiny	10 000	
celkem		652 000

Ministerstvo kultury – program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin
(periodický tisk a elektronická média)

<i>periodikum</i>	<i>vydavatel</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Landes-Zeitung (čtrnáctideník)	Shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku	1 778 000
Prager Volkszeitung (čtrnáctideník)	Kulturní sdružení občanů ČR německé národnosti	1 900 000
Kleiner Brünner Gassenbote (dvouměsíčník)	Německý jazykový a kulturní spolek	30 000
celkem		3 708 000

POLSKÁ MENŠINA ⁵⁴⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji ⁵⁵⁾

<i>organizace</i>	<i>projekt / účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Kongres Poláků v ČR	Głos ludu – vědecká konference	Moravskoslezský kraj	53 000
	Takoví jsme	Město Český Těšín	15 000
PZKO, hlavní výbor	Festival PZKO 2005 - Třinec	Moravskoslezský kraj	100 000
Ars Musica	Popularizace sborového zpěvu		75 000
Harcerstwo polskie w Republice Czeskiej	Toulky po dějinách Těšínska		62 000
Matice školská v ČR	IX. festival Baginiecki		80 000
celkem			385 000

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

<i>organizace</i>	<i>projekt / účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>	
Kongres Poláků v ČR	Vydávání novin Głos ludu	Ministerstvo kultury	4 850 000	
	Dokumentační centrum KP		280 000	
	Takoví jsme		140 000	
	Perspektiva 21		150 000	
	Widowiska – Anna Waclawik	Státní fond kultury ČR	50 000	
PZKO, hlavní výbor	Vydávání časopisu Zwrot	Ministerstvo kultury	1 100 000	
	Festival PZKO 2005 - Třinec		200 000	
	Kulturně-osvětová činnost		400 000	
	Loutkové divadlo Bajka		900 000	
Ars Musica	Popularizace sborového zpěvu		90 000	
Harcerstwo polskie w Republice Czeskiej	Vydávání časopisu Nasza Gazetka	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	974 000	
	Volnočasové aktivity mládeže příslušníků národnostních menšin		350 000	
Společnost polských učitelů v ČR	Učební texty pro výuku ve školách s polským jazykem vyučovacím		2 080 000	
ZŠ s polským jazykem vyučovacím Horní Suchá	XXIII. lehkotletické hry žáků polských škol		103 000	
ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Český Těšín	Sportovní a kulturní aktivity		40 000	
ZŠ s polským jazykem vyučovacím Vendryně	Oslavy 100. výročí založení školní budovy		50 000	
ZŠ s polským jazykem vyučovacím Český Těšín	Místní tradice a škola		50 000	
ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím Karviná - Fryštát	Realizace osnov ZŠ s pomocí regionálních prvků aneb výpravy za poznáním těšínského Slezska		35 000	
ZŠ S. Hadyny s polským jazykem vyučovacím	Lyžařské závody (běh a slalom) pro všechny školy s polským jazykem vyučovacím v ČR		60 000	
Matice školská v ČR	IX. festival dětské písně		Ministerstvo kultury	60 000
Collegium Cantorum	Rozvoj umění sborového zpěvu			60 000
Dům kultury – sdružení uměleckých a zájmových aktivit, Třinec	Rozvoj sboru Hutník			40 000
Klub Polski v Pradze	Dny polské kultury, Lysá nad Labem			30 000
celkem			12 092 000	

⁵⁴⁾ Podklad zpracovali Mgr. Józef Szymeczek, člen Rady, a Roman Kaszper (šéf Kanceláře Kongresu Poláků).

⁵⁵⁾ Přehled podle zástupce menšiny není kompletní, mnoho menších organizací využívá ještě dotací z rozpočtů měst a obcí.

Podle zástupce polské menšiny Moravskoslezský kraj vyčlenil na podporu národnostních menšin příliš malou částku.⁵⁶⁾ Sporným pravidlem úřadu kraje je práh minimální částky v žádosti projektu, která činí 50 000 Kč. Toto pravidlo vylučuje menší, nejenom polské, organizace z účasti na dotačním řízení. Střešní organizace polské menšiny *Kongres Poláků* v ČR v této věci oslovil krajský úřad, který však požadavku na zmenšení částky nevyhověl.

Polská menšina vystupuje s vesměs úspěšnými projekty na všech úrovních státní správy. Největší potíže jí však způsobuje již několik let nezvýšená částka státní dotace. To zvláště negativně ovlivňuje vydávání periodik (*Głos Ludu, Zwrot, Nasza Gazetka* aj.), u kterých rostoucí náklady na tisk, distribuci a náklady režijní omezují rozvoj a kvalitu těchto tiskovin. V případě novin *Głos Ludu* jsou zástupci menšiny navíc nuceni pořádat každoroční výběrová řízení na tisk, distribuci i chod redakce. Pokud by bylo výběrové řízení opět záměrně blokováno (tak jak v roce 2002) formou odvolání a jiných administrativních kliček, může být ohrožena samotná existence tohoto periodika. Tyto periodické projekty, které v případě těžkostí nejde zastavit a počkat, až řízení bez závad proběhne, by měly být víceleté. Možnost víceletého projektu by zmírnila nebezpečí komplikace v průběhu výběru firem v prvním roce. V dalších letech by odpadla potřeba provádění složitých právních kroků, spojených s každoročním výběrovým řízením. Periodicita by mohla trvat pět let. Je třeba dále pamatovat, že výběrová řízení musí zajistit pracovníci kanceláře *Kongresu Poláků*, neboť jeho omezené finanční možnosti neumožňují v této věci výše zmíněné kroky předat odborníkům. Tito amatéři v oboru práva navíc nemají možnost v případě nejasností nikde získat potřebné informace, ani u poskytovatele dotace. Polská menšina by proto uvítala, kdyby Ministerstvo kultury zřídilo pro tyto účely právní poradenství.

ROMSKÁ MENŠINA

Podklady nebyly dodány.

RUSÍNSKÁ MENŠINA⁵⁷⁾

organizace	účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Společnost přátel Podkarpatské Rusi	časopis Podkarpatská Rus	Ministerstvo kultury	84 750
	ediční činnost, konference krajanů	Ministerstvo zahraničních věcí	111 968
	výstava dětských kreseb	Magistrát hl.m. Prahy	25 000
	Provozní náklady, valná hromada	vlastní výdaje	95 014,50
celkem			316 732,5

RUSKÁ MENŠINA⁵⁸⁾

organizace	účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Ruská tradice	Časopis Ruskoje slovo	Ministerstvo kultury	1 350 000
	Kulturně společenská činnost RT v roce 2005		150 000
	Příloha k časopisu Ruskoje slovo - Slovo dětjam	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	260 000
	Praha srdce národů	Magistrát hl. m. Prahy	30 000
	Slavnost k 10. výročí Dětského baletu		40 000
	Bravo opera III (koncert)		70 000
	Michail Mikora - Praha a jazz (výstava)		30 000
	Petr Savický - Nečekané básně (kniha)		50 000

⁵⁶⁾ Pozn. předkladatele: z přehledu dotací krajů organizacím příslušníků národnostních menšin vyplývá (viz Příloha č. 9), že Moravskoslezský kraj tyto organizace nepodporuje nižší částkou, než je běžné v případě ostatních krajů. Navíc je jedním ze čtyř krajů, které vyhlášují explicitně národnostně menšinový dotační program.

⁵⁷⁾ Podklad zpracovala PhDr. Agáta Pilátová, bývalá členka Rady.

⁵⁸⁾ Podklad zpracoval Ing. A. N. Keln, člen Rady.

Asociace Ruských spolků v ČR	Dotace na provozní náklady ARSČR v Brně	Magistrát města Brna	60 000
	1. Mezinárodní festival ruské tvorby	Jihomoravský kraj	150 000
	Ruská škola		38 500
Spolek rusky mluvících studentů a jejich příznivců ARTEK	Jak dobře zná Prahu mládež různých národnostních menšin	Magistrát hl. m. Prahy	25 000
celkem			2 253 500

ŘECKÁ MENŠINA ⁵⁹⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt / účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Řecká obec Praha	Pěvecký a taneční soubor Akropolis	Magistrát hl. m. Prahy	30 000
	Kulturní a osvětová činnost		20 000
	Přednášky, výuka řeckého jazyka a příspěvek na pronájem klubovny		30 000
	Vydání knihy <i>Řečtí uprchlíci</i>		90 000
Řecká obec Brno	Řekové v Brně v roce 2005	Magistrát města Brno	100 000
Řecká obec Šumperk	Oslava státního svátku 28.10. 1941	Městský úřad Šumperk	35 000
	Založení dětského tanečního souboru Alexandria – pořízení krojů		15 000
Řecká obec Karviná	Menšinová politika ŘO Karviná	Městský úřad Karviná	15 000
	Pátý řecký oblastní festival Karviná 2005		20 000
Řecká obec Bohumín	Podpora národnostních menšin	Městský úřad Bohumín	28 000
Lyceum Řekyň v ČR	Činnost Lycea v roce 2005	Jihomoravský kraj	80 000
	Řecké tradiční tance	Magistrát města Brno	15 000
Hellenika, nadační fond	Zachování řeckého kulturního povědomí	Magistrát města Brno	15 000
		Jihomoravský kraj	60 000
celkem			553 000

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt / účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Asociace řeckých obcí	Kulturní činnost řecké menšiny v ČR	Ministerstvo kultury	350 000
	Památník řeckých občanů	Ministerstvo financí (Rada)	260 000
Řecká obec Praha	Vydávání časopisu Kalimera	Ministerstvo kultury	400 000
Lyceum Řekyň v ČR	Zachování a rozvoj kultury řecké menšiny v ČR		145 000
	Výuka řeckých tanců	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	260 000
celkem			1 415 000

SLOVENSKÁ MENŠINA ⁶⁰⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

organizace	projekt / účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Klub slovenské kultury	Hledání paralel	Magistrát hl. m. Prahy	35 000
	Pražské ozveny		50 000
	Dominanty Prahy 3		30 000

⁵⁹⁾ Podklad zpracoval člen Rady Trifon Moras.

⁶⁰⁾ Podklad zpracovali členové Rady PhDr. Helena Nosková a Mgr. Vladimír Skalský, dotace doplnil předkladatel.

Limbora	Festival Praha - srdce národů	Magistrát hl. m. Prahy	550 000
	Úpravy prostor, kursy, tábor, provoz		110 000
	Festival Praha - srdce národů	MČ Praha 2	27 000
	Děti – celoroční činnost		35 000
	Spolu – soutěž ve zpěvu a recitaci		4 300
	Folklor bez hranic		27 000
	Dialog – interkulturní program	IMP národnostní menšiny	20 000
	Limbora – tradiční programy		60 000
	MFF PSN Sedmička na sedmičce	MČ Praha 7	20 000
Slovensko-český klub	200 let slovenského výtvarného umění	Magistrát hl. m. Prahy	40 000
	Klubové večery Slovenských dotykov		30 000
	Praha – díelňa slovenských spisovateľov		40 000
	E. Charous: Rozdíly sblíží		50 000
	M. Dědič: Ohlédnutí	60 000	
	Dny slovenské kultury v Táboře	Jihočeský kraj Město Tábor	10 000 18 000
Púčik	Povězte nám, lidé zlatí, jak si máme dneska hráti	Magistrát města Brna	20 000
	Slovenský lidový kroj a jeho využití pro folklorní soubor		20 000
	Žijeme v jednom městě		25 000
	Volný čas a tradiční lidová kultura	Jihomoravský kraj	20 000
	Taneční dílna pro malé i velké		46 000
	Žijeme v jednom městě		30 000
Obec Slováků v ČR ⁶¹⁾	Medzinárodný festival slovenského folklóru Jánošíkov dukát	Zlínský kraj Město Rožnov pod Radh.	35 000 10 000
	ČeskoSlovenská scéna, Praha	Magistrát hl. m. Prahy	40 000
Zhasněte lampióny zhasnite lampióny	30 000		
celkem			1 492 300

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

organizace	projekt, účel dotace	dárce	dotace (Kč)
Klub slovenské kultury	Rozvoj kultúry slovenskej menšiny	Ministerstvo kultury	700 000
	Domus		100 000
	Slovenská kniha v Klubu slovenské kultury		20 000
	Slovensko v súčasnosti	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	300 000
Limbora	Ozvěny	Ministerstvo kultury	60 000
	Limbora a Malá Limborka		65 000
	Limbora 2005		65 000
	Spolu	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	77 000
	Festival Praha srdce národů - dokumentace	Státní fond na podporu kinematografie ČR	50 000
Slovenský literární klub v ČR	E. Charous: Rozdíly sblíží (2. část dvouletého grantu)	Ministerstvo kultury	10 000
	Praha – dílna slovenských spisovateľů		40 000
	sborník k 125. výr. narození M.R. Štefánika		35 000

⁶¹⁾ Zástupce menšiny uvádí dále nespecifikovanou informaci o tom, že „jednotlivé regionální obce Slováků obdržely od Krajských a Městských úřadů granty v celkové výšce 170 000,- Kč.“

Slovenský literární klub v ČR	Literárna súťaž Jana Kollára	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	210 000
Obec Slováků v ČR	Medzinárodný festival slovenského folklóru Jánošíkov dukát	Ministerstvo kultury	80 000
	Kluby Koreňov		90 000
	Vzájomnosť Čechov a Slovákov		50 000
ČeskoSlovenská scéna, Praha	Provoz divadelní ČeskoSlovenské scény – slovenské premiéry		100 000
Slovensko-český klub, Praha	Dny slovenské kultury v ČR		380 000
	Klubové večery Slovenských dotykov		60 000
	Výstava 200 let slovenského výtvarného umění	50 000	
celkem			2 542 000

Ministerstvo kultury – program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin

<i>vydavatel</i>	<i>periodikum</i>	<i>dotace (Kč)</i>	
Obec Slováků	Korene	2 600 000	
Slovensko-český klub	Slovenské dotyky	2 850 000	
	Slovenské internetové rádio	220 000	
Klub slovenské kultury v České republice	Listy Slovákov a Čechov	1 150 000	
Slovenský literární klub	Zrkadlenie	400 000	
celkem			7 220 000

SRBSKÁ MENŠINA⁶²⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

<i>organizace</i>	<i>projekt / účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Srbské sdružení sv. Sáva	Týden srbských dokumentárních filmů	Magistrát hl. m. Prahy	40 000
	Přednášky a besedy v rámci klubových setkání srbské menšiny v Praze		30 000
	Jižní země – zrcadlové vydání sbírky veršů Slobodana Rakitiće		45 000
Česko-srbská kulturní unie	Výstava obrazů akademické malířky Heleny Vančurové		20 000
	zrcadlové vydání sbírky veršů H. Tarkó		30 000
	celkem		

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Srbské sdružení sv. Sáva	II. Dny srbské kultury v Praze 2005	Ministerstvo kultury	150 000
	Klubová setkání srbské menšiny		75 000
	Vydávání časopisu Srpska reč		300 000
celkem			525 000

⁶²⁾ Podklad zpracovala členka Rady Mgr. Branislava Kubešová.

UKRAJINSKÁ MENŠINA ⁶³⁾

Projekty podpořené obcemi / statutárními městy / kraji

<i>organizace</i>	<i>projekt / účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny	Činnost: Sboru sv. Vladimíra, koncerty v regionech, CD s duchovní hudbou, uctění památky T. Ševčenka, publikace Akvarely H. Mazurenko, Den nezávislosti Ukrajiny, Hladomor ve 30. letech na Ukrajině, Mikulášská, přednášková činnost	Magistrát hl. m. Prahy	165 000
Sdružení Ukrajinek v ČR	Koncert T. Ševčenka, Den matek, Presentace knihy Osud banderovců a tragédie řeckokatolické církve –konference, Den nezávislosti – panychida a společenské setkání v klubu UIČR, Konference o osvobozeneckém boji Ukrajiny v Praze (se Slovanskou knihovnou v Praze), publikace Jeretyk (Kacíř) a prezentace v rámci Dnů ukrajinské kultury, Panychida obětí hladomoru, Koncert 120. výročí - ukrajinského ženského hnutí na Ukrajině		65 000
Ukrajinská iniciativa v ČR	publikace Muzeum osvobozeneckého boje Ukrajiny v Praze a osudy jeho fondů, Konference o osvobozeneckém boji Ukrajiny v Praze (se Slovanskou knihovnou), Ignis – hudební těleso, koncerty		55 000
celkem			285 000

Projekty podpořené ústředními orgány státní správy

<i>organizace</i>	<i>projekt, účel dotace</i>	<i>dárce</i>	<i>dotace (Kč)</i>
Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny	Činnost: Sboru sv. Vladimíra, koncerty v regionech, CD, uctění památky T. Ševčenka, publikace: Akvarely H. Mazurenko, Den nezávislosti Ukrajiny, Hladomor ve 30. letech na Ukrajině, Mikulášská, přednášková činnost	Ministerstvo kultury	90 000
Ukrajinská iniciativa v ČR	Vydávání časopisu Porohy		850 000
	Dny ukrajinské kultury v ČR (týden v ČR, Brno, Plzeň, Praha Chomutov),		130 000
	Ukrajinský klub (Praha, celoročně),		250 000
	Malanka 2005 – tradiční setkání		70 000
	Dětský klub Smoloskyp (celoročně)	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	250 000
Občanské sdružení Ruta ⁶⁴⁾	Vydávání časopisu Ukrajinský žurnál	Ministerstvo kultury	204 000
celkem			1 844 000

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

Podklady nebyly dodány.

⁶³⁾ Podklad zpracoval člen Rady Mgr. Bohdan Rajčinec.

⁶⁴⁾ Doplněno předkladatelem.

6.2. Příklady spolupráce s orgány samosprávy v roce 2005

BULHARSKÁ MENŠINA

Velmi dobrá spolupráce je zejména s Ministerstvy kultury a školství, mládeže a tělovýchovy, Magistrátem hl. m. Prahy, i jinými statutárními městy, jako je Brno, Olomouc a Ostrava.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Podklady nebyly dodány.

MAĎARSKÁ MENŠINA

Spolupráce s místními samosprávami všech organizačních jednotek Svazu Maďarů žijících v českých zemích (OJ) je na dobré úrovni.

Zástupce OJ Brno se jednou či dvakrát ročně zúčastní setkání se zástupci magistrátu a Krajského úřadu Jihomoravského kraje (ačkoliv ve výboru pro národnostní menšiny zástupce Maďarů není). Zástupce OJ Praha je členkou Komise rady magistrátního úřadu hl. města Prahy pro národnostní menšiny. V OJ Ostrava, Plzeň a Teplice nejsou Maďaři zastoupeni v orgánech samosprávy a ve výborech pro národnostní menšiny, udržují však kontakty s orgány samosprávy a státní správy a spolupracují i s dalšími národnostními menšinami v příslušné lokalitě. Zástupkyně Svazu Maďarů je členkou Výboru Rady vlády pro národnostní menšiny pro spolupráci s orgány samosprávy.

NĚMECKÁ MENŠINA

Zástupci německé menšiny oceňují podporu při organizaci setkání rodáků v Německu, výměny mládeže a pořádání kulturních akcí, jako jsou výstavy a koncerty. Dále si cení podpory při vydávání tiskovin, opravě památek (především sakrálních) a spolupráci se školami a školkami. Některé regionální organizace jsou zvány na česko-německé akce. Dobrá spolupráce je hlášena ze škol, především vysokých.

V místech, kde samosprávy spolupracují s příslušníky německé menšiny, jsou zástupci menšiny zváni na společné schůze a podílejí se na řešení konkrétních akcí v regionech. Ve spolupráci s obcemi, městy a krajanskými spolky se německá menšina podílí na opravě různých památek – kostelů, kaplí i památníků. Svazy intenzivně spolupracují se školami, knihovnami, muzei a dalšími kulturními zařízeními. S finanční podporou měst jsou organizovány výměnné akce studentů a žáků, jsou podporovány kulturní výměny s partnerskými městy a přeshraniční spolupráce. V této oblasti spolupráce jsou velmi aktivní tak zvaná Česko-německá setkávací střediska („Begegnungszentren“), která nabízejí nejen pro své členy, ale také pro širokou veřejnost kurzy němčiny, kulturní akce, výstavy, knihovnické služby apod. Tato střediska jsou plně dotována Velvyslanectvím SRN.

Organizace spolupracují s orgány samosprávy, nebo jsou zvány na akce v Chomutově, Kovářské, Skalné, Varnsdorfu, Ústí nad Labem. Jedná se zejména o kulturní a společenské akce v rámci různých programů spolupráce s německými městy nebo oblastmi. V řadě míst jsou poskytovány finanční dotace nebo jsou prostory pro akce poskytovány bezplatně.

POLSKÁ MENŠINA

Spolupráce s orgány samosprávy je vesměs dobrá. Poláci v oblasti Těšínského Slezska se velmi aktivně účastní veřejného života v rámci obecní samosprávy. Poláci jsou v mnoha případech členy obecních zastupitelstev. Dle vlastního odhadu menšiny počet Poláků v obecních zastupitelstvech nepřekračuje 70 osob. Naprostá většina občanů polské národnosti se do zastupitelstev těšínských obcí dostala z kandidátních listin politického hnutí *Coexistence*

- *Wspólnota*. Jiní pak z kandidátek Sdružení nezávislých kandidátů nebo jiných nezávislých iniciativ. Nejvíce Poláků je v zastupitelstvech těchto obcí: Hrádek, Košařiska a Vendryně. K problémům, které Poláky nejvíce zajímají patří polské školství a uplatnění práva na dvojjazyčnost (značení obcí / používání polského jazyka v úředním styku). V některých obcích zůstává uplatnění tohoto práva problematické, přestože byla žádost o zavedení dvojjazyčných názvů doložena peticí.

Platformou, na které Poláci mohou svá práva uplatňovat, jsou výbory pro národnostní menšiny. Tyto výbory jsou bohužel tvořeny na základě politických dohod, a tak se v nich Poláci těžko prosazují. Například ve Výboru pro národnostní menšiny Moravskoslezského kraje je zastoupen jen jeden Polák. V obcích je situace obdobná, i když jsou zde Poláci více zastoupeni. Předsedy těchto výborů však ve většině případů zůstávají Češi, kteří často postupují navzdory požadavkům polské menšiny. Například v Návsi úspěšně proběhla petice za zavedení dvojjazyčných nápisů, avšak – po hysterické protipolské kampani v místním tisku – nápisy stejně zavedeny nebyly, protože to odmítl výbor pro národnostní menšiny.

Zástupce menšiny by uvítal iniciativu ze strany Úřadu vlády, který by mohl v jisté rozumné periodicitě nebo alespoň podle potřeby zorganizovat při pomoci Kongresu Poláků setkání s předsedy nebo představiteli výborů. Taková potřeba je nyní velmi aktuální, protože se zavádí do praxe nový správní řád, přičemž dochází k určitým přehmatům a nedorozuměním. Například starosta jisté obce nařídil ředitelce polské školy, aby do žákovských knížek polských dětí psala poznámky polským rodičům v češtině. Beseda s představitelem Rady vlády pro národnostní menšiny by mohla předejít komplikacím, které toto stanovisko českých vlastenců na postech ředitelů škol v brzké budoucnosti může vyvolat.⁶⁵⁾

Mnoho obcí v dostatečné míře dotuje kulturní činnost polské menšiny, hlavně místních skupin PZKO. Větší města, jako Český Těšín, Třinec, Karviná tak činí prostřednictvím předkládaných projektů, které vyhodnocuje projektová komise. V malých obcích o žádostech rozhoduje individuálně zastupitelstvo na návrh obecní rady. Tato pomoc je vítána. Za posledních pět let nebyla na celém území Těšínska zaznamenána jediná stížnost na znevýhodňování polských projektů nebo žádostí ze strany obcí.

ROMSKÁ MENŠINA⁶⁶⁾

Dle odhadů žije v ČR zhruba 150 000 – 250 000 Romů. Nejpočetnější komunity žijí na Ostravsku, v severních Čechách - Děčín, Ústí nad Labem. Spousta Romů se však bohužel ke své národnosti nehlásí z nejrůznějších důvodů, což není dobré.⁶⁷⁾

Z celkově registrovaných zhruba 250 romských organizací je více než 20% nečinných. Romská menšina naléhavě potřebuje volenou legitimní romskou reprezentaci, která by měla mandát hájit zájmy romské menšiny. Ukazuje se však, že tento proces nebude jednoduchý.

Romská menšina v současné době nemá žádného svého zástupce v Parlamentu ČR a ani v nově vzniklých krajských zastupitelstvech. Pár jedinců bylo zvoleno do zastupitelstev vesměs malých měst a obcí. Na Ministerstvu vnitra a Ministerstvu práce a sociálních věcí pracují Romové, ale bylo by vhodné, aby došlo k personálnímu posílení na druhém jmenovaném resortu o 2-3 romské zástupce, hlavně na úseku zaměstnanosti.

⁶⁵⁾ Pozn. předkladatele: Rada sice nemá ve své kompetenci možnost zasahovat do vztahů jednotlivých starostů a ředitelů škol, nicméně ve spolupráci s příslušnými výbory pro národnostní menšiny může iniciovat jednání k uvedené problematice.

⁶⁶⁾ Podklad zpracoval Cyril Koky, člen Rady.

⁶⁷⁾ Pozn. předkladatele: Důvody nepřihlášení se k romské národnosti však nelze považovat výhradně za úmyslné odmítnutí romské identity. Romská komunita z velké části pochopila kategorii národnosti ve smyslu státní příslušnosti. Blíže viz např. Moravcová, M. - Bittnerová, D.: Kdo jsem a kam patřím? Praha 2005. Státní politika vůči romské komunitě navíc stejně v této věci vychází z reálné potřeby, nikoliv z výsledků sčítání lidu.

Romská menšina má své zástupce v poradních orgánech vlády ČR:

- *Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity*, která má 26 členů, kde každý kraj má svého romského zástupce;
- *Rada vlády pro národnostní menšiny* - romská menšina zde má tři zástupce, kteří byli jmenováni na první volební období.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Zástupce menšiny se k otázce nevyjádřil.

RUSKÁ MENŠINA

Stejně jako v předchozích letech pracují zástupci organizací menšiny v komisích pro národnostní menšiny při Magistrátech v Praze a v Brně.

ŘECKÁ MENŠINA ⁶⁸⁾

Asociace řeckých obcí v ČR pozitivně hodnotí účast zástupců Rady vlády pro národnostní menšiny i MK a MŠMT v ČR na slavnostních akcích, jako byly řecké dny v Krnově či odhalení památníku řeckým občanům tamtéž.

Řecká obec Bohumín uvádí spolupráci s obecním úřadem Bohumín při oslavě významných dní Řecka.

Řecká obec Šumperk spolupracuje s *Vilou Doris*, což je vila provozována MÚ Šumperk se zaměřením na mimoškolní kulturní činnosti a aktivity děti a mládeže v Šumperku. Dále ŘO v Šumperku zmiňuje pravidelnou účast zástupců MÚ Šumperk na společenských akcích organizovaných touto obcí v regionu.

Řecká obec Praha hodnotí pozitivně návštěvy zástupců sekretariátu Rady i Magistrátu města Prahy na významných akcích konaných při příležitostech oslav významných dní Řecké republiky.

Řecká obec Brno taktéž vyjádřila spokojenost nad podporou a účastí zástupců orgánů samosprávy na akcích organizovaných touto obcí, konaných při příležitostech státních svátků Řecka zejména zástupců Výboru pro národnostní menšiny při Magistrátu města Brna.

Lyceum Řekyň v ČR hodnotí pozitivně spolupráci s orgány samosprávy, která probíhala na úrovni Magistrátu statutárního města Brna formou setkání s jednotlivými zástupci města a pracovníky odboru kultury a odboru sociální péče. Na úrovni Jihomoravského kraje probíhala formou setkávání se zástupci zastupitelstva.

SLOVENSKÁ MENŠINA

Spolupráce s orgány samosprávy v roce 2005 závisela na programu a konkrétních aktivitách menšinových organizací. Společným jmenovatelem byla snaha o prezentaci slovenské kultury a zájem orgánů samosprávy o tuto kulturu. Velmi dobrá je spolupráce s Magistrátem hl.m. Prahy. Slovenská menšina má zde zastoupení v komisi národnostních menšin. Zasedání se účastní dva členové občanských sdružení - MUDr. Mária Miňová (občanské sdružení *Limborá*), a Ing. M. Beňo (*Obec Slováky*). *Klub slovenské kultury* (KSK), *Slovensko-český klub*, *Slovenský literární klub* a *Limborá* se organizačně podílely na zajištění mezinárodní konference o identitě a národnostních menšinách, včetně zajištění kulturního programu. Velmi dobrá je spolupráce při pořádání mezinárodního festivalu *Praha srdce národů* a dalších kulturních pořadů, kde je hlavním organizátorem *Limborá*. Ta velmi dobře spolupracuje

---

⁶⁸⁾ Vedle informací poskytnutých členem Rady předkladatel uvádí, že nadační fond *Hellenika* spolupracoval s vedením města Mikulov při realizaci projektu *Po stopách řecké emigrace* a s Radou pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje při realizaci projektu *Regiony Řecka – Makedonie*.

s úřadem MČ Praha 2, Praha 3 a Praha 4. V uvedených městských částech je žádána se svými folklornímu programy – Dožínky, Vinobraní, Folklór bez hranic, atd.

Klub slovenské kultury velmi dobře spolupracuje s orgány samosprávy hl. m. Prahy, Městským úřadem v Králíkách, Aši, Liberci, Ústí nad Labem a Karlových Varech.

Nejvýznamnějším projektem *Slovensko-českého klubu* jsou *Dny slovenské kultury v České republice*. V roce 2005 se tato akce uskutečnila v devíti městech a městských částech. V Českých Budějovicích, Moravské Třebové a Praze 7 byla města přímo spoluorganizátorem, v Táboře byla akce podpořena granty města i Jihočeského kraje, podobně v Kroměříži, v Jihlavě, v Plzni, Brně a Olomouci. Dobrá spolupráce je též ve městech Brno, Rožnov pod Radhoštěm, Teplice, Třinec a Karviná.

SRBSKÁ MENŠINA

Srbské sdružení sv. Sáva spolupracovalo s Ministerstvem kultury, a to odborem pro regionální a národnostní kulturu, odborem pro média a audiovizí, se sekretariátem ministra kultury a ředitelem jeho sekretariátu, s Poslaneckou sněmovnou ČR a jejím předsedou, s Magistrátem hl. města Prahy a jeho Komisí pro národnostní menšiny, s MČ Praha 1, Praha 2 a Praha 4. Jednání na všech úrovních byla výjimečně vstřícná a vždy byla snaha vyhovět sdružení a jeho požadavkům. Je pravdou obecně známo, že úřady zdlouhavě jednají a rozhodují, ale podle zkušeností zástupců menšiny tomu tak nikdy nebylo. Jak ministr kultury, který přijal záštitu nad konáním akce *II. dny srbské kultury*, které též osobně zahájil (dokonce se na přítomné obrátil několikrát v srbštině), tak i předseda Poslanecké sněmovny i pracovníci jeho sekretariátu byli výjimečně vstřícní a profesionální. Zástupkyně menšiny oceňuje též pomoc pracovníků Ministerstva kultury z výše uvedených odborů, kteří svými zkušenostmi a cennými radami nejednou pomohli zvládnout konkrétní problémy.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Zástupce ukrajinské menšiny oceňuje spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy, se starostkou města Chomutov, místostarostou Ing. Rudolfem Kozákem, který je zároveň předsedou Výboru pro národnostní menšiny, s ukrajinským sdružením *Zvony naděje*, jehož předseda je rovněž členem Výboru (*Dny kultury v ČR – podzim 2005*).

Rovněž oceňuje spolupráci s těmito městy: Poděbrady (ve věci spravování hrobů a kolumbária ukrajinské inteligence v tomto městě), Ostrava (její podpora místní organizace SUPU, předseda Vasil Vaník), Liberec (multikulturní vzdělávací koncerty *Žijeme spolu*), Brno (Masarykova univerzita v Brně - ukrajinistická činnost a přednášky) a Praha (Univerzita Karlova v Praze - ukrajinistická činnost a přednášky)

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

Podklady nebyly dodány.

6.3. Příklady dobré praxe v roce 2005 v oblasti národnostně menšinového života

BULHARSKÁ MENŠINA

Bulharská kulturně osvětová organizace Praha již 33 let vydává časopis *Roden glas*, od roku 2002 s podporou Ministerstva kultury; dále vydává informační zpravodaj *Inform* na náklady BKOO Praha; za podpory magistrátu hl. m. Prahy vyšla její publikace o historii bulharské menšiny *Balgarska Sedjanka*; spoluorganizuje a účastní se folklorního festivalu *Praha – Srdce národů*; zúčastnila se olomoucké akce *Můžeme se domluvit* za účasti zástupců osmi menšin

a tělesně postižených spoluobčanů (záznam z této akce vysílala ČT v pořadu *Babylon* dne 30. září 2005); bulharský olomoucký fotbalový tým zvítězil v roce 2005 v turnaji menšin, který se konal pod záštitou Senátu ČR (klub v Olomouci spadá organizačně pod BKKO Praha).

Bulharská kulturně osvětová organizace Sv. Cyrila a Metoděje Praha organizovala koncert v pravoslavném kostele (Praha) dne 18. prosince 2005 a slavnostní předání olejomalby *Přijetí Sv. Cyrila a Metoděje knížetem Rostislavem na Velehradě* (donátorem díla Inky Delevové-Mrkvičové byl J. Balurov); vydala publikaci *Zápisky*; realizovala *Dny bulharské kultury* ve spolupráci s občanským sdružením *Vazraždane*.

O. s. Vazraždane Praha vydává časopis *Balgari* za plné podpory Ministerstva kultury; organizovalo seminář bulharských lidových tanců 15. února 2005; organizovalo oslavu svátku příchodu jara *Baba Marta*, pravoslavných Velikonoc apod.; organizovalo koncert *Mladé bulharské talenty*, Foersterova síň, Praha 12. června 2005; organizovalo společenský večer ke Dni nezávislosti Bulharska; organizovalo *Dny bulharské kultury* 23. listopadu 2005, klub Roxy, Praha; organizovalo koncert *Gena Dimitrova in memoriam*, 12. prosince 2005, Sukova síň, Rudolfinum, Praha; na závěr dnů kultury organizovalo koncert *Tebe pojem* v sále B. Martinů, AMU Praha.

O. s. Pirin Brno organizovalo taneční soustředění se zaměřením na výuku bulharských lidových tanců, za účasti profesionálních choreografů z Bulharska; organizovalo seminář bulharských lidových tanců; účastnilo se mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici, Brně a Mikulově. Vystoupilo v Budapešti. Celkem se účastnilo 20 různých vystoupení.

Bulharské kulturně osvětové sdružení v Brně organizovalo společenský večer při příležitosti státního svátku, Osvobození Bulharska z osmanské nadvlády (dne 3. března); organizovalo celostátní setkání krajanů v Mikulčicích (autobusy z Prahy, Ostravy a Bratislavy; tohoto tradičního slavnostního setkání se zúčastnilo cca 200 lidí); účastnilo se folklorního souboru *Kytka* na festivalu menšin v Bratislavě; organizovalo poetický večer věnovaný tvorbě Vajty Rakovského (17. listopadu 2005); účastnilo se slavnostního předání medaile Masarykovy university bulharskému prezidentovi G. Parvanovi (27. září 2005).⁶⁹⁾

Bulharský kulturně osvětový klub Ostrava organizoval společné oslavy všech bulharských státních a pravoslavných svátků; organizoval akce pro děti a mládež; organizoval vystoupení bulharského souboru *Gambrinus* ze Sofie, souboru *Pirin* z Brna; udržuje velmi dobrou spolupráci s orgány samosprávy, s ČT (pořad *Babylon*) a s ostatními menšinami; organizoval exkurse (Krakov, Mikulčice); pečoval o seniory.

Bulharský kulturně osvětový klub Plzeň oslabil činnost po úmrtí předsedy Dr. Joveva, stávající aktivita je na bázi společenských setkání při příležitosti státních a pravoslavných svátků.

Bulharský kulturně osvětový klub Ústí Nad Labem organizoval společenská setkání a oslavy bulharských státních a pravoslavných svátků.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Podklady nebyly dodány.

MAĎARSKÁ MENŠINA

OJ Brno provozováním Maďarského kulturního a informačního centra (poskytuje tlumočnické, překladatelské a informační služby) zajišťuje částečné financování provozu organizace. Je tak podporován rozvoj česko-maďarských vzájemných vztahů.

---

⁶⁹⁾ Pozn. předkladatele: V Brně působí rovněž občanské sdružení *Sdružení pro Bulharsko*, jehož hlavním cílem je podpora česko-bulharských vztahů, prezentace Bulharska a jeho kultury v České republice.

OJ Litoměřice je součástí dlouhodobého plánu v rámci Komunitního plánování města Litoměřice. Od roku 2003 jsou informace o sdružení a jeho činnosti zveřejněny v Katalogu sociálních služeb poskytovaných v Litoměřicích, do kterého se dostalo na základě úzké spolupráce s pracovníkem MěÚ pro národnostní menšiny Tiborem Horváthem. Působení sdružení je ve městě vnímáno velice pozitivně také proto, že svojí činností zaměřenou na děti a mládež nemalou měrou přispívá ke snižování kriminality. Sdružení chce i v budoucnu v této spolupráci pokračovat.

OJ Plzeň se zapojila do 9. turistické olympiády, kde se zúčastnilo na 154 maďarských turistů.

OJ Teplice se aktivně zapojuje do společensko-kulturního života v Teplicích. Největší z těchto akcí je každoroční otvírání lázeňské sezony, což je pozitivně oceněno městským zastupitelstvím i občany města.

OJ Praha se aktivně zapojuje do mezinárodního folklorního festivalu *Praha srdce národů*. Zúčastnila se akce *Dialog kultur 2005*. Kromě toho pořádá další hodnotné kulturní akce. Taneční soubor *Nyitnikék* pravidelně reprezentuje maďarskou menšinu na různých akcích a festivalech po celém území ČR.

NĚMECKÁ MENŠINA

V oblasti národnostně menšinového života si vedly regionální svazy v jednotlivých regionech velmi dobře. Mimo kulturních aktivit byly pro členy připraveny semináře pro seniory, zimní kurs němčiny s lyžováním pro starší děti a studenty a dětské letní tábory ve spolupráci se Shromážděním Němců a pomocí dotace ze SRN. Se školícím střediskem v Bad Kissingenu a Hohenbergu byly dětem dány možnosti účasti na táborech s německými dětmi. V některých svazech byly organizovány letní tábory s partnerskými městy.

Pro starší generaci, cca 80 osob, která vlivem poválečných let utrpěla zdravotní potíže, byly opět organizovány lázeňské pobyty ve spolupráci s *Česko-německým fondem budoucnosti* a organizací *Busow - Vzdělávací a sociální dílo o.p.s*

Jako novinka byly organizovány i malé rehabilitace pro ty osoby, kterým nebyly lázně z různých závažných zdravotních důvodů (např. ozařování) doporučeny.

Velmi dobře je členy hodnocena spolupráce s rodáky, kursy němčiny a kulturní oblast celkově. Celorepublikového setkání Němců se zúčastnil velký počet dětí a mladší generace.

Pořádají se vzájemná setkání členů organizací – s kulturním programem. Tradici mají setkání na Den matek a na Vánoce. Těchto setkání se účastní pravidelně i členové sousedních organizací a delegáti spřátelených organizací z Německa (Kovářská – Lauter, Varnsdorf – Seifhennersdorf - Zittau, Ústí nad Labem – Teplice – Dippoldiswalde). Velkým přínosem v regionu západních Čech je činnost ženského pěveckého sboru v Kraslicích, který se účastnil celkem 16 vystoupení, z toho osmi v zahraničí. V poslední době je podporován i městem (využívání Kulturního domu). Členové menšinových organizací jsou pravidelně zváni a účastní se akcí pořádaných např. Universitou J.E. Purkyně v Ústí nad Labem (v roce 2005 např. výjezdního zasedání Academia Baltica, letní školy českého jazyka ve spolupráci s universitou v Erlangenu). Dobrá je i spolupráce s Muzeem města Ústí nad Labem.

POLSKÁ MENŠINA

Polská menšina je velmi dobře organizována. V současnosti působí v ČR kolem 30 polských spolků, z nichž 27 je sdružených v *Kongresu Poláků*. Představitelé všech těchto organizací se scházejí čtyřikrát ročně na společných jednáních – tzv. Radě představitelů *Kongresu Poláků* v ČR. Tato Rada může ukládat úkoly výkonnému orgánu, Radě *Kongresu Poláků*, která je výkonným reprezentantem společných zájmů všech organizací. Jinak jsou spolky zcela

samostatné. Organizovanost Poláků v ČR je příkladná a vzbuzující úcty – hlavně v řadách jiných polských krajských skupin v Evropě a Americe.

V roce 2005 vzniklo, odloučením ze struktur PZKO, *Zrzeszenie Śpiewaczo - Muzyczne*. Všechny organizace pořádají v průběhu roku desítky kulturních, společenských a sportovních aktivit. K nejvýznamnějším událostem tradičně patří *Gorolski swięto* v Jablunkově (organizace PZKO v Jablunkově), *Třinecké filmové léto* (Klub kultury o.p.s. Třinec), *Slet mládeže* (Klub kultury o.p.s. Třinec), *Festival dětské písně* (Ars musica, Macierz Szkolna), *Dny studentské kultury* (Sdružení polské mládeže). Úspěch si získal, hlavně mediální, přehled celoroční činnosti polské menšiny *Tacy jesteśmy* (Kongres Poláků). Bohužel nelze vyjmenovat všechny významné akce.

Největší publicitu získal česko – polský divadelní projekt Těšínské nebe (*Těšínské divadlo*).

Kongres Poláků sídlí v budově Zemědělské školy v Českém Těšíně. Prostory mimo režijní poplatky (voda, teplo, elektřina) využívá bezplatně.

Velmi dobrá spolupráce je s orgány samosprávy. Větší města i malé obce v rámci svých možností podporují národnostní projekty.

Velkou popularitu si získalo polské televizní vysílání ze studia ČT v Ostravě. Pochopení pro polskou menšinu má již několik desítek let Český rozhlas v Ostravě, který umožňuje pravidelně každý den polské vysílání.

Vynikající je spolupráce s Radou vlády pro národnostní menšiny.

ROMSKÁ MENŠINA

Z projektů zaměřených na kulturní aktivity romské národnostní menšiny v roce 2005 patřil mezi významné akce festival *Romská píseň*, který se konal v areálu Valašského muzea v Rožnově pod Radhostěm, jehož pořadatelem je občanské sdružení *Demokratická aliance Romů ČR*. Tato akce se konala pod záštitou ministra kultury ČR. Neméně významný je *Karvinský romský festival*, organizovaný *Sdružením Romů severní Moravy*, a další regionální romské hudební festivaly v Liberci, v Hořicích pod Krkonoší a jinde. Mezinárodní ohlas má zejména Světový romský hudební festival KHAMORO pořádaný občanským sdružením *Slovo 21* na němž se každoročně prezentují přední zahraniční i domácí soubory.

Významným projektem je *Muzeum romské kultury* v Brně. Jde o odbornou a vzdělávací instituci zřízenou státem. V prostorách muzea je knihovna a studovna, která nabízí řadu knižných titulů romské i romistické literatury.

Jsou vydávána tato periodika: dětský časopis *Kereka*, časopis *Romano vodi*, noviny *Romano hangos*. Velmi dobře funguje romské rozhlasové vysílání *O roma vakeren*. Velmi dobrou práci odvádí občanské sdružení *Dženo*, které provozuje internetové romské rádio *Rota*, které je jediné svého druhu v ČR.

Za velmi pozitivní romská komunita považuje podporu přípravných ročníků na základních školách, podporu vychovatelů-asistentů učitelů, programy *Podpora žáků středních škol* a *Podpora terénní sociální práce ve vyloučených romských komunitách*. Bylo by dobré, aby fungovala i podpora romských vysokoškoláků⁷⁰⁾ tak, jak je tomu na Slovensku. Nicméně za pozornost stojí nárůst středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných Romů.

Po reformě veřejné správy, k níž u nás došlo, se velmi dobře etablovali na nově vzniklých krajských úřadech romští koordinátoři. V současné době působí při krajských úřadech sedm Romů.

---

⁷⁰⁾ Pozn. předkladatele: Jak je uvedeno v oddíle 4.4.2., MŠMT nepřímou podporou romské studenty vysokých škol v rámci Programu na podporu integrace romské komunity. Na vyšších odborných a vysokých školách ve veřejném a soukromém sektoru studuje celkem 62 romských studentů.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Byly vydány dvě publikace, které pozitivně zviditelňují *Společnost přátel Podkarpatské Rusi*: Historik Ivan Pop vydal v nakladatelství Libri publikaci *Podkarpatská Rus* zařazenou jako 29. svazek v edici *Stručné historie států*. Její vydání podpořila naše *Společnost*, kromě pojednání o dějinách území Rusínů od pravěku až po současnost, kdy Podkarpatská Rus zůstává součástí Ukrajiny, přináší také stručný přehled reálií a užitečné informace a adresy pro případné turisty. Vázaná kniha má 192 strany. Vyšla v nákladu 1 200 výtisků a má na knižním trhu dobrý odbyt, neboť v české veřejnosti stoupá zájem o Podkarpatskou Rus, motivovaný především tím, že byla do r. 1939 součástí našeho státu.

Po 1. dílu pamětí generála M. Kričfaluših *Účtování s časem* byl za redakce historika K. Richtera realizován 2. díl *Zač jsme bojovali*.

Brněnská odbočka SPPR se podílí ve spolupráci s Klubem T. G. Masaryka na reedici publikací z doby 1. republiky (např. *Technické práce v zemi Podkarpatoruské 1919 - 1933, Užhorod 1933; Církevní památky na Podkarpatské Rusi, Praha 1929*).

Ministerstvo kultury podpořilo vydání čtyř čísel časopisu *Podkarpatská Rus* (celkem 44 strany), který poskytuje nejen členům SPPR, ale i dalším zájemcům informace o aktivitách *Společnosti* a také o dění na Podkarpatské Rusi. Protože členská základna postupně narůstá i o občany rusínské národnosti, je trvalou součástí časopisu stránka vydávaná v rusínštině. Úsilí *Společnosti* je zaměřeno i na vytvoření rusínské sekce. Svoje místo mají v časopise aktuality z poboček Brno a Jindřichův Hradec.

V Teplicích se uskutečnilo setkání Rusínů, zdejších přistěhovalců z Podkarpatské Rusi. Na setkání se rozhodlo, že tito spoluobčané zváží možnost ustavení pobočky, s níž bude *Společnost* spolupracovat.

V Jindřichově Hradci se uskutečnila beseda se žáky základní školy na téma „Znáte Podkarpatskou Rus?“ Tradiční jsou zde výlety motivované kulturními akcemi okolních obcí, za poznáním příhraniční přírody, a také sportovními aktivitami.

K 15. výročí založení *Společnosti přátel Podkarpatské Rusi* (v roce 1990 vlastně navázala na SPPR z roku 1936) se uskutečnilo setkání v kinosále MAT v Praze 2, které svůj program orientovalo do dvou úseků: Historie *Společnosti* a Perspektivy rozvoje a zaměření činnosti v příštím období.

Bohatý program vykazuje pobočka v Brně, pořádající řadu besed orientovaných i na problematiku náhrad za majetek, který museli českoslovenští občané opustit v roce 1939. Pobočka také pořádá turistické zájezdy do atraktivních regionů Podkarpatské Rusi i s možností návštěv příbuzných a známých.

Členové SPPR byli v průběhu roku pověřováni realizací jednotlivých aktivit. V rámci dvou výstav dětských kreseb, jejichž původní námět byl z úzkého označení *Praha zdraví Užhorod* (v Užhorodě oslavila již 50 let Užhorodská umělecká škola) rozšířen i na další základní a mateřské školy ze Šarišského Štiavniku, Havaje, Prešova a Medzilaborců, a tím posílen dětský výtvarný projev rusínských dětí. Získání dětských kreseb umožnil především předseda Klubu T. G. Masaryka v Užhorodě Ivan Latko a předsedkyně Rusínské obrody na Slovensku Anna Kuzmiaková. Dětské kresby jsme zaznamenali v elektronické podobě na CD.

Brněnská pobočka realizovala dvě výstavy fotografií svého člena R. Štursy nazvané *Podkarpatská Rus – Tomečkova země zaslíbená*, a to v Užhorodě (červen 2005 – výstavní síň muzea ve skanzenu) a v Mukačevu (červenec – v budově divadla).

RUSKÁ MENŠINA

Pokračují ve své činnosti na stále vyšší profesionální úrovni sdružení *Ruská tradice*, *Asociace ruských spolků v ČR* a sdružení *Artek*. Těchto akcí se zúčastňuje a na jejich organizaci se podílí stále větší počet příslušníků diaspory, ale i příslušníků většinové společnosti.

Občanské sdružení *Ruská Tradice* v uplynulém roce 2005 směřovala svoje aktivity především na realizaci grantových projektů podporovaných Magistrátem hl. m. Prahy, Ministerstvem kultury a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Z magistrátních projektů lze uvést:

1. Zabezpečení účasti reprezentantů ruské tradiční kultury na MFF Praha srdce národů 2005 (grantový projekt číslo 1030). Projekt se realizoval ve dnech 26.-29. května 2005 a z ruské strany v něm byly účastní 3 soubory z Tobolsku: Rosinočka, Sjurpriz a Dolja (viz. reportáž z této akce v časopise RS 3/2005, str. 7).
2. Koncert k 10. výročí založení Dětského baletního divadla 2005 (grantový projekt číslo 1031) byl pořádán v prostorech RSVK Na Zátorce dne 12. června 2005 a prošel s velkým úspěchem (viz. reportáž z této akce v časopise RS 4/2005, str. 9).
3. Slavnostní galakonzert *Bravo opera III* (grantový projekt číslo 1032) probíhal ke spokojenosti početných návštěvníků, milovníků hudby, příslušníků ruské komunity a jejích příznivců již tradičně v Obecním domě dne 20. listopadu 2005 (viz. reportáž z této akce v časopise RS 6/2005, str. 6-7).
4. Michail Mikora (malíř): výstava Praha a jazz (grantový projekt číslo 1033) probíhala v prosinci 2005 s velkým zájmem návštěvníků a odborné veřejnosti. Na jejím základě bude vydán katalog vystavovaných prací.
5. Petr Savický: kniha Nečekané básně (grantový projekt číslo 2011) byla vydána v září 2005 v sérii Knihovnička Ruské tradice a je distribuována prostřednictvím naší organizace a některých knihkupectví (viz. informaci o její vydání v časopise RS 4/2005, str. 8).

Z grantových projektů realizovaných s podporou *Ministerstva kultury* nejvýznamnějším je projekt vydávání časopisu *Ruské slovo*, který je realizován již tři roky. Časopis je mezi ostatními periodiky národnostních menšin uznáván za svoji kvalitu literárně-publicistickou a vysokou úroveň grafického zpracování. O časopis mají zájem nejen příslušníci ruské národnostní menšiny a i ostatní rusky hovořící cizinci, pedagogové a učitelé ruštiny na různých stupních škol, zájemci o ruský jazyk a kulturu. U příležitosti šedesátého výročí vítězství nad nacistickým Německem vyšlo monotematické číslo ve větším rozsahu a ve větším nákladu, které mělo značný ohlas. Vedle toho dvakrát byla vydána literární příloha *Vltava*.

Časopis i občanské sdružení *Ruská tradice* připravilo ke spuštění internetové stránky www.ruslo.cz, kde budou k dispozici vyčerpávající informace o náplni časopisu, archiv stěžejních článků a informace o činnosti sdružení.

Jako příloha *Ruského slova* již druhým rokem vychází dětská příloha *Slovo dětem*, která je podporována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Příloha je distribuována společně s časopisem *Ruské slovo* a část nákladů je cíleně směřována do ruských škol na území ČR a škol s výukou ruštiny jako cizího jazyka.

S podporou Ministerstva kultury byl taktéž realizován projekt série diskusních besed *Sporné otázky dějin druhé světové války* věnovaných 60. výročí vítězství nad fašismem.

Během realizace tohoto projektu se uskutečnily besedy s předními historiky z ČR a Ruska v Lysé nad Labem, na Pedagogické fakultě UK v Praze apod. Vyvrcholením tohoto cyklu

byla mezinárodní konference, která proběhla dne 20. listopadu 2005 za účasti takových historických autorit jako V. Nálevka a J. Hrbek z ČR, N. Naročnickaja a V. Falin z Ruska. (Viz reportáž z této akce v časopise RS 5/2005, str. 8).

Mimo grantové projekty *Ruská tradice* realizovala vlastními silami a ve spolupráci s jinými organizacemi celou řadu akcí, z nichž lze jmenovat:

- Zajištění koncertního programu během oslav 60. výročí osvobození a konce 2. světové války pod názvem *Dejvická demarkační*. Koncert se uskutečnil dne 8. května 2005 (viz reportáž z této akce v časopise RS 3/2005, str. 8-9).
- Výstava a forum výtvarných umělců z Ruska a ČR pod názvem *Zlaté-krásné*, která byla pořádána dne 20. září 2005 v prostorách Magistrátu hl.m. Prahy. Akce proběhla pod záštitou paní radní H. Halové a velvyslance Ruské federace v ČR A.L. Fedotova (viz reportáž z této akce v časopise RS 5/2005, str. 7).
- *Ruská tradice* byla spoluorganizátorem ruského dne na dostizích v Pardubicích dne 19. června 2005, kde zajišťovala kulturní a společenský program této akce: výstava výtvarnice N. Gepp a koncert ruského souboru z Permi *Karavaj* (viz reportáž z této akce v časopise RS 4/2005, str. 6-7).

Na základě Rozhodnutí č. 52/18 991/2004 ORNK/ N Sdružení krajanů a přátel Ruské tradice v ČR *Ruská tradice* získalo neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu ČR na rok 2005 v celkové výši 150 000,- Kč. Prostředky byly přiděleny na realizaci projektu s názvem Kulturně-společenská činnost *Ruské tradice* v roce 2005. Během realizace tohoto projektu se uskutečnily:

- Akce, kterou *Ruská tradice* pořádá již tradičně každý rok v Obecním domě – galakonzert *Bravo Opera*. Tentokrát slavnostní galakonzert *Bravo opera III* probíhal ke spokojenosti početných návštěvníků, milovníků hudby, příslušníků ruské komunity a jejích příznivců již tradičně v Obecním domě dne 20. listopadu 2005 (viz reportáž z této akce v časopise RS 6/2005, str. 6-7).
- Zabezpečení účasti reprezentantů ruské tradiční kultury na MFF *Praha srdce národů 2005*. Projekt se realizoval ve dnech 26.-29. května 2005 a z ruské strany v něm byly účastny tři soubory z Tobolsku: *Rosinočka*, *Sjurpriz* a *Dolja* (viz reportáž z této akce v časopise RS 3/2005, str. 7).
- Koncert k 10. výročí založení Dětského baletního divadla 2005 byl pořádán v prostorech RSVK Na Zátorce dne 12. června 2005 a prošel s velkým úspěchem (viz reportáž z této akce v časopise RS 4/2005, str. 9).
- Michail Mikora (malíř): výstava Praha a jazz probíhala v prosinci 2005 s velkým zájmem návštěvníků a odborné veřejnosti. Na její základě bude vydán katalog vystavovaných prací.

Rok 2005 se stal významným pro celou Evropu a Rusko. Procházel totiž ve znamení 60. výročí ukončení druhé světové války. Proto *Asociace Ruských spolků v ČR* (dále jen „Asociace“) svou činnost v roce 2005 věnovala této události mimořádnou pozornost:

- V květnu 2005 *Asociace* přivítala na území Jihomoravského kraje zástupce Mise Mír a Přátelství z Ruska a uspořádala koncert laureátů moskevského mezinárodního festivalu – soutěže dětské a mládežnické tvorby Otevřená Evropa.
- V srpnu 2005 *Asociace* uspořádala I. mezinárodní festival ruské písně, poezie, prózy, publicistiky a výtvarného umění *Všemu je začátkem Slovo* u příležitosti 60. výročí ukončení druhé světové války. Ten festival se zařadil mezi nejvýznamnější události Brna a Jihomoravského kraje vůbec. Festival se konal pod záštitou hejtmana Jihomoravského kraje Stanislava Juránka. Účastníky festivalu se stali rusky mluvící tvůrčí osobnosti z Německa, Holandska, Belgie, Francie, Anglie, Litvy, Běloruska, Ruska, kteří předvedli svá umělecká díla, zúčastnili se diskusí a kulturního programu, prohlédli si moravské

památky. O festivalu informovala ruská a česká media. Díla účastníků festivalu jsou zahrnuta do třetího čísla Almanachu *Souznění*.

Od druhé poloviny října 2005 v rámci Asociace zahájila svou činnost Ruská škola pro děti členů Asociace a další zájemce. Projekt *Ruská škola* je rozdělen na několik směrů:

- vlastní výuka ruštiny (základní, konverzační, individuální, speciální intenzivní víkendový kurs),
- seznámení s kulturou (akce, přednášky, prohlídka videomateriálů atd.),
- společenské akce (včetně dětských),
- zájmový kurs Ruská kuchařka,
- cyklus Ruské lidové léčitelství,
- prezentace nových ruských technologií a výrobních firem.

Asociace pokračuje v tradici slavnostního vítání Nového roku. Divadelní sdružení *Hvězdopad* tentokrát připravilo pro děti a jejich rodiče představení o dvou dějstvích. V prvním dějství byli hosté přivítáni Sněhurkou a Dědou Mrázem. Žáci *Ruské školy*, kteří jsou herci mladší skupiny *Hvězdopad*, předvedli inscenaci pohádky sovětského dětského spisovatele Samuila Maršaka *Pohádka o šikovném myšáčkovi*. Nechyběl tady ani tradiční kolový tanec s písní kolem hezkého stromečku. Děti s potěšením předvedly Dědu Mrázovi básničky a písničky připravené k této události, za které byly odměněny hezkými dárčky. Druhého dějství se zúčastnili: mladý a talentovaný básník, skladatel a interpret Konstantin Lavrušin, dívčí pěvecký soubor *Sudaruška* a duet Zuzany a Ruzany Melkumyan.

Asociace je stálým účastníkem všech společenských akcí, věnovaných životu, tradicím a kulturnímu dědictví národnostních menšin:

- festival *Návraty ke kořenům* v Brně,
- folklorní festival ve Strážnici,
- předvánoční koncert v Divadle Reduta.

Asociace organizuje pro své členy turistické zájezdy a výlety za poznáním krás České republiky. Mimo to zprostředkovává navázání kontaktů a vztahů mezi českými firmami a firmami z bývalého SSSR, pracuje na založení poboček v Petrohradě, Čerkasech (Ukrajina). V Nižním Novgorodu v Rusku existuje pobočka Asociace již od roku 2002.

Asociace je řádným dopisovatelem časopisu *Russkoje slovo* a novin *Česko dnes*, které jsou periodiky ruské menšiny v ČR, informujícími též o životě členů Asociace v Brně. V stadiu zpracování se nachází projekt založení občanské poradny pro integraci cizinců, na kterém spolupracují studenti fakulty sociálních studií Masarykovy Univerzity.

Spolek *Artek* organizuje společenské, sportovní a kulturní akce, a to zejména v hlavním městě. V roce 2005 uskutečnil grantový projekt *Jak dobře zná Prahu mládež různých národnostních menšin*. Pokračování (i když v menším rozsahu) projektů z roku 2003 a 2004 *Praha – skutečna i neuvěřitelná* a *Večer hudby a humorů národnostních menšin*. Spolek navázal kontakty s mládeží různých národnostních menšin.

Členové spolku, jak představitelé ruské národnostní menšiny a také cizinci, se snaží během svého působení na území České republiky neztratit své kořeny, zároveň co nejlépe poznat českou kulturu, historii či tradice. Členové *Arteku* se pravidelně scházejí, neomezují se jen na grantové projekty, předkládají nové nápady a diskutují o budoucnosti spolku.

V roce 2005 činnost ruské menšiny se projevila i v aktivitách některých nových organizací.

Praha se stala sídlem Celosvětového nadačního fondu rekonstrukce a rozvoje ruské občanské společnosti *Vlast*. Cílem tohoto fondu je soustředit síly a prostředky pro podporu demokratického, kulturního, vědeckého a ekonomického rozvoje ruské občanské společnosti. Dále pro podporu a rozvoj rusko – českých společenských a kulturních vztahů a společných programů, realizovaných v Ruské federaci a České republice. Dále si fond klade za cíl podporu charitativních programů a akcí, orientovaných na zachování jednoty ruského národa,

jeho národní svébytnosti, duchovních a kulturních hodnot a na podporu budování občanské společnosti na základě demokratických principů a křesťanských tradic. Účast této společnosti v mezinárodních kulturních, politických, ekonomických a ekologických organizacích, Podpora v boji s nelidskými ideologiemi, nacismem, fašismem, šovinismem, komunismem, xenofobií, náboženskou nesnášenlivostí, terorismem a sektářstvím.

Pod záštitou této nadace bylo v Praze založeno a zaregistrováno občanské sdružení *Ruská kultura v Praze a České republice*. Toto sdružení má naplňovat cíle uvedené výše. Jeho prvním veřejným vystoupením bylo zorganizování a realizace Mezinárodního dětského festivalu *Pražská zimní pohádka* za účasti 300 dětí. V současné době připravuje Mezinárodní dětský festival *Pražské dětské léto*. Tohoto festivalu se zúčastní více než 600 dětí z Ruska, Běloruska, Ukrajiny a České republiky.

Připravuje se otevření Ruské mezinárodní svobodné university se sídlem v Praze, jejíž absolventi by výrazně přispěli k zapojení ruské společnosti do hospodářských, kulturních a jiných aktivit EU.

V Praze byl také ustaven *Svaz ruskojazyčných spisovatelů v ČR*. Jeho činnost přesahuje území ČR a těší se zasloužené pozornosti i v zahraničí.

Svaz ruskojazyčných spisovatelů v ČR sdružuje nejenom spisovatele a novináře, ale také hudebníky, zpěváky, fotografy a jiné umělce. Ani jeho činnost se neomezuje na vydávání literárního almanachu *Grafoman* (momentálně vyšlo už 8 čísel tohoto literárního periodika, jehož vznik byl zaznamenán a patřičně hodnocen i českou literární veřejností, viz. Literární noviny, 30. srpna 2004, Zadražilová M., *Nejsou grafomani jako grafomani*, ss.1,8), který dává prostor pro prezentaci prozaických, poetických a publicistických textů jak mladých a začínajících, tak zkušených a uznávaných spisovatelů. Stanovy SRS v ČR a obsah všech vydaných čísel almanachu *Grafoman* jsou zveřejněny na <http://www.federation.name/> v ČR vydává i knižní publikace v ruštině a v češtině. Dosud byly vydány čtyři knihy:

- E. Samarina. „Dlouhá cesta domů“ Tato kniha obdržela druhou cenu literárního konkursu Veritas v Anglii
- D. Mizgulin. „Dvě řeky“ Verše v českém překladu.
- Saveljev „Vražda velkého gosudara“
- Saveljev „Syndrom chronické únavy, uhranutí“

SRS v ČR se zúčastnil Mezinárodního knižního veletrhu *Svět knihy – 2005* a na vlastním stánku vystavoval 26 knih autorů, členů SRS v ČR.

Kromě toho SRS v ČR pořádá pravidelná a veřejnosti přístupná setkání svých členů, kde zaznívají nová díla, probíhá jejich hodnocení, probírají se kulturní témata. Rovněž se pro širokou rusko-českou veřejnost pořádají koncerty a prezentace, ve kterých zaznívají nejenom poetická a prozaická díla členů spolku, ale originální hudba a hudební interpretace známých ruských i světových skladatelů, zpěv, videoprojekce apod. Mezi nejvýznamnější akce patří následující:

- 25. ledna 2005 - Presentace almanachu *Grafoman* v Ruském centru vědy a kultury, spojená s koncertem,
- 24. března 2005 - Kulturní akce SRS v ČR ve Slovanské knihovně v Praze,
- 7. dubna 2005 - „Den pootevřených dveří“ Koncert a představení SRS v ČR,
- 26. května 2005 - „Je na čase setkávat se při svíčkách“ Setkání autorů a čtenářů, koncert,
- 8. září 2005 - „Jedeme, troubíme, uhněte“ Literárně hudební večer,
- 30. května 2005 - „Smíchoterapie“ Koncert v KD Vltava,
- 16. prosince 2006 - Výsledky činnosti SRS v ČR během roku 2005 – Literárně hudební večer.

Bohužel v tuto chvíli Svaz ruskojazyčných spisovatelů nedostává žádnou podporu jak ze strany ruských a českých vládních organizací, tak ze strany nezávislých sponzorů. Almanach je vydáván na náklady členů spolku, což výrazně omezuje aktivity spolku.

ŘECKÁ MENŠINA ⁷¹⁾

Zástupci Řeckých obcí v Šumperku a v Praze chválí vstřícný přístup zaměstnanců Obecního úřadu v Ústí nad Orlicí, za jehož přispění mohl být doplněn seznam zemřelých krajanů v letech 1951 - 1962, kteří byli umístěni v léčebném ústavu v Těchoníně. Seznam je k dispozici na oficiálních webových stránkách *Řecké obce* v Šumperku.

Lyceum Řekyň v ČR uvádí příklady dobré spolupráce v oblasti národnostně menšinového života například spolupráci s Muzeem v Krnově při výstavě *Řecké umění a etnografie ve sbírce knih Lycea*, která se konala v rámci *Řeckých dnů Krnov 2005*. Dále s *Řeckou obcí Karviná* při vystoupení tanečního souboru *Lycea Řekyň* na oblastním festivalu v Karviné. Již tradiční dobrá spolupráce je s organizátory folklorních festivalů a setkání národnostních menšin Jihomoravského kraje v Brně. Akcí v Jihočeském kraji – *Návraty ke kořenům, Souznění Evropy 2005* a *Žijeme v jednom městě* – se řecká menšina pravidelně účastní.

Spolupráce pokračuje s Nadačním fondem *Hellenika*, zejména v pořádání zájezdu na festival *Menelaida* do řecké Karditsi a také zájezdu *Po stopách řecké emigrace*.

SLOVENSKÁ MENŠINA

Mezinárodní folklorní festival *Praha, srdce národů, Folklor bez hranic, Vianoce s Limborou, Mexický večer s Limborou* v KSK, programy KSK v Slovenském institutu: *Dny Dominika Tatariky* (pásmo pro střední školy *Medzi Prahou a Parížom*), *Slovenské Mikulášske odpolednie*, prezentace dětské knihy *Chumáčik*, II. pražská konference středoškoláků *Slovensko mojimi očami*, výstava v Městské galerii Teplice KSK ve spolupráci s Regionální OS Teplice *Medzi racionalitou a vášňou*, pásmo pro děti *Básničkami, pesničkami do rozprávky podte s nami* (KSK, 10 vystoupení v Praze a dalších městech).

Několik vystoupení dětského souboru *Limborka* v Nemocnici v Motole pro děti na onkologii a v dalších nemocnicích.

Spolupráce KSK a OS Teplice v *Měsíci česko-slovenské kulturní vzájemnosti*, říjen 2005 – pět společných programů.

V oblasti legislativy byla hlavním pozitivním posunem v roce 2005 příprava ratifikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, výjimečný je objem kulturních aktivit slovenské národnostní menšiny v oblasti živé kultury i v oblasti rozšiřování informací v jazyku národnostní menšiny (periodické a neperiodické publikace). Vynikající je odezva orgánů samosprávy na akce jako *Dny slovenské kultury v ČR*. Rovněž je možno ocenit i netradiční formu podpory, kdy např. Ministerstvo kultury ČR poskytuje prostory svého sídla, Nostického paláce, *Slovensko-českému klubu* pro pořádání *Slovenských salonů*.

Folklorní sdružení *Púčík* je občanské sdružení reprezentující a sdružující děti a mladé lidi – příslušníky slovenské národnostní menšiny – na jižní Moravě.

Folklorní sdružení *Púčík* zřizuje folklorní soubor *Púčík*, který zaměřil svou činnost od svého vzniku, tj. od roku 1991, na zajímavé využití volného času mladé populace zejména k udržování a uchovávání lidových tradic a zvyků ze všech regionů Slovenska.

Při tvorbě a prezentaci tradiční lidové kultury v roce 2005 rozvíjel dobrou a vzájemně prospěšnou spolupráci s orgány státní správy, kulturními organizacemi, ale i s dalšími organizacemi působícími na území Jihomoravského kraje.

---

⁷¹⁾ Vedle informací poskytnutých členem Rady předkladatel uvádí, že nadační fond *Hellenika* také podpořil projekt *Asociace řeckých obcí v České republice – památník Řekům usídleným v ČR*, který byl odhalen dne 29. října 2005 ve Smetanových sadech v Krnově, dle návrhu brněnského pedagoga a výtvarníka PhDr. Lefterise Joanidise.

Folklorní soubor *Púčik* nabízel zajímavé využití volného času v zájmovém kolektivu pro mladou populaci ve městě Brně i širším okolí.

Každoročně připravuje pro své členy z dětského folklorního souboru i z dospělého souboru, ale i pro zájemce z řad široké veřejnosti v době jarních a podzimních prázdnin taneční dílnu. Na této taneční dílně se pod vedením zkušených tanečních pedagogů a choreografů učí tance z různých regionů Slovenska.

Cílem taneční školy bylo naučit její účastníky nenáročnou formou základní taneční prvky a taneční motivy z vybraných regionů Slovenska. Rozvíjet taneční motivy do připravené choreografické kompozice, tak aby účastníci taneční dílny měli ucelený pohled na taneční projevy jednotlivých regionů Slovenska. Při realizaci taneční školy jsme vyhledávali staré, zapomenuté taneční materiály, pozvali jsme kvalitní odborníky, kteří tyto materiály choreograficky zpracovali a v průběhu taneční dílny je nenáročnou formou účastníky taneční školy naučili. Z průběhu taneční školy jsme pořídili videozáznamy a realizovali jejich archivaci pro další generace nových souborů, tanečníky a zájemce o lidovou kulturu slovenského lidu.

Folklorní sdružení *Púčik* se aktivně zapojuje do kulturního dění a do společenského života Brna a okolí, soubor samostatně organizoval koncerty a vystoupení pro dětskou i dospělou veřejnost. Vystupuje na propagačních a doprovodných akcích ve městě Brně i blízkém okolí.

Soubor *Púčik* vyvíjí i charitativní činnost zejména pro postižené děti a přestárlé spoluobčany, organizuje koncerty výchovného charakteru pro děti brněnských škol.

Pravidelnou prací s mladými lidmi v souborovém kolektivu jsme se snažili oživovat, rozvíjet a uchovávat staré, zapomenuté lidové bohatství v tancích, písních a zvycích po desetiletí našimi předky ukládané a chráněné. Ve složitých podmínkách a v ruchu velkoměsta jsme chtěli ukázat mladým lidem hodnoty lidové kultury a bohatství, které nám naši staří dědové zanechali v písních, tanci, hudbě, výšivce nebo v krásném, pestrobarevném lidovém kroji.

SRBSKÁ MENŠINA

Srbské sdružení sv. Sáva v roce 2005 poprvé začalo organizovat klubová setkání členů sdružení a sympatizantů srbské menšiny. Tato setkání jsou členy přijata s nadšením, radostí a s elánem dál je vyvíjet a organizovat. V rámci klubových setkání uspořádali i více přednášek a besed s významnými hosty a členy sdružení. Nemale štěstí zažili členové srbské menšiny, když v polovině loňského roku se jim dostal do rukou první číslo časopisu, který s podporou Ministerstva kultury začalo sdružení vydávat v srbském jazyce. Jednak je to jediné spojení s majoritní společností a také časopis tiskne věci, o kterých mají zájem se dozvědět – novinky z Čech a ze Srbska. Byli nadšeni také ze vzhledu časopisu, z kvality tisku a papíru, na kterém vychází, dokonce si přáli i skromnější papír, jen aby vycházel častěji, což zatím po půlroční zkušenosti není uskutečnitelné, o změně periodicity vycházení *Srbského slova* bude sdružení moci jednat až po víceleté zkušenosti.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Oceňuje především podporu místních samospráv (viz bod 6.2).

Lauderovy školy při Židovské škole v Praze

o Základní škola *Gur Arje*

Výuka na ZŠ vychází ze schváleného vzdělávacího programu Základní škola s rozšířenou výukou jazyků. Žáci absolvují stejný rozsah učiva jako na ostatních základních školách, přičemž osnovy jsou doplněny židovskou tematikou. Již od 1. třídy pracují děti s počítači.

Výuka anglického jazyka probíhá od 3. třídy. Je rozdělena mezi českého učitele a rodilého mluvčího. Český učitel se zaměřuje především na výuku gramatiky, slovní zásoby a psaní. Rodilý mluvčí procvičuje se žáky především konverzační dovednosti.

Výuka hebrejského jazyka začíná v 6. třídě. Ve vyšších ročnících je možná i konverzace s rodilým mluvčím v rámci kroužků. Prvníáci se mohou přihlásit také do kroužku hebrejštiny, kde je jim tento jazyk představen: za pomoci písniček, básniček a říkadel se naučí první hebrejská slova. Výuku hebrejštiny zajišťuje rodilý mluvčí, který hovoří i česky. Výuka dalších jazyků, např. němčiny a francouzštiny, je zajištěna v rámci odpoledních kroužků.

Žáci pracují v malých třídách (maximálně 20 žáků) s bohatou nabídkou odpoledních aktivit, návštěv divadel, výstav a koncertů. Pravidelně organizuje výlety na místa spojená s židovskou historií. Děti rovněž jezdí na hory a na školu v přírodě.

Ozdravný program: denně pohyb, podle možností i venku, školy v přírodě, pitný režim.

Doprava do školy pro 1. stupeň – po dohodě a dle kapacity je organizován svoz mikrobusem. Odpoledne ve škole mají žáci kromě zájmových kroužků k dispozici knihovnu. Školní družina pro 1.-5. třídu: pobyt venku, hry, vycházky, hra, domácí úkoly. Pro druhý stupeň funguje školní klub.

Rozvržení témat židovské výchovy a hebrejštiny:

I. stupeň ZŠ			II. stupeň ZŠ		
1. třída	Tora a svátky	2 hod/týden, povinné	6. třída	Tradice, zákony, modlitby	2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny	2 hod/týden, volitelný kroužek		Hebrejštiny	2 hod/týden, povinné
2. třída	Tora a svátky	2 hod/týden, povinné	7. třída	Tradice, zákony, modlitby	2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny	2 hod/týden, volitelný kroužek		Hebrejštiny	2 hod/týden, povinné
3. třída	Tora a svátky	2 hod/týden, povinné	8. třída	Židovská historie, Izrael	2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny	2 hod/týden, volitelný kroužek		Hebrejštiny	3 hod/týden, povinné
4. třída	Tanach a svátky	2 hod/týden, povinné	9. třída	Židovská historie, Izrael	2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny	2 hod/týden, volitelný kroužek		Hebrejštiny	3 hod/týden, povinné
5. třída	Tanach a svátky	2 hod/týden, povinné			
	Hebrejštiny	2 hod/týden, volitelný kroužek			

o Gymnázium *Or chadaš*

Svým zaměřením je všeobecné. Cílem školy je poskytnout vzdělání v rámci evropské, české a židovské kultury. Škola je otevřena všem studentům s židovskými kořeny, případně i těm, kteří chtějí poznat židovskou kulturu a tradici. Třídy tvoří malé kolektivy a nabízejí osobní přístup. Výuka probíhá podle státních osnov vydaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pro gymnázia. Učební plán je však přizpůsoben specifikům gymnázia, tedy výuce základů judaismu a hebrejštiny. Z oblasti jazykové, kromě povinného anglického a hebrejského jazyka, škola nabízí francouzštinu a němčinu.

Gymnázium pořádá různé výlety, kulturní akce a vzdělávací projekty s židovskou tematikou.

⁷²⁾ Podklad zpracoval JUDr. Tomáš Kraus, stálý host v Radě.

Škola dále nabízí lyžařský výcvik, sportovní pobyt v přírodě, poznávací pobyt ve Francii, poznávací pobyt v Izraeli.

Studenti mají dále k dispozici moderně vybavenou počítačovou pracovnu a knihovnu s odbornou literaturou i beletrií.

Rozložení výuky hebrejštiny a židovské výchovy

1. ročník	Nejstarší dějiny Židů a základní reálie judaismu 2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny 2 hod/ týden, povinné
2. ročník	Židé a judaismus ve středověku a novověku 2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny 2 hod/týden, povinné
3. ročník	Židé v období emancipace a integrace do evropských národních států 2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny 3 hod/týden, povinné
4. ročník	Šoa, vznik Izraele, moderní proudy judaismu a současný vývoj židovství v ČR a ve světě 2 hod/týden, povinné
	Hebrejštiny 3 hod/týden, povinné

Škola od svého začátku vydává každý rok školní kalendář, kde jsou speciálně vyznačené židovské svátky, začátky šabatů i data konání třídních schůzek a dalších významných školních akcí.

Škola vydala židovskou kuchařku, která shrnuje výuku košer vaření v LŠ a nabízí recepty k přípravě tradičních jídel.

6.4. Problémy, jež bylo třeba v roce 2005 řešit v souvislosti s národnostně menšinovými otázkami

BULHARSKÁ MENŠINA

Po téměř dvouletém úsilí se podařilo sjednotit návrh na zástupce bulharské menšiny v Radě. Toto byl jeden z nejzávažnějších problémů v rámci celé bulharské menšiny. Zástupce bulharské menšiny v Radě věří, že řada nejasností a problémů bude postupně řešena a že bulharská menšina jako celek bude vnímána pozitivně.

CHORVATSKÁ MENŠINA

Podklady nebyly dodány.

MAĎARSKÁ MENŠINA

- Národnostní politika České republiky se realizuje vyhlášením grantových programů, zejména MKČR a MŠMT ČR. Výsledky těchto každoročně vyhlašovaných dotačních programů jsou nejisté, a často nezávisí ani na předchozích výsledcích organizace. Z toho důvodu plánování činnosti *Svazu* na další roky je značně komplikované. Také do jednotlivých dotačních programů se každým rokem zapojuje více organizací, ale výše rozdělovaných finančních prostředků již dlouhé roky stagnují, což vede k tlumení činnosti zúčastněných organizací.

- *Svaz Maďarů* nemá finanční prostředky na provoz sekretariátu s placeným pracovníkem, z tohoto důvodu vznikají potíže v koordinaci spolupráce s organizačními jednotkami a s tím souvisí i občasná neúčast na celostátních aktivitách národnostních menšin. Zároveň vypracování a vyúčtování vyhlašovaných grantů vyžaduje stále větší profesionalitu a časovou

náročnost. Také další státní i jiné instituce (např. Úřad vlády, Velvyslanectví MR a další) očekávají z naší strany aktivní spolupráci. Všechny tyto aktivity, které se často odehrávají v pracovní době se však při zaměstnání zvládat již nedají. Na zaplacení pracovníka, který tyto práce pro nás vykoná, musíme využívat i tak už snížené prostředky rozdělovaných prostřednictvím grantů. Proto bychom velice uvítali, kdyby tento problém mohl být řešen.

- S velkými nadějemi očekáváme nadále se prodlužující zřízení Domu národností v Praze; za velmi vstřícný krok zastupitelů je považováno schválení záměru a výběr vhodného objektu.
- Po povodních v roce 2002 se nepodařilo obnovit rozhlasové vysílání pro maďarskou národnostní menšinu.
- V případě tak velkého města, jako je Ostrava, není zřízen poradní orgán v oblasti národnostních menšin, přitom Ostrava je jedním z největších multinárodnostních měst v České republice.
- U Moravskoslezského krajského úřadu existuje výbor pro národnostní menšiny, ovšem v tomto výboru naše menšina není nikým zastoupena. Údajně je jedenáctičlenný a z toho jsou dva členové polské národnosti (mimochodem také jsou to členové zastupitelstva kraje), ostatní jsou Češi.⁷³⁾
- *OJ Plzeň* poprvé v roce 2005 neobdržela dotaci od Města Plzeň.
- Obvyklý problém se zapojením mladé generace do činností a života organizací maďarské národnostní menšiny je nyní úspěšně řešen díky členům folklórních tanečních skupin.

NĚMECKÁ MENŠINA

Problémem německé menšiny byl i v roce 2005 požadavek humanitárního gesta, které příslušníci menšiny očekávají ze strany vlády ČR. Německá menšina již delší dobu vedla rozhovory na téma zmírnění křivd a morální rehabilitace českých občanů německé národnosti. V letošním roce pozitivně přijala omluvu premiéra Paroubka adresovanou sudetoněmeckým sociálním demokratům a antifašistům. Zároveň však očekávala také posun ve slibovaném jednání ohledně humanitárního gesta pro německou menšinu žijící v České republice, které mělo proběhnout do konce roku 2005. Dopisem místopředsedy vlády JUDr. Němce, který stručně sdělil, že omluvou premiéra Paroubka je vše vyřešeno, byla většina členů, hlavně starší a staré generace německé menšiny velmi zklamána.

Německá menšina se nejen dle vývoje této kauzy cítí jako občané druhé kategorie a – jak ukazují i jiné konkrétní případy – tato menšina je často přehlížena i při oficiálních akcích samospráv s německými partnery nebo při podpoře samospráv jako takových.

Jeden z dalších problémů nastal také ve snížení procentuelního podílu dotace na vydávání menšinového tisku. Vydávání novin je velmi nákladnou záležitostí, vzhledem k nedostatečnému vzdělání v mateřském jazyce je nutné provádět překlady a korektury zaslaných příspěvků. Vlastní podíl 30% na projekt z hodnoty dotace (1 778 000,- Kč) je velmi vysoký a velice těžko splnitelný. *Shromáždění Němců* a jeho svazy v regionech se přesto všemi silami i vlastními finančními prostředky snaží tyto svoje noviny udržet a svazovou činnost zkvalitnit.

Bez ohledu na mnohá zklamání bychom přesto chtěli poděkovat za finanční podporu naší činnosti. Věříme, že se v budoucnosti podaří mnohé problémy vyřešit a že se čeští občané německé národnosti také dočkají uznání a rehabilitace.

Největším problémem pro druhého zástupce menšiny v Radě bylo a zůstává vydávání novin *Prager Volkszeitung*. Potíže v minulosti způsobovalo opožděné přidělení dotací ze strany resortu kultury, poskytovatele dotace. V poslední době je to navíc dodržování zmiňovaného

---

⁷³⁾ Jedenáctičlenný výbor Moravskoslezského kraje je složen ze zastupitelů, ne explicitně ze zástupců menšin.

požadavku zvýšené procentuelní účasti na projektu (a zrušení možnosti požádat o výjimku), což v našem případě znamená vklad zhruba 500 000,- Kč z vlastních zdrojů. Takovou částku nemůžeme získat z prodeje. Příspěvky za reklamu nebo jiné sponzory vzhledem k nezajímavé skupině spotřebitelů nemůžeme získat, a tak striktní trvání na uvedeném požadavku znamená prakticky likvidaci našich novin administrativní cestou. Všeobecným problémem je stárnutí naší členské základny, a tím zmenšující se počet členů a snižující se jejich pohyblivost. Proto má zprostředkování informací tiskem pro nás tak mimořádný význam.

POLSKÁ MENŠINA

Práva příslušníků národnostních menšin jsou vymezena několika zákony. Významným způsobem je určuje mimo jiné zákon č. 128/2000 o obcích, který v ustanovení § 29 upravuje otázku používání názvu obce, její části, ulic a jiných veřejných míst a označení budov státních orgánů a územních samosprávních celků též v jazyce národnostní menšiny. Zákon dále určuje, že se tak může stát pouze tehdy jestliže se podle posledního sčítání lidu hlásilo k této národnosti alespoň 10% občanů obce a jestliže o to požádalo petici nejméně 40% zletilých občanů obce hlásících se k této národnostní menšině. Toto řešení otázky dvojjazyčnosti se nám jeví jako velmi nešťastné.⁷⁴⁾ Proto opětovně žádáme, aby požadavek organizování petice byl z tohoto zákona vypuštěn. Žádáme, aby dvojjazyčné nápisy mohly být zavedeny automaticky ve všech obcích, kde národnostní menšina podle posledního sčítání lidu tvoří více než 10% obyvatel obce.

V roce 2005 došlo takřka k zániku polských periodických novin *Głos Ludu*. Vinou nesrovnalostí ve vyúčtování státní dotace za rok 2002, byla pozastavena dotace na rok 2005, až do doby realizace nápravných opatření. Dotace byla uvolněna až v polovině roku 2005. K likvidaci novin chybělo několik dní. Vydavatel novin (*Kongres Poláků v ČR*) cítí jistou lítost, že s ním bylo tak tvrdě zacházeno. Stát by měl v podobných případech postupovat s větším pochopením a citem. Likvidace novin, které mají přes 3500 předplatitelů a vychází již 60 let, by mohla vyvolat projevy občanské nespokojenosti, jež by českému státu ke prospěchu určitě nebyly. Nemluvě o tom, že by takřka ze dne na den zničila i vydavatele, jenž je dědicem snažení polské menšiny v ČR o zachování své kulturní odlišnosti. Snažení několik generací by lehlo popelem.

Velmi ostudnou a polskou menšinu urážející bylo vydání brožury u příležitosti první písemné zmínky o obci Hnojník. Na kategorickou žádost *Kongresu Poláků* obec sama věc kulturně vyřešila a brožuru stáhla z prodeje. Dále zde došlo ke skandálnímu incidentu na místní poště, kde pracovnice České pošty nemístně upozorňovala ředitelku polské základní školy na nevhodnost používání polského jazyka na tomto úřadě. Ředitelství České pošty se za nevhodné chování své pracovnice omluvilo. Závažnější byl případ nespravedlivého vyjádření starosty obce v tisku, který problémy při vyúčtování státní dotace určené na rekonstrukci polské a české školy sváděl na Poláky, protože ho stát nutil opravovat i polskou školu, na kterou obec neměla dostatečný podíl vlastních peněz, a z toho titulu pak obec měla kvůli Polákům problémy z vyúčtováním. Zásluhou rychlé reakce ministerstva financí, které obci Hnojník odpustilo nesrovnalosti ve vyúčtování, tato mediální prezentace plamen nesnášenlivosti nezažehla.

ROMSKÁ MENŠINA

Za problém považujeme minimální účast Romů na televizních pořadech o Romech. Bylo by dobré, aby televizní pořad o Romech vyráběla některá z romských organizací, která s tím má velké zkušenosti, jako např. *Dženo*.

---

⁷⁴⁾ K tomuto problému – viz kapitola 2 a oddíl 3.2.1.

I přesto, že vláda ČR schválila program romské integrace a podporuje řadu dobrých programů a projektů, bohužel i nadále platí, že Romové patří mezi nejvíce ohrožené skupiny diskriminací a sociálním vyloučením. Dlouhodobě přetrvávají problémy zejména v oblasti bydlení (vystěhovávání Romů z bytů jako dlužníků nájemného, dochází k nárůstu segregovaného bydlení).

Mladí Romové mají minimální možnosti, jak získat vlastní bydlení. A tak žijí v malých zdravotně, hygienicky nevyhovujících a přeplněných bytech. Dlouhodobá nezaměstnanost způsobuje chudobu, která vede k nárůstu trestní činnosti, zejména lichvy. Samotná vládní koncepce nenabízí zásadní řešení v těchto důležitých oblastech. Za zásadní věc považujeme dosud nevyřešenou otázku odstranění vepřina z míst bývalého koncentračního tábora v Letech u Písku.

RUSÍNSKÁ MENŠINA

Konkrétní podněty neuvádí.

RUSKÁ MENŠINA

Nadále se vleče přidělení pozemku pro výstavbu Duchovního, kulturního a společenského centra. Příslušný pozemek byl vládou převeden na městskou část Praha 10, avšak jeho uvolnění pro zmíněný účel jsou stále kladeny administrativní překážky. Celá záležitost se vleče již několik let. V souvislosti s připravovaným sloučením ruské a zahraniční Pravoslavné církve se tato otázka stala předmětem zvýšeného zájmu na mezinárodní úrovni (hlavy a nejvyšší představitelé pravoslavné církve v Řecku, Srbsku, Francii, Německu, USA a Ruské federaci) a lze tedy během roku 2006 očekávat publicitu v hlavních světových sdělovacích prostředcích.

Podobně se vleče řešení otázky nekorektního jednání některých příslušníků cizinecké policie, včetně požadování úplatků za prodloužení povolení k pobytu a podobné administrativní úkony. Policejní prezident pokládá tento problém za marginální, a proto odmítl použít (z důvodu přílišné náročnosti) metodu řízené provokace s využitím odpovědí na mnohočetné inzeráty, nabízející za pevně stanovené taxy vyřešení občanství, vyhoštění, udělení povolení k pobytu atd. Dohodli jsme se s panem policejním prezidentem, že mu přivedeme svědky, kteří tento postup absolvovali. Vzhledem k oprávněným obavám těchto svědků o vlastní život, čekáme, až se někdo z těchto lidí rozhodne odstěhovat z ČR a bude ochoten svědčit. Zatím je tento problém uvnitř komunity řešen veřejnými dobročinnými sbírkami v kostele pro ty žadatele, kteří již nemají vlastní prostředky na poskytování požadovaných úplatků.

Často se setkáváme se s negativními projevy vůči Rusům. Například v novinách MF DNES dne 27. června 2005 v článku, věnovaném folklornímu festivalu v Strážnici, autor Vojtěch Smola se s opovržením vyjadřuje o vystoupení souboru *Sudaruška*, který zpíval ruské lidové písně: „Spíše smích vzbudila skupinka šesti ruských žen, připomínajících svým repertoárem dřívější sovětské agitační oslavy.“

Bohužel dodnes ruská menšina nemá svého zástupce v orgánech samosprávy města Brna ani v Radě pro národnostní menšiny Jihomoravského kraje.

V souvislosti s problémem zapojení mládeže do národnostních aktivit si členové spolku *Artek* vytyčili spolupráci i s mládeží ostatních národnostních menšin. Chtějí tím zatraktivnit a také materiálně zefektivnit svou činnost.

Spolku ale chybí sponzorské finanční prostředky. Projekty v letech 2003 a 2004 nedodržely plánovaný rozsah právě kvůli nedostatku financí.

ŘECKÁ MENŠINA

Většina občanských sdružení řecké menšiny neuvádí žádné zásadní problémy. Pouze *Lyceum Řekyň v ČR* a nadační fond *Hellenika* zmiňují komplikace související s nájemními prostorami a výší nájemného, ale tyto problémy se již podařilo v koordinaci se zástupci Magistrátu města Brna vyřešit ke vzájemné spokojenosti.

SLOVENSKÁ MENŠINA

Zástupci slovenské národnostní menšiny v Radě nedodali společný text.

SRBSKÁ MENŠINA

Základní problém, který bylo třeba řešit nejen v roce 2005, ale i letos, je získání prostoru pro klubová setkání a redakci srbského slova. I přesto že sdružení se již několikrát zúčastnilo vyhlášených výběrových řízení MČ Praha 1 a Magistrátu hl.m.Prahy – nepovedlo se mu takový prostor získat, k lítosti členské základny. Proto bylo pro klubová setkání donuceno pronajímat prostory za nemalé finanční prostředky. Ale neztrácí naději, věříme, že se přece jen podaří získat takový prostor pro srbskou menšinu v Praze.

UKRAJINSKÁ MENŠINA

Problémy ukrajinské minority v ČR jsou z větší části sociálně-právní.

ŽIDOVSKÁ KOMUNITA

Podklady nebyly dodány.